

Banc Ceannais na hÉireann
Central Bank of Ireland
Eurosystem

Banc Ceannais na hÉireann **Tuarascáil Bhliantúil 2024 & Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil 2024 - 2025**

Clár an Ábhair

Réamhrá ón Gobharnóir 4

Cuid 1: Tuarascáil Bhliantúil 2024 & Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil 2024-2025..8

Caibidil 1: Straitéis 2022-2026 a Chur Chun Feidhme 12

Caibidil 2: Ár bhFreagrachtaí a Chur i gCrích 17

 Cobhsaíocht Praghsanna 17

 Cobhsaíocht Airgeadais..... 19

 Athrú Aeráide..... 22

 Réiteach 23

 Córais Íocaíochta agus Airgeadra..... 24

 Anailís agus Staidreamh Eacnamaíoch..... 30

 Rialáil Airgeadais agus Maoirseacht..... 31

 Feidhmiú Ordúil Cuí Margaí Airgeadais 58

Caibidil 3: Inniúlacht na hEagraíochta 63

Caibidil 4: Ár dTosaíochtaí in 2025..... 78

Caibidil 5: Ráiteas ó Iniúchóireacht Inmheánach 86

Cé muid féin, cad a dhéanaimid, & conas a dhéanaimid é.

Is muidne banc ceannais na hÉireann agus táimid freagrach as cobhsaíocht airgeadaíochta agus airgeadais a choimeád ar bun agus as a chinntiú go mbíonn an córas airgeadais ag obair ar mhaithe le leas an phobail.

Táimid mar chuid d'aontais airgeadaíochta agus baincéireachta na hEorpa, agus den líonra domhanda rialtóirí airgeadais.

Tá **cosaint daoine** i gcroílár gach a ndéanaimid. Cuirimid anailís, staidreamh agus tráchtas eacnamaíoch ar fáil mar bhonn eolais do chinntí a bhaineann le riachtanais na tíre. Socraímid caighdeán chun tomhaltóirí a chosaint, agus déanaimid rialáil agus maoirseacht ar sholáthraithe seirbhísí airgeadais agus ar mhargaí, agus glacaimid gníomh forfheidhmiúcháin nuair is gá dúinn. Táimid freagrach as córais íocaíochta na hÉireann agus as airgeadra na tíre a sholáthar.

Is í **an fhís atá againn** go mbeidh muinín ag an bpobal asainn, go mbeidh meas ag ár bpiaraí orainn agus go mbeidh ionad oibre sásúil ann dár bhfoireann. Bímid ag obair go dlúth le daoine ar fud na hÉireann mar aon le comhghleacaithe ar fud na hEorpa, agus ar fud an domhain, chun ár misean a bhaint amach.

Creidimid go diongbháilte i bhfeidhmíocht an Bhainc agus i bhfoireann an Bhainc agus **tá an-dóchas againn astu**. Bímid ag gníomhú ar bhealach inbhuanaithe. Táimid tiomanta don éagsúlacht agus don ionchuimsiú chun muid a neartú mar dhaoine agus mar eagraíocht. Déanaimid mionanailís ar na sonraí is fearr atá ar fáil. Creidimid sa rannpháirtíocht agus i gcumarsáid oscailte, shoiléir, rialta.

Tá **ár luachanna** mar bhonn taca faoin gcaoi ina mbímid ag plé lena chéile agus léiríonn siad na spriocanna atá againn, dúinn féin agus don phobal:

Ionracas agus bá, sa chaoi go ndéanaimid an rud ceart, go ndéanaimid beart de réir ár mbriathair agus go mbeidh bá againn le daoine;

Misneach agus umhlaíocht, sa chaoi go mbeimid diongbháilte i mbun gnímh, go mbeimid ullamh chun dul i mbun nuálaíochta agus athraithe agus go mbeimid sásta i gcónaí éisteacht agus foghlaim;

Obair foirne agus sármhaitheas, sa chaoi go mbainfidimid torthaí d'ardchaighdeán amach trí leas a bhaint as ár mbuanna coiteanna, trí dhearcthaí éagsúla a chur san áireamh agus trí iarracht a dhéanamh forghníomhú dea-rialaithe a bhaint amach.

Creidimid go bhfuil sé tábhachtach go mbeidh banc ceannais neamhspleách ann a bheidh trédhearcach, cuntasach agus nasctha le gach réimse beartais phoiblí, in Éirinn agus ar fud an domhain.

Ár bpríomhaidhm i gcónaí is ea **leas mhuintir na hÉireann**.

Is muidne **Banc Ceannais na hÉireann**.

Banc Ceannais na hÉireann
Central Bank of Ireland

Eurosystem

Ár Misean

Déantar fónamh do leas an phobail trí chobhsaíocht airgeadaíochta agus airgeadais a chaomhnú an tráth céanna a gcinntítear go bhfeidhmíonn an córas airgeadais ar mhaithe le leas na dtomhaltóirí agus an gheilleagair i gcoitinne

Ár bhFís

Aon Bhanc Amháin: Muinín ag an bPobal asainn, Meas ag ár bPiaráí orainn, agus Ionad Oibre Sásúil don Fhoireann

Ár bhFeidhmeanna Reachtúla

Cobhsaíocht Airgeadais

Cobhsaíocht an chórais airgeadais ina iomláine.

Rialáil Airgeadais

Rialáil chuí éifeachtach soláthraithe seirbhíse airgeadais agus margaí, á chinntiú lena linn sin go ndéantar leasanna tomhaltóirí seirbhísí airgeadais a chosaint.

Cobhsaíocht Praghsanna

Mar chuid den Chóras Eorpach Banc Ceannais, tá sé mar phríomhchuspóir ag an mBanc Ceannais cobhsaíocht praghsanna a choimeád ar bun.

Íocaíochtaí, Socraíochtaí agus Airgeadra

Oibriú éifeachtach agus éifeachtúil córas íocaíochta agus socraíochta.

Réiteach

Deacrachtaí airgeadais in institiúidí creidmheasa, i ngnólachtaí infheistíochta agus i gcomhair chreidmheasa áirithe a réiteach.

Anailís agus Staidreamh Eacnamaíoch

Anailís agus tráchttaireacht a chur ar fáil chun tacú le forbairt beartais náisiúnta eacnamaíoch.

Réamhrá ón nGobharnóir

Thángthas i rith na bliana seo caite go leath bealaigh tríd an straitéis cúig bliana (go 2026) a d'aontaigh an Banc Ceannais i mí Mheán Fómhair 2021 agus rinne an Coimisiún dá bhrí sin an comhthéacs oibriúcháin agus an dul chun cinn a bhreithniú chun go gcinnteofaí go raibh na cuspóirí ábhartha agus freagrúil i gcónaí maidir le hathruithe atá ag tarlú sa gheilleagar agus sa chóras airgeadais. Chinneamar go bhfuil ár dtreo straitéiseach – bunaithe ar na téamaí *Dírthe ar an Todhchaí, Oscailte agus Rannpháirteach, Cosaint agus Bunathrú* – mar is ceart. Tapaíodh an deis freisin an Straitéis féin a mhionleasú agus a ré feidhme a shíneadh go dtí deireadh na bliana 2027.

Le linn 2024, tháinig íslíú ar bhoilsciú ar an ngeilleagar domhanda, agus ar gheilleagair an limistéir euro agus na hÉireann agus bhí coigeartú dá réir ar an mbeartas airgeadaíochta. Bhí mé féin agus mo chuid comhghleacaithe ar Chomhairle Rialaithe BCE dírithe i gcónaí i rith an ama sin ar bhoilsciú a íslíú go dtí sprioc 2 faoin gcéad go meántéarmach. Le bliain anuas, íslíodh rátaí faoi 100 bonnphointe de réir mar a lean brúnna boilscithe de bheith ag maolú agus ba léir go bhfillfeadh de réir a chéile ar spriocráta 2 faoin gcéad i rith na bliana 2025. Ní gá a rá go mbaineann riosca dá chuid féin le próiseas díbhoilscithe agus gur mór an éiginnteacht a bhaineann leis an ionchas i ndáil le boilsciú agus le forás i bhfianaise forbairtí geopholaitiúla sa chéad ráithe den bhliain seo.

Áirítear ar bhuaicphointí na bliana 2024 na hathruithe ar an Réimeas Feidhmiúlachta agus Cuibhis (tar éis d'Andrea Enria athbhreithniú a dhéanamh, rud a chur ar ár gcumas feabhas a chur ar ár gcuid próiseas agus cloí lenár gcaighdeáin ag an am céanna), an obair anailíse maidir le cúrsaí tithíochta (a foilsíodh i mí Mheán Fómhair) agus an obair maidir le cur chuige comhtháite nua a cheapadh don obair rialála agus maoirseachta (le leas breise á bhaint as an sainchúram leathan atá orainn agus, i measc nithe eile, bealach níos simplí á thabhairt do ghnólachtaí teagmháil a dhéanamh

lena maoirseoir). Seoladh freisin an Bosca Gainimh Nuálaíochta (rud a léiríonn ár dtiomantas chun díriú ar an todhchaí fad bheidh tomhaltóirí á gcosaint againn).

Tríd is tríd, táim sásta leis an dul chun cinn a rinneadh maidir lenár sainordú a bhaint amach le linn na bliana seo arb é an t-athrú an rud is mó a cheapfar léi. Táthar faoin tráth seo ag teacht amach as tréimhse ina raibh ar theaghlaigh, ar ghnólachtaí agus ar lucht ceaptha beartais déileáil ar an toirt le dúshlán – uaireanta dúshlán nach bhfacthas riamh roimhe sin – a d'eascair as géarchéimeanna eacnamaíocha agus geopholaitiúla éagsúla domhanda. Idir phaindéim agus chogaíocht, chur isteach ar an slabhra soláthair agus bhoilsciú, tá tréimhse romhainn lena mbaineann deacrachtaí agus deiseanna araon do gheilleagar na hÉireann, i bhfianaise comhthéacs idirnáisiúnta éiginnte. Tá brú mór agus castacht shuntasach ag baint le cúrsaí geopholaitiúla domhanda, á spreagadh ag coimhlintí leasa, athruithe maidir le comhghuaillíocht mar gheall ar athrú meoin agus neamhspleáchas breise idir blocanna eacnamaíocha.

Táimid ag freagairt don mhéid sin trí athruithe a thabhairt i bhfeidhm chun a chumasú don eagraíocht a bheith níos solúbtha, níos athléimní agus faisnéisbhunaithe. Tá athrú bunúsach tagtha ár gcaidreamh le páirtithe leasmhara in Éirinn agus caidreamh níos tréine cothaithe lenár bpiaraí ar fud an domhain. Tá ár struchtúir agus na modhanna oibre maidir le sonraí á bhforbairt againn, ár mbonneagar fisiciúil agus teicneolaíoch á nuachóiriú againn agus ár n-acmhainní sonraí agus anailísíochta á neartú againn.

Táimid in ann freagairt ar an gcaoi seo go háirithe toisc go bhfuil foireann an Bhainc Ceannais ag tabhairt faoin dúshlán a shárú. Ionracas agus bá, misneach agus umhlaíocht, an comhar agus sármhaitheas – is lóchrann againn ar fad na luachanna sin. Neartaíonn an iléagsúlacht agus an lánpháirtíocht sinn uilig, an duine faoi leith agus an eagraíocht ina hiomláine. Is mian liom buíochas a ghabháil leo thar ceann an Choimisiúin as a gcuid díograise agus dúthrachta ar mhaithe le leas an phobail i gcoitinne.

Gabriel Makhlouf
Gobharnóir

29 Aibreán 2025

Coimisiún an Bhainc Ceannais (ar an 31 Nollaig 2024)

Gabriel Makhoul*
Gobharnóir an
Bhainc Ceannais (Cathaoirleach)

Shay Cody
Ceaptha
Noll 2020 go ceann 5
bliana

Mary Condon
Ceaptha
Ean 2024 go ceann 5
bliana

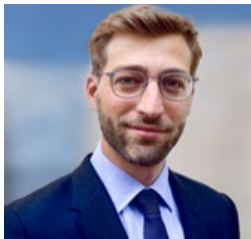
Sharon Donnery*
Leas-Ghobharnóir
Rialáil Airgeadais

John Hogan*
Ard-Rúnaí
An Roinn
Airgeadais

Sarah Keane
Ceaptha
Noll 2020 go ceann 5
bliana

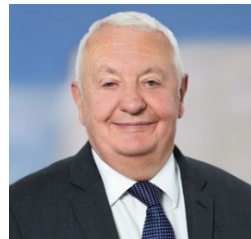
Vasileios Madouros*
Leas-Ghobharnóir
Cobhsaíocht
Airgeadaíochta agus
Airgeadais

David Miles
Ceaptha
Noll 2020 go ceann 5
bliana

Niamh Moloney
Athcheaptha
MF 2023 go ceann 5
bliana

John Trethowan
Athcheaptha
MF 2023 go ceann 5
bliana

Neil Whoriskey
Rúnaí
an Bhainc Ceannais

* Comhalta ex officio
Is é an tAire Airgeadais a cheapann na comhaltaí eile go léir den Choimisiún

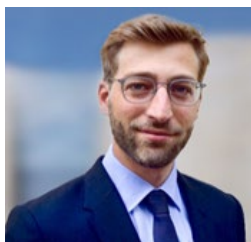
Foireann Ceannaireachta Feidhmiúcháin an Bhainc Ceannais (ar an 31 Nollaig 2024)

Gabriel Makhoul
An Gobharnóir

Sharon Donnery
Leas-Ghobharnóir
Rialáil Airgeadais

Vasileios Madouros
Leas-Ghobharnóir
Cobhsaíocht
Airgeadaíochta agus
Airgeadais

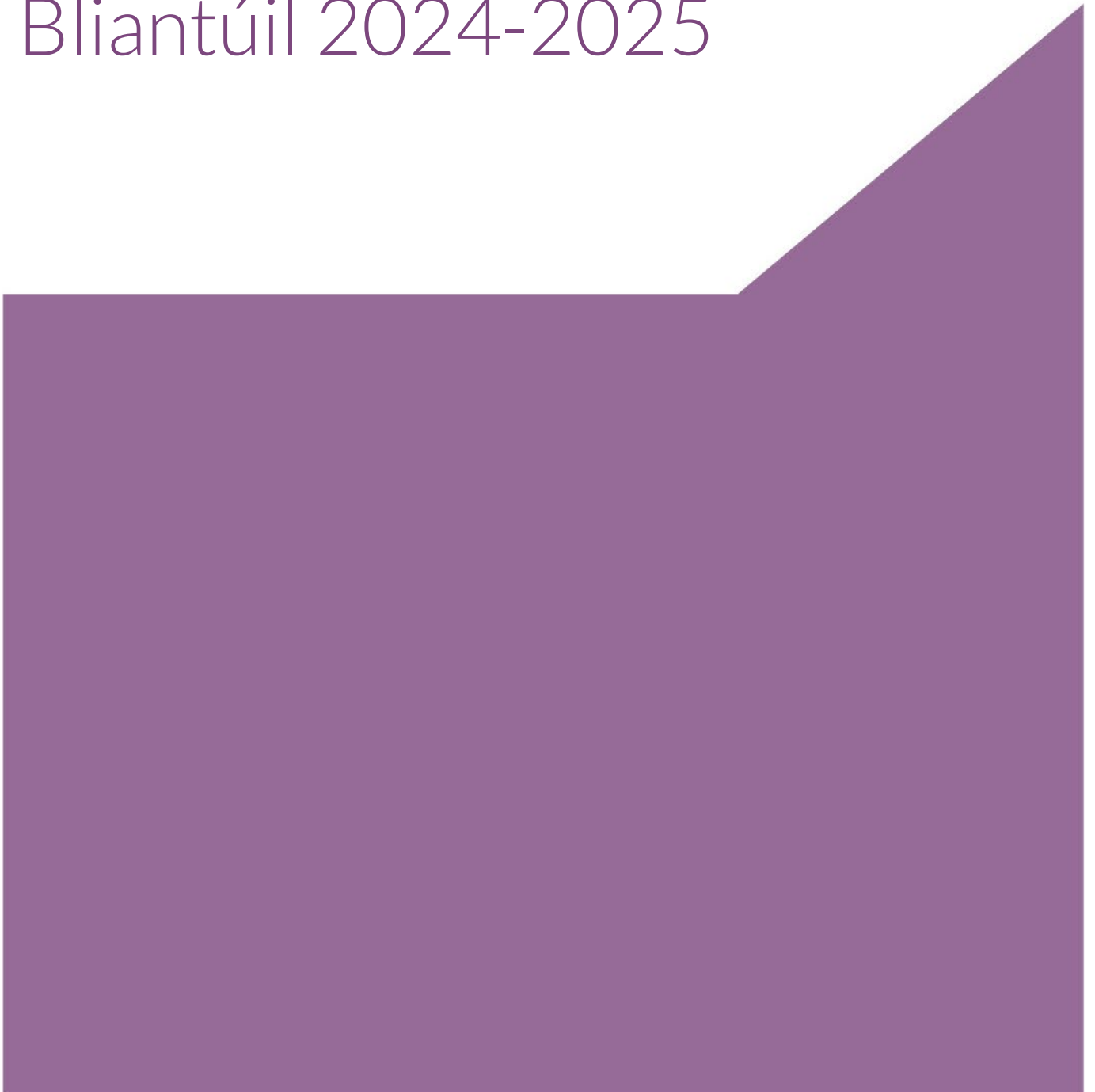
Derville Rowland
Leas-Ghobharnóir
Cosaint Tomhaltóirí
agus Infheisteoirí

Marcella Flood
Príomhoifigeach
Oibriúcháin

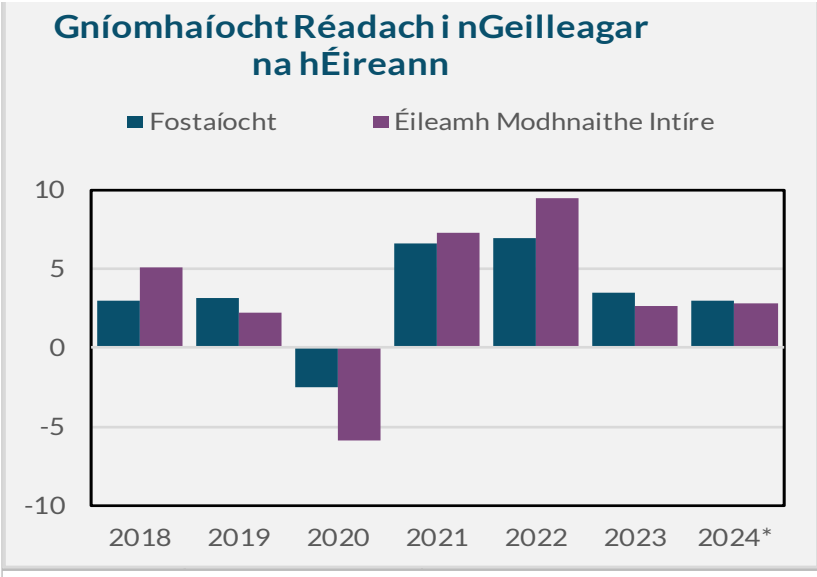
Cuid 1:

Tuarascáil Bhliantúil 2024 & Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil 2024-2025

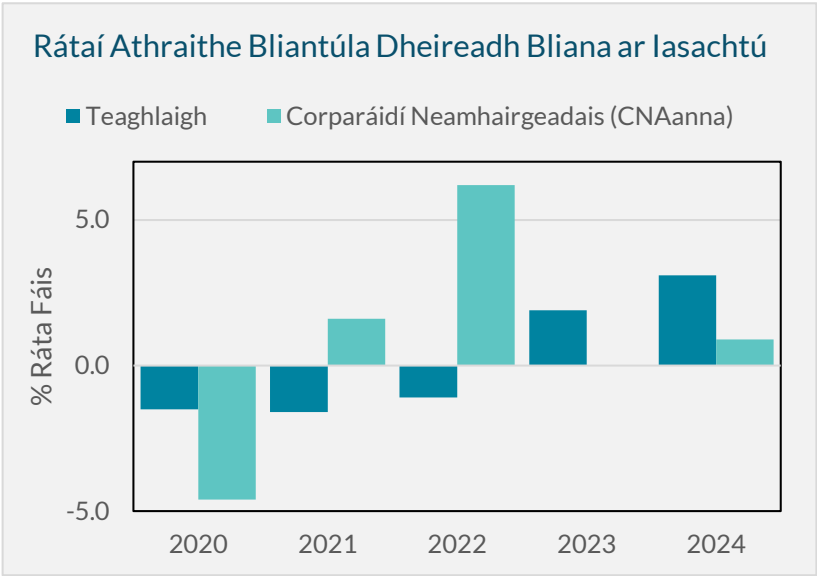

Cuid 1: Tuarascáil Bhliantúil 2024 & Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil 2024-2025

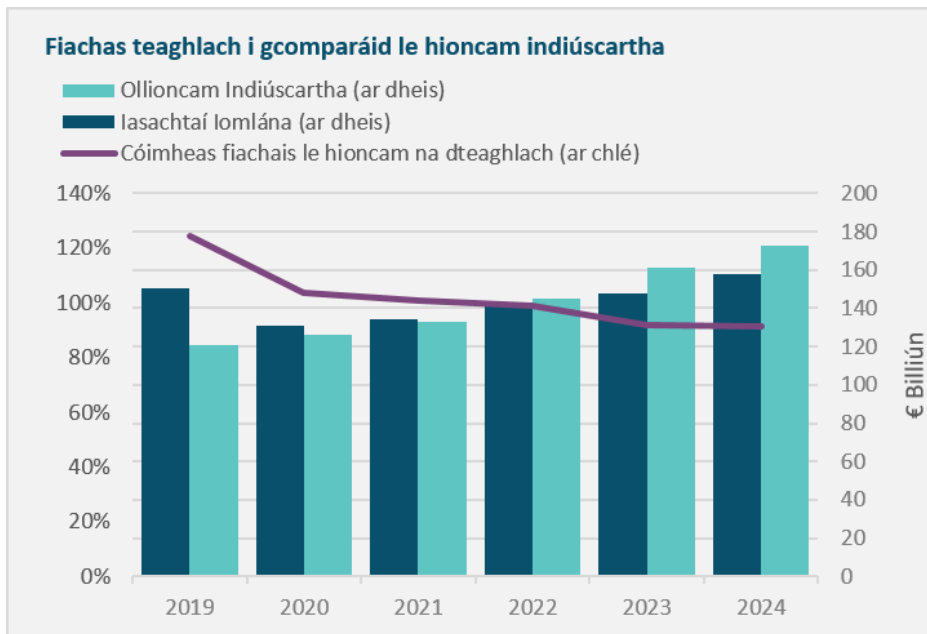
2024: Spléachadh ar Gheilleagar na hÉireann

Foinse: An Phríomh-Oifig Staidrimh

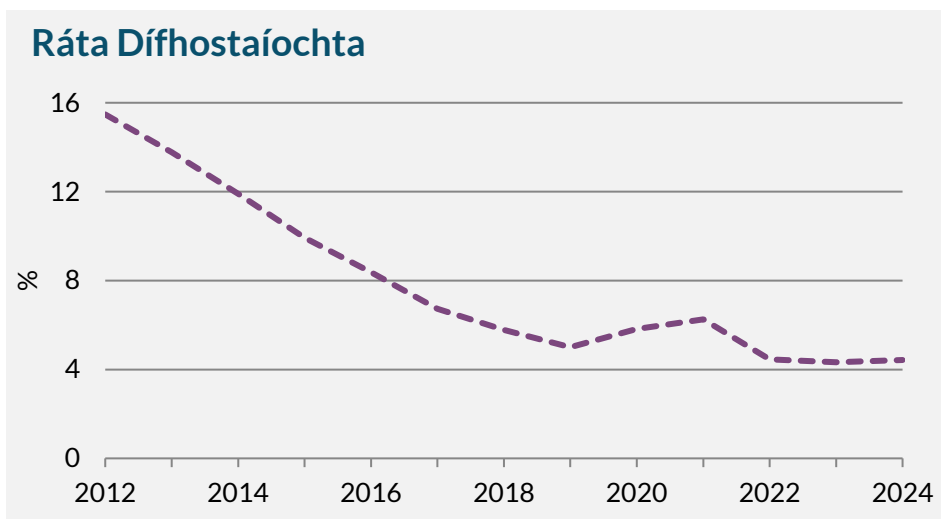

Foinse: Banc Ceannais na hÉireann
Nóta: Tá rátaí fáis bunaithe ar idirbhearta bunúsacha, i.e., tar éis coigeartú a dhéanamh do dhíluachálacha, d'urrúsuithe, agus d'aistrithe chuig GNBS, etc.
Le rátaí fáis teaghlach, léirítear iarmhéideanna laistigh den chlár

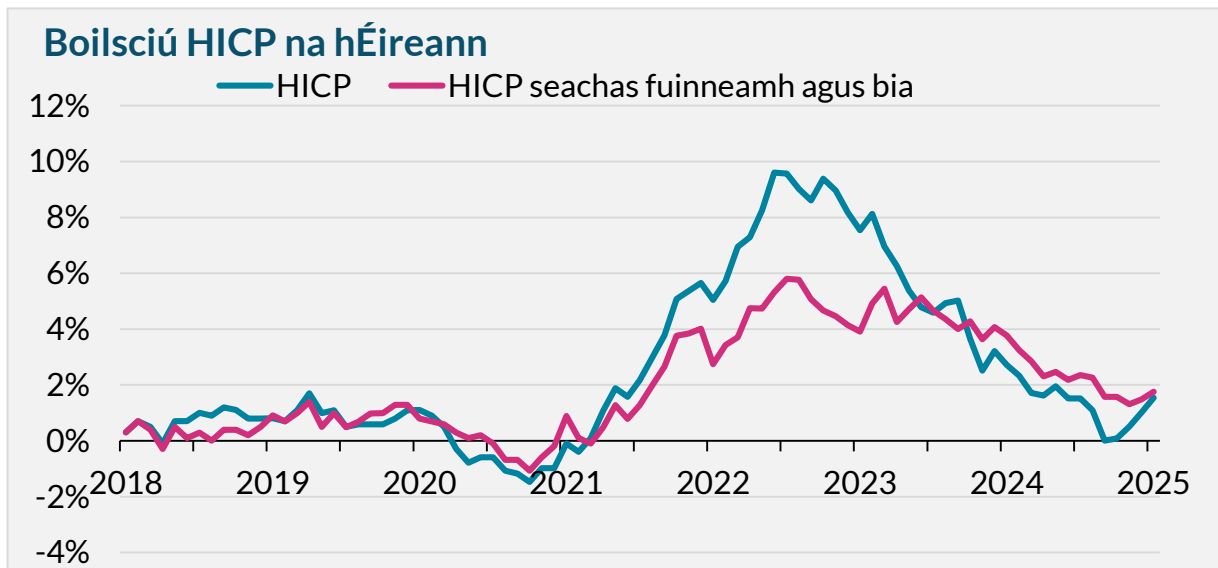
Foinse: Banc Ceannais na hÉireann agus An Phríomh-Oifig Staidrimh

Nóta: Luachanna cinn bhliana

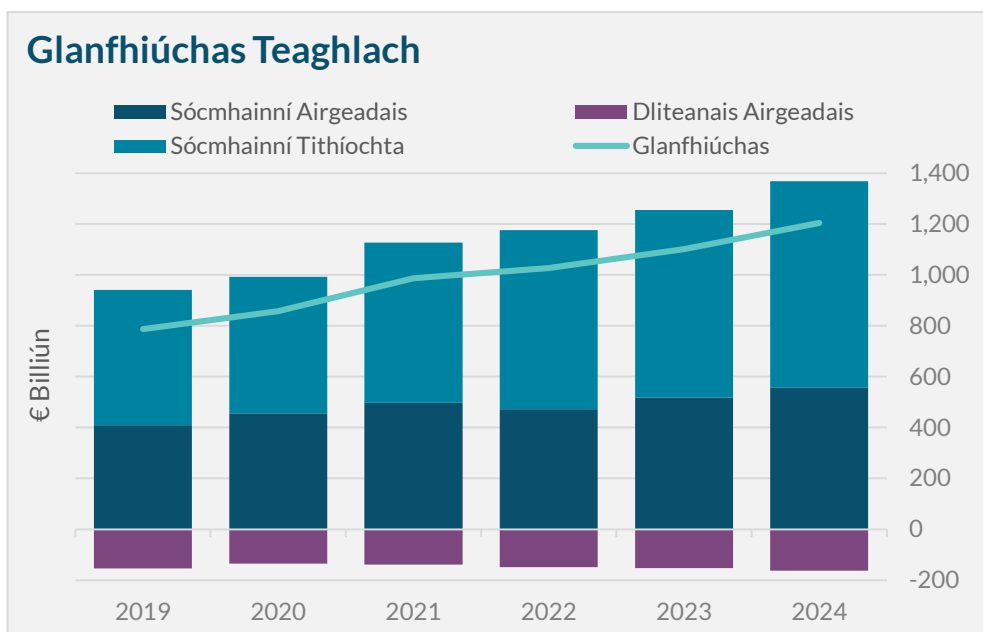
Foinse: An Phríomh-Oifig Staidrimh

Nóta: Ráta dífhostaíochta ón Eagraíocht Idirnáisiúnta Saothair

Foinse: Eurostat

Nóta: ICPT – Innéacs Comhchuibhithe ar Phraghsanna do Thomhaltóirí

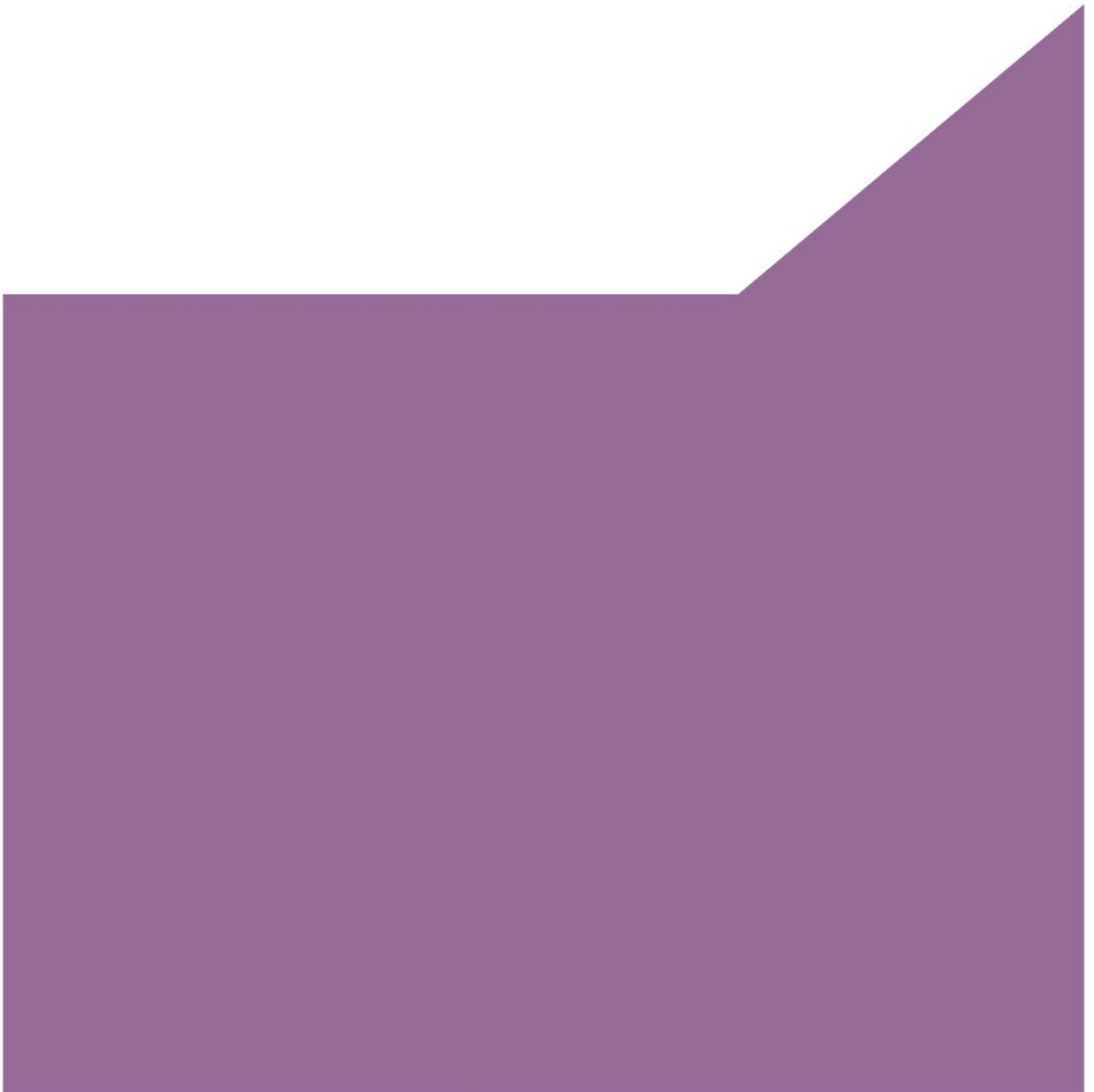

Foinse: Banc Ceannais na hÉireann

Nóta: Luachanna cinn bhliana. Sonraí na bliana 2024 go deireadh R3 mar gheall ar infhaighteacht sonraí.

Caibidil 1:

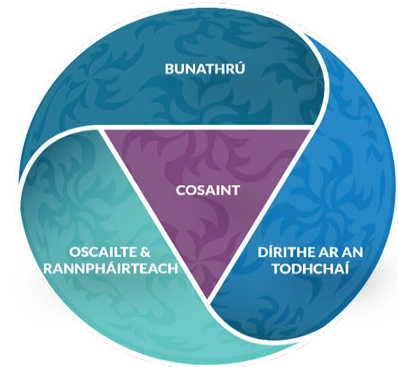
Straitéis 2022-2026
a Chur Chun Feidhme

Caibidil 1: Straitéis 2022-2026 a Chur Chun Feidhme

Mar chuid dár bhfreagairt ar an athrú mear atá ag teacht ar an gcomhthéacs ina mbímid ag obair, leanamar le ilnn 2024 den dul chun cinn maidir lenár Straitéis cúig bliana a chur chun feidhme.

Thapaíomar an deis freisin chun athbhreithniú a dhéanamh ar an dul chun cinn a bhí déanta againn ag an bpointe leath bealaigh, agus chun ár dtreo straitéiseach agus tosaíochtaí meántéarmacha a dheimhniú. Leis an athbhreithniú sin, dheimhniomar go raibh ár dtreo straitéiseach iomchuí i gcónaí agus gur cheart dúinn leanúint orainn dár gcuspóirí straitéiseacha a thabhairt i gcrích go dúthrachtach.

Le haird ar an dúthracht leanúnach seo, rinneadh an [Straitéis](#) a athnuachan i mí Mheán Fómhair 2024 trí nuashonrú agus leathnú a dhéanamh uirthi le béim á leagan ar roinnt de na bearta a dhéanfar chun ár gcuid aidhmeanna a bhaint amach i rith na dtrí bliana atá romhainn (2025-2027). Leis an Straitéis athnuaite, athdhearbhaítear an bhéim leanúnach a leagtar ar ár modhanna oibre a fhorbairt agus ar na hacmhainní is gá a chothú ionas gur féidir linn ár misean a bhaint amach go héifeachtúil faoi láthair agus sa mheántéarma.

Trínár spriocanna straitéise a bhaint amach, faoi cheithre cinn de théamaí gaolmhara, cinnteofar gur féidir freagairt do na tosca iomadúla a imríonn tionchar ar an saol ag saoránaigh in Éirinn agus san Eoraip agus ar an timpeallacht ina mbímid ag feidhmiú. Áirítear orthu sin tosca mórhábhachtacha maidir le hathrú aeráide, cora nua maidir leis an gcaidreamh trádála ar fud an domhain agus pátrúin ó thaobh fás eacnamaíoch de agus athruithe ar iompar agus ionchais tomhaltóirí agus an dul chun cinn maidir le digitíú agus le húsáid na hintleachta saorga, a bhfuil tionchar á imirt acu ar an bhforbairt leanúnach ar earnáil na seirbhísí airgeadais.

Anseo thíos, tugtar achoimre fhoriomlán ar na cuspóirí a baineadh amach le linn na bliana. Tá tuilleadh sonraí maidir le gach ceann de na cuspóirí níos faide ar aghaidh sa tuarascáil.

Tá an Straitéis bunaithe ar cheithre cinn de théamaí idircheangailte: **Dírithe ar an Todhchaí, Oscailte & Rannpháirteach, Bunathrú** agus **Cosaint**.

Ceithre Théama na Straitéise

Dírithe ar an Todhchaí

Tá buntábhacht ag baint leis an téama ‘Dírithe ar an Todhchaí’ ionas gur fearr is féidir leis an mBanc Ceannais na hathruithe forleitheadacha atá ag tarlú sa gheilleagar agus san earnáil airgeadais a thuiscint agus a thuar roimh ré agus a bheith in oiriúint dóibh.

I rith na bliana 2024, chuathas i ngleic le gnéithe den nuálaíocht maidir le seirbhísí airgeadais, agus cuireadh tús, i gcomhar le gnólachtaí éagsúla, leis an gcéad chlár téamach den Bhosca Gainimh Nuálaíochta dírithe ar chur i gcoinne na coiriúlachta i gcúrsaí airgeadais. Feabhsaíodh an acmhainn feidhme maidir le sonraí agus ábhar staidrimh, lena n-áirítear sraith nua Staidreamh Tosaigh a sheoladh. Cuireadh Aonad an Euro Digitigh ar bun ag teacht le haidhmeanna an Bhainc Ceannais Eorpaigh/an Eurochórais mar ghné den chéim ullmhúcháin thogra an Euro Digitigh. Bhíothas páirteach, i gcomhar leis an Roinn Airgeadais, i Straitéis Náisiúnta Íocaíochta na hÉireann a thabhairt chun cinn. Tugadh chun cinn freisin na pleananna maidir le hionad nua a fhorbairt don airgead tirim. Rinneadh dul chun cinn breise freisin leis an obair d’fhonn a chinntiú go soirbhíonn an córas airgeadais don athrú go dtí córas eacnamaíoch atá neodrach ó thaobh carbóin agus d’fhonn rioscaí maidir le cúrsaí aeráide a thabhairt san áireamh leis na modhanna maoirseachta agus ba ghné den obair sin an tuarascáil maidir le heasnamh árachais i ndáil le tuilte a fhoilsiú.

Oscailte & Rannpháirteach

Leagtar béim, le tréithe na hOscailteachta agus na Rannpháirtíochta, ar an tábhacht atá le caidreamh níos dlúithe le páirtithe leasmhara agus le comhphlé a chothú ionas gur féidir leas a dhéanamh maidir le muinín agus iontaobh a chothú sa chóras airgeadais chomh maith le tuiscint níos forleitheadaí ar an ról atá leis an mBanc Ceannais.

I rith na bliana 2024, dhírigh an Banc Ceannais ar leathnú agus ar threisiú a dhéanamh ar chaighdeán agus ar chineál an chaidrimh le páirtithe leasmhara, lena n-áirítear daoine den phobal, an tsochaí shibhialta, ionadaithe poiblí, ár gcomhleithéidí féin agus ionadaithe de chuid thionscal na seirbhísí airgeadais agus dhreamanna eile i gcúrsaí geilleagair. Eiseamláirí ina leith sin [Fóram Thionscal na Seirbhísí Airgeadais](#) agus foghrúpaí an fhórait sin, chomh maith le foilseacháin de leithéid [Authorisations and Gatekeeping Report](#). Foilsíodh [Cairt um Oscailteacht & Rannpháirtíocht](#) an Bhainc Ceannais ina leagtar amach na cuspóirí agus an cur chuige maidir leis an gcaidreamh le páirtithe leasmhara. I bhfianaise a thábhachtaí atá caidreamh le leithéid an Bhainc Ceannais féin agus le lucht ceaptha beartais taobh amuigh d’Éirinn, rinneadh dul chun cinn freisin le clár caidrimh le hionadaithe fhorais Eorpacha agus idirnáisiúnta a bhaineann le hábhar. Cuireadh leis an gcomhar oibre le saineolaithe seachtracha

faoin gClár Comhchaidrimh Taighde. Seoladh freisin an Tairseach Oscailte Sonraí d'fhonn teacht níos furasta a bheith ar shonraí an bhainc lena n-úsáid ag an lucht taighde, taobh istigh den Bhanc Ceannais agus taobh amuigh.

Leis an mbéim seo ar phlé le páirtithe leasmhara, tá dlúthchaidreamh á chothú againn, chomh maith le plé níos doimhne agus ábhar léargais á chruinniú a thiocfaidh i bhfeidhm ar an aigne i leith na hoibre agus ar na modhanna ina bhfeidhmítear.

Bunathrú

Faoi théama an Bhunathraithe, tá d'aidhm againn príomhacmhainní cumasúcháin a thabhairt i gcrích lena gcothaítear breis críochnúlachta, éifeachtachta, éifeachtúlachta agus sobheartaíochta i mbun na hoibre. Tugadh cláir oibre chun cinn i rith na bliana 2024 maidir le cúrsaí oibriúcháin agus teicneolaíochta atá dírithe ar an duine agus i gcomhréir leis na cuspóirí seo.

Lean an Banc Ceannais den infheistíocht san acmhainn TE, lena n-áirítear athrú go dtí soláthraí seirbhíse nua maidir le hionad sonraí, cur leis an acmhainneacht néalríomhaireachta, treisiú leis an tathléimneacht in aghaidh cibearionsaithe agus an córas oibriúcháin TE a fheabhsú. Cuireann na bearta infheistíochta seo ar chumas an Bhainc Ceannais leas níos mó a bhaint as sonraí agus athléimneacht na bpróiseas gnó a neartú, ar bhealach a fhónann do na baill foirne i mbun a gcuid cúraimí a chur díobh go críochnúil. Rinneadh tionscnaimh nua foghlama a fhorbairt don lucht foirne, mar shampla, cúrsaí oiliúna Lean, agus seoladh an chéad seift uathoibríochta maidir le próiseas róbatach.

D'fhonn a chinntiú go mbíonn an cur chuige rialachais i gcomhréir leis an lámháltas riosca, tugadh creatchórais agus modhanna oibre nua i bhfeidhm ionas gur féidir obair níos fearr a dhéanamh maidir le planáil, bearta a chur in ord tábhachta agus leithroinnt acmhainní. Tugadh an obair chun cinn freisin d'fhonn cur leis an acmhainn tríú páirtí nó seirbhísí a threisiú le comhlíonadh shainordú an Bhainc Ceannais a aimsiú, a tharraingt isteach agus a bhainistiú de réir straitéise agus le barr éifeachta. Cuireadh leis an aibíocht maidir le feabhsú leanúnach trí chur leis an acmhainn feidhmiúcháin, próisis a fheabhsú agus a shimpliú agus leagan amach níos cuíchóirithe a thabhairt ar phróisis gnó.

Cosaint

Is léiriú an téama maidir le Cumhdach ar an dúthracht daingean maidir le leagan amach, cur chun feidhme agus feidhmiú chroíchreata beartais, rialála agus maoirseachta an Bhainc Ceannais a neartú ós trí na creatchórais sin a thugtar a leagtar de chúram ar an mBanc Ceannais faoin reachtaíocht i bhfeidhm.

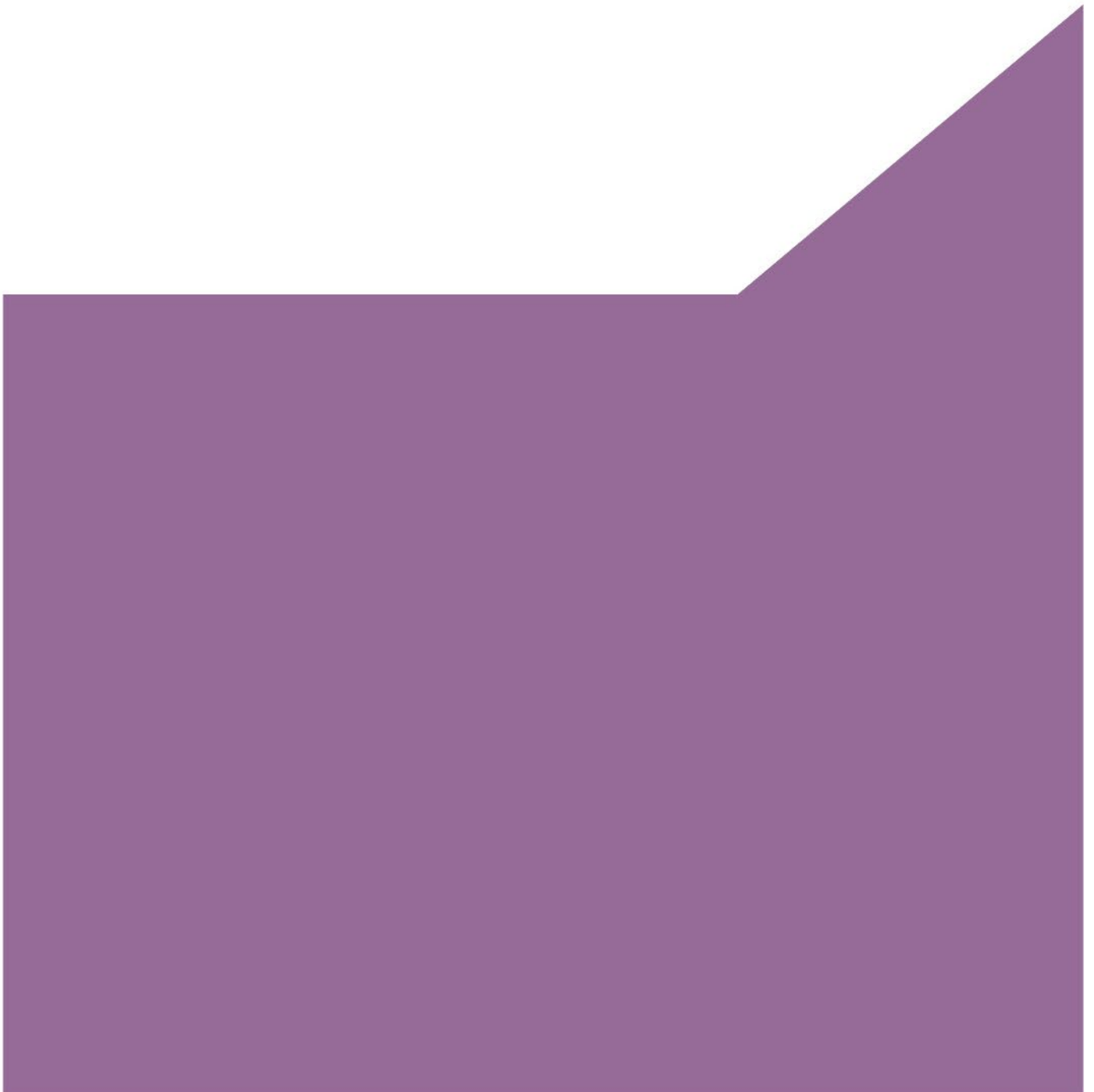
Bhí béim mhór ina leith sin i rith na bliana 2024 ar chreachthóras nua maoirseachta, maille le córas eagrúcháin dá réir, a leagan amach agus a chur i bhfeidhm. Ní thagann athrú leis an gcur chuige nua ar na torthaí cumhdaigh a saothraítear lena dtabhairt i gcrích, ach tugtar san áireamh an córas airgeadais a bheith faoi athrú agus tugtar cur chuige níos slánchóirithe i bhfeidhm maidir le hobair maoirseachta, le meithle ildisciplíne ag saothrú in éineacht d'fhonn na torthaí maoirseachta tús áite a thabhairt i gcrích ar bhealach níos éifeachtúla.

An tráth céanna, tugadh chun cinn an obair ullmhúcháin maidir le míreanna nua reachtaíochta trasearnála a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear an Rialachán maidir le Margaí Cripteashócmhainní, an Gníomh um Athléimneacht Dhigiteach Oibríochtúil agus Gníomh an AE um an Intleacht Shaorga. Cuireadh an Creat Freagrachta Aonair i bhfeidhm agus tugadh an t-athbhreithniú ar an gCód maidir le Cosaint an Tomhaltóra chun críche. Tosaíodh freisin ar na moltaí ón Athbhreithniú ar an Réimeas Feidhmiúlachta agus Cuibhis a chur i bhfeidhm agus cuireadh Aonad Feidhmiúlachta agus Cuibhis ar bun.

Rinneadh dul chun cinn freisin maidir le cuspóirí áirithe príomhthábhachta i ndáil le beartas macrastuamachta maidir le cistí, lena n-áirítear bearta macrastuamachta a thabhairt i bhfeidhm maidir le Cistí Infheistíochta Bunaithe ar Dhliteanais GBP agus Ráiteas faoin Aiseolas a fhoilsiú maidir le plépháipéar faoin gcur chuige i ndáil leis an mbeartas macrastuamachta maidir le cistí infheistíochta.

Caibidil 2:

Ár bhFreagrachtaí
a Chur i gCrích

Caibidil 2:

Ár bhFreagrachtaí a Chur i gCrích

Cobhsaíocht Praghsanna

Forás marbhánta an tréith a cheapfaí le gnóthaí eacnamaíocha sa limistéar euro i rith na bliana 2024 chomh maith le maolú de réir a chéile ar chúiseanna le boilsciú. Tharla maolú ar thaomanna maidir le cúrsaí fuinnimh agus scaoileadh snaidhmeanna sa slabhra soláthair a thabhairt isteach le boilsciú leanúnach in earnáil na seirbhísí mar gheall ar ardú tréan ar thuarastail. Lean beartas sriantach airgeadaíochta BCE d'éileamh a cheansú ionas gur maolaíodh an brú ar phraghsanna sa tír seo i rith na bliana.

Cinntí maidir leis an mBeartas Airgeadaíochta

Déanann an Banc Ceannais tairbhe maidir le beartas airgeadaíochta an Eurochórais ionas go ndeimhnítear cobhsaíocht praghsanna. Tá an Gobharnóir ina chomhalta de Chomhairle Rialaithe BCE a dhéanann athbhreithniú ag cruinnithe gach sé seachtaine ar an mbeartas airgeadaíochta.

Bhí an ráta boilscithe fós ag 2.9% tráth ar tionóladh an chéad chruinniú den Chomhairle Rialaithe sa bhliain 2024. Vótáil an Chomhairle Rialaithe dá bhrí sin cloí le buaicráta 4% maidir le ráta an bheartas airgeadaíochta, an tríú cruinniú as a chéile gan aon athrú. Lean an Chomhairle Rialaithe uirthi ag fógairt go gcloífi leis an seasamh sriantach seo chomh fada agus a theastódh leis an ráta boilscithe a thabhairt ar ais “go luath-thráthúil” go dtí sprioc 2%. I mí an Mheithimh, d’ísligh an Chomhairle Rialaithe ráta an bheartas airgeadaíochta 0.25% agus ábhar níos mó misnigh faoina raibh i ndán maidir leis an mboilsciú. Tharla ísliú 0.25% trí huaire eile ina dhiaidh sin i mí Mheán Fómhair, i mí Dheireadh Fómhair agus i mí na Nollag, ionas gur tháinig ísliú carnach aon phointe céatadáin amháin i rith na bliana 2024. Faoi dheireadh na bliana, bhí an ráta boilscithe íslithe go dtí 2.4% agus ba é dearcadh na Comhairle Rialaithe go raibh i ndán go mbainfí amach an sprioc 2% ar bhonn leanúnach.

Beartaíocht i ndáil le Beartas Airgeadaíochta an Eurochórais

I rith na bliana 2024, lean an BCE den phróiseas maidir le hísliú de réir a chéile ar an gclár comhardaithe a fógraíodh i mí na Nollag 2021. Leantar den phunann maidir leis an gclár ceannacháin sócmhainní a laghdú ar ráta tomhaiste intuartha agus deireadh le hathinfheistíocht urrúis, ar a dteacht in aibíocht, ó bhí mí Iúil 2023 ann. Tharla

athinfheistíocht iomlán faoi chlár ceannacháin éigeandála na paidéime i rith an chéad leath den bhliain 2024 agus rinneadh, an dara leath den bhliain 2024, an punann a laghdú €7.5 billiún in aghaidh na míosa ar an meán. Cuireadh deireadh le hathinfheistíocht i bpunann chlár ceannacháin éigeandála na paidéime ag deireadh na bliana 2024.

Lean ísliú ar chlár comhardaithe an Eurochórais i rith na bliana go raibh cothrom le €6.4tn faoi dheireadh na bliana, ísliú isteach is amach le €0.5tn. Teacht in aibíocht agus aisíoc roimh ré ar chistí a tógadh ar iasacht faoin tríú sraith de bhearta sainiúla athmhaoiniúcháin níos fadtéarmaí is mó ba chúis leis an ísliú. Is é glantoradh leachtachta bhearta aisíocaíochta na bliana 2024 gur tháinig ísliú ó €379bn go €17bn ar iasachtaí fadtéarmacha an Eurochórais faoi dheireadh mhí na Nollag 2024 agus an fiachas sin ar fad aisíoctha go hiomlán. Leanadh i rith na bliana de shrianadh ar an úsáid as na príomhbhearta athmhaoiniúcháin seachtainiúla agus as bearta athmhaoiniúcháin níos fadtéarmaí gach tréimhse trí mhí. Leanadh, chomh maith leis sin den bhuanbheart seacht lá maidir le dollar SAM a dhéanamh gach seachtain.

De thoradh ar an bpróiseas maidir le normalú an bheartais airgeadaíochta, lean róleachtacht ar fud an Eurochórais de bheith ag laghdú i rith na bliana 2024, ó €3.84tn ar an meán in 2023 go €3.18tn ar an meán in 2024. Léirigh an coigeartú seo go príomha an laghdú ar shuimeanna fuílligh na n-iasachtaí sa tríú sraith d'oibríochtaí athmhaoinithe fadtéarmacha chomh maith le leachtú bannaí a bhí ar seilbh i bpunanna beartais airgeadaíochta.¹

Ar an 13 Márta 2024, tar éis athbhreithniú leitheadach a dhéanamh, d'fhógair an Chomhairle Rialaithe athruithe ar an gcreat oibriúcháin maidir leis an mbeartas airgeadaíochta a chur i bhfeidhm. Tiocfaidh na hathruithe i bhfeidhm ar an gcaoi ina gcuirtear leachtacht an bhainc ceannais ar fáil de réir mar a théann róleachtacht sa chóras baincéireachta ar gcúl. Leagtar amach sa [chreachóras nua](#) na bunphrionsabail threorach maidir leis an mbeartas airgeadaíochta a chur i bhfeidhm san am atá le theacht. Díol suntais go dtugtar san áireamh coigeartú maidir leis an réimse difríochta idir ráta na saoráide taisce agus an ráta príomhbhearta athmhaoiniúcháin, a cúngaíodh ó 50 bonnphointe go 15 bonnphointe ón 18 Meán Fómhair 2024 amach.

Oibríochtaí Beartais Airgeadaíochta na hÉireann

Tá, mar a bhí á thuair, cúngú ar shealúchais an Bhainc Ceannais i bpunann an chlár ceannacháin sócmhainní ó tharla cinntí na Comhairle Rialaithe gan leanúint le hathinfheistíocht ó mhí Iúil 2023 amach. Maidir leis an bpunann sin, d'fheidhmíodh an

¹ Mar seo a leanas a rinneadh figiúirí maidir le róleachtacht an Eurochórais a ríomh: iarmhéideanna cuntais reatha, móide iarmhéideanna saoráidí taisce, lúide iomlán na gceanglas cúlchistí íosta, lúide iarmhéideanna saoráidí iasachta imeallacha.

Banc Ceannais ina bhanc ceannais náisiúnta ceannacháin faoi chlár ceannacháin na hearnála poiblí agus an tríú clár ceannacháin maidir le bannaí faoi chumhdach. Tháinig íslíú go dtí €34.2bn ag deireadh na bliana 2024, ó €37.3bn ag deireadh 2023, ar shealúchais faoi chlár ceannacháin na hearnála poiblí ar chlár comhardaithe an Bhainc Ceannais. Tháinig íslíú go dtí €654m ag deireadh na bliana 2024, ó €687m an bhliain roimhe sin, ar shealúchais bannaí faoi chumhdach faoin tríú clár ceannaithe bannaí faoi chumhdach, ar ina leith a roinntear riosca leis an Eurochóras. An tráth céanna, tháinig íslíú beag i rith na bliana ar shleáúchais an Bhainc Ceannais maidir le bannaí de chuid rialtas na hÉireann faoi chlár ceannaigh le haghaidh éigeandáil na paidéime ó €22.0bn ag deireadh na bliana 2023 go €21.4bn ag deireadh na bliana 2024.

Maidir le bearta athmhaoiniúcháin, ní raibh aon iasachtaí beartais airgeadaíochta gan íoc ag contrapháirtithe de chuid na hÉireann ag deireadh na bliana 2024 i gcomórtas le €85m ag deireadh na bliana 2023, agus bhí an laghdú á spreagadh ag an tríú sraith d'aisíocaíochtaí maidir le bearta oibríochtaí athmhaoiniúcháin spriodhíthe fadtéarmacha. Bhí róleachtacht sa chóras gan athrú tríd is tríd ón mbliain roimhe le róleachtacht cothrom le €84bn ar an meán sa bhliain 2024, beagán níos airde ná €83.2bn ar an meán sa bhliain 2023

Rinne an Banc Ceannais faireachán, i gcomhréir le nós imeachta an Eurochórais, i rith na bliana 2024 ar chomhlíonadh na gcoinníollacha maidir le cúlchistí íosta ag institiúidí creidmheasa.

Cobhsaíocht Airgeadais

D'fhoneb cobhsaíocht an chórais airgeadais a chaomhnú, déanann an Banc Ceannais na príomhrioscaí a chuirfí roimh an gcóras a mheas chomh maith le athléimneacht an chórais i leith na réimsí sin. Is córas seasmhach airgeadais córas lena mbaineann an acmhainn seirbhísí a chur ar fáil do theaghlaigh agus do ghnólachtaí na hÉireann, más maith nó crua cúrsaí an tsaoil. Féachtar le beartaíocht an Bhainc Ceannais, go háirithe leis na beartais macrastuamachta, lena chinntiú go mbíonn athléimneacht an chórais airgeadais i gcomhréir leis an riosca a bheadh roimhe.

Meastóireacht agus Anailís maidir le Cobhsaíocht Airgeadais

D'fhoilsigh an Banc Ceannais dhá [Athbhreithniú ar Chobhsaíocht Airgeadais](#) i rith na bliana 2024, ina dtugtar cuntas ar thuairim an Bhainc Ceannais faoi na príomhrioscaí a bheadh roimh chóras airgeadais na hÉireann agus faoi sheasamh an chórais airgeadais

i leith na réimsí sin, chomh maith leis na bearta beartais a rinneadh d'fhonn an chobhsaíocht airgeadais a chaomhnú.

I rith na bliana 2024, tháinig athrú ar shruth rátaí úis an domhain de réir mar a maolaíodh an riosca boilscithe, ach géaraíodh mar gheall ar éiginnteacht breise geopholaitíochta leis an riosca dochair maidir le tráchtáil agus forás eacnamaíoch. Lean forás eacnamaíoch agus fostaíochta in Éirinn i rith na bliana 2024. Dá ainneoin sin, bíonn iarmhairtí diúltacha ag geilleagar domhanda níos scaoilte ar ghníomhaíocht eacnamaíoch in Éirinn agus ar fud an domhain, agus ar sheasmhacht na dteaghlach, na ngnólachtaí agus na hearnála airgeadais. Mar gheall gur geilleagar beag oscailte é geilleagar na hÉireann, tá Éire neamhchosanta ar an riosca sin, agus ní gné bheag de sin an tábhacht atá le hinfheistíocht idirnáisiúnta agus fiontair ilnáisiúnta maidir le gnóthaí eacnamaíocha na tíre, an chistíocht phoiblí agus cúrsaí fostaíochta.

Rinne an Banc Ceannais obair taighde agus anailíse i rith na bliana 2024 d'fhonn cur leis an tuiscint ar réimsí éagsúla riosca agus easnaimh sa chóras airgeadais agus a dtiocfadh i gceist leis sin don pholasáí macrastuamachta. Cuireadh toradh an tsaothair sin in iúl ar bhealaí éagsúla, sraitheanna foilseachán ina measc [Nótaí faoi Chobhsaíocht Airgeadais](#) agus [Páipéir Taighde Theicniúla](#). Áirítear ar na réimsí mionscrúdaithe:

- Earnáil na réadmhaoine tráchtála, Athbhreithniú Cobhsaíochta Airgeadais san áireamh i bhfoirm [Gnéthuairisc Speisialta](#) i mí an Mheithimh 2024, ina ndéantar a dtiocfadh i gceist maidir le cobhsaíocht airgeadais in Éirinn le hathruithe ar mhargaí réadmhaoine tráchtála.
- Margadh tithíochta na hÉireann agus an ról atá leis i ngeilleagar na tíre, lena n-áirítear ábhar in [Alt Sínithe](#) san Fhaisnéis Ráithiúil faoin margadh tithíochta i mí Mheán Fómhair 2024.
- An tionchar ag rátaí úis níos airde ar athrú morgáistí.
- Earnáil na gcistí infheistíochta, lena n-áirítear deiseanna bainistíochta do chistí infheistíochta maidir le leachtacht.

An Beartas Macrastuamachta

Féachtar le hobair an Bhainc Ceannais, na beartais macrastuamachta go háirithe, lena chinntiú go mbíonn athléimneacht an chórais airgeadais i gcomhréir leis na réimsí riosca a chuirtear roimhe. Tá trí cholún ag baint leis an gcreatchóras, bearta a bhaineann le bainc (maoláin caipitil macrastuamachta), le hiasachtaithe (bearta maidir le morgáistí), agus eagrais neamhbhainc (le béim faoi láthair ar chistí infheistíochta). Déantar faireachán agus athbhreithniú rialta ar bheartais macrastuamachta chun a chinntiú go mbíonn na beartais oiriúnach i gcónaí maidir leis na rioscaí a bhainfeadh don chóras.

Maidir le maoláin caipitil macrastuamachta do bhainc, chloígh an Banc Ceannais le maolán caipitil fritimthriallach 1.5% sa bhliain 2024 Is é atá de straitéis ag an mBanc Ceannais cloí leis an maolán 1.5% sin nuair a bhíonn rioscaí géaraithe nó maolaithe.

Dheimhnigh an Banc Ceannais in athuair i rith na bliana 2024 tábhacht ó thaobh an chórais a bheith le sé cinn d'fhorais airgeadais. Tá ceangailte ar na forais sin maolán caipitil macrastuamachta breise a choinneáil, d'fhonn an dóigh go gclisfeadh ar an ngnólacht a mhaolú, agus meastar sin gur cóir sin mar gheall ar an tionchar níos tromchúisí a bheadh ar an gcóras airgeadais dá gclisfeadh ar aon cheann de na forais sin.

Ba é breith an Bhainc Ceannais go raibh na bearta macrastuamachta maidir le morgáistí ag freastal don chuspóir maidir le caighdeáin inbhuanaithe iasachtóireachta a chinntiú i rith na bliana 2024. Tháinig athleagan amach na mbeart maidir le morgáistí i bhfeidhm sa bhliain 2023, agus lean lorg na gcoinníollacha nua iasachta ar ghnóthaí morgáiste i rith na bliana 2024. Tá an Banc Ceannais dúthrachtach maidir le faireachán, anailís, caidreamh agus cumarsáid a dhéanamh go leanúnach maidir leis na bearta faoi ghnóthaí morgáiste.

Rinne an Banc Ceannais faireachán ar chur i bhfeidhm, céim i ndiaidh céime, na mbeart macrastuamachta maidir le cistí maoine de chuid na hÉireann, faoina gceanglaítear ar chistí cloí leis an treoir faoi thráthchláir leachtachta faoi mhí Bealtaine 2024 agus faoina gcuirtear srianadh le hualú faoin mbliain 2027. I mí Aibreáin 2024, fógraíodh bearta nua maidir le cistí infheistíochta dírithe ar dhliteanas in ainmníocht GBP faoi údarás na hÉireann.

Lean an Banc Ceannais den obair maidir le creat beartais macrastuamachta a fhorbairt do chistí. I mí Iúil 2024, d'fhoilsigh an Banc Ceannais [Ráiteas Aiseolais](#) faoi Phlépháipéar na bliana 2023 faoin gcur chuige beartais macrastuamachta maidir le hearnáil na gcistí, tar éis comhdháil idirnáisiúnta a eagrú faoin ábhar sin i mí Bealtaine 2024. Ag cur leis an bPlépháipéar, d'fhoilsigh an Banc Ceannais [freagra maidir le comhairliúchán mionchúiseach an Choimisiúin Eorpaigh](#) faoi pholasaithe macrastuamachta maidir le hidirghabháil airgeadais neamhbhainc i mí na Samhna 2024. Bhí páirt mhór ag an mBanc Ceannais freisin in aon [fhreagra amháin ón Eurochóras](#) a chur le chéile maidir le comhairliúchán an Choimisiúin Eorpaigh faoi pholasaithe macrastuamachta maidir le hidirghabháil airgeadais neamhbhainc.

An Príomh-Chlár Creidmheasa

Is bunachar náisiúnta sonraí éigeantacha maidir le faisnéis phearsanta agus faisnéis creidmheasa, arna fheidhmiú ag an mBanc Ceannais, an Príomh-Chlár Creidmheasa.

B'ionann líon na n-iasachtóirí a raibh faisnéis á chur chuig an bPríomh-Chlár Creidmheasa ag deireadh na bliana 2024 agus 614 (2023: 611) agus b'ionann líon na dtaifead láithreach sa bhunachar sonraí agus 5.5m (2023: 5.4m).

D'iarr iasachtóirí 2.52m tuarascáil chreidmheasa i rith na bliana 2024 (2023: 2.56m) agus cuireadh 37,037 tuarascáil chreidmheasa ar fáil do lucht na n-iasachtaí i rith na bliana 2024 (2023: 36,066, ardú 2.7%. Déantar an costas a ghabhann leis an bPríomh-Chlár Creidmheasa a aisghabháil trí tháille a ghearradh ar na hiasachtóirí mar gheall ar gach fiosrú a dhéantar.

Athrú Aeráide

Tá tionchar ar an gcóras airgeadais ag rioscaí fisiciúla agus aistrithe mar gheall ar an athrú aeráide. I bhfianaise a thábhachtaí atá, ó thaobh straitéise, díriú ar na rioscaí seo i gcomhthéacs shainordú an bhainc, leanadh de dhlúthchuid a dhéanamh de ghnéithe aeráide agus inmharthanachta den uile chuid den bheartaíocht i rith na bliana 2024.

Lean an borradh céanna faoin athrú aeráide i rith na bliana 2024, mar is léir ó mhinicíocht breise agus ghéire breise na n-eachtraí drochaimsire agus an t-ardú leanúnach ar an teocht ar fud an domhain. 2024 an bhliain is teo ar a bhfuil taifead agus an chéad bhliain riamh ar taifeadadh meánteocht domhanda níos mó ná 1.5°Celsius níos airde ná an meánteocht 1850-1900.

Pléann obair an Bhainc Ceannais [faoin athrú aeráide](#) le réimse leathan ábhair, naisc mhacra-airgeadais, sábháilteacht agus fóntacht na ngnólachtaí faoi rialáil maidir leis an athrú aeráide, airgeadas inmharthana (lena n-áirítear gnéithe maidir leis an tomhaltóir agus an t-infheisteoir a chosaint) agus easnamh maidir le sonraí a chúiteamh ina measc. D'fhoilsigh an Banc Ceannais foilseacháin nua sonraí agus léargais faoi rioscaí maidir le cúrsaí aeráide agus an earnáil airgeadais i rith na bliana 2024, foilseacháin ina measc faoi thionchar an athrú aeráide ar chúrsaí macra-eacnamaíochta agus réimsí easnaimh maidir le hárachas tuilte, agus ullmhú [Faireachlann Aeráide](#) an Bhainc Ceannais maidir leis an mbliain 2024.

Lean an [Fóram maidir le Riosca ó Athrú Aeráide agus Gnóthaí Airgeadais Inmharthana](#) den obair maidir le comhthuiscint agus bonn eolais a chothú maidir lena dtiocfadh i gceist do chóras airgeadais na hÉireann mar gheall ar athrú aeráide. Rinne dhá ghrúpa oibre (maidir le bainistíocht riosca i ndáil le hathrú aeráide agus cothú cumais), atá faoi stiúir lucht an tionscail, obair an Fhórait a thabhairt chun cinn maidir le cur leis an lón eolais faoi na ceisteanna seo agus an t-eolas a scaipeadh. Chuir an Fóram grúpa oibre nua ar bun freisin maidir le sonraí agus nochtadh faisnéise. Lean an Banc Ceannais den

chaidreamh le craobhchórais idirnáisiúnta maidir leis an athrú aeráide, ballraíocht sa Gréasán maidir le Córas Airgeadais Glas san áireamh.

Le dul chun cinn a dhéanamh maidir le hobair an Bhainc Ceannais féin, leasaíodh [Treochlár na Gníomhaíochta ar son na hAeráide](#) i mí Iúil 2024 agus foilsíodh an tuairisc bhliantúil [maidir le gnóthaí airgeadais a bhaineann le cúrsaí aeráide a nochtadh](#) i ndáil leis na sócmhainní infheistíochta i mí an Mheithimh 2024.

Réiteach

Pleanáil Réitigh agus Inréiteacht Fhorfheabhsaithe

Ag teacht lena mbíonn an Bord Réitigh Aonair ag tnúth leis i ndáil le Bainc agus [Cur Chuige maidir le Réiteach](#) a d'fhoilsigh an Banc Ceannais, lean bainc den dul chun cinn maidir le bacanna ionchais roimh inréiteacht a thabhairt chun bealaigh i rith na bliana 2024. Shásaigh na bainc na spriocanna maidir le híosleibhéil i ndáil lena gcuid cistí féin agus na dliteanais ináirithe a tugadh i bhfeidhm mar chuid de chreatchóras réitigh an AE d'fhonn a chinntiú go mbíonn dóthain caipitil agus na dliteanais chuí ag bainc ar féidir iad a thapú, más gá, tráth teipe.

Bearta Réitigh

Níor tharla aon bheart réitigh i rith na bliana 2024.

Cistí Réitigh

Tá freagracht ar an mBanc Ceannais faoin reachtaíocht i ndáil le trí cinn de chistí réitigh: an Ciste Réitigh Aonair, an Ciste Réitigh Banc agus Gnólachtaí Infheistíochta agus an Ciste Réitigh Foras Creidmheasa.

Chruinnigh an Banc Ceannais €2m ó bhainc in Éirinn i rith na bliana 2024 a cuireadh i leith an Chiste Réitigh Aonair thar ceann an Bhoird Réitigh Aonair. Bhí c. €80bn sa chiste sin ag deireadh na bliana 2024 i gcomórtas le sprioc €77bn agus ní raibh gá go dtí seo bearta réitigh a mhaoiniú as an gciste.

Níor chruinnigh an Banc Ceannais ranníocaíochtaí tobhaigh i rith na bliana 2024 don Chiste Réitigh Banc agus Gnólachtaí Infheistíochta. B'ionann iomlán an chiste, an t-ús a gnóthaíodh san áireamh, agus €68m ag deireadh na bliana 2024. Ní raibh gá úsáid a bhaint as an gciste go dtí seo.

Chruinnigh an Banc Ceannais €1.87m de ranníocaíochtaí tobhaigh don Chiste Réitigh Foras Creidmheasa i rith na bliana 2024. B'ionann iomlán an chiste, an t-ús a gnóthaíodh agus ioncam eile san áireamh, agus €74m ag deireadh na bliana 2024.

An Scéim Ráthaíochta Taiscí agus an Ciste Cúitimh Árachais

An Banc Ceannais a dhéanann riarachán ar an Scéim Ráthaíochta Taiscí agus ar an gCiste Cúitimh Árachais. Baineadh amach an sprioc shainordaithe maidir leis an Scéim Ráthaíochta Taiscí, teacht ar acmhainní airgeadais cothrom le 0.8%, faoi mhí Iúil 2024. Meastar gurb é cúis a bheadh le tobhach arís san am atá le theacht go mbeadh ardú ar luach carntha na dtaiscí a thagann faoi scáth na scéime nó go mbainfí úsáid as cistí de chuid na Scéime Ráthaíochta Taiscí maidir le beart réitigh/leachtúcháin.

D'íoc an Ciste Cúitimh Árachais €4.8m leis an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát i rith na bliana 2024 i ndáil le ceithre eintiteas dócmhainneach, eadhon: Gefion Finians A/S (an Danmhairg) (i bhFéimheacht) agus Setanta Insurance Company Limited (Málta) (faoi Leachtú). D'íoc an Ciste Cúitimh Árachais €0.8m le Leachtóirí an *Enterprise Insurance Company Plc* (Giobráltar) (faoi Leachtú) freisin.

Ullmhacht agus Bainistíocht i leith Géarchéim Airgeadais

I rith na bliana 2024, bhí obair an Bhainc Ceannais maidir le hullmhacht do chás géarchéime dírithe ar scrúdú ar na bearta inmheánacha agus ar fud an chórais i ndáil le cúrsaí oibriúcháin a chur as a riocht maidir le cibearionsaí agus cúrsaí íocaíochta. I bhfianaise idirspleáchas agus idircheangal idir forais airgeadais agus gnéithe bonneagair den mhargadh airgeadais san AE, chuir an Banc Ceannais freisin leis an obair ar leibhéal na hEorpa d'fhonn creat beartaíochta ar fud na hEorpa i ndáil le teagmhais cibearshlándála, Creat Comhordúcháin an AE maidir le Teagmhais Shistéimeacha Cibearshlándála, a thabhairt chun cinn. Tháinig an creatchóras seo i bhfeidhm nuair a tháinig an Gníomh um Athléimneacht Dhigiteach Oibríochtúil i bhfeidhm i mí Eanáir 2025.

Córais Íocaíochta agus Airgeadra

Oibritheoir an Chórais Íocaíochta

Is é an Banc Ceannais a riarann TARGET Ireland, gné na hÉireann de Sheirbhísí TARGET atá faoi úinéireacht agus á oibriú ag an Eurochóras.

Cuireann Seirbhísí TARGET trí cinn de sheirbhísí réitigh ar fáil, córas comhuaineach ollréitigh ar a dtugtar T2 trína soirbhítear don bhainistíocht leachtachta ar fud Sheirbhísí TARGET, TARGET2-Urrúis maidir le réiteach urrúis, agus TARGET IPS, seirbhís réitigh chomhuaineach maidir le híocaíochtaí

miondíolacháin láithreach, an réiteach ina leith sin ar fad in airgead an bhainc ceannais. Anuas ar an méid sin, tá seirbhís nua de chuid TARGET á tabhairt chun cinn, Córas Bainistíochta Comhthaobhachta an Eurochórais, le bainistíocht a dhéanamh ar shócmhainní a úsáidtear mar acmhainní comhthaobhachta i mbearta creidmheasa an Eurochórais. Mí an Mheithimh 2025 is ea dáta na preibe de réir an sceidil don chóras nua seo.

Tá 13 úinéir cuntais maidir le hollréiteach comhuaineach ag T2-Éire faoi láthair, aon chóras coimhdeach amháin agus dhá chuntas airgid atá dírithe go sainsiúil ar TARGET2-Urrúis.

Tharla íslíú 6.17% ar líon na n-idirbheart (672,125) a ndearnadh próiseáil orthu faoi T2-Éire i rith na bliana 2024 cé gur tháinig ardú 25.3% go €6.55tn sa bhliain 2024 ar luach iomlán na n-idirbheart.

An Banc Ceannais atá freagrach as Clár Bhannaí agus Bhillí Stáitchiste Rialtas na hÉireann a riar thar ceann Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta. Faoi dheireadh na bliana 2024, b'ionann luach ainmniúil na mbannaí agus na billí ar an gclár agus €140.7bn, íslíú 1.8% ó 2023.

An Mórchóras Íocaíochtaí - Spreagadh agus Maoirseacht

Sainordaítear don Bhanc Ceannais, ina cháil mar chomhalta den Eurochóras, sábháilteacht agus éifeachtacht na gcóras íocaíochta, imréitigh agus réitigh a chur chun cinn. Tá ról tábhachtach leis na córais sin, ní amháin maidir le gnéithe cobhsaíochta agus éifeachtachta earnáil na seirbhísí airgeadais agus chúrsaí eacnamaíochta sa limistéar euro ina iomláine, ach maidir leis an mbeartas aonair airgeadaíochta a rith go héifeachtúil sa limistéar euro agus maidir le cobhsaíocht an airgeadra aonair.

Ba bheart tionscanta den tábhacht ag an Rialtas an Straitéis Náisiúnta Íocaíochta a fhoilsiú i mí Dheireadh Fómhair 2024 ar mhaithe le comhordú ar bheartaíocht maidir le mórchóras na n-íocaíochtaí a nuachóiriú agus a choinneáil ar bun chun leasa an tomhaltóra agus na ngnólachtaí beaga. Rinne an Banc Ceannais fónamh maidir le leagan amach na Straitéise, agus tugtar go fonnmhar faoin ról a leagtar air maidir le bearta molta, ina measc iarrachtaí modhanna cuntas le cuntas nó 'Íoc de réir Cuntais' a thabhairt i bhfeidhm ar mhargadh na hÉireann agus cur leis an modh a gcuirtear léargas straitéise i láthair ón obair taighde agus anailíse agus ó shonraí maidir leis an mórchóras íocaíochtaí in Éirinn.

Tá iarrachtaí á ndéanamh faoi láthair grúpa oibre poiblí príobháideach a chur ar bun d'fhonn dul chun cinn a dhéanamh maidir leis na haidhmeanna straitéise acmhainn feidhme 'Íoc de réir Cuntais' a thabhairt chun cinn in Éirinn a oibreoidh le córais ar fud

na hEorpa. Tháinig an leagan amach ar an nGrúpa Oibre 'Íoc de réir Cuntais' faoi anáil cheardlann straitéise do lucht an tionscail arna heagrú ag an mBanc Ceannais ar an 12 Aibreán 2024. D'fhreastail líon is mó ná seasca rannpháirtí sa mhórchóras íocaíochtaí ar an gceardlann, le hionadaithe ó sholáthraithe seirbhísí íocaíochta, ranna agus gníomhaireachtaí rialtais, soláthraithe seirbhísí teicniúla, miondíoltóirí agus eagrais ionadaíochta an tionscail. Is léiriú an ócáid mhórshuntais sin ar an ról tábhachtach atá leis an mBanc Ceannais, le rannpháirtithe i láthair ón earnáil phoiblí agus ón earnáil phríobháideach agus comhordú á dhéanamh ar mhaithe le héifeachtacht, slándáil agus dlús breise.

Tá clár comhordaithe maidir le taighde, anailís agus bailiú sonraí á thabhairt chun cinn ag an mBanc Ceannais freisin d'fhonn freastal do léargas níos glinne ar mhórchóras na n-íocaíochtaí. Mar chuid den tionscnamh seo, tá tús curtha ag an mBanc Ceannais le hobair scóipeála maidir le dhá shaothar anailíse príomhthábhachta – ceann maidir le gnéithe costais, úsáide agus éifeachta d'íocaíochtaí miondíolacháin agus ceann faoi nósmaireacht agus meon an tomhaltóra maidir le modhanna íocaíochta miondíolacháin.

An Euro Digiteach

Tá d'aidhm le togra euro digiteach an Eurochórais airgead bainc ceannais a chur ar fáil don phobal i bhfoirm dhigiteach. Airgead tirim faoi chló digiteach a bheadh in euro digiteach, á eisiúint ag an mbanc ceannais agus ar fáil ag an uile dhuine sa limistéar euro.²

Tá an Banc Ceannais ag teacht i gcónaí le haidhmeanna BCE/ an Eurochórais maidir leis an euro digiteach. Cuireadh tús le céim ullmhúcháin dhá bhliain i mí na Samhna 2023. I rith na céime sin, tá an bhunobair á hullmhú a ghabhfadh le euro digiteach a eisiúint dá dtiocfadh i ndán go raibh sin le déanamh.

Áirítear ar na príomhaidhmeanna le hobair na céime seo: dréacht de leabhar rialacha maidir le euro digiteach (caighdeán lena dtabharfar cuíchóiriú ar chaighdeán íocaíochta ar fud an limistéir euro i gcrích); soláthraithe ionchais a roghnú maidir le hardán agus gnéithe bonneagair don euro digiteach; agus breis scrúdúcháin agus breis comhairleoireachta le páirtithe leasmhara d'fhonn a chinntiú go sásófaí na caighdeáin is airde maidir le hiontaofacht, slándáil, príobháideacht agus áisiúlacht le euro digiteach.

² Tá breis eolais ar fáil ar láithreán gréasáin an Bhainc Ceannais (<https://www.centralbank.ie/financial-system/a-digital-euro>), lena n-áirítear aitheasc aoichainteora faoin teideal "Practical Considerations of a Digital Euro" a tugadh i mí na Nollag (https://www.centralbank.ie/docs/default-source/financial-system/digital-euro/digital-euro-keynote-address.pdf?sfvrsn=2ee6641a_3).

D'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach togra reachtaíochta ar an 28 Meitheamh 2023 maidir le creat dlí a chur ar bun do euro digiteach dá mbeifí lena thabhairt isteach. Socróidh an Chomhairle Rialaithe, faoi dheireadh 2025, an ceart dul ar aghaidh leis an gcéad chéim ullmhúcháin eile. Ní dhéanfaidh an Chomhairle Rialaithe cinneadh maidir le euro digiteach a eisiúint go dtí go mbíonn creat reachtaíochta an Aontais Eorpaigh aontaithe.

Airgead Reatha

Nótaí Bainc

Sa bhliain 2024, d'eisigh an Banc Ceannais 166m nóta bainc (luach €5,280m), cothrom le hísliú 2% ar an 169m nóta bainc (luach €5,281m) a eisíodh sa bhliain 2023. Sa bhliain 2024, tháinig 103m nóta bainc (luach €2,492m) chuig an mBanc Ceannais, cothrom le hísliú 22% ar an 132m nóta bainc (luach €3,357m) a tháinig sa bhliain 2023.

Tábla 1: Eisiúint Nótaí Bainc

Líon (m) na Nótaí Bainc a Eisíodh ³			Luach €m	
Ainmníocht	2024	2023	2024	2023
€5	22.4	22.2	112	111
€10	24.6	21.3	246	213
€20	34.6	45.1	691	902
€50	83.9	80.4	4,196	4,022
€100	0.3	0.3	35	34
€200	0	0	0	0
Iomlán	165.8	169.3	5,280	5,281

Nóta: Ní móide, mar gheall ar na figiúirí a shlánú, go dtarlóidh iad a shuimiú mar atá

Boinn airgid

Ag feidhmiú don Bhanc Ceannais i gcáil ghníomhaire de chuid an Aire Airgeadais, eisíodh 63m bonn (dar luach €33m) sa ghnáthchúrsaíocht i rith na bliana 2024. Is ionann sin agus ardú 34% ar líon na mbonn a eisíodh i gcomparáid le 47m bonn (dar luach €24m) a eisíodh i rith na bliana 2023. Cuireadh 27m bonn (dar luach €12m) i dtaisce leis an mBanc Ceannais, ísliú 39% ar líon na mbonn (44m dar luach €17m) a tháinig isteach i rith na bliana 2023.

³ Is nóta dlíthairgthe é an nóta bainc €500; ní dhéantar, ina dhiaidh sin féin, an nóta a eisiúint ón 27 Aibreán 2019 i leith.

Tábla 2: Eisiúint Bonn

Líon (m) na mBonn a Eisíodh			Luach €m	
Ainmníocht	2024	2023	2024	2023
1c	0	1	0	0
2c	0	1	0	0
5c	26	18	1	1
10c	8	8	1	1
20c	8	6	2	1
50c	6	4	3	2
€1	4	3	4	3
€2	11	8	22	17
Iomlán	63	47	33	24

Boinn do Bhailitheoirí

Déanann an Banc Ceannais comóradh ar eachtraí suntasacha a bhaineann le stair, oidhreacht agus cultúr na hÉireann trí tháirgí éagsúla i réimse na mbonn airgid a eisiúint thar ceann an Aire Airgeadais. Seo a leanas ceithre tháirge i réimse na mbonn airgid a d’eisigh an Banc Ceannais i rith na bliana 2024 le díol ar www.collectorcoins.ie:

- Foireann na Bliana 2024 – Téama na Bithéagsúlachta
- Foireann do Leanbh 2024
- Bonn Profa Airgid 2024 – Naomh Bríd
- Bonn Profa Airgid 2024 – Óglaigh na hÉireann a chur ar bun 100 bliain ó shin

Bonn Comórtha maidir le hÓglaigh na hÉireann a chur ar bun 100 bliain ó shin

D'éisigh an Banc Ceannais dhá bhonn comórtha profa airgid i rith na bliana 2024. Seoladh bonn profa airgid ar an 26 Meitheamh 2024 mar chomóradh ar 1500 bliain ó thráth báis Naomh Bríd. Sheol an Banc Ceannais bonn profa airgid ar an 8 Deireadh Fómhair 2024 d'fhonn bunú Óglaigh na hÉireann céad bliain ó shin a chomóradh.

Cora Nua maidir leis an Sruth Náisiúnta Airgid Tirim

I mí Iúil 2024, d'fhoilsigh an tAire Airgeadais an Bille Airgeadais (Rochtain ar Bhonneagar Airgid Thirim a Sholáthar) 2024 (an Bille) trína bhféachtar lena chinntiú go mbíonn teacht go réasúnta ar airgead tirim ag an bpobal agus ag gnólachtaí beaga agus meánmhéide. Ciallaíonn teacht ar airgead tirim an deis ag an bpobal agus ag gnólachtaí beaga agus meánmhéide nótaí bainc agus boinn airgid a lóisteáil agus a thógáil amach, agus leagfar amach sa Bhille réimse bearta éagsúla d'fhonn a chinntiú go mbíonn teacht go háisiúil ar airgead tirim san am atá le theacht. Leagfar réimsí nua freagrachta ar an mBanc Ceannais faoin mBille maidir le maoirseacht ar chur i bhfeidhm na bhforálacha. Seo a leanas roinnt de na príomhfhorálacha:

- Soláthar do chreat bainistíochta maidir le hathruithe san am atá romhainn ar ghnéithe den bhonneagar maidir le teacht a bheith ar airgead tirim ar bhealach cóir, cothrom, follasach agus, chun na críche sin, soláthar do chritéir maidir le teacht ar airgead tirim agus d'fhorálacha maidir le heasnamh áitiúil nach mór déanamh dá réir.
- Eintitis a ainmniú ar a mbeidh an fhreagracht as comhlíonadh den sórt sin agus soláthar do bhearta faireacháin agus forfheidhmiúcháin ag an mBanc Ceannais i leith na réimsí dualgais sin.
- Faisnéis áirithe maidir leis an teacht ar airgead tirim a chruinniú agus a fhoilsiú.
- Comhlachtaí a fheistíonn meaisíní ATM agus comhlachtaí lompair Airgid a chlárú agus maoirseacht leanúnach a dhéanamh maidir le hOibritheoirí ATM agus comhlachtaí lompair Airgid.

Táthar ag tnúth le rith an achta agus tosach feidhme mhórchuid na bhforálacha i rith na bliana 2025. Tá an Banc Ceannais ag ullmhú do chur i bhfeidhm na bhfreagrachtaí nua ar an mbonn tuisceana sin.

Tá an straitéis maidir le hionad nua airgid tirim á thabhairt chun cinn ag an mBanc Ceannais, suíomh nua a cheannach san áireamh. Seacht mbliana ar a ghiorra an meastachán tosaigh maidir leis an tréimhse a bhainfidh le hionad nua airgid tirim a chur ar fáil. Leanfar go dtí sin den bheartaíocht a dhéanamh ag an áitreabh in Áth an Ghainimh.

Anailís agus Staidreamh Eacnamaíoch

Anailís Eacnamaíoch

Chuir an Banc Ceannais ábhar anailíse agus comhairle eacnamaíochta ar fáil, d'fhone cur le ceapadh bheartas eacnamaíochta na tíre, trí na [Feasacháin Ráithiúla](#) agus in aithisc agus ráitis ón nGobharnóir agus ó bhaill sinsearacha eile den fhoireann. Ullmhaíodh ceithre cinn de ráitis thuartha maicreacnamaíochta i rith na bliana mar lón eolais maidir le hábhar réamhthuartha agus tráchttaireacht eacnamaíochta a chuirtear ar fáil san Fheasachán. Áirítear leis na ráitis thuartha sin bearta réamhthuartha obair a rinneadh mar chuid de Bheart Réamh-mheastacháin Maicreacnamaíoch Ginearálta an Eurochórais a eagraítear faoi dhó sa bhliain. Leanadh d'fhoireann samhaltúcháin an Bhainc Ceannais a thabhairt chun cinn, go háirithe d'fhone fónamh d'anailís a bhaineann le réimsí beartais maidir leis an athrú aeráide.

Bhí obair taighde na bliana 2024 dírithe ar ghnéithe éagsúla de chúrsaí eacnamaíochta na hÉireann. Ar na réimsí a phléitear in [Ailt Shínithe san Fhaisnéis Ráithiúil](#), bhí réamhthuar maidir le boillsciú, nithe maidir leis an mbeartas eacnamaíochta a thagann i gceist ar an margadh tithíochta, an beartas fioscach gearrthéarmach agus meántéarmach agus forás fadtéarmach. Foilsíodh torthaí taighde sna sraitheanna [Páipéir Taighde Theicniúla](#) agus [Litreacha Eacnamaíochta](#) faoi mheastachán maidir le gnéithe timthriallacha de chúrsaí eacnamaíochta, agus an ríomh ar fhiachas teaghlaigh, ar rannpháirt na bhfiontar ilnáisiúnta maidir leis an eacnamaíocht intíre agus ar an tionchar a bhíonn ag malartú poist ar phá. D'fhoilsigh daoine den fhoireann ábhar freisin i bhfoilseacháin sheachtracha agus rinneadh cur i láthair ag fóraim in Éirinn agus go hidirnáisiúnta. Tugtar cuntas mion ar shaothar taighde an Bhainc Ceannais sa [Tuirisc Taighde](#).

Staidreamh

Tá an Banc Ceannais freagrach as ábhar oifigiúil staidrimh faoi earnáil airgeadais na hÉireann a fhoilsiú mar áis don CEBC agus don lucht úsáide seachtrach, mar shampla, forais phoiblí, na meáin chumarsáide, lucht an mhargaidh agus an pobal i gcoitinne. Leantar freisin de thacair nua leathnaithe sonraí a leagan amach maidir leis na príomhghnóthaí airgeadais in Éirinn.

Seoladh sraith nua [Staidreamh Tús Cadhnaíochta](#) sa bhliain 2024. Féachtar leis an tsraith seo le leas a bhaint as réimse níos fairsinge de na tascí sonraí atá ar coimeád ag an mBanc Ceannais, le faisnéis nua a fhoilsiú don lucht úsáide agus le léargas nua a thabhairt ar ábhar spéise don phobal i gcoitinne. Cuireadh dhá fhoilseachán nua ar fáil an tráth ar seoladh an tsraith a mbeidh leasú de réir na linne á dhéanamh go

tráthrialta orthu. Ríomh nua ar an gcreidmheas iomlán san eacnamaíocht intíre an chéad fhoilseachán lena n-úsáidtear mionsonraí a eascraíonn ón bPríomhchlár Creidmheasa agus a ndéantar ríomh níos forleithne maidir le hiomlán an chreidmheasa a thiomsú lena n-áirítear iasachtaí arna dtabhairt ag eintitis éagsúla neamhbhainc. Tugtar ar an gcaoi sin léargas níos cuimsithí ar ghnóthaí creidmheasa sa gheilleagar intíre ná mar a fhaightear ón lón staidrimh oifigiúil faoi chreidmheas intíre. Scrúdaítear sa dara foilseachán an dáileadh ar rátaí úis trí leas a bhaint as mionsonraí ón bPríomh-Chlár Creidmheasa le cur leis an lón oifigiúil staidrimh le hanailís breise á chur ar fáil faoin mbonn dáiliúcháin maidir le rátaí úis ar fud lucht iasachtaí na hÉireann.

Seoladh [Tairseach Sonraí Oscailte](#) an Bhainc Ceannais sa bhliain 2024. Rinneadh an Tairseach a fhorbairt de réir na gcaighdeán idirnáisiúnta maidir le sonraí oscailte ionas gur fearr an deis atá ar shonraí staidrimh an Bhainc Ceannais. Tá sin ag teacht le Straitéis Sonraí Oscailte an Rialtais a bhfuil d'aidhm leis sonraí neamhrúnda atá ar coimeád ag comhlachtaí poiblí a bheith ar fáil agus é níos furasta athúsáid a bhaint astu agus athdháileadh a dhéanamh orthu.

Rialáil Airgeadais agus Maoirseacht⁴

Timpeallacht Riosca

Teannas leanúnach, coimhlínt réigiúnach agus athrú cumhachta ar fud an domhain na tréithe a bhaineann le cúrsaí geolpholaitiúla. D'fhéadfadh géarú breise ar aon réimse buartha acu sin, nó maidir le cora eile, tionchar chun dochair a tharraingt ina rabharta ar chúrsaí eacnamaíochta, mhargaí airgeadais, shlabhraí soláthair nó chúrsaí oibriúcháin.

Tá an córas airgeadais domhanda seasmhach tar éis tosca tuairteála chun dochair i ndiaidh a chéile le tamall de bhlianta anuas. Is bocht an tuar foráis go gearrthéarmach maidir le cuid mhór tíortha agus deacrachtaí fíoscacha le sárú i gcásanna áirithe. Tá éiginnteacht mhór ag baint lena bhfuil i ndán maidir le forás eacnamaíochta, boilsciú, agus an beartas airgeadaíochta ar fud an domhain, cé gurb é atá á thuar go bhfanfaidh rátaí úis níos airde ar feadh tréimhse níos faide ná mar an leibhéal a bhíodh i réim roimh an bpaindéim.

Ainneoin comhthéacs lena mbaineann oiread éiginnteachta, tá margaí airgeadais ag cruthú go láidir. Ach níl muinín tréan, tá fianaise áirithe ar mhíphraghsáil riosca ar

⁴ Déileáiltear sa roinn seo den tuarascáil leis an dualgas tuairiscithe maidir le Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil faoi Alt 32L(2)(b) d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 (arna leasú).

mhargaí faoi leith, agus is furasta a thiocfadh sochorraitheacht margaidh chun cinn. Is léiriú air sin an titim tobann ar phraghsanna cothromais i mí Lúnasa 2024 agus an t-ardú ar ais go luath ina dhiaidh sin. Go ginearálta, ní dócha go dtabharfaidh athrú ar phréimh riosca maidir le haicmí éagsúla sócmhainní léargas ar chineál athraitheach na n-earrtheagmhas domhanda.

Maolaíodh de bheagán an brú ó bhoilsciú agus rátaí úis níos airde ar chreidmheas, cé gur lean titim ar phraghsanna maidir le maoin tráchtála an chuid is mó den bhliain.

Tá réimsí riosca maidir le cúrsaí oibriúcháin géaraithe go fóill agus ábhar nua bagartha á chruthú i gcónaí le húsáid níos fairsinge as seachfhoinsiú agus cibearionsaithe ag tarlú níos minice agus ar leibhéal níos casta. Tá an luas céanna le cúrsaí digitiúcháin i gcónaí, go háirithe i ndáil le hintleacht shaorga ghiniúnach, cé gur srianta go maith leas as sin in earnáil na seirbhísí airgeadais go fóill. Cé gur iomaí buntáiste as múnlaí gnó le deiseanna digiteacha ag gnólachtaí agus ag an tomhaltóir, agus gur féidir leis níos furasta agus níos éasca ar sheirbhísí airgeadais a thabhairt do dhaoine, tagann ardú dá bharr ar an riosca maidir le calaois, coiriúlacht airgeadais agus gnéithe oibriúcháin go ginearálta.

Maidir leis an ngéarchéim aeráide, tá bogadh go leanúnach ag rialtais agus ag gnólachtaí ar na geallúintí agus na tráthchláir roimhe seo maidir le neodracht ó thaobh carbóin, agus bearnaí níos leithne idir an dul chun cinn a rinneadh dáiríre go dtí seo agus na gealltanais a bheadh de dhíth le moill a chur ar an téamh domhanda. Tá fianaise níos tréine ar fáil faoin tionchar atá ag athrú aeráide ar rioscaí le líon níos mó de theagmhais a bhaineann le drochaimsir, i bhfoirm tuilte, tonnta teasa agus falscaithe.

D'éirigh leis an earnáil airgeadais a theacht slán, a bheag nó a mhór, ó na buillí éagsúla a tháinig i ndiaidh a chéile ó thús na bhfichidí, an phaindéim san áireamh chomh maith leis an gcogadh san Úcráin. Ina ainneoin sin, i gcomhthéacs oibriúcháin lena mbaineann cuid mhór éiginnteachta agus sochorraitheachta, is mó arís an tábhacht atá le athléimneacht oibriúcháin agus athléimneacht airgeadais a chothú san earnáil airgeadais. Chomh maith le athléimneacht, beidh buntábhacht le gnás docht rialachais agus bainistíocht riosca, ceannasaíocht atá bunaithe ar an tomhaltóir, gnólachtaí a bheith sochóirithe ionas go gcoinnítear bord ar bhord le hathruithe a thagann ar an ngnó agus ar a mbíonn de dhíth ar na custaiméirí nó a mbíonn tnúth acu leis ó na gnólachtaí.

Ár gCreat Maoirseachta a Neartú

Chun a chinntiú go leanfaidh an Banc Ceannais dá shainordú a bhaint amach sa todhchaí, cuirtear roimh an mBanc Ceannais i Straitéis 2022-2026 bunathrú a

dhéanamh ar an gcur chuige maidir le rialáil agus maoirseacht, á aithint dó go raibh gá leis seo i ndomhan atá ag athrú go mear.

Dírítear leis an mbunathrú:

- Ar bhrostú leis an bhforbairt ar chur chuige i ndáil leis an obair maoirseachta atá bunaithe ar rioscaí agus dírithe ar thorthaí ionas go mbíonn na modhanna oibre slánchóirithe, uilechuimsitheach, sochóirithe.
- Ar thairbhe breise a bhaint as nuálaíocht maidir le modhanna oibre trí fhorbairt ar chineálacha na sonraí agus na ndeiseanna (teicneolaíocht maoirseachta san áireamh).
- Ar ghnéithe nuálaíochta maidir le seirbhísí airgeadais a fheiceáil ag teacht roimh ré agus ar fhónamh don nuálaíocht ina leith.
- Ar ullmhú do choinníollacha nua de chuid an AE ag cur in aghaidh sciúradh airgid agus do bhunú údaráis nua de chuid an AE, an tÚdarás um Fhrithsciúradh Airgid agus um Chomhrac Mhaoiniú na Sceimhlitheoireachta.

An tráth céanna a leantar den obair maidir le bunathrú ar mhodhanna rialála agus maoirseachta, rinneadh dul chun cinn suntasach i rith na bliana 2024 maidir le bunathrú ar an gcur chuige maidir le maoirseacht ionas gur eisíodh [fógra](#) faoin réimeas nua maoirseachta, chomh maith le struchtúr nua eagrúcháin ina leith, a thiocfadh i bhfeidhm i mí Eanáir 2025. Is gnéithe príomhthábhachta seo den obair ar na téamaí Straitéise maidir le Bunathrú agus Slándáil a thabhairt i gcrích.

Le linn an modh nua chun cur chuig an obair maoirseachta a thabhairt chun cinn, rinneadh machnamh ar shárchleachtas an AE agus ar fud an domhain, le haird freisin ar bhuntáiste straitéiseach faoi leith a bheith ag an mBanc Ceannais mar gheall ar na gnéithe uile a bhaineann le baincéireacht ceannais agus rialáil ar ghnóthaí airgeadais a bheidh á leagan de shainchúram ar an aon eagraíocht amháin.

Cuireann an creat nua maoirseachta le cur chuige agus modhanna oibre reatha an Bhainc Ceannais i leith obair maoirseachta a bhfuil dea-thoradh orthu. Tugtar san áireamh cúraimí maoirseachta atá ar an mBanc Ceannais maidir leis an Eoraip agus gnéithe idirnáisiúnta chomh maith leis an gcreat rialála náisiúnta agus Eorpach a chuireann an Banc Ceannais i bhfeidhm. Níl aon athrú ar na ceithre sprioc slándála a chuirtear roimh an mBanc Ceannais i gcáil rialtóra. Is iad sin: leasa an tomhaltóra agus an infheisteora a chosaint, ionracas an chórais airgeadais, sábháilteacht agus athléimneacht na ngnólaigh agus cobhsaíocht airgeadais. Is ar an modh ina n-oibrítear d'fhonn na torthaí sin a thabhairt i gcrích a thiocfaidh athrú, agus sin i gcóras airgeadais atá faoi athrú – lena dtarlaíonn maolú níos minice ar nóisín rialála a mbíodh idirdhealú sainiúil go seanbhunaithe eatarthu mar shampla “stuamacht”, “nósmhaireacht”, agus “cur in aghaidh sciúradh airgid” – agus tabharfar cur chuige

níos slánchóirithe i bhfeidhm maidir le hobair maoirseachta, le meithle ildisciplíne ag saothrú in éineacht d'fhonn na torthaí maoirseachta tús áite a thabhairt i gcrích ar bhealach níos éifeachtúla.

† Figiúirí mar a bhí an 31 Nollaig 2024 lena n-áirítear, de réir mar is cuí, brainsí d'eintitis arna rialáil sa Limistéar Eorpach Eacnamaíoch nó i dtríú tír a chuireann seirbhísí airgeadais ar fáil in Éirinn.

* Is comhlacht seo atá faoi rialáil freisin ina riarthóir tagarmharcála faoin Rialachán maidir le Tagarmharcanna.

Príomhbhearta na bliana 2024 maidir le Rialáil agus Maoirseacht Airgeadais

Cosaint Tomhaltóirí agus Infheisteoirí

Lean an Banc Ceannais i rith na bliana 2024 den chúram a leagtar air i ndáil le cosaint an tomhaltóra a chomhlíonadh i gcomhthéacs rioscaí sonraithe agus éiginnteacht maidir le cúrsaí eacnamaíocha. Ba thréimhse anróiteach i gcónaí é ag tomhaltóirí agus deacrachtaí maidir leis an gcostas maireachtála ina bhrú ar roinnt acu, go háirithe tomhaltóirí ar ioncam íseal nó tomhaltóirí atá i mbaol maidir le cúrsaí airgeadais.

D'fhéach an Banc Ceannais le torthaí tairbheacha a thabhairt i gcrích don tomhaltóir le bearta éagsúla maoirseachta agus caidrimh sna hearnálacha airgeadais ar fad agus béim ar shoiléire faoina mbíonn súil ag an mBanc leis ó thaobh chúnamh ghnólachtaí dá gcuid custaiméirí a bhfuil deacrachtaí den sórt sin le sárú acu. Leanadh den mhaoirseacht maidir le comhlíonadh na gcoinníollacha rialála agus sásamh choinníollacha sainluaite an Bhainc ag gnólachtaí, agus é á chinntiú go leagtar béim ar ardchaighdeán maidir le cúrsaí rialachais agus bainistíochta riosca. Bíonn an Banc ag súil go gcuirfidh gnólachtaí tomhaltóirí agus infheisteoirí i gceartlár a gcuid cinnteoireachta, chun a chinntiú go ndeanfar leasa tomhaltóirí a chosaint agus sócmhainní atá i seilbh na ngnólachtaí thar ceann a gcuid cliant a chumhdach mar is cuí.

Tríd an obair maoirseachta, shonraigh an Banc Ceannais bearta dea-chleachtais agus réimsí ar gá do ghnólachtaí feabhsú ina leith. Áirítear orthu sin:

- Gur gá do na [gnólachtaí infheistíochta a chinntiú go mbíonn ábhar margaíochta agus fógraíochta](#) cóir, soiléir agus saor ó ábhar míthreorach.
- Athbhreithniú ar [bhearta cúnta a chuirtear ar fáil do thomhaltóirí a bhfuil riaráistí morgáiste le glanadh acu nó ina bhgairt orthu](#) agus bearta a leagan amach trína dtabharfaidh gnólachtaí feabhas i gcrích.
- Cur leis an bhfollasacht maidir le [rátaí úis na gcuntas coigiltis agus taisce](#) ag na soláthraithe éagsúla, chomh maith le feachtas dírithe ar thomhaltóirí faoin dóigh le hairgead coigiltis a chur ag saothrú níos fearr.
- Deireadh a chur leis an nós [socruithe lánroghnacha coimisiúin a eagrú maidir le táirgí airgid d'fheithiclí](#) ar fruilmheannach.
- A chur in iúl do ghnólachtaí árachais [conas is fearr rioscaí do tomhaltóirí a shonrú, a bhainistiú agus a mhaolú](#) tar éis measúnacht riosca shainiúil a dhéanamh maidir le cosaint an tomhaltóra.
- A cheangal ar [sholáthraithe cártaí creidmheasa beart a dhéanamh](#) i ndáil le líon is mó ná 400,000 cárta creidmheasa a bhfuil seanrátaí arda úis ag dul leo,

chomh maith le feachtas eolais don phobal faoi na nithe le tabhairt san áireamh nuair a bhítear ag cur isteach ar chárta creidmheasa.

- Athbhreithniú maidir le [íosleibhéal inniúlachta, eolas ar an gcustaiméir agus caighdeán oiriúnachta](#) i gcás idirghabhálaithe miondíolacháin.

Bhí an tábhacht le seirbhís agus cúnamh taca éifeachtach don chustaiméir a chinntiú ar cheann de na ceistanna ba choitianta a thabhairt chun suntais le linn obair maoirseachta a dhéanamh. Cé gur tugadh dea-chleachtas faoi deara, chonacthas freisin go mbíonn gnólachtaí easnamhach maidir le gnáthchuid den obair a dhéanamh de chultúr oibre atá dírithe ar an tomhaltóir i mbun cinntí tráchtála a dhéanamh agus nach mbíonn aird mar is ceart ar an leibhéal seirbhíse a fhaigheann tomhaltóirí mar chuid den ghnáthobair lá i ndiaidh an lae. Dá thoradh sin, beidh béim leanúnach mar ghné lárnach den obair maoirseachta i rith na bliana 2025 ar an tseirbhís don chustaiméir agus ar an bplé le gearáin ag gnólachtaí.

Maoirseacht ar Ghnólachtaí Rialáilte

An Treoir um Margaí in Ionstraimí Airgeadais

Sa bhliain 2024, d'eisigh an Banc Ceannais [Litir A POF a chara](#) le gnólachtaí infheistíochta a thagann faoi scáth na Treorach um Margaí in Ionstraimí Airgeadais, ina leagtar amach torthaí ón athbhreithniú téamatúil ar chumarsáid margaíochta agus cuireadh tús le hathbhreithniú téamatúil maidir le coinníollacha inmharthanachta.

Is dlúithe arís an creatchóras maidir le hAthbhreithniú agus Measúnacht Maoirseachta i ndáil leis an earnáil tar éis obair a bliana. Bhí béim leis na bearta maoirseachta ar ardchaighdeán a chinntiú maidir le cúrsaí rialachais agus bainistíocht ar rioscaí, béim faoi leith san áireamh ar a chinntiú go ndéantar sócmhainní na gcliant a chumhdach mar is cuí agus an cultúr cuí ina leith sin á chothú ag gnólachtaí.

Bhí béim bhuntábhachtach arís eile maidir leis na bearta maoirseachta ar sheasmhacht oibriúcháin agus díriodh sa chaidreamh leanúnach ar théamaí maidir leis an róspleáchas ar sheachfhoinsiú, an gá le creata rialála agus bainistíochta ar rioscaí maidir le TF atá daingean stuama agus an tábhacht atá le tuiscint a bheith ag gnólachtaí ar a bhfuil de dhualgas orthu faoin nGníomh um Athléimneacht Dhigiteach Oibríochtúil. Leis na bearta maoirseachta a bhaineann le riosca agus athléimneacht airgeadais, díriodh ar rioscaí maidir le sócmhainneacht agus leachtacht agus ar bhearta rialachais na ngnólachtaí maidir le dóthanacht caipitil agus an próiseas maidir le rioscaí a mheas.

Bhí béim faoi leith freisin ar an gcreat rialála a fhorbairt agus bhíothas páirteach ina leith sin in obair Údarás Urrúis agus Margaí na hEorpa i rith na bliana ag fónamh d'obair maoirseachta a thabhairt le chéile agus ag imirt tionchair ar bhearta a thugtar

chun cinn faoi Straitéis AE maidir le hInfheistíocht Miondíola ionas go dtreisítear leis an gcosaint d'infheisteoirí miondíola.

Baincéireacht Mhiondíola

Bhí earnáil baincéireachta miondíola na hÉireann, atá faoi athrú, ar na príomhréimsí béime arís sa bhliain 2024. Tar éis comhchaidreamh leitheadach maoirseachta a rith, rinne BCE, an t-údarás inniúil faoin Sásra Maoirseachta Aonair, ceadúnas baincéireachta KBC Bank Ireland ('Exicon DAC' faoin tráth seo) a chúlghairm le feidhm ón 30 Aibreán 2024. Tá comhdhlús ar an earnáil a bheag nó a mhór tagtha chun críche mar gheall ar imeacht Bhanc Uladh faoi láthair.

I gcomhthéacs lenar bhain éiginnteacht breise i gcúrsaí maicreacnamaíochta agus bagairt i gcúrsaí geopholaitíochta, d'fhan na bainc Éireannacha athléimneach agus tuairiscíodh maoláin thoirtíúla leachtachta agus leibhéil arda caipitil a sháraigh bunleibhéil na gcoinníollacha rialála. Chuir leibhéal ard maidir leis an ioncam glan ó ús bonn faoi bhrabúsacht thréan ach tá á thuair go dtiocfaidh seo ar ais ar na gnáthleibhéil de réir mar a íslíonn na rátaí úis. Coinníodh leis an dea-chaighdeán creidmheasa go dtí seo ach tá punainn áirithe a mbainfeadh réimsí laige leo.

Bhí béim ar sheasmhacht i gcúrsaí oibriúcháin i rith na bliana 2024 tráth a bhfuil an earnáil ag brath níos mó ar chainéil dhigiteacha le seirbhísí buntábhachtacha a chur ar fáil do chustaiméirí, cónascadh níos forleithne ar fud na hearnála agus riosca níos géire maidir le cúrsaí cibearshlándála. Bhí cruinnithe maoirseachta dírithe ar sheasmhacht oibriúcháin ar leibhéal na gnólachta agus ar fud an chórais d'fhonn an tionchar a mhaolú a bheadh ó chur isteach dosheachanta ar chúrsaí oibriúcháin agus seirbhísí seasmhacha baincéireachta a chinntiú don chustaiméir. Chun na críche sin, bhí béim freisin ar ullmhúchán ar fud an chórais do Ghníomh um Athléimneacht Dhigiteach Oibríochtúil an AE a theacht i bhfeidhm i mí Eanáir 2025.

Baincéireacht Idirnáisiúnta

Lean forás ar earnáil na baincéireachta idirnáisiúnta in Éirinn, ó thaobh cúrsaí toirte agus castachta, i rith na bliana 2024, agus ardú ar na sócmhainní trasteorann ag fochuideachtaí tríú tíre ina chionsiocair leis. Tháinig deireadh leis an athbhreithniú tosaigh, trí mhapáil boird, a chuir BCE ar siúl d'fhonn a mheas an bhfuil réimeas rialachais inmheánach cuí agus acmhainn bainistíochta cuí maidir le rioscaí ag fochuideachtaí tríú tíre i ndáil le deascanna trádála a bhaineann le hábhar. Rinneadh nithe a bhfuiltear ag tnúth leo, ó thaobh cúrsaí maoirseachta, mar gheall ar an athbhreithniú sin, bearta riachtanacha coigeartaithe san áireamh, a chur in iúl do na bainc lenar bhain sin.

Ar leith ó nithe eile, tar éis cumasc UBS Group agus Bhainse Bhaile Átha Cliath de Credit Suisse AG a thabhairt i bhfeidhm agus a dheimhniú ar an 31 Bealtaine 2024, tháinig deireadh le Bainse Bhaile Átha Cliath Credit Suisse AG agus, dá réir sin, chuaigh údarú an Bhainse faoi Alt 9A Acht an Bhainc Ceannais, 1971 i léig.

Comhair Chreidmheasa

Lean forás ar shócmhainní earnáil na gcomhar creidmheasa i rith na bliana 2024 le luach iomlán €21.4bn de shócmhainní, coinníodh cúlchistí láidre agus bhí pátrún foráis chun sochair faoi ghnóthaí iasachtaí. Le maoirseacht ar sheasmhacht airgeadais agus oibriúcháin na gcomhar creidmheasa, bhí béim leanúnach ar thorthaí a thabhairt i gcrích a bheadh chun tairbhe na gcomhaltaí.

Leanadh den chomhdhlúthú le hocht n-aistriú gealltanais á dtabhairt chun críche agus sruth eile beartaíochta leagtha amach don am atá le theacht. Tá athchruthú arís ag an atheagar ar phróifíl na hearnála maidir le méid sócmhainní agus tuairiscíonn 70 as 183 comhar creidmheasa atá i mbun feidhme sócmhainní ar luach is mó ná €100m (ionann le 73% de shócmhainní na hearnála ar fad) ag deireadh na bliana 2024.

I mí na Nollag, d'fhoilsigh an Banc Ceannais tuarascáil faoi [Iasachtaí na gComhar Creidmheasa](#) ina ndéantar an tionchar ag athruithe ar rialacháin iasachtaí na gcomhar creidmheasa 2020 a mheas agus a chur faoi anailís chomh maith leis an ngá le hathruithe eile san am atá le theacht ar na rialacháin sin a mheas. Foilsíodh dá bharr sin [Páipéar Comhairliúcháin \(CP159\) faoi Athruithe Beartaithe ar na Rialacháin maidir le hIasachtaí na gComhar Creidmheasa](#), ina luaitear roinnt athruithe a mbeifí ag díriú orthu, ina measc teorainneacha dlúis maidir le hiasachtaí tithíochta agus gnó.

Áirítear ar athruithe eile maidir le comhair creidmheasa [Ráiteas Aiseolais faoi Pháipéar Comhairliúcháin 148](#) Seirbhísí Díolmhaithe Chomhar Creidmheasa a fhoilsiú i mí na Samhna chomh maith le rialacháin leasaithe, an Creat Freagrachta Aonair a chur i bhfeidhm agus an Cód Íosinniúlachta a chur i bhfeidhm.

Tháinig tosach feidhme i rith na bliana 2024 le céimeanna 1-3 den Acht um Chomhar Creidmheasa (Leasú) 2023 (Acht Leasúcháin 2023) lena dtugtar isteach athruithe ar an Acht um Chomhar Creidmheasa 1997. Tugadh an tosach feidhme i gcrích trí leasú a thabhairt ar rialacháin áirithe faoi na Rialacháin fán Acht um Chomhar Creidmheasa, 1997 (Ceanglais Rialála), 2016, an comhairliúchán a éilítear faoin reachtaíocht a dhéanamh leis an Aire Airgeadais agus páirtithe leasmhara eile de chuid na hearnála, fógraí a eisiúint le comhair creidmheasa agus páirtithe leasmhara eile de chuid na hearnála maidir le tosach feidhme na gcéimeanna éagsúla agus leagan leasaithe de na caibidlí cuí de Lámhleabhar na hearnála a eisiúint.

Íocaíochtaí agus Ríomh-Airgead (R-Airgead)

Tá earnáil na n-íocaíochtaí agus an ríomh-airgid ag éirí níos tábhachtaí i gcomhthéacs íocaíochtaí na hÉireann agus na hEorpa. Tá ardú ar leibhéal beartaíochta mar gheall ar bhorradh tréan faoi bheartaíocht íocaíochta ag gnólachtaí agus forás leanúnach ar líon na ngnólachtaí a fheidhmíonn san earnáil, le pascheadú as Éirinn ar na seirbhísí ar fud AE. B'ionann luach na gcistí cosanta a bhí ar coimeád ag deireadh na bliana 2024 agus €10.2bn, ardú 27% ar an €8bn ag deireadh na bliana 2023.

Leantar de chásanna easnaimh maidir le rialachas, bainistíocht riosca, rialáil inmheánach, seachfhoinsiú agus slándáil a thabhairt chun aire le hobair maoirseachta an Bhainc Ceannais ar an earnáil. Bhí gá le hidirbheartaíocht maoirseachta chun bearta feabhais a thabhairt chun cinn i ngnólachtaí.

Réimse príomhthábhachta ó thaobh na maoirseachta de is ea an chosaint ar rioscaí agus an ceangal ar ghnólachtaí a dheimhniú go dtugtar bainistíocht chuí ar chistí an lucht úsáide agus go ndéantar iad a chosaint go leanúnach. I rith na bliana 2024, ag ócáid do lucht na hearnála, chuir an Banc Ceannais torthaí saothair i láthair chomh maith lena mbeifí ag tnúth leis feasta mar gheall ar iniúchóireacht neamhspleách a rinneadh maidir leis na gnólachtaí sa bhliain 2023 faoina gcuid nósanna slándála. Leanfaidh béim ar an réimse sin maidir leis an obair maoirseachta sa bhliain 2025 agus as sin amach.

Árachas/Atharachas

I rith na bliana 2024, bhí béim leanúnach maidir le hobair maoirseachta ar dhaingne chúlchistí na ngnólachtaí, chomh maith le gnáis rialachais, modhanna oibre agus tuairiscithe faoi phraghsáil ar fud na bhfo-earnála éagsúla. Tá sé seo á dhéanamh i dteannta an dul chun cinn atá á dhéanamh ag gnólachtaí i ndáil le gnáthchuid den obair a dhéanamh dá n-éilítear leis an gCreat Freagrachta Aonair.

De réir mar a bhí comhlachtaí éagsúla idirnáisiúnta ag cur leis an gcóras oibriúcháin atá acu, chothaigh an Banc Ceannais d'fhonn a chinntiú gur cuireadh córais rialachais ar bun a threiseodh leis an athrú seo.

Tugadh mionanailís ar [easnamh árachais in aghaidh tuilte](#) in Éirinn chun críche sa bhliain 2024. Pléadh torthaí foilsithe na hanailíse ag seimineár le réimse páirtithe leasmhara. Ba é cuspóir a bhí leis an anailís lón eolais a chur ar fáil do dhíospóireacht dírithe ar sheifteanna réitigh maidir leis an gceist. Cuireadh leis an obair sin le béim leanúnach ar cheisteanna maidir leis an athrú aeráide agus ar chúrsaí inmharthanachta ag an lucht (ath)árachais agus, go háirithe, measúnacht na gcomhlachtaí ar a ábhartha a bheadh gnéithe bagartha ó thaobh cúrsaí aeráide a mbeidís ina mbaol.

Tugadh faoi athbhreithniú sonrach maidir le creata bainistíochta na gcomhlachtaí i ndáil le riosca a bhainfeadh le cosaint tomhaltóirí i rith na bliana 2024, chomh maith le scrúdú a dhéanamh ar chomhlíonadh an Achta um Polasaithe Árachais Saoil Neamhéilithe ag na comhlachtaí. Tugadh athbhreithniú an Bhainc Ceannais ar na Treoirlínte maidir le Díobháil Phearsanta agus Boilsciú Éilimh chun críche i rith na blianta 2024 freisin agus cuireadh in iúl do ghnólachtaí in earnáil an árachais neamhshaoil a mbeidh tnúth leis uathu.

Tá cuid mhór caidrimh maoirseachta déanta freisin maidir le seachfhoinsiú, athléimneacht oibriúcháin (lena n-áirítear ullmhúchán don Ghníomh um Athléimneacht Dhigiteach Oibríochtúil a theacht i bhfeidhm), chomh maith le hathbhreithniú gaolmhar téamach maidir le riarthóirí tríú páirtí. Leanfaidh an obair sin isteach sa bhliain 2025. Ina theannta sin, chuireamar lenár dtuiscint ar an nuálaíocht agus ar an digitiú san earnáil árachais. Le linn béim a leagan ar cheisteanna bunúsacha in 2024 ar phróisis agus ar bhonneagair riosca TF na ngnólachtaí. Cuireadh leis an obair sin le ceardlann an Bhainc Ceannais faoi úsáid fhreagrach Olltiomsú Sonraí agus gnéithe teicneolaíocha a bhaineann leis sin, le haird ar théamaí maidir le cúrsaí rialachais agus bainistíocht riosca, úsáid sonraí agus bainistíocht sonraí, agus úsáid chóir eiticiúil sonraí lena seachnaítear dochar don chustaiméir.

Idirghabhálaithe Miondíola

Tá beagnach 2,500 comhlacht in earnáil na n-idirghabhálaithe miondíola agus is príomhshlabhra dailte í maidir le táirgí árachais, táirgí pinsin agus infheistíochta, agus táirgí morgáistí. Sa bhliain 2024, d'eisigh an Banc Ceannais Litir [A POF a chara](#) le ghnólachtaí earnáil na n-ghnólachtaí idirghabhálaithe miondíola, ina leagtar amach torthaí ón athbhreithniú téamach ar chaighdeán gairmiúla, agus cuireadh tús le hathbhreithniú téamach maidir dreamanna idirghabhála a chuireann comhairle ar fáil atá bunaithe ar anailís chóir nó shriantach ar an margadh. Leagtar príomhthábhacht freisin ar chumarsáid agus ar chaidreamh leis an earnáil agus, i rith na bliana 2024, d'fhoilsigh an Banc Ceannais eagrán éagsúla den [nuachtlitir](#) don earnáil seo, chomh maith leis na [seónna bóthair](#) bliantúla d'idirghabhálaithe miondíola a chur ar siúl.

Urrúis agus Margáí

Lean an Banc Ceannais sa bhliain 2024 d'fheabhas a chur ar a chur chuige, atá bunaithe ar shonraí, maidir le maoirseacht ar earnáil na gcistí infheistíochta. Ar na nithe suntasacha is féidir a thabhairt i gcrích ina leith sin, tá tabhairt chun críche na céime tástála agus foghlama i leith na samhala riosca do chistí, agus uathobriú agus bailiú sonraí sa chaoi go ndéantar bearta suibscríofa agus fuascailte maidir le gach ciste arna údarú in Éirinn a chur faoi bhráid an Bhainc Ceannais gach lá.

Bhí béim maidir le cúrsaí maoirseachta ar leachtacht agus ar ghíaráil agus tugadh an obair chun cinn maidir le róghíaráil a shonrú, an úsáid as deiseanna bainistíochta maidir le leachtacht agus cistí fálaíthe go háirithe. Cuireadh an tuarascáil chríochnúil maidir leis an gComhbheartaíocht Maoirseachta faoi Rioscaí maidir le hInmharthanacht agus Nochtadh faoi bhráid an Údaráis Eorpaigh Maoirseachta agus Margaí i rith R3. Eisíodh comhfhreagras chuig cistí maoine faoina mbeadh an Banc Ceannais ag tnúth leis maidir le struchtúráil leachtachta i rith R4. Tar éis athbhreithniú téamatúil a dhéanamh, Socruithe Trádála an Phríomh-mhargaidh agus an Mhargaidh Thánaistigh maidir le Cistí a Thrádáiltear ar Mhalartán in Éirinn, foilsíodh [litir do lucht an tionscail](#) i mí na Samhna inar leagadh amach na torthaí agus na bearta a bhí de dhíth. Cuireadh tús sa bhliain 2024 freisin le hathbhreithniú téamatúil faoi shocruithe táillí maidir le hiasachtaí urrúis agus deiseanna bainistíochta maidir le leachtacht chistí de chuid na hÉireann agus meastar go mbeidh toradh na hoibre sin á chur in iúl i rith na bliana 2025.

Leagtar príomhthábhacht i gcónaí ar dhrochúsáid margaidh a thabhairt chun aire agus a chosc agus leanann an Banc Ceannais d'oibriú go dlúth ina leith seo le Biúró Náisiúnta an Gharda Síochána maidir le Coireacht Eacnamaíochta. In 2024, ciontaíodh duine aonair den chéad uair i dtrádáil chos istigh tar éis a chiontaithe in 2023. Tá feabhas leanúnach ar chaighdeán agus ar líon na dtuairiscí faoi idirbhearta agus orduithe a mbeadh amhras ina leith, ionas gur tharla buaiclíon arís (442, ní ardú 20% i gcomórtas leis an mbliain 2023). I mí Feabhra, chuir an Banc Ceannais an deis faire margaidh ar siúl a chuireann leis an acmhainn faireacháin ar bheartaíocht trádála sa chás go mbíonn amhras faoi dhrochúsáid margaidh agus lena sonraítear freisin cásanna lena mbainfeadh tuairiscíocht earráideach agus nithe eile maidir le cúrsaí oibriúcháin.

I rith na bliana 2024, lean an Banc Ceannais den bhéim ar éifeachtúlacht chreata oibriú an mhargadh mórdhíolacháin maidir le riosca ina leith sin a mhaolú agus ar fhónamh do mhargadh seasmhach dea-fheidhme ar mhaithe le hinfheisteoirí agus rannpháirtithe an mhargaidh a chosaint. Cé go bhfuil feabhsú áirithe tugtha faoi deara ag an mBanc Ceannais ar chaighdeán chreata bainistíochta na ngnólachtaí maidir le riosca i ndáil le hoibriú an mhargadh mórdhíolacháin, feictear go fóill gá le feabhas ionas go gcinntítear go gcuireann gnólachtaí go forbheartach agus le súil chun cinn chuig an mbainistíocht maidir le riosca i ndáil le hoibriú an mhargaidh. Sonraíodh ó bhearta maoirseachta nach bhfuil beartais bainistíochta maidir le riosca i ndáil le hoibriú margaí mórdhíola ná beartais maidir le coinbhleacht leasa sách cuimsitheach maidir le rioscaí a eascraíonn ó bheartaíocht na ngnólachtaí agus nach dtagann creata dá sórt sin faoi scáth aon athbhreithniú foirmeálta de réir córais.

Soláthraithe Creidmheasa Ardchostais

Seoladh tuairisceán bliantúil maidir leis an earnáil seo sa bhliain 2024 ionas go gcrúnnítear sonraí níos fearr. Bainfear leas as na sonraí mar lón eolais don scóipeáil roimh ré agus do thuarascáil a chur i dtoll a chéile don Aire Airgeadais sa bhliain 2025 faoin toradh a tháinig ar an uasráta úis a thabhairt isteach sa bhliain 2022.

Tugadh dhá chuairt cigireachta ar ghnólachtaí áirithe de chuid na hearnála. Díríodh an chéad uair ar a chinntiú go bhfuil beartas agus gnáis oibre ar bun ag ghnólachtaí a thugann airgead tirim ar iasacht lena gcothaítear freagracht maidir le hiasachtaí a thabhairt agus go raibh measúnacht dhóthaineach á dhéanamh maidir le hacmhainneacht. Bhí an dara cuairt cigireachta dírithe ar a chinntiú go ndéileálann soláthraithe airgeadais ar líne agus soláthraithe préimheanna árachais le gearáin i gcomhréir lena gceanglaítear maidir le déileáil le gearáin.

Obair Údarúcháin agus Geatóireacht

Díríonn an Banc Ceannais ar iarratais údarúcháin a phróiseáil go tráthúil, arna chinntiú gurb iad na hiarratasóirí a údaraítear iad sin a léiríonn go soiléir gur féidir leo a gceanglaítear de dhualgas rialála orthu a shásamh le linn chéim an iarratais agus go leanúnach. Leanann an Banc Ceannais d'fheabhas a chur ar an modh ina gcomhlíontar an gheallúint leanúnach maidir le próiseas údarúcháin atá soiléir, oscailte agus follasach a chur ar fáil agus ina gcinntítear caidreamh tairbheach le lucht an tionscail agus le páirtithe leasmhara eile.

Tháinig ardú ar leibhéal agus ar chastacht na gcásanna údarúcháin i rith na bliana 2024 mar gheall den chuid is mó ar nuálaíocht i gcúrsaí teicneolaíochta maidir leis na múnlaí gnó ag ghnólachtaí iarratais.

Déileálann réimsí éagsúla ar fud an Bhainc Ceannais le hiarratais in earnálacha éagsúla a bhfuil coinníollacha éagsúla reachtaíochta agus rialála i bhfeidhm ina leith. Leantar de chuíchóiriú a thabhairt ar phróisis measúnóireachta ar fud an Bhainc Ceannais le cuntas soiléir ar na próisis iarratais, ar na caighdeáin le sásamh maidir le húdarú agus ar na bearta caidrimh a bhíonn de dhíth. Ag teacht leis an straitéise oscailteachta agus rannpháirtíochta, leagann an Banc Ceannais amach a mbítear ag tnúth leis ó ghnólachtaí faoi rialáil ar an láithreán gréasáin, trí sheimineáir gréasáin agus fóraim ar aon láthair, agus trí chruinnithe le páirtithe atá páirteach sa phróiseas údarúcháin.

Tá eolas breise ar fáil i dTuarascáil Údarúcháin agus Geatóireachta an Bhainc Ceannais ar an [láithreán gréasáin](#). Tá d'aidhm leis an tuarascáil sin follasacht agus intuarthacht breise a chur ar fáil maidir lena mbíonn tnúth leis i ndáil le húdarúchán agus tagann an tuarascáil faoi anáil aiseolas a fuarthas ó pháirtithe leasmhara.

Leagtar amach líon na gcásanna údarúcháin a tugadh chun cinn i rith na bliana 2024 chomh maith leis na tréimhsí próiseála ina leith sa tábla thíos.⁵

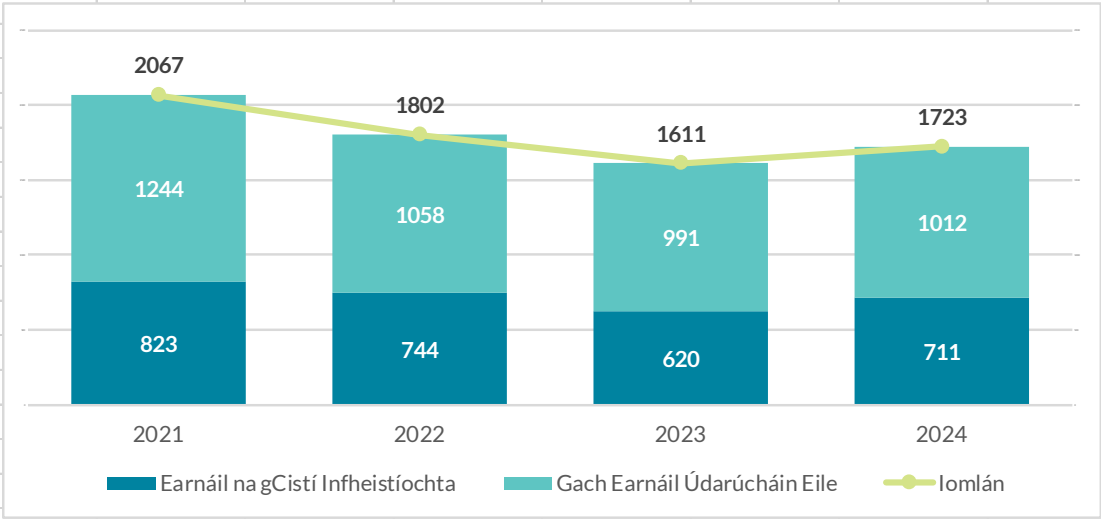
Tábla 3: Sonraí Údarúcháin

Sonraí údarúcháin maidir leis an tréimhse 1 Eanáir go 31 Nollaig 2024	Iarratais a tháinig	Iarratais a Tarraingíodh Siar/ Dúnadh	Iarratais a Ceadaíodh	Tréimhsí Próiseála – Meánlíon Laethanta	Píblíne an 31 Nollaig 2024
Údarás le Cistí	787	69	710	88	-
Gnólachtaí Idirghabhála Miondíolacháin/ Bainistíochta Fiachais	309	122	200	119	82
Soláthraithe Creidmheasa Ardchostais	0	0	0	N/B	1
Gnólachtaí Creidmheasa Miondíolacháin/ Comhlachtaí Seirbhíse Creidmheasa	2	6	4	854	19
Soláthraithe Seirbhíse Iontaobhais nó Cuideachtaí	10	0	10	75	5
Soláthraithe Seirbhíse Cistí	18	2	15	202	13
Árachas	9	1	9	21	1
Cuideachtaí Infheistíochta MiFID	8	5	6	256	15
Soláthraithe Seirbhísí Sluachistiúcháin	0	0	2	420	1
Institiúidí Íocaíochta agus Ríomh-Airgid	3	1	6	688	10
Comhair Chreidmheasa	Níl aon nuashonruithe ann do 2024				

⁵ Is é cuspóir atá leis na slata tomhais sin go mbeadh eolas uathu a léiríonn, maidir le hiarratas den ghnáthchineál, an tréimhse próiseála ar féidir a bheith ag tnúth leis maidir le húdarúcháin. D’fhéadfadh tréimhse measúnóireachta níos faide a bheith i gceist le cásanna údarúcháin níos casta. Baineann an tslat tomhais leis an tréimhse ón dáta a bhfaightear iarratas iomlán agus áirítear an t-am a chaitheann iarratasóirí ag plé le ceisteanna a tharraingíonn an Banc Ceannais anuas i rith phróiseas an iarratais.

Soláthraithe Seirbhísí maidir le Sócmhainní Fíorúla	4	10	11	382	0
Forais Creidmheasa	2	0	0	ní bhaineann le hábhar	2
Aontú le Réamheolaire	644	ní bhaineann le hábhar	759	15	
Oiriúnacht & Ionracas	3060	429	2683	52	444

Cairt 2: Obair Údarúcháin maidir le Gnólachtaí Rialáilte 2021-2024

Cistí

Lean an t-éileamh maidir le húdarás le cistí i rith na bliana 2024 agus údaraíodh 710 ciste lena linn. Tharla athbhreithniú maidir le 3,141 aighneacht iar-údarúcháin i rith na bliana agus tuairisc iar-údarúcháin i ndáil le 1,210 cás. Tugadh 153 iarratas maidir le bainisteoirí infheistíochta faoi athbhreithniú chomh maith. Bhí tábhacht arís i mbliana mar réimsí oibre leis an Rialachán maidir le Nochtadh Airgeadais Inbhuanaithe agus leis an Rialachán maidir le Tacsanomaíocht agus le cur i bhfeidhm na dtreoirlínte ón Údarás Eorpach um Urrúis agus Margaí maidir le cistí a ainmniú. D’eagraigh an Banc Ceannais ceardlann breise faoi Nochtadh Airgeadais Inbhuanaithe i mí Dheireadh Fómhair ar mhaithe le tuilleadh plé ar ar eascair ón athbhreithniú faoi nochtadh réamhchonartha maidir le cistí infheistíochta. Bhí ionadaithe as Éirinn i láthair thar ceann chistí, bhainisteoirí sócmhainní, sholáthraithe seirbhísí do chistí agus chomhairleoirí dlí. Tugadh údarás i rith na bliana 2024 freisin do chúig chuideachta dhéag a chuireann seirbhísí do chistí ar fáil.

Margaí Príomhúla

Is díol suntais an líon réamheolairí a mbíonn gá le haontú leo i ndlínse na hÉireann maidir le hurrúis a thairgítear don phobal nó a ligtear isteach le trádáil a dhéanamh orthu ar mhargadh faoi rialáil. Aontaíodh le 759 réamheolaire i rith na bliana 2024 agus tharla 156,289 tuairisc iarúdarúcháin a chur le comhad. Tharla borradh suntasach faoi phasheadú téarmaí críochnaitheacha isteach go hÉirinn i rith na bliana 2024.

Gnóthais Árachais

D'eisigh an Banc Ceannais údarás i bprionsabail le haon ghnóthas (ath)árachais amháin, cúig eintiteas sainchuspóra Shócmhainneacht II agus trí shocrú d'eintitis shainchuspóra i rith na bliana 2024. Chomh maith leis na príomhbhearta caidrimh maidir le cúrsaí maoirseachta i rith na bliana 2024, phléigh na maoirseoirí le líon suntasach cásanna lenar bhain athrú ar straitéis nó ar struchtúr cuideachtaí.

Ghnólachtaí Infheistíochta

Bhí sruth tréan faoin obair údarúcháin i rith na bliana 2024 agus údaraíodh sé chinn de ghnólachtaí. Tá éagsúlacht mhór ag baint leis an sruth oibre seo i gcónaí agus is leathnú ar an ngnó ag gnólachtaí reatha, spéis níos mó in údarás le hionaid trádála faoin Treoir um Margaí in Ionstraimí Airgeadais agus straitéisí grúpa á bhféachaint i ndáil leis an mBreatimeacht is mó is cúis leis. Ceadaíodh freisin dhá bhrainte de ghnólachtaí le húdarás san AE i mbun feidhme sa dlínse seo.

Idirghabhálaithe Miondíola

200 údarúchán/clárúchán maidir le hidirghabhálaithe miondíola a eisíodh i rith na bliana 2024, ardú 15% le bliain, agus é le tabhairt faoi deara freisin go raibh ísliú ar líon iomlán na ngnólachtaí a fheidhmíonn san earnáil sin i rith na bliana. Cuireadh feabhas ar an bpróiseas iarratais do 90% nó mar sin de na hiarratasóirí i rith na bliana 2024 le seiceáil bailíochta uathoibríoch ar líne d'iarratasóirí ar Fhoirm A. Tháinig próiseas iarratais níos cuíchóirithe dá bharr sin, feabhas suntasach ar chaighdeán na n-iarratas agus tréimhse próiseála níos giorra do na h-iarratasóirí.

Soláthraithe Seirbhísí Sluachistiúcháin

I ndeireadh na bliana 2023 a rinneadh Soláthraithe Seirbhísí Sluachistiúcháin a údarú den chéad uair agus tugadh údarás do dhá ghnólacht breise sa bhliain 2024. Bhain obair mhór i gcomhar le húdaráis eile agus lucht rialála san Eoraip leis an mbliain tosaigh i mbun maoirseachta ar an earnáil nua seo d'fhonn cur chuige cuíchóirithe agus an sárchleachtas maoirseachta a chinntiú. Bhí dlíte ar ghnólachtaí an chéad tuairisceán bliantúil a chur isteach chuig an Údarás Eorpach um Urrúis agus Margaí le mionchuntas ar an obair ar a gcuid ardán, suim na cistíochta a cruinníodh san áireamh.

Cuireadh na sonraí sin le chéile sa chéad tuarascáil bhliantúil faoi mhargadh sluachistiúcháin an AE.

Soláthraithe Seirbhísí maidir le Sócmhainní Fíorúla

Lean an Banc Ceannais d'iarratais i ndáil le soláthraithe seirbhísí maidir le sócmhainní fíorúla a mheas i rith na bliana 2024 agus cláraíodh 11 gnólacht breise. Bhí 22 soláthraí seirbhísí maidir le sócmhainní fíorúla cláraithe leis an mBanc Ceannais faoi dheireadh na bliana 2024. Is i ndáil le Cur in aghaidh Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta amháin a bhíonn maoirseacht á dhéanamh ar na gnólachtaí seo ag an mBanc Ceannais.

Chuir tosach feidhme leis an Rialachán maidir le Margaí Cripteashócmhainní athrú mór ar an bpróiseas údarúcháin ag gnólachtaí a bhfuil rún acu seirbhísí maidir le cripteashócmhainní a chur ar fáil as Éirinn. Tá próiseas údarúcháin an Bhainc Ceannais bunaithe ar shoiléire, ar fhollasacht agus ar intuarthacht ag gnólachtaí a iarrann údarás faoin Rialachán maidir le Margaí Cripteashócmhainní. Táthar tugtha don tairbhe ó chreat rialála nua an AE maidir le cripteashócmhainní a thabhairt i gcrích an tráth céanna a gcinntítear bainistíocht stuama maidir leis na rioscaí. Tagann Soláthraithe Seirbhísí maidir le Cripteashócmhainní faoin Rialachán maidir le Margaí Cripteashócmhainní faoi réir choinníollacha maidir le cur in aghaidh sciúradh airgid, feidhmiú stuama agus gnás iompair, an tráth céanna a bhfuil an próiseas clárúcháin reatha i ndáil le Soláthraithe Seirbhísí Sócmhainní Fíorúla dírithe go hiomlán ar chomhlíonadh dualgais maidir le Cur in aghaidh Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta ag an iarratasóir.

An Mol Nuálaíochta

Thug an Banc Ceannais bearta feabhsúcháin i gcrích i rith na bliana 2024 maidir leis an Mol Nuálaíochta ionas gur doimhne, gur soiléire agus gur eolgaisí an caidreamh a chothaítear le lucht na nuálaíochta.

Próiseas neamhfhoirmeálta caidrimh atá ar fáil leis an Mol Nuálaíochta d'fhonn cuidiú le lucht nuálaíochta tuiscint níos doimhne a fháil ar a mbíonn súil leis o thaobh cúrsaí rialála agus maoirseachta. Ó cuireadh an Mol Nuálaíocht ar bun sa bhliain 2018, cothaíodh caidreamh le níos is mó ná 460 gnólacht, fiontair nuathionscanta maidir le teicneolaíocht an airgeadais san áireamh chomh maith le forais sheanbhunaithe airgeadais. Bíonn lón fiúntach léargais againn ón gcaidreamh seo maidir le cora nua teicneolaíochta agus múnlaí nua gnó atá ag teacht chun cinn agus cuirtear ar ár gcumas ar an gcaoi sin cur chuig an gcúram rialála de réir mar is cuí.

Tharla gné shuntasach san obair nuálaíochta seo le bliain anuas nuair a cuireadh leis an mBosca Gainimh Nuálaíochta agus nuair a seoladh an chéad Chlár Oibre maidir leis

an mBosca Gainimh Nuálaíochta agus Cur in aghaidh Choiriúlacht Airgeadais de théama leis. Cuirtear réimse struchtúrtha ar fáil leis an tionscnamh seo trínar féidir seifteanna nuálaíochta a thabhairt chun cinn le meon an chomhair ionas go gcinntítear gur go sábháilte agus le barr éifeachta a thugtar cora nua teicneolaíochta i bhfeidhm i gcónaí sa chóras airgeadais. Glacadh isteach sa chlár le seacht seift maidir le forbairt tionscadail in imeacht sé mhí agus chuir meithleacha éagsúla ar fud an Bhainc Ceannais comhairle agus cúnamh eile ar fáil. Is léiriú an clár seo go bhfuilimid tiomanta don nuálaíocht, agus ionracas na hearnála airgeadais á chosaint againn ag an am céanna.

Athbhreithniú ar an gCóras Feidhmiúlachta & Cuibhis

D'fhoilsigh an Banc Ceannais an t-athbhreithniú ar an Réimeas Feidhmiúlachta agus Cuibhis ar an 11 Iúil 2024. An tUasal Andrea Enria, iar-Chathaoirleach ar Bhord Maoirseachta BCE a rinne an t-athbhreithniú. Thionscnaigh an Banc Ceannais an saothar seo d'fhonn an réimeas atá ar bun a bhreithniú agus mar gheall ar chinneadh de chuid Bhinse Achomhairc Seirbhísí Airgeadais na hÉireann inar díríodh aird ar cheisteanna maidir le gnéithe áirithe den réimeas feidhmiúlachta agus cuibhis. Is é toradh a bhí ar an athbhreithniú go raibh na caighdeáin atá i bhfeidhm ag an mBanc Ceannais ag teacht a bheag nó a mhór leis an dea-chleachtas go hidirnáisiúnta ach leagtar amach roinnt moltaí freisin. Díritear aird leis na moltaí ar an ngá le bearta feabhais faoi leith i ndáil le leanúnachas an phróisis i ndáil le gnólachtaí de mhéideanna éagsúla in earnálacha éagsúla de na gnóthaí airgeadais. Tá béim sna moltaí ar thrí phríomhréimse: soiléire maidir leis an toradh a mbítear ag súil leis ar bhearta maoirseachta, rialachas maidir leis an bpróiseas, agus gnéithe cothroime, éifeachtachta agus follasachta maidir leis an bpróiseas. Sonraítear roinnt réimsí áirithe ina bhféadfaí feabhas a chur ar oibriú an réimeas feidhmiúlachta agus cuibhis.

Bunaithe ar mholtaí na tuarascála, chuir an Banc Ceannais tús le próiseas scrúdaithe chun féachaint le próisis éagsúla feidhmiúlachta agus cuibhis atá scaipthe ar fud an Bhainc Ceannais a thabhairt le chéile. I mí na Nollag, fógraíodh go raibh Aonad Feidhmiúlachta agus Cuibhis bunaithe. Beidh an tAonad seo dírithe go hiomlán ar iarratais feidhmiúlachta agus cuibhis a phróiseáil. Leanfar le hobair eile maidir leis na moltaí a chur i bhfeidhm i rith na bliana 2025.

Luaitear sa tábla thíos figiúirí maidir le hiarratais feidhmiúlachta agus cuibhis a phróiseáil i rith na bliana 2024. Tá eolas breise ar fáil i dTuarascáil Údarúcháin agus Geatóireachta an Bhainc Ceannais ar an [láithreán gréasáin](#).

Tábla 4: Iarratais Feidhmiúlachta & Cuibhis 2024 de réir stádais

Sonraí údarúcháin maidir leis an tréimhse 1 Eanáir go 31 Nollaig 2024	Líon iomlán na mBeart Measúnóireachta Réamhcheadúcháin maidir le Feidhm Rialaithe (RFR)	Gnáthiarratais Réamhcheadúcháin maidir le Feidhm Rialaithe (RFR)	Iarratais Réamhcheadúcháin maidir le Feidhm Rialaithe (RFR) Ceangailte le hÚdarúchán
Iarratais a tháinig	3060	2175	885
Iarratais Neamhiomlána a seoladh ar ais	301	212	89
Iarratais a Tarraingíodh siar	128	60	68
Iarratais a Ceadáíodh	2683	1982	701
Iarratais a Diúltaíodh	0	0	0
Agallaimh a Eagraíodh	47	32	15
Meánlíon Laethanta gur ceadáíodh	52	24	134
% a ceadáíodh laistigh de 90 lá	82%	98%	37%
Sruth Oibre ag Deireadh na Bliana	444	129	315

Obair Forfheidhmiúcháin

Bearta Forfheidhmiúcháin an Bhainc Ceannais

Sa bhliain 2024, ghearr an Banc Ceannais féineáil €1,225,000 ar Goodbody Stockbrokers Unlimited Company mar gheall ar shárú dualgais faoi Airteagal 16(2) na Rialachán maidir le Drochúsáid Margaidh (596/2014/AE), nuair a rinne faillí maidir le creatchóras éifeachtúil faire trádála a chur ar bun le faireachán a dhéanamh agus orduithe agus idirbhearta amhrasacha maidir le drochúsáid margaidh a thabhairt chun aire agus tuairisc a thabhairt ina leith.

Rinne an Banc Ceannais Waystone Fund Management (IE) Limited (WFM) a iomardú agus féineáil €393,512 a ghearradh mar gheall ar shárú in ocht gcás ar Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Bainisteoirí Cistí Infheistíochta Malartacha) 2013, lena n-áirítear faillí i ndáil le dícheall cuí, coinbhleachtaí leasa, maoirseacht ar thoscairí, bainistíocht riosca, gnáis luachála agus caitheamh go cóir le hinfheisteoirí.

Rinne an Banc Ceannais BlueSnap Payment Services Ireland Limited (BlueSnap) a iomardú agus féineáil €324,240 a ghearradh mar gheall ar shárú i dtrí chás ar Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Seirbhísí Íocaíochta) 2018, lena n-áirítear faillí i ndáil le dualgais

cumhdaithe a chomhlíonadh agus an Banc Ceannais a chur ar an eolas go pras faoi athrú maidir le cruinneas fhaisnéis a tugadh tráth an údarúcháin.

Thángthas ar an réiteach i gcás WFM agus i gcás BlueSnap faoin bpróiseas réitigh nua maidir le fíricí gan agóid ina gcoinne a tugadh isteach faoi Acht an Bhainc Ceannais (Creat Cuntasachta Aonair), 2023. I gcomhréir le hathruithe a tugadh isteach faoin Acht, tá iarratais curtha os comhair na hArd-Chúirte ag iarraidh deimhniú maidir leis smachtbhannaí i gcásanna WFM agus BlueSnap.

Rinne an Banc Ceannais údarás Pat O'Sullivan Insurances Limited ag trádáil faoin ainm Olympian Financial Services a aisghairm sa bhliain 2024 mar gheall ar fhaillí maidir le dualgas rialála a chomhlíonadh.

Fiosrúcháin

D'eagraigh an Banc Ceannais trí cinn d'fhiosrúcháin i rith na bliana 2024. Maidir leis an bhfiosrúchán faoi Irish Nationwide Building Society agus duine a bhain leis an mbainistíocht air, eisíodh breith an fhiosrúcháin i ndáil leis an aon duine amháin eile a bhaineadh leis an mbainistíocht roimhe seo. Ba é breith sin go raibh an tUasal Purcell páirteach i gcásanna áirithe sáraithe maidir le dualgas rialála na gnólachta. Tionóladh éisteacht smachtbhannaí agus táthar ag feitheamh lena thoradh sin.

Maidir leis an bhfiosrúchán faoi dhuine a bhain le bainistíocht Permanent tsb plc, tionóladh éisteacht an fhiosrúcháin i dtús na bliana 2024. D'eisigh an fiosrúchán a fhionnachtana, agus chinn sé go raibh an tUasal Guinane páirteach i sárú na ndualgas rialála. Tionóladh éisteacht smachtbhannaí i dtús na bliana 2025 agus táthar ag feitheamh lena thoradh sin.

Leanadh i rith na bliana 2024 leis an bhfiosrúchán faoi dhuine a bhaineadh cheana leis an mbainistíocht ar sholáthraí seirbhísí airgeadais faoi rialáil, ar cuireadh tús leis sa bhliain 2022, agus tionóladh ceithre cinn de chruinnithe bainistíochta maidir leis an bhfiosrúchán.

Tá mioneolas breise faoi [thorthaí forfheidhmiúcháin](#) an Bhainc Ceannais agus faoi chásanna [fiosrúcháin](#) faoi láthair ar fáil ar láithreán gréasáin an Bhainc Ceannais.

Bearta Imscrúdúcháin maidir le Feidhmiúlacht agus Cuibheas

Rinne an Banc Ceannais imscrúdú feidhmiúlachta agus cuibhis maidir le bróicéir árachais i gcomhréir le hAlt 25 an Achta um Athchóiriú an Bhainc Ceannais 2010. Bhain an t-imscrúdú le nithe áirithe a tháinig i gceist i gcomhthéacs fhostaíocht an duine seo le bróicéir árachais, lena n-áirítear cáipéisíocht árachais a chruthú agus a athrú.

Tar éis an t-imscrúdú a dhéanamh, d'eisigh an Banc Ceannais [Fógra Toirmisc](#), lena gcuirtear cosc ar an duine seo aon fheidhm atá faoi rialáil a dhéanamh, lena n-áirítear feidhm faoi rialáil roimh cheadúchán, in aon soláthraí seirbhíse airgeadais go ceann tréimhse neamhshonraithe.

Coiriúlacht Airgeadais

Féadann coiriúlacht airgeadais dochar mór a dhéanamh do thomhaltóirí agus baineann sé ó iontaofacht an chórais airgeadais. Is ábhar buartha leanúnach é ag an mBanc Ceannais agus tá tús áite á thabhairt d'obair maidir le coiriúlacht airgeadais a ghoilleann ar thomhaltóirí seirbhísí airgeadais mar gheall ar chalaois nó ar fháltais ó choiriúlacht a sciúradh.

Is minice atá úsáid á bhaint as seirbhísí airgeadais maidir le calaois a dhéanamh nó freastal dá dhéanamh agus tá modhanna níos casta agus níos sainchóirithe in úsáid chun calaois a dhéanamh. Tá ardáin bréige nó ardáin ionaid trádála, clóin ghnólachtaí infheistíochta agus pearsanú trí "smishing" nó innealtóireacht shóisialta coitianta mar mhodhanna oibre ag lucht coiriúlachta. Arna bhunú ar na sonraí faoi chalaois i dtuairiscí ó na soláthraithe seirbhísí airgeadais agus [arna dtiomsú ag an mBanc Ceannais](#), tháinig ardú an ceathrú cuid ar luach airgid na n-íocaíochtaí calaoise a tuairiscíodh in Éirinn sa bhliain 2023 i gcomparáid leis an mbliain 2022 – ó €100m go €126m.

Rith an Banc Ceannais feachtas tuisceana i rith na bliana 2024 ag cur lenar baineadh amach le feachtais roimhe sin sna blianta 2022 agus 2023. Bíonn d'aidhm leis na feachtais seo cur le haird agus tuiscint an phobail ar bhearta caimiléireachta agus calaoise, a chur ar chumas dhaoine iad a sheachaint agus cur leis an gcaidreamh idir an pobal agus an Banc Ceannais.

D'fhonn cur isteach ar chalaois ar líne agus tomhaltóirí a chosaint ar chaimiléireacht ar líne, chothaigh an Banc Ceannais caidreamh le comhlachtaí teicneolaíochta faoin modh is fearr le tabhairt faoin ardú atá ag teacht ar bheartaíocht caimiléireachta ar líne. Tríd an gcaidreamh seo, táthar ag iarraidh ar chuideachtaí teicneolaíochta a dheimhniú má tá seirbhísí ar a gcuid ardán údaraithe ag an mBanc Ceannais le seirbhísí den sórt sin a thairiscint.

An féidir leat caimiléir a aithint?

Téacs, glao gutháin nó ríomhphost gan choinne?
Cuir ceist ort féin: An camscéim é seo?

Faigh amach conas is féidir leat tú féin a chosaint ag centralbank.ie/caimileireacht

Banc Ceannais na hÉireann
Central Bank of Ireland
Eurosystem

We have temporarily restricted access on your bank account due to suspicious activity. To re-authenticate visit: recovery-activate.ie

Soláthraithe Neamhúdaraíthe

D'fhoilsigh an Banc Ceannais 154 fógra foláirimh i ndáil le comhlachtaí gan údarás i rith na bliana 2024 agus leasaíodh 17 fógra foláirimh eile, ardú suntasach ar fhógraí dá sórt le bliain anuas. Lean an Banc Ceannais den dlúthchaidreamh le gníomhaireachtaí forfheidhmiúcháin coiriúla, ina measc an Garda Síochána, i ndáil le bearta neamhúdaraíthe. Cothaíodh caidreamh freisin le comhlachtaí teicneolaíochta faoin modh is fearr le tabhairt faoin ardú atá ag teacht ar bheartaíocht caimiléireachta ar líne. De thoradh an chaidrimh sin, tá bearta glactha de láimh ag soláthraí amháin chun a dheimhniú go bhfuil eintitis a lorgaíonn fógraí maidir le seirbhísí airgeadais á rialáil ag an mBanc Ceannais.

Nochtadh Cosanta

Cuirtear eolas tábhachtach, nach móide a bheith ar fáil ar bhealach eile, ar fáil don Bhanc Ceannais i dtuairiscí is nochtadh cosanta. Ní féidir leis an mBanc Ceannais beart a dhéanamh maidir le haon ní nach bhfuil ar eolas agus d'fhéadfadh eolas áirithe a bheith an-tábhachtach maidir le cosaint don tomhaltóir. Molann an Banc Ceannais do dhaoine ábhar buartha faoi mhíghníomh maidir le cúrsaí rialála a chur in iúl. Tháinig 233 tuairisc i rith na bliana 2024 (224 sa bhliain 2023) ar nochtadh cosanta a bhí i gceist leo. Déantar gach tuairisc den sórt sin a mheas agus a fhiosrú de réir mar is gá. Bhí tairbhe as nochtadh cosanta i rith na bliana maidir le maoirseacht breise agus caidreamh breise le gnólachtaí, cláir maolúcháin faoi rioscaí a chur i bhfeidhm, fógraí foláirimh a fhoilsiú agus bearta forfheidhmiúcháin a dhéanamh.

Smachtbhannaí Airgeadais

Is é an Banc Ceannais údarás inniúil na hÉireann maidir leis an riarachán a bhaineann le smachtbhannaí airgeadais spriocdhírthe. Rinne an Banc, i mbun an chúraim sin, fónamh maidir le feidhmiú smachtbhannaí an AE mar gheall ar chogaíocht na Rúise san Úcráin. I rith na bliana 2024, tháinig 19 n-iarratas maolúcháin chuig an mBanc Ceannais, ceithre cinn acu a húdaraíodh agus cúig cinn atá fós faoi mheas. Bhí ocht gcinn eile de na hiarratais a tharraing na hiarratasóirí siar tar éis plé leis an mBanc Ceannais agus rinneadh fuilleach na n-iarratas, dhá iarratas, a dhiúltú nó a eiteach. Anuas ar an méid sin, chuidigh an Banc Ceannais le daoine agus le heintitis maidir le smachtbhannaí de chuid an AE a chur i bhfeidhm trí fhreagra a thabhairt ar 235 iarratas maidir le treoir. Bíonn an Banc Ceannais gníomhach i bhfóraim éagsúla náisiúnta agus idirnáisiúnta atá dírithe ar a chinntiú go dtugtar an chuspóir leis na smachtbhannaí i gcrích.

Cur in aghaidh Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta

Lean an Banc Ceannais i rith na bliana 2024 d'fheabhsú agus de chóiriú an chur chuige bunaithe ar rioscaí i ndáil le bearta maoirseachta d'fhonn cur in aghaidh Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta. Sa mhaoirseacht ar ghnólachtaí chun na

críche seo, coinníodh an bhéim ar a chinntiú go bhfuil creatchórais oiriúnacha éifeachtúla ar bun chun aon riosca a mhaolú oiread agus is féidir agus go gcomhlíonann gnólachtaí a leagtar de dhualgas orthu faoin Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta) 2010. Ar na réimsí a tháinig faoi scáth obair ina leith sin, bhí creatchórais maidir le measúnacht riosca, cúrsaí rialachais, faireachán ar idirbhearta, dícheall cuí an tomhaltóra agus tuairiscíocht ar idirbhearta is ábhar amhrais. Dhírigh an Banc Ceannais i rith na bliana 2024 ar shreabhadh idirnáisiúnta airgid a chur faoi anailís, lena n-áirítear forbairt samhlacha d'fhonn an leibhéal measta agus foinsí an airgid atá á sciúradh, in Éirinn agus thar lear, a dhéanamh amach agus rialuithe na ngnólachtaí i ndáil le rioscaí maidir le sreabhadh den sórt sin a mheas. Coinníodh béim, ag teacht le straitéis an Bhainc Ceannais gnóthaí maoirseachta a bhunú níos mó ar shonraí, ar fheabhas a chur ar an tuairiscíocht. D'oibrigh an Banc Ceannais go dlúth leis an nGarda Síochána, an Biúró Sócmhainní Coiriúla agus údaráis inniúla eile in Éirinn agus thar lear san fheachtas in aghaidh sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta, mar chuid de thoscaireacht na hÉireann chuig an Tascfhórsa um Ghníomhaíocht Airgeadais agus ar bhealaí eile. Tagann san áireamh leis sin comhchaidreamh leitheadach d'fhonn fónamh don obair ullmhúcháin maidir leis an Údarás um Fhrithsciúradh Airgid agus um Chomhrac Mhaoiniú na Sceimhlitheoireachta a chur ar bun. Beidh an obair maoirseachta maidir le Cur in Aghaidh Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta agus Coiriúlacht Airgeadais ina chuid den toradh saothair ó obair slándála an Bhainc Ceannais i ndáil le hiontaofacht an chórais airgeadais faoin modh forfheabhsaithe maoirseachta.

Cláir d'fhonn Cur in Aghaidh Sciúradh Airgid

Clár Thaisceadáin, Chuntais Bainc agus Íocaíochtaí na hÉireann

Riarann an Banc Ceannais Clár Thaisceadáin, Chuntais Bainc agus Íocaíochtaí na hÉireann ó cuireadh ar bun é sa bhliain 2023. Tá taifead ar an gclár ar shealbhóir(i) cuntais, úinéir(i) tairbhiúla agus orthu sin a mhaíonn gurb iad a ghníomhaíonn (de réir mar is infheidhme) maidir le líon is mó ná 25m cuntas IBAN agus taisceadán de chuid fhorais creidmheasa in Éirinn. Is ag na gníomhaireachtaí sainordaithe forfheidhmiúcháin dlí amháin a bhíonn teacht go díreach ar an gclár.

Clár na nÚinéirí Tairbhiúla maidir le Meáin Airgeadais Áirithe

Rinne an Banc Ceannais próiseáil i rith na bliana 2024 ar 1155 iarratas ó dhuine ainmnithe ag iarraidh teacht ar Chlár na nÚinéirí Tairbhiúla maidir le Meáin Airgeadais Áirithe. Coinnítear taifead ar an gclár ar úinéirí deiridh agus/nó rialaitheoirí Ghléasanna Éireannacha um Chomhbhainistiú Sócmhainní, Chomhair Creidmheasa, Iontaobhais Aonad, Chomhpháirtíochtaí Teoranta Infheistíochta agus Comhchistí

Conarthacha. Tá seo ar cheann de thrí cinn de chláir úinéirí tairbhiúla in Éirinn. Bíonn teacht go neamhshrianta ar an gclár ag údaráis inniúla sainordaithe agus ar bhonn srianta ag daoine ainmnithe de réir mar a leagtar síos go sonrach san Acht um Cheartas Coiriúil. Is féidir le daoine a chruthaíonn leas dlisteanach ina thapú teacht ar an gclár ar bhonn srianta freisin. Lean an Banc Ceannais i rith na bliana 2024 den chaidreamh lena chomhleithéid de chláir agus le gníomhaireachtaí de chuid na hÉireann maidir le hiarrachtaí freastal do cheangal san am atá romhainn idir cláir úinéirí tairbhiúla ar fud na hEorpa.

An Sruth Oibre Beartais agus Reachtaíochta

An Creat Cuntasachta Aonair

Síníodh an Creat Cuntasachta Aonair ina dhlí agus tharla tosach feidhme an dlí ina leith sa bhliain 2023. Tugtar na gnéithe príomhthábhachta seo a leanas san áireamh: Réimeas Cuntasachta na bhFeidhmeannach Sinsearach; Caighdeáin Iompair; feabhas ar an Réimeas Feidhmiúlachta agus Cuibhis; agus leasú ar an nGnás maidir le Smachtbhanna í Riaracháin. Is iad na gnólachtaí a thagann faoi scáth Réimeas Cuntasachta na bhFeidhmeannach Sinsearach na forais creidmheasa (seachas comhair creidmheasa), gnóthais árachais (seachas gnóthais athárachais, gnóthais (ath)árachais faoi chuing agus Comhlachtaí Sainchuspóra Árachais), comhlachtaí infheistíochta (a dhéanann frithghealladh ar bhonn ceangaltais dhaingin agus/nó a dhéanann déileáil ar bhonn féinchuntais agus/nó atá údaraithe maidir le sócmhainní cliaint a choimeád) agus brainsí tríú tíre de ghnólachtaí de na haicmní sin. Tháinig na rialacháin maidir le feidhmeannaigh i bhfeidhm ar an 1 Iúil 2024.

Athbhreithniú ar an gCód maidir le Cosaint an Tomhaltóra

Tionscnaíodh an Cód maidir le Cosaint an Tomhaltóra trí phlépháipéar leathanréimseach a fhoilsiú i mí Dheireadh Fómhair 2022 agus próiseas forleithheadach comhchaidrimh a eagrú ar feadh sé mhí. I mí an Mhárta 2024, d'fhoilsigh an Banc Ceannais [Páipéar Comhairliúcháin](#) (CP158) faoin [gCód maidir le Cosaint an Tomhaltóra](#). Rinneadh moltaí do Chód nua-aimseartha maidir le Cosaint an Tomhaltóra a leagan amach sa pháipéar sin, ag cur leis an gCód reatha, ag freastal do sheirbhísí airgeadais a bheith á gcur ar fáil i saol digiteach agus ag cur leis an tsoiléire agus le gnéithe intuarthachta do ghnólachtaí faoina bhfuil de dhualgas orthu maidir le cosaint an tomhaltóra. Tar éis comhchaidreamh forleithheadach a chothú i rith an tréimhse comhairliúcháin, tháinig 57 freagra i scríbhinn faoi bhráid ó lucht an tionscail, ón tsochaí shibhialta agus ó ghníomhaireachtaí eile rialtais agus ó rialtóirí eile. Bhí mórchuid an aiseolais moltach agus fáilte ag cuid mhór páirtithe leasmhara roimh na moltaí a leagtar amach sa Chód leasaithe. Rinne an Banc Ceannais nádúr agus oiread an aiseolais a mheas agus bearta agus moltaí a leagan amach a bhfuil a lorg ar an

leagan is deireanaí de rialacháin an Chóid leasaithe agus ar an ábhar treorach a ghabhann leis.

An Grúpa Comhairleach do Thomhaltóirí

Painéal comhairleach, arna bhunú faoin Acht um Athchóiriú an Bhainc Ceannais 2010, an Grúpa Comhairleach do Thomhaltóirí a chuireann comhairle ar fáil don Bhanc Ceannais faoi dhéanamh na bhfeidhmeanna i ndáil le tomhaltóirí seirbhísí airgeadais agus faoi fheidhmiú na cumhachta ina leith sin. Bhí cúig cinn de chruinnithe ag an ngrúpa i rith na bliana 2024 agus lorgaíodh tuairim an ghrúpa maidir le ceisteanna straitéiseacha éagsúla den tábhacht, ina measc:

- Athbhreithniú ar an gCód maidir le Cosaint an Tomhaltóra.
- An Straitéis Náisiúnta Íocaíochtaí agus Nuálaíocht maidir le hÍocaíochtaí ar Mhargadh na hÉireann.
- Riaráistí morgáiste, go háirithe i gcomhthéacs ardú ar rátaí úis.
- Straitéis Cumarsáide i leith an Tomhaltóra (Cothú Muiníne i rith na bliana 2024).
- Measúnacht ar Phríomhrioscaí na nEarnálacha éagsúla maidir le Cosaint Thomhaltóirí.
- Deacrachtaí maidir le Costas Maireachtála.
- Ceisteanna maidir le hearnálacha faoi leith, lena n-áirítear Riosca do Thomhaltóirí in Earnáil an Árachais Sláinte agus Taighde Níosmaireachta maidir le Ceannach Láithreach, Íoc ar Ball.

Margaí Cripteashócmhainní (MiCAR)

Leis an Rialachán maidir le Margaí Cripteashócmhainní, tugtar creat cuíchóirithe rialála isteach ar fud an Aontais Eorpaigh maidir le hearnáil na gcripteashócmhainní agus leagtar dualgas stuamachta agus iompair ar lucht eisiúna chomharthaí r-airgid, chomharthaí sócmhainntagartha agus ar sholáthraithe seirbhísí cripteashócmhainní. Tá d'aidhm leis an rialachán an tomhaltóir agus an t-infheisteoir a chosaint agus rioscaí don chobhsaíocht airgeadais a mhaolú. Tháinig an rialachán i bhfeidhm maidir le lucht eisiúna Chomharthaí Sócmhainntagartha agus Chomharthaí R-Airgid ar an 30 Meitheamh 2024 agus maidir le Soláthraithe Seirbhísí Cripteashócmhainní ar an 30 Nollaig 2024. An Banc Ceannais atá ainmnithe ina údarás inniúil maidir le heintitis a údarú a thiocfaidh faoi réir an Rialacháin maidir le Margaí Cripteashócmhainní agus le maoirseacht a dhéanamh orthu. Ar an 18 Iúil 2024, d'eagraigh an Banc Ceannais ócáid do lucht an tionscail a bhí dírithe ar chur chuige an Bhainc Ceannais maidir le cúrsaí forfheidhmiúcháin agus tugadh léargas freisin ar fhonn riosca an Bhainc Ceannais agus ar ionchais an Bhainc Ceannais maidir le cúrsaí Údarúcháin agus

Maoirseachta (féach an roinn thuas maidir le VASP agus údarú faoin Rialachán maidir le Margaí Cripteashócmhainní).

An Intleacht Shaorga

Luaigh an Banc Ceannais an Intleacht Shaorga ar an ngné teicneolaíochta is mó a d'fhéadfadh bunathrú a tharraingt i dTuarascáil na Bliana 2024 faoina bhfuil i nDán maidir le Cúrsaí Rialála agus Maoirseachta. Tosaíodh i rith na bliana 2024 ar an obair maidir lena mbeifí ag tnúth leis ó eintitis faoi rialáil i ndáil le húsáid as Intleacht Shaorga maidir le seirbhísí airgeadais.

D'fháiltigh an Banc Ceannais roimh Ghníomh an Aontais Eorpaigh maidir leis an Intleacht Shaorga a foilsíodh i mí Iúil 2024 agus tugtar chun aire na cásanna faoi leith lena ngabhfadh cuid mhór riosca i ndáil le seirbhísí airgeadais atá faoi rialáil a chur ar fáil. I rith na bliana 2024, chothaigh an Banc Ceannais caidreamh leis na ranna rialtais faoi leith ar a leagtar cúram maidir leis an ngníomh a chur i bhfeidhm d'fhonn a sainordaitear don Bhanc Ceannais faoin ngníomh a dheimhniú agus cuireadh tús le hobair ullmhúcháin go himmheánach d'fhonn faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh coinníollacha ag soláthraithe seirbhísí airgeadais atá á rialáil.

Maoiniú agus Lucht Foirne maidir le Rialáil agus Maoirseacht

Maoiniú ar an Obair Rialála agus Maoirseachta

Tá athrú leanúnach ar straitéis cistíochta an Bhainc Ceannais d'fhonn, diaidh ar ndiaidh, costas iomlán na mbearta rialála agus maoirseachta maidir le gnóthaí airgeadais a aisghabháil ó lucht an tionscail. Féachfar ina leith sin le beart comhairliúcháin a thabhairt chun cinn i rith na bliana 2025 d'fhonn tuairimí a fháil faoi na rátaí aisghabhála ó chomhair chreidmheasa san am atá le theacht.

Bliain i ndiaidh bliana, eisíonn an Banc Ceannais rialacháin lena gceanglaítear ar ghnólachtaí faoi rialáil tobhach cistíochta a íoc leis an mBanc Ceannas i ndáil leis an obair rialála agus maoirseachta maidir le gnóthaí airgeadais. Maidir leis na Rialacháin sin, ina leagtar amach an bonn ar dá réir a chuirtear tobhaigh i bhfeidhm maidir le gnólachtaí rialáilte ar leithligh i ngach catagóir maoiniúcháin ar leith de chuid an tionscail, tagann siad i bhfeidhm tar éis don Aire Airgeadais iad a cheadú. Léirítear leis an riachtanas cistíochta bliantúil an costas a ghabhann le rialáil agus maoirseacht airgeadais, na rátaí aisghabhála costais a cheadaíonn an tAire Airgeadais agus coigeartú i ndáil le nithe áirithe, mar shampla iarmhéideanna nó ioncam iarchurtha ó bhlianta roimh ré.

Déanann an Banc Ceannais athbhreithniú go leanúnach ar phróiseas an tobhaigh d'fhonn a chinntiú go mbíonn sé oiriúnach i gcónaí de réir mar a thagann athrú ar

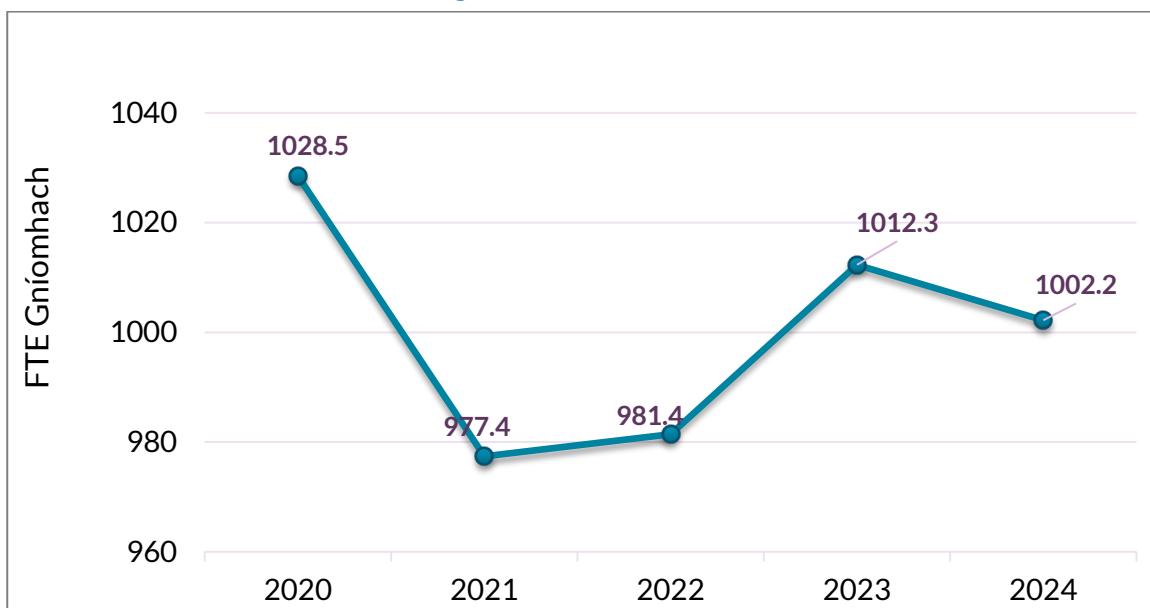
thionscal na seirbhísí airgeadais agus de réir mar a thagann earnálacha nua faoi scáth mhaoirseacht an Bhainc Ceannais. Féachann an Banc Ceannais lena chinntiú freisin go n-oibríonn próiseas an tobhaigh ar bhealach chomh héifeachtach agus is féidir. Mar shampla, d’eisigh an Banc Ceannais sonraisc an tobhaigh ar an ríomhphost den chéad uair anuraidh le mórchuid na n-eintiteas faoi rialáil agus is mar sin a leanfar dá n-eisiúint san am atá le theacht.

Leanann an Banc Ceannais den athbhreithniú ar an straitéis fhadtéarmach maidir leis an tobhach a thabhairt chun cinn. Is é atá i gceist leis sin a mheas an ceart athrú a chur, agus cé mhéad d’athrú sa chás gur ceart, ar mhodhanna oibre agus ar an gcur chuige, ar an athrú atá ag teacht ar earnáil na seirbhísí airgeadais agus ar chur chuige an Bhainc Ceannais maidir le rialáil agus maoirseacht a thabhairt san áireamh. Tá réamhchaidreamh cothaithe le comhlachtaí ionadaíochta an tionscail cheana féin agus táthar ag tnúth leis an obair mhór seo a thabhairt chun cinn i rith na bliana 2025. Tá rún ag an mBanc Ceannais comhchaidreamh poiblí a eagrú faoi aon bhearta suntasacha a d’eascródh ón obair ar an réimse seo sula gcuirfí aon athrú i bhfeidhm.

An Lucht Foirne maidir le Rialáil agus Maoirseacht

Faoi dheireadh mhí na Nollag 2024, bhí coibhéis 1,002.2 ball foirne lánaimseartha ag plé le hobair rialála, beagán níos lú ná 1,012.3 i mí na Nollag 2023. Is comhartha an leibhéal foirne a bheith a bheag nó a mhór mar a chéile ar chobhsaíocht maidir leis an lucht foirne i rith na bliana 2024. B’ionann an t-athrú deonach maidir le lucht foirne rialála agus maoirseachta faoi dheireadh na bliana 2024 agus 3.3% i gcomórtas le 3.9% faoi dheireadh na bliana 2023.

Cairt 3: Líon Foirne sa Rialáil Airgeadais 2020-2024

Athbhreithnithe Piaráí Idirnáisiúnta⁶

Sa bhliain 2023, choimisiúnaigh an Banc Ceannais athbhreithniú ón Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta (ECFE) ar na feidhmeanna maoirseachta maidir le cosaint an tomhaltóra i gcomórtas leis na caighdeáin dhomhanda maidir le tomhaltóir seirbhísí airgeadais a chosaint, Prionsabail Ardleibhéil G20/ECFE maidir le Cosaint don Tomhaltóir Seirbhísí Airgeadais (na Prionsabail Ardleibhéil). Ba é seo an chéad uair ag an ECFE athbhreithniú den chineál seo a dhéanamh. Foilsíodh toradh an athbhreithnithe ar an 16 Nollaig 2024. Luaitear go bhfuil an Banc Ceannais tugtha go mór do na Prionsabail Ardleibhéil a chothú agus a chur chun cinn, go sásaítear na torthaí a mbíonn súil leo faoi na Prionsabail Ardleibhéil agus go bhfuil gnáis an Bhainc ar aon dul le gnáis na n-eagras comhchéime. Luaitear freisin sraith moltaí a fhéadann an Banc Ceannais a mheas d'fhonn treisiú arís eile leis na feidhmeanna maoirseachta ar mhaithe le cosaint an tomhaltóra, fónamh don bhunathrú agus brostú leis an athrú ar an gcur chuige maoirseachta riosca-bhunaithe. Glacann an Banc Ceannais go fonnmhar le torthaí an athbhreithnithe. Beidh cur i bhfeidhm na moltaí ag teacht le creat nua maoirseachta an Bhainc Ceannais agus leis an gCód leasaithe maidir le Cosaint an Tomhaltóra atá á ullmhú d'fhonn a chinntiú go bhfeidhmíonn na gnólachtaí faoi rialáil de réir chóras nua-aimseartha rialacha agus mhodhanna oibre agus athrú faoi chúrsaí eacnamaíochta domhanda.

Feidhmiú Ordúil Cuí Margaí Airgeadais⁷

Réamhrá

I mbun dhéanamh na bhfeidhmeanna agus fheidhmiú na cumhachta a leagtar ar an mBanc Ceannais, tá dlite ar an mBanc sin a dhéanamh ar bhealach atá cóiriúil maidir le feidhmiú cuí ordúil na margaí airgeadais. Soirbhíonn cuid mhór de ghnáthobair an Bhainc Ceannais ó lá go lá don aidhm sin - lena n-áirítear maoirseacht ar an gcóras airgeadais, lena mbaineann údardú, maoirseacht, forfheidhmiúchán agus réiteach. Dírítear sa roinn seo ar thionscnaimh faoi leith ar tugadh fúthu i rith na bliana 2024 agus leagtar amach na bealaí ina gcóiríonn siad d'fheidhmiú cuí ordúil na margaí airgeadais.

⁶ Ceanglaítear le hAlt 32M d'Acht an Bhainc Cheannais, 1942 ar an mBanc Ceannais socruithe cuí a dhéanamh gach ceithre bliana go ndéanfaidh banc cheannais náisiúnta eile, nó duine nó comhlacht eile atá deimhnithe ag an nGobharnóir, tar éis dul i gcomhairle leis an Aire, athbhreithniú ar dhéanamh na bhfeidhmeanna rialála ag an mBanc Ceannais. Déileáiltear sa roinn seo den tuarascáil leis an dualgas tuairiscithe maidir le Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil faoi Alt 32L(2)(b) d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 (arna leasú).

⁷ Déileáiltear sa roinn seo den tuarascáil leis an dualgas tuairiscithe maidir le Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil faoi Alt 32L(2)(b) d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 (arna leasú) agus mar a chuirtear leis sin le Moltaí ón Athbhreithniú maidir le Baincéireacht Miondíolacháin (2022).

Córas Dea-fheidhmiúil Athléimneach

Leantar de réimse leathan seirbhísí a chur ar fáil leis an gcóras airgeadais do gheilleagar na hÉireann, ní a chuireann bonn daingean faoi bheartaíocht eacnamaíochta, an tráth céanna a léirítear athléimneacht leanúnach ag teacht ó bhuillí éagsúla le tamall anuas. Léirítear scála na seirbhísí airgeadais le soláthar breis agus 27m cuntas íocaíochta agus próiseáil c. 4.9bn idirbheart íocaíochta i rith na bliana 2024 (arbh ionann a luach agus €11.84tn). Chuir institiúidí creidmheasa maoiniúchár ar fáil don gheilleagar le creidmheas €101bn do theaghlaigh agus creidmheas €18bn d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide, fad a mheastar go raibh iasachtaí neamhbhainc nua d'fhiontair Éireannacha ó mhí Eanáir go mí Mheán Fómhair 2024 combhionann le tuairim is €3bn.

Ó thaobh an chórais trí chéile, díríonn an Banc Ceannais ar a chinntiú go mbíonn an córas airgeadais i riocht feidhmiú go réidh cothrom i mbun seirbhísí a chur ar fáil do theaghlaigh agus do ghnólachtaí gach tráth den timthriall airgeadais.⁸ Go deimhin, ó thús go deireadh na bliana 2024, ainneoin beartas sriantach airgeadaíochta agus a dtagann i gceist leis sin maidir le praghsanna sócmhainní agus beartaíocht eacnamaíochta, leanadh gan bhriseadh de sheirbhísí airgeadais a chur ar fáil do theaghlaigh agus do ghnólachtaí in Éirinn, léiriú ar an tairbhe atá lenar cothaíodh de sheasmhacht le deich mbliana anuas.

Mar a luaitear thuas, tháinig ráta 1.5% an Bhainc Ceannais maidir le maolán caipitil fritimthriallach i bhfeidhm i mí an Mheithimh 2024. Tagann an ráta maoláin sin faoi anáil mhionmheastóireachta ar, inter alia, an tairbhe agus an costas maicreacnamaíochta a ghabhann le leibhéil éagsúla caipitil maidir le córas baincéireachta na hÉireann. Cuireadh chuig an measúnóireacht sin le dearadh uilechuimsitheacht maidir le caipiteal bainc, le haird i measc nithe eile ar an idirbheartaíocht a bhaineann le maolán macrastuamachta caipitil agus gnéithe eile de chreatchóras caipitil na mbanc, mar shampla ualú riosca.⁹ Socraítear an ráta sa chaoi is go gcinntítear seasamh in aghaidh thuairteanna in earnáil na baincéireachta an tráth céanna a seachnaítear costas míchothrom a tharraing trí chur isteach ar shruth inbhuanaithe na n-iasachtaí bainc sa gheilleagar dáiríre.

⁸ Leagtar amach le creatbheartas macrastuamachta an Bhainc Ceannais an straitéis maidir le sásra an bheartais macrastuamachta a chur chun feidhme ar mhaithe leis an gcuspóir sin a thabhairt i gcrích. Is féidir mionsonraí a cheadú anseo: <https://www.centralbank.ie/financial-system/financial-stability/macro-prudential-policy>

⁹ Féach creatchóras an Bhainc Ceannais maidir le caipiteal macrastuamachta, Meitheamh 2022 anseo: <https://www.centralbank.ie/docs/default-source/financial-system/financial-stability/macropudential-policy/countercyclical-capital-buffer/ccyb-rate-announcement-february-2025.pdf>

Gné thábhachtach eile den bheartaíocht ar leibhéal an chórais airgeadais iad bearta macrastuamachta nua an Bhainc Ceannais maidir le cistí infheistíochta bunaithe ar dhliteanais ainmnithe in airgeadra GBP agus arna n-údarú in Éirinn. Mar bhonn eolais faoi seo, bhí measúnacht tionchair lenar cuireadh san áireamh na buntáistí agus costais a ghabhfaidh leis na bearta nua. Trí charnadh iomarcach gearála a sheachaint, meastar go laghdófar díolacháin éigeantacha sócmhainní leis na bearta seo, ar díolacháin iad a thiocthadh chun cinn murach sin i measc cistí faoi strus, rud a chruthódh costais iarmharta do rannpháirithe eile margaí. Measadh gur íseal an costas eatramhach a ghabhann leis na bearta nua a chomhlíonadh ó tharla go raibh leibhéil gearála athraithe ag cistí cheana féin d'fhonn bearta a chomhlíonadh in 2022 agus ní mheastar, le himeacht aimsire, go mbeidh costais ná cur isteach mar gheall ar na bearta ar fheidhmeanna lárnacha na gcistí infheistíochta bunaithe ar dhliteanais.

Gnólachtaí Dea-riartha agus Margaí Ordúla

Le bunobair mhaoirseachta an Bhainc Ceannais, mar atá leagadh amach cheana féin sa tuarascáil seo, cinntítear i gcónaí, ar leibhéal an ghnólachta aonair, go bhfuil gnólachtaí ar fud na n-earnálacha éagsúla ullmhaithe go maith leis na deacrachtaí a ghabhann le timpeallacht eacnamaíoch athraitheach a shárú.

Gnólachtaí athléimneacha dea-riartha an bonn i gcónaí faoi mhargaí ordúla a fheidhmíonn mar is ceart. Trí bhéim leanúnach a leagan ar bhainistíocht dhocht maidir le réimsí riosca, ar dhaingne rialachais agus ar athléimneacht oibriúcháin, tá barrthábhacht i gcónaí le príomhobair mhaoirseachta an Bhainc Ceannais maidir lena chinntiú gur féidir seirbhísí airgeadais a choinneáil ar bun le linn tréimhsí maithe agus tréimhsí anáis araon. Tá an creatchóras nua maoirseachta, mar a leagtar amach sa roinn thuas, leagtha amach go sonrach ionas gur féidir leis an mBanc Ceannais dearcadh níos uilechuimsithí a chothú ar na rioscaí éagsúla atá ag teacht roimh na gnólachtaí a thagann faoi scáth an Bhainc.

Thug an Banc Ceannais athbhreithniú chun críche i rith na bliana 2024 ar iasachtaí na gcomhar creidmheasa d'fhonn an toradh a bhí ag athruithe a tháinig isteach le rialacháin iasachtaí sa bhliain 2020 a mheas. D'fhoilsigh an Banc Ceannais Páipéar Comhairliúcháin (PC159) i mí na Nollag 2024 ina moltar athruithe éagsúla ar na rialacháin maidir le hiasachtaí na gcomhar creidmheasa, go háirithe maidir le teorainneacha dlúis i ndáil le hiasachtaí tithíochta agus iasachtaí gnó agus coinníollacha áirithe a bhaineann le cúrsaí frithgheallta. Mar bhonn eolais faoi moltaí sin, bhí obair mhaoirseachta, anailís ar shonraí iasachtaí na gcomhar creidmheasa, aiseolas ó pháirtithe leasmhara, chomh maith le cora nua in earnáil na gcomhar creidmheasa go ginearálta agus sa mhórchóras baincéireachta. Tugadh faoi anailís ar thionchar rialála freisin, a leagtar amach in PC159, a bheadh ina bhonn eolais faoin measúnú fianaisebhunaithe agus lena sonróaí agus lena ríomhfaí na buntáistí,

costais agus tionchair a d'fhéadfadh a bheith ag athruithe beartaithe ar na comhair chreidmheasa.

Bíonn gá le sruth seasta rannpháirtithe nua ar mhargaí dea-fheidhme, mar a bhíonn le hord agus eagar sa chás go mbíonn rannpháirtí ag fágáil an mhargaidh. Cinntítear le cúram geatóireachta an Bhainc Ceannais i ndáil le hobair údarúcháin go mbíonn na caighdeáin rialúcháin a éilítear á sásamh ag gnólachtaí nua a thagann isteach ar an margadh. D'fhoilsigh an Banc Ceannais an chéad eagrán den Tuarascáil Údarúcháin agus Geatóireachta i mí an Mheithimh 2024. Tá d'aidhm leis an tuarascáil sin trédhearcacht agus intuarthacht bhreise a chur ar fáil maidir lenár gcuid ionchas agus próiseas ndáil le húdarúchán. Mar a leagtar amach thuas, leantar, le hobair an Bhainc Ceannais i ndáil le pleanáil réitigh, den dul chun cinn maidir le constaicí roimh dheiseanna réitigh a ghlanadh as an mbealach ionas gur féidir le gnólachtaí an margadh a fhágáil ar bhealach dea-riartha.

Go ginearálta, leanann an Banc Ceannais den obair taighde agus anailíse d'fhonn cur leis an tuiscint ar na margaí ina bhfeidhmíonn na gnólachtaí in Éirinn. Mar shampla, tá slata tomhais maidir le gnéithe dlúis agus cúrsaí iomaíochta á leagan amach ag taighdeoirí in Aonad nua de chuid an Bhainc Ceannais maidir le Taighde i gComhar i ndáil le réimsí iasachtaí gnó agus tithíochta araon ar mhargadh creidmheasa na hÉireann agus soláthraithe creidmheasa nach bainc iad á dtabhairt san áireamh chomh maith leis na bainc.

Ach bainistíocht chuí a dhéanamh ina leith, is féidir feabhas tábhachtach ar fheidhmiú na margaí airgeadais a thabhairt i gcrích le nuálaíocht maidir leis na seirbhísí airgeadais a chuirtear ar fáil. Nuair is den rath é, tugtar toradh chun sochair i bhfeidhm don tomhaltóir chomh maith le tairbhe ó thaobh éifeachtachta maidir leis an bpróiseas idirghabhála airgeadais. Tá an Banc Ceannais tugtha do thimpeallacht a chothú inar féidir nuálaíocht a dhéanamh a bhfuil creatchóras rialála ina bhonn daingean faoi trína gcinntítear go ndéantar an bhainistíocht chuí maidir le rioscaí. Ba shuntasach an beart i rith na bliana 2024 an chéad Chlár Oibre maidir leis an mBosca Gainimh Nuálaíochta a sheoladh agus Cur in aghaidh Choiriúlacht Airgeadais de théama leis.

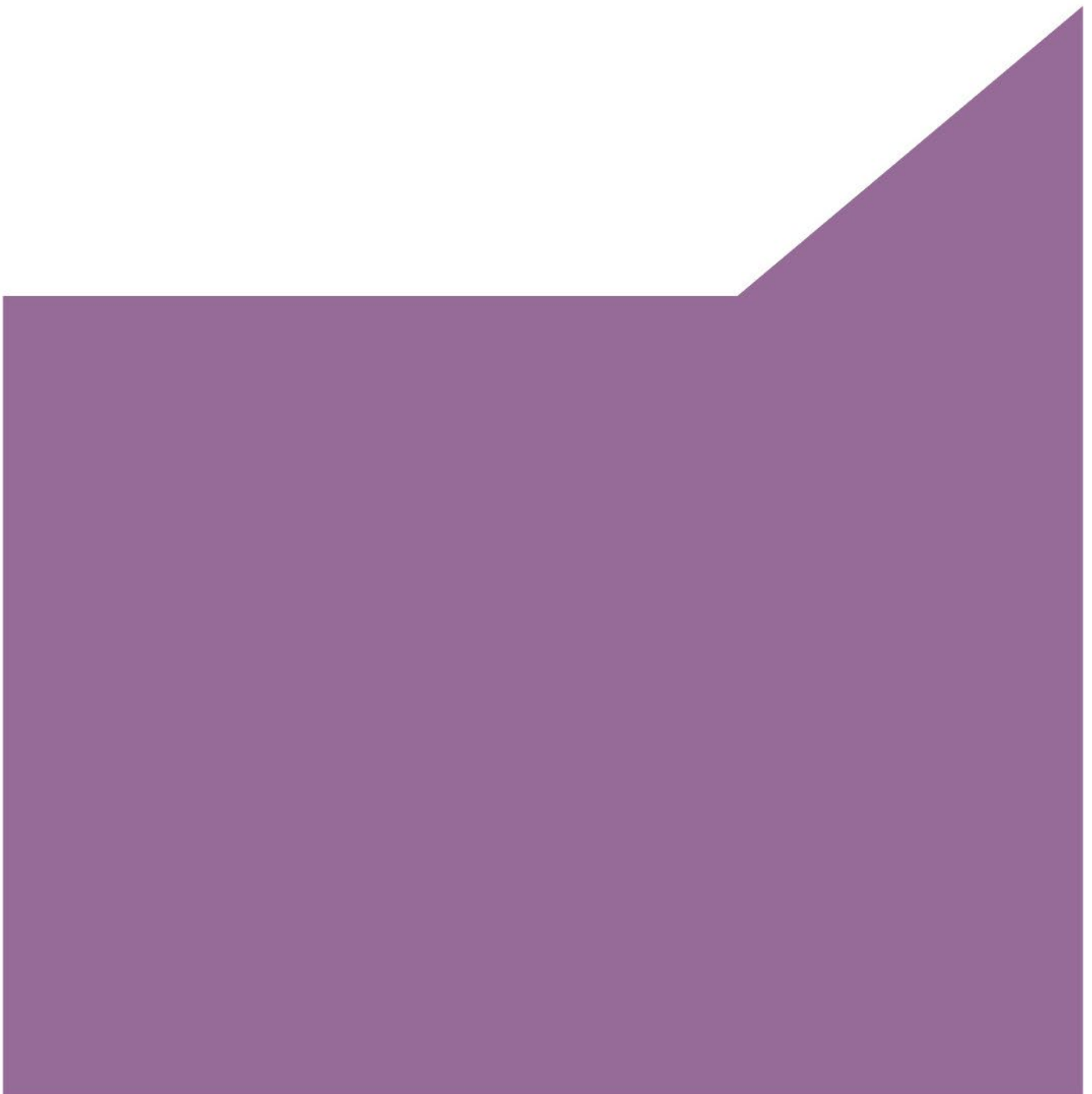
Cosaint Tomhaltóirí a Fheabhsú

Tá toradh cóir don tomhaltóir á thabhairt i gcrích i gcónaí le hobair an Bhainc Ceannais i ndáil le cosaint tomhaltóirí agus sin trí leasa tomhaltóirí a chur i gceartlár na hoibre maidir leis an gcóras airgeadais ar fad. Tugadh nithe suntasacha i gcrích i rith na bliana 2024 maidir le leasú ar Chód an Bhainc Ceannais maidir le Cosaint Tomhaltóirí atá á thabhairt i leith na linne d'fhonn coinneáil bord ar bhord leis an athrú tréan ar chúrsaí seirbhísí airgeadais. Bhí for-rochtain agus rannpháirtíocht

leathan le páirtithe leasmhara mar bhonn eolais faoin obair seo, mar a leagtar amach thuas, lena n-áirítear trí chomhairliúchán poiblí maidir costais agus buntáistí leasuithe ar an gCód. Ag féachaint le leasa tomhaltóirí a chinntiú, cuireann an Cód leasaithe le creatchóras seanbhunaithe le dianobair taighde atá dírithe ar an tomhaltóir. Ní amháin go gcosnaíonn an creatchóras seo an tomhaltóir ar dhrochobair, bíonn tionchar tábhachtach aige freisin ar oibriú an mhargaidh trína chinntiú gur de réir mar a thuilleann a gcuid seirbhísí a dhéanann gnólachtaí iomaíocht lena chéile seachas trí fhéachaint le teacht i dtír ar easpa eolais nó ar chlaonta áirithe maidir le béas an tomhaltóra. Mar a tharlaíonn maidir le gnéithe iomadúla eile den rialáil, ní hé amháin go bhfreastalaíonn na torthaí saothair do chomhlíonadh ghné lárnach de shainordú an Bhainc Ceannais. Chomh maith leis sin, fágтар gur fearr a fheidhmíonn na margaí agus sin ar bhealach atá ag teacht níos cuí leis an aidhm is príomhchuspóir ag an mBanc Ceannais, eadhon, leas an pobail i gcoitinne.

Caibidil 3:

Inniúlacht na hEagraíochta

Caibidil 3: Inniúlacht na hEagraíochta

An Fhoireann

Bhí an obair maidir le cúrsaí foirne i rith na bliana 2024 dírithe arís ar an dul chun cinn le gnáis atá dírithe ar an am atá le theacht a threisiú le Misean, Aisling agus Straitéis an Bhainc Ceannais a thabhairt i gcrích.

Bhí, i ndáil leis an ábhar sin, athrú suntasach i rith na bliana 2024 ar an gcur chuige maidir leis an gcúram Rialála agus Maoirseachta agus tugadh creatchóras nua maoirseachta i bhfeidhm. Tacaíodh le ceannasaithe agus fostaithe maidir le leagan amach eagrúcháin agus bainistíocht athraithe d'fhonn freastal d'aistriú éasca go dtí an Creatchóras nua a tháinig i bhfeidhm i mí Eanáir 2025.

Leagtar barrthábhacht i gcónaí ar dhaoine cumasacha a mhealladh, a fhorbairt agus a choinneáil. Tá an ráta fágála ar leibhéal níos ísle ná mar a bhí riamh (3.8% faoi dheireadh na bliana 2024) agus líonadh 271 post i rith na bliana.

Cuireadh réimse leathan deiseanna foghlama agus forbartha ar fáil i rith na bliana 2024, lena n-áirítear clár forbartha sainchóirithe don lucht bainistíochta sinsearach a chur ar siúl. Ina theannta sin, leanadh leis an obair maidir leis na réimsí barrthábhachta scile agus inniúlachta a shonrú atá riachtanach chun treisiú leis an rath faoin eagraíocht san am atá le theacht.

Tá aiseolas rialta ó na fostaithe ar cheann de na gnéithe is tábhachtaí a fhágann gur féidir ionad oibre soirbheach a chur ar fáil agus, tar éis ardán éisteachta nua digiteach a thabhairt isteach sa bhliain 2023, eagraíodh dhá Shuirbhé Comhchaidrimh maidir le Fostaithe i rith na bliana 2024. Tá ceannasaithe agus meithle ar fud na heagraíochta ag obair le chéile chun dul chun cinn a dhéanamh maidir leis na réimsí príomhthábhachta a tháinig chun cinn leis na suirbhéanna sin.

Mar léiriú ar ár dtiomantas do chúrsaí Sláinte agus Folláine, chuaigh an Banc Ceannais faoin gceathrú Iniúchadh KeepWell i rith R4 agus táthar ag tnúth le hardmharcanna a scóráil i ngach catagóir de na hocht gcinn. Seoladh an leagan is deireanaí den Straitéis Folláine trína gcuirfear cúrsaí folláine chun cinn i rith na mblianta 2025-2027 le béim faoi leith ar rannpháirtíocht lucht ceannasaíochta.

Leanann an Banc Ceannais de chóras hibrídeach oibre a fheidhmiú d'fhonn córas oibre atá sochóirithe, dlúth agus bunaithe ar an gcomhar a choinneáil ar bun an tráth céanna a gcinntítear an sainchúram barrthábhachtach a leagtar ar an mBanc a thabhairt i gcrích. Rinneadh an Beartas Hibrídeach Oibre, ina leagtar amach gnéithe praiticiúla

an chórais agus a n-éilítear ar na fostaithe uile a bhaineann leis, a athnuachan i mí Dheireadh Fómhair 2024.

Éagsúlacht agus Ionchuimsiú

Lean an Banc Ceannais den obair a thabhairt chun cinn maidir leis na [cuspóirí Iléagsúlachta & Lánpháirtíochta](#). Táthar tugtha go dúthrachtach i gcónaí do thimpeallacht sásúil oibre lena mbaineann iléagsúlacht agus lánpháirtíocht a chothú agus meastar tábhacht leis sin maidir lena thabhairt gur féidir an obair an Bhainc Ceannais a dhéanamh. Leantar den infheistíocht maidir le haird agus tuiscint na foirne ar a bhfuil i gceist le hionad oibre lánpháirtíochta a chothú le bearta traenála agus cumarsáide, trí chomhchaidreamh leis na fostaithe agus le himeachtaí agus ócáidí a eagraíonn Líonra na bhFostaithe.

Leantar leis an mbéim ar oscailteacht agus ar fhollasacht, ní is léir ón seachtú [Tuarascáil faoi Bhearna Pá idir na hInscní](#) a fhoilsiú agus ó fhónamh in athuair don [Gheallúint maidir le hIonad Oibre Lánpháirtíochta](#) arna eagrú ag Gnó sa Phobal in Éirinn.

B'ábhar mórtais againn sa bhliain 2024 nuair a bronnadh an gradam d'Eagraíocht Earnála Poiblí na bliana ar an mBanc Ceannais ag [Na Gradaim Náisiúnta Iléagsúlachta & Lánpháirtíochta](#) agus rinneadh dul chun cinn freisin gur gnóthaíodh creidiúnas [Infheisteoirí san Iléagsúlacht – Leibhéal Airgid](#) mar gheall ar an obair.

Gradam á bhronnadh ar an mBanc Ceannais ag na Gradaim Náisiúnta um Éagsúlacht & Ionchuimsiú

Freagracht Shóisialta – An Pobal

Mar ghné den dúthracht maidir le freagracht shóisialta na heagraíochta, leagann an Banc Ceannais béim ar cheangal a chothú le pobal na háite in Oirthuaisceart Lár Chathair Bhaile Átha Cliath, mar a bhfuil Campas na nDugthailte suite. Bíonn an bhéim is mó maidir leis an obair dírithe ar fhostaíocht agus ar an dóigh fostaíochta a chothú, le haird ar chúrsaí oideachais, ar ullmhú do shaol na hoibre agus ar thaithí oibre. Tá cúig cinn de Pháirtnéirí Pobail againn; Tionscadal Forbairt Pobail an Bhalla Thuaidh, Óige an Bhalla Thoir, Seirbhís Óige SWAN, Club Óige Belvedere, agus Féile Ealaíne na gCúig Lampa. Cuireann an Banc Ceannais roinnt cistíochta ar fáil chomh maith le húsáid as an bhfoirgneamh agus as áiseanna maidir le himeachtaí agus cruinnithe, cúnamh le cúrsaí rialachais agus straitéise agus dream oibrithe deonacha. Oibrítear freisin i gcomhar le Coláiste Náisiúnta na hÉireann – An Tionscnamh Luathfhoghlama agus le Junior Achievement Ireland. Tá ceannródaíocht i leith na hoibre seo á dhéanamh ag comhaltaí an Ghrúpa Oibre maidir le Freagracht Shóisialta a ritheann cláir oibre agus a chothaíonn an caidreamh le grúpaí áitiúla agus le lucht an Bhainc Ceannais i gcoitinne a dhéanann obair dheonach nuair a theastaíonn. Leagtar amach thíos roinnt de na príomhfhigiúirí maidir leis an mbliain 2024.

Tábla 5: Ócáidí agus Tionscnaimh 2024

Uimhreacha Mórthábhachta	2024
Líon thionscnamh agus ócáidí na bliana 2024	18
Líon na ndaoine a d'fhreastail ócáidí tábhachtacha ar an láthair (dírithe ar dhaoine/scoileanna na háite)	660
Líon na ndaoine óga de chuid na háite ar tugadh cleachtadh ar phost dóibh sa Bhanc Ceannais	13
Líon na n-oibrithe deonacha ón mBanc Ceannais (ní áirítear cúnamh maidir le háiseanna d'ócáidí)	60

An taispeántas “Empower Her” i gcomhar lenár gComhpháirtí Pobail, Five Lamps

Carthanacht

Tá an Coiste Carthanachta faoi stiúir na foirne agus de mhisean roimhe oibriú ar mhaithe le cúiseanna carthanachta, más le cúnamh airgid é nó le hobair dheonach. Oibríonn an Banc Ceannais i bpáirt le cúig cinn de charthanais gach tréimhse dhá bhliain (féach an láithreán gréasáin maidir le sonraí faoi na [Páirtnéirí Carthanachta](#)). Ritheann an Coiste clár meaitseáil cistí freisin faoinar féidir le duine den fhoireann a chruinníonn airgead i rith na bliana do charthanas, do chlub nó do scoil, iarratas a dhéanamh ar chiste meaitseála (gan suim uasta a shárú). Tugadh airgead, faoin gclár meaitseáil cistí, do 65 eagraíocht breise i rith na bliana, maidir le réimsí éagsúla.

Féachann an Coiste Carthanachta freisin le treisiú leis an athrú ar chúrsaí rialachais in earnáil na gcarthanas go fadtéarmach. Ina chomhthéacs sin, chuir an Banc Ceannais tús le clár trína seasfar le 10+ ball den fhoireann ag feidhmiú ar bhoird carthanais agus táthar ag obair i bpáirt le Boardmatch chun freastal do na socruithe sin.

Na hIonaid Oibre

Tá ionaid oibre ag an mBanc Ceannais i dhá fhoirgneamh nasctha ar Champas na nDugthailte, Sráid an Mhéara agus Cé an Phoirt Thuaidh, agus san Ionad Airgeadra in Áth an Ghainimh. Tá an páirt den fhoirgneamh ar Shráid an Mhéara á áitiú ag an mBanc Ceannais ó mhí Iúil 2022 i leith agus leantar den mhargaíocht ag féachaint leis an dá stór atá folamh a ligean ar léas. Tá foirgneamh R2 an Bhainc Ceannais i nDuga

Spencer le díol faoi láthair agus bhí iomlán an fhoirgnimh sin ligthe ar léas ar feadh na bliana 2024.

Bhí feidhm iomlán á bhaint as árais agus áiseanna an Bhainc Ceannais i rith na bliana 2024 i ndáil leis an gcóras hibrideach oibre. Leanadh de thimpeallacht oibre slán sábháilte a chur ar fáil do na comhghleacaithe ar fad ar Champas na nDugthailte agus san Ionad Airgeadra.

Leagtar amach i Straitéis an Bhainc Ceannais an dúthracht maidir le feidhmiú mar eagraíocht inmharthanachta le freagracht shóisialta. D'fhoilsigh an Banc Ceannais leagan leasaithe de [Treochlár maidir le Gníomhú ar son na hAeráide](#) i mí Iúil 2024. Ag teacht le clár oibre na heagraíochta maidir le cúrsaí inmharthanachta agus spriocanna faoin Treochlár maidir le Gníomhú ar son na hAeráide, leanann an Banc Ceannais de na háiseanna a shaothrú agus a riar ar bhonn inmharthanachta agus íslíodh an méid fuinnimh a ídítear ar fud Champas na nDugthailte agus san Ionad Airgeadra in Áth an Ghainimh.

Oibríonn an Banc Ceannais córas bainistíochta ar chaighdeán deimhnithe ISO ar fud na n-ionad ar fad atá slánchóirithe maidir le cúrsaí timpeallachta, sábháilteachta agus fuinnimh. Déantar tomhas de réir réimse táscairí gaolmhara agus cuirtear sin ar fáil sna tuarascálacha bliantúla feidhmíochta maidir le [Sábháilteacht, Sláinte agus Inmharthanacht](#) ar láithreán gréasáin an Bhainc Ceannais.

Sonraí & Anailísíocht agus an Intleacht Shaorga

Leanann an Banc Ceannais de thús áite a thabhairt do leas a bhaint as sonraí agus ábhar anailíse chun cur le héifeachtúlacht eagraíocht atá bunaithe ar bhua na héirime. Le straitéis shoiléir ar bun, cinnteoidh an Banc Ceannais go n-úsáidtear sonraí le bonn treise a chur faoi dhéanamh na gcinntí, chun nuálaíocht a chur chun cinn, barr feabhais a chur ar mhodhanna oibre agus feabhas a chur ar a mbíonn le taithí ag an gcustaiméir.

Bhí an bhéim i rith na bliana 2024 ar ghnáthchuid den obair a dhéanamh de chur chuige nua i ndáil le sonraí trí bhearta caidrimh d'fhonn tuiscint agus muinín an lucht foirne ina leith a chothú. Chuir an Banc Ceannais an Bord Sonraí ar bun d'fhonn freastal do chur chuige comhtháite maidir leis an mbainistíocht ar shonraí ar fud na heagraíochta agus tá straitéis Sonraí Sonracha ag Banc Sonrach i bhfeidhm.

Áirítear ar na réimsí béime, an tArdán Anailísíochta ar Shonraí Néil a chur chun cinn, forfheabhsú ar an gcreat rialachais maidir le sonraí, anailísíocht ardleibhéil, scrúdú maidir le Intleacht Shaorga bunaithe ar shonraí, córais agus deiseanna a chruthú agus a úsáid a bhaineann leis an Intleacht Shaorga Ghiniúnach agus an fiúntas a d'fhéadfadh a bheith leo don eagraíocht, chomh maith le rioscaí i ndáil lena n-úsáid a thabhairt chun aire. Mar gheall ar an mbranda Sonraí Sonracha a sheoladh, cothaíodh

rannpháirtíocht shuntasach leis an bhfoireann agus deiseanna ag réimsí gnó comhoibriú níos éifeachtúla lena chéile.

Leagtar barrthábhacht ar an gcreat rialachais maidir le sonraí ionas go gcinntítear stuaim breise i mbun na bainistíochta ar shonraí, go dtagtar leis an Tionscadal Forfheabhsúcháin maidir le Cosaint Sonraí d'fhonn bainistíocht a dhéanamh ar an riosca do shonraí pearsanta, agus go ndéantar dlúthchuid den obair ar fud na heagraíochta de ghnáis maidir le príobháideacht sonraí.

An Teicneolaíocht

Tuigtear don Bhanc Ceannais an ról cinniúnach atá leis an teicneolaíocht maidir le nuálaíocht, éifeachtacht agus slándáil a chur chun tosaigh. Leagtar buntábhacht ó thaobh straitéise ar infheistíocht i gcúrsaí teicneolaíochta agus tá dul chun cinn suntasach déanta ag an mBanc Ceannais ina leith sin le bliain anuas.

Bhí infheistíocht i dteicneolaíocht an néil ar cheann de na réimsí is mó a raibh béim orthu, rud a chuirfidh ar chumas an Bhainc Ceannais leas a bhaint as anailísíocht néil, an nuálaíocht a chur chun cinn agus bearta oibriúcháin a shocrú de réir mar a thagann athrú ar an riachtanas. Cuirfidh an infheistíocht ar chumas an Bhainc Ceannais feabhas a chur ar an éifeachtacht oibriúcháin agus ar an acmhainn beart a dhéanamh de réir athruithe ar chúrsaí seachtracha agus ar na torthaí a mbítear ag tnúth leo.

Le tuiscint ar na réimsí bagartha atá le sárú, a bhfuil géarú agus athrú orthu, tá béim á leagan ag an mBanc Ceannais ar chibearshlándáil. Tiocfaidh cosaint sonraí de bharr infheistíocht i gcúrsaí cibearshlándáil agus coiscfear cásanna lena dtarlódh sárú ar bhearta slándála. Tá neartaithe ag an mBanc Ceannais leis na bearta cosanta agus curtha leis an acmhainn gníomh a dhéanamh i ndáil le heachtra faoi leith ionas go gcinntítear gur féidir beart a dhéanamh go luath éifeachtacht i gcás cor gan choinne maidir le cúrsaí slándála.

Tá straitéis teicneolaíochta an Bhainc Ceannais ag teacht go dlúth le straitéis pháirtnéirí san Eoraip ionas gur cinnte gur féidir comhoibriú agus rialáil éifeachtúil trasteorann a dhéanamh. Fágann an dlúthchóiriú seo gur féidir buntáiste a bhaint as an sárchleachtas, eolas a bhabhtáil agus comhleanúnachas a chur chun cinn maidir le gnéithe teicneolaíochta.

Cothaíodh comhar nua páirtnéireachta le bliain anuas a chuideoidh leis an gclár oibre maidir le cúrsaí teicneolaíochta a chur chun cinn. Fágfaidh an conradh nua Seirbhísí Bainistíochta maidir le Lárionad Sonraí go mbeidh leanúnachas seirbhísí ar fáil maidir le hionaid sonraí agus go ndéantar an bhainistíocht chuí ar ghnéithe cinniúnacha bonneagair agus go ndéantar freastal mar is ceart orthu.

Caidreamh leis na Páirtithe Leasmhara

Leanadh i rith na bliana 2024 d'athrú ó bhonn a chur ar an gcaoi ina ndéantar caidreamh leis na páirtithe leasmhara. Aontaíodh Straitéis nua Cumarsáide agus Comhchaidrimh 2024-2026 na heagraíochta agus foilsíodh, d'fhonn neartú leis sin [An Chairt um Oscailteacht agus Rannpháirtíocht](#), ina leagtar amach an cur chuige maidir le comhchaidreamh éifeachtúil. Bíonn comhchaidreamh an Bhainc Ceannais le páirtithe leasmhara dírithe ar réimsí buntábhachta maidir le Cultúr, Plé, Aird agus Léargas.

Rinne an Banc Ceannais cumarsáid agus caidreamh go forleithheadach le bliain anuas le páirtithe leasmhara faoi phríomhthéamaí éagsúla ar fud chineálacha éagsúla cainéil agus gníomhaíochta. Áirítear iad seo a leanas ar bhearta suntasacha na bliana:

- Leanadh den chlár caidrimh réigiúnach le cuairt á thabhairt ag daoine den mheitheal feidhmiúcháin ar fhorais léinn, ar ghrúpaí sainleasa gnó, ar eagraíochtaí éagsúla sochaí sibhialta, fuinnimh, déantúsaíochta agus de chuid na heacnamaíochta dáiríre ar fud na tíre. Bhí Baile Átha Cliath, Ceatharlach, Corcaigh, Longfort, Luimneach, Contae na Mí agus Ros Comáin ar na contaetha ar tugadh cuairt iontu. Tugann an clár comhchaidrimh deis caidreamh a chothú ar fud na hÉireann agus tuiscint ar an láthair a fháil ar an tionchar a bhíonn ag obair an Bhainc Ceannais ar réimse leathan páirtithe leasmhara.
- Tháinig [Fóram Thionscal na Seirbhísí Airgeadais \(an Fóram\)](#) trína bhfreastalaítear do chomhchaidreamh trasearnála ar leibhéal bhaill sinsearacha foirne idir an Banc Ceannais agus comhaltaí 14 eagraíocht ionadaíochta le trí cinn d'fhoghrúpaí – Náisiúnta, Idirnáisiúnta agus Nuálaíocht – le chéile ocht n-uaire i rith na bliana chun ceisteanna maidir leis an gcóras airgeadais a phlé.
- I mí na Samhna, eagraíodh [Comhdháil an Chórais Airgeadais](#) *Delivering a well-functioning financial system to support a changing economy*, ócáid mórshuntais an Bhainc Ceannais do pháirtithe leasmhara le beagnach 800 toscaire, idir iad siúd a bhí i láthair agus iad siúd a rinne ceangal fíorúil. Tugadh le chéile ar an ócáid sin réimse tuairimí ó pháirtithe leasmhara éagsúla, ceannairí an tionscail, ionadaithe tomhaltóirí agus lucht ceaptha beartais as tíortha éagsúla ina measc a rinne plé agus díospóireacht ar cheisteanna tráthúla maidir leis an gcóras airgeadais.
- D'eagraigh an Banc Ceannais comhdháil idirnáisiúnta i mí Bealtaine le plé a dhéanamh ar pholasaí macrastuamachta do chistí infheistíochta. Tháinig réimse leathan páirtithe leasmhara i láthair ag an ócáid, bainc ceannais

náisiúnta, rialtóirí urrús, ionadaithe tionscail agus eagrais a dhéanann cinntí poiblí san áireamh.

- D’eagraigh an Banc Ceannais dhá Chruinniú Comhchéime Sochaí Sibhialta ag a mbíonn ionadaithe ó gach cuid den tsochaí shibhialta. Áirítear ar na ceisteanna a pléadh Cód Chosaint an Tomhaltóra, an beartas eacnamaíochta, Margadh Tithíochta na hÉireann agus bunathrú an Bhainc Ceannais ar an gcur chuige i ndáil le rialáil agus maoirseacht.
- Eagraíodh ceardlanna do lucht an tionscail freisin faoi nithe éagsúla, mar shampla an Creatchóras Freagrachta Aonair, an Gníomh um Athléimneacht Dhigiteach Oibríochtúil agus deiseanna Íocaíochtaí Cuntas le Cuntas a fhorbairt.
- Eagraíodh ócáid ag a bpléifí na Cúiseanna le Muinín i mBainc Ceannais agus i gComhlachtaí Rialála ag ar tháinig níos mó ná 100 duine, ón taobh istigh agus an taobh amuigh, i láthair.
- Thug Mol an Tomhaltóra agus feachtais eolais don phobal (mar shampla maidir le cripteashócmhainní agus caimiléireacht) deis don Bhanc Ceannais caidreamh a chothú leis an bpobal i gcoitinne faoi nithe a bhfuil tábhacht leo don tomhaltóir.
- Bhí an Banc Ceannais ar an gcéad bhanc ceannais san Eurochóras a sheol cainéal WhatsApp maidir le tuairiscí tábhachtacha nuachta a chraobhscaoileadh.

Vas Madouros, Leas-Ghobharnóir agus Sarah Keane, Comhalta den Choimisiún, i gCorcaigh ar chuairt for-rochtana

An tAontas Eorpach agus Caidreamh Idirnáisiúnta

Lean an Banc Ceannais ar feadh na bliana 2024 de ról suntasach a ghlacadh in eagraíochtaí agus in údaráis Eorpacha agus idirnáisiúnta, ag teacht le Straitéis an Bhainc Ceannais i ndáil le AE agus Gnóthaí Idirnáisiúnta. Leagadh amach an straitéis sin d'fhonn feabhas breise ar mhodhanna caidrimh an Bhainc Ceannais agus maidir le bearta a chur in ord tábhachta agus dul i gcion ar chomhghleacaithe agus ar pháirtithe leasmhara mar chuid de chomhlíonadh ról an Bhainc Ceannais san Eoraip agus go hidirnáisiúnta.

Taobh istigh de AE, bhí caidreamh dlúth ar siúl ag an mBanc Ceannais ar leibhéal sinsearach i ndáil le Comhairle Rialachais BCE, Bord Maoirseachta an tSásra Maoirseachta Aonair, Bord Ginearálta an Bhoird Eorpaigh um Riosca Sistéamach, an Bord Réitigh Aonair agus Boird Maoirseoirí na dtrí Údarás Maoirseachta Eorpach. Tá ról ceannasaíochta leis an mBanc Ceannais i ndáil le roinnt de na heagraíochtaí sin, ina measc; Comhchathaoirleacht ar Thascfhórsa Ardleibhéil BCE maidir le hIdirghabhála Airgeadais Neamhbhainc; Cathaoirleacht ar Chomh-Fhochoiste GES faoi Athléimneacht Dhigiteach Oibríochtúil agus Cathaoirleacht ar Bhuanchoiste an Údaráis Eorpaigh um Urrúis agus Margaí maidir le Bainistíocht Infheistíochta. Tríd an oifig faoi leith sa Bhruiséil, cothaíodh caidreamh éifeachtúil le hinstitiúidí AE, babhtáladh lón taithí ón obair maoirseachta, cuireadh go tráthúil leis an bpróiseas maidir le beartas a cheapadh agus cíoradh creat reachtaíochta AE.

Ar leibhéal an domhain, bhí ról suntasach leis an mBanc Ceannais ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta um Choimisiúin Urrús agus rinneadh Comhchathaoirleacht ar Ghrúpa Comhairleach Réigiúnach an Bhoird um Chobhsaíocht Airgeadais maidir leis an Eoraip. D'fhan an Banc Ceannais sna rólanna ar Chomhairle Rialaithe na hEagraíochta Idirnáisiúnta maidir le Cosaint an Tomhaltóra Airgeadais agus ar Choiste Feidhmiúcháin Chomhlachas Idirnáisiúnta na Maoirseoirí Árachais.

Lean an Banc Ceannais d'fheidhmiú an ról mar ghníomhaire fioscach thar ceann an Stáit le CAI. Bhí cruinnithe ar leibhéal sinsearach ag an mBanc Ceannais freisin ag Cruinniú an Earraigh agus Cruinniú Bliantúil CAI i rith na bliana 2024.

Gearáin

Tá an Banc Ceannais tugtha do sheirbhís ghairmiúil, éifeachtach, chúirtéiseach a chur ar fáil don uile chustaiméir agus don uile dhuine den phobal lena mbíonn déileáil. Foráiltear faoi [Chairt an Chustaiméara](#) gur féidir gearán foirmeálta a dhéanamh sa chás go mbíonn custaiméir míshásta leis an tseirbhís a chuirtear ar fáil agus nach féidir réiteach a fháil ar an gceist, atá sásúil don chustaiméir, leis an mball foirne nó leis an mbrainse lena raibh déileáil. Tá gnás faoi leith leagtha síos ag an mBanc Ceannais chun déileáil le gearáin a dhéantar. Rinneadh próiseáil de réir an ghnáis seo ar 22 ghearán

foirmeálta i rith na bliana 2024. Bhain siad sin le réimse ceisteanna éagsúla agus is leis an bPríomhchlár Creidmheasa a bhain an sciar ba mhó acu. Níor tháinig aon ghearán faoin nGnás Oibre faoi leith maidir le Gearán ó Dhaoine faoi Mhíchumas.

Saoráil Faisnéise

Rinne an Banc Ceannais próiseáil ar 83 iarratas maidir le Saoráil Faisnéise i rith na bliana 2024. Aontaíodh/páirtaontaíodh le 26 iarratas ar fad agus diúltaíodh 42 iarratas faoi fhorálacha éagsúla an Achta um Saoráil Faisnéise. Tharla chomh maith naoi gcinn d'iarratais a tharraingt siar tar éis plé a dhéanamh leis an iarratasóir agus rinne brainsí áirithe den Bhanc Ceannais déileáil le sé cinn de na hiarratais taobh amuigh den phróiseas maidir le Saoráil Faisnéise féin.

Acht na dTeangacha Oifigiúla

Lean an Banc Ceannais i rith na bliana 2024 de na dualgais faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla a chomhlíonadh. Sásaíodh na coinníollacha maidir le fógraíocht i nGaeilge, a eascraíonn ó Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 agus tugadh tuairisc ina leith sin don Choimisinéir Teanga. Leanadh leis an obair maidir le déanamh de réir na ngeallúintí i Scéim Teanga an Bhainc Ceannais.

Cúrsaí Dlí

Bhí caidreamh idir an Banc Ceannais agus Ranna Rialtais maidir le cúrsaí reachtaíochta agus rinneadh fónamh maidir le míreanna reachtaíochta a bhaineann leis an réimse feidhme, an Bille Airgeadais (Rochtain ar Bhonneagar Airgid Thirim a Sholáthar) 2024 agus an tAcht um Chúiteamh Dócmhainneachta Mótair-Árachais 2024 san áireamh. Chuidigh an Banc Ceannais freisin le teoracha agus rialacháin éagsúla de chuid an AE a thras-suí agus a chur i bhfeidhm, ina measc Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Margaí Cripteashócmhainní) 2024, Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Ceanglais Caipitil) (Uimh. 2) (Leasú) 2024 agus Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Athléimneacht Eintiteas Criticiúil) 2024.

Lean an Banc Ceannais den gcreat rialála a neartú le Rialacháin de chuid an Bhainc Ceannais i rith na bliana 2024. D'eisigh an Banc Ceannais rialacháin éagsúla i rith na bliana 2024, ina measc na Rialacháin um Acht an Bhainc Ceannais (Maoirsiú agus Forfheidhmiú) 2013 (Alt 48(1)) (An Réimeas Cuntasachta maidir le Feidhmeannaigh Shinsearach) 2024, na Rialacháin fán Acht um Athchóiriú an Bhainc Ceannais 2010 (Alt 21(6)) 2024, na Rialacháin fán Acht um Chomhar Creidmheasa 1997 (Ceanglais Rialála) (Leasú) (Uimh. 2) 2024 agus Rialacháin an Aontais Eorpaigh um Thobhach an Chiste Réitigh (Téarnamh agus Réiteach Bainc) 2024. Rinne an Banc Ceannais comhairliúchán faoin dréacht de Rialacháin fán Acht um Athchóiriú an Bhainc Ceannais 2010 (Alt 17A) (Caighdeáin Ghnó) agus an dréacht de Rialacháin um Acht an Bhainc Ceannais (Maoirsiú agus Forfheidhmiú) 2013 (Alt 48) (Cosaint Tomhaltóirí).

Bainistíocht Punainne Infheistíochta

Ag deireadh na bliana 2024, bhí punann infheistíochta le háireamh ar chlár comhardaithe an Bhainc Ceannais ina raibh sócmhainní ar mhargadhluach €18.3bn (2023:€17.0bn), lena n-áirítear punainn leithroinnte in airgeadra eachtrach (dollar SAM, dollar na hAstráile, dollar Shingepór, renminbi na Síne agus won na Cóiré) ar mhaithe leis an iléagsúlacht.¹⁰

Is féidir an forás a tháinig ar an bpunann infheistíochta ó €17.0bn ag deireadh na bliana 2023 a lua cuid mhór le hioncam infheistíochta, atá ceangailte le rátaí reatha ag an am, gnóthachtáil ó mhalartú eachtrach agus athluacháil óir, chomh maith le leithroinnt breise leis an bpunann cothromais. Tháinig ardú go dtí €478.3m ar ioncam infheistíochta na bliana i bpunainn infheistíochta an Bhainc Ceannais (gan gnóthachtáil ó chothromais ná ór a áireamh), i gcomórtas le hioncam €389.5m sa bhliain 2023.¹¹ Fónann iléagsúlacht sócmhainní a choimeád ar láimh do ghnóthachtáil infheistíochta chomh maith le gné na corraitheachta a mhaolú go fadtéarmach ainneoin gur dócha go dtarlódh éagsúlacht maidir le torthaí go gearrthéarmach.

Tar éis don Bhanc Ceannais Cairt maidir le hInfheistíocht Inmharthana a leagan amach sa bhliain 2022, tá bearta breise maidir le hinfeistíocht inmharthana curtha i bhfeidhm ag an mBanc ó shin i leith. Foilsíodh [an dara tuairisc bhliantúil ar nochtadh airgeadais maidir le cúrsaí aeráide](#) maidir leis an bpunann infheistíochta sa bhliain 2024, mar chuid de dhícheall dúthrachtach ag gach banc ceannais náisiúnta san Eurochóras faisnéis a bhaineann leis an athrú aeráide a nochtadh maidir le punainn na mbanc sin agus sin ag teacht leis an gcreatchóras coiteann atá leagtha amach ag an Eurochóras.

Tá curtha ag an mBanc Ceannais freisin leis an infheistíocht i mBannaí Glasa, Sóisialta agus Inmharthanachta a chuidíonn le fónamh don aistriú glas agus d'aidhmeanna timpeallachta/sóisialta eile. Faoi dheireadh na bliana 2024, bhí tuairim is €2bn (ainmniúil) de bhannaí dá leithéid sin i bpunann infheistíochta an Bhainc Ceannais, infheistíocht san áireamh i gcistí bannaí glasa Bhanc na Socraíochtaí Idirnáisiúnta do bhainc cheannais in airgeadra dollar na Stát Aontaithe agus an euro. Le fonn dícharbónú a thabhairt ar an bpunann cothromas agus fónamh d'aidhmeanna Chomhaontú Pháras, lean an Banc Ceannais i rith na bliana 2024 den aistriú ó thagarmharc caighdeánach maidir le cothromais go dtí tagarmharc de chuid an AE atá

¹⁰ Tugtar san áireamh leis na figiúirí €18.34bn agus €17.0bn sealúchais óir agus scaireanna.

¹¹ Leasaíodh figiúr na bliana 2023 go dtugtar san áireamh gnóthachtáil réadaithe maidir le cistí cothromais san áireamh chomh maith le caillteanas neamhréadaithe maidir le rátaí malartáin.

i gcomhréir le Comhaontú Pháras.¹² Táthar ag tnúth leis an aistriú sin a thabhairt chun críche i rith na bliana 2025, bliain níos túisce ná mar a bhí á bheartú ar dtús.

Bosca 1: Brabúsacht an Bhainc Ceannais

Is príomhghné de shainordú an Bhainc Ceannais é cobhsaíocht airgeadaíochta agus airgeadais a choimeád ar bun. D'fhonn a chuid freagrachtaí a chomhall, baineann an Banc Ceannais - ar aon dul le bainc cheannais eile - úsáid as a chlár comhardaithe mar uirlis beartais. Tá sé seo ríthábhachtach chun ár sainordú a bhaint amach ach bíonn rioscaí airgeadais i gceist leis freisin. In 2024 - cosúil leis na bainc cheannais eile san Eoraip - bhí caillteanais ar chlár comhardaithe an Bhainc Ceannais mar thoradh ar na bearta riachtanacha beartais airgeadaíochta a ghlacadh de láimh chun cobhsaíocht airgeadais a bhaint amach. Bhí an riosca seo tuartha le roinnt blianta agus tá maoláin shuntasacha airgeadais carntha ag an mBanc Ceannais chun freagairt dó. Sa Bhosca seo, leagtar amach na tosca a spreagann caillteanais beartais airgeadaíochta an Bhainc Ceannais agus tugtar achoimre ar na bearta atá glactha de láimh ag an mBanc Ceannais le blianta beaga anuas chun a athléimneacht airgeadais a neartú.

B'éigean freagairt don timpeallacht dhúshlánach seo ar dhá thaobh leis an mbeartas airgeadaíochta le cúig bliana déag anuas. Ar an gcéad dul síos, tar éis géarchéim dhomhanda i gcúrsaí airgeadais agus géarchéim fhiachas ceannasach an euro, tharla tréimhse fada lenar bhain boillsciú faoin sprioc maidir le heacnamaíocht na hEorpa. Ar an dara ní, tharla eachtraí tuairteála as a chéile a luaithe a bhí an tréimhse sin caite: géarchéim COVID-19 ar an gcéad rud agus an choimhlínt idir an Rúis agus an Úcráin ina dhiaidh sin – dhá ní a chuir isteach go mór ar shlabhraí soláthair an domhain, ar phraghsanna fuinnimh agus bia, agus ar nithe eile.

Mar gheall ar an gcéad ábhar dúshláin acu sin, bhain an tEurochóras leas ar dtús as an uirlis chaighdeánach beartais maidir le rátaí úis a íslíú agus leachtacht a leathnú faoi na hoibríochtaí caighdeánacha. De réir mar a bhí rátaí úis ag teannadh leis íoschuimse, ach boillsciú faoin sprioc go fóill, tugadh modhanna *neamhchaighdeánacha* isteach freisin. Is é is mó a bhain leis sin leas á bhaint as a chlár comhardaithe ag an Eurochóras d'fhonn

¹² Bíonn pátrún dícharbónúcháin cothrom ar a laghad le maolú 7% ar an meán in aghaidh na bliana ar astaíocht gháis cheaptha teasa (GCT) d'aidhm le tagarmharc de chuid AE atá i gcomhréir le Comhaontú Pháras, an tráth céanna a mbíonn astaíocht GCT (Scóipeanna 1., 2 agus 3 san áireamh) ar a laghad 50% níos ísle an astaíocht ó iomlán an réimse infheistíochta a bheadh ar fáil.

seasamh níos in-chomhfhormí maidir leis an mbeartas airgeadaíochta a chur i bhfeidhm trí shócmhainní a cheannach, bannaí rialtais den chuid is mó. Leathnaíodh tuilleadh úsáid na huirlise beartais seo mar fhreagairt ar ghéarchéim COVID-19. Ceannaíodh na bannaí rialtais seo ar rátaí seasta úis (an toradh) a bhí an-íseal agus is mar shócmhainní lena ngnóthaítear ioncam a luaitear iad ar chlár comhardaithe an Bhainc Ceannais. Os a choinne sin, íocaimid ús ar rátaí athraitheacha BCE i ndáil leis na dliteanais maidir leis an mbeartas airgeadaíochta atá ceangailte leo. Ar an gcaoi sin, tá clár comhardaithe an Bhainc Ceannais neamhchosanta ar riosca neamhréire rátaí úis – má bhíonn an t-ús a íocaimid ar dhliteanais beartais airgeadaíochta níos airde ná an t-ús a fhaighimid ar ár sealúchais bannaí, beidh caillteanas ar an gcuid sin.

Tháinig an dara tréimhse dhúshlánach maidir leis an mbeartas airgeadaíochta i ndiaidh turraingí soláthair a bhuail an geilleagar domhanda as ar eascair athspreagadh ar bhoilsciú tar éis na paindéime. Bhí sé seo ina chúis le harduithe géara i ndiaidh a chéile ar rátaí úis ag BCE – ardú 450 bonnphointí ó mhí Iúil 2022 ar aghaidh. Os a choinne sin, bhí maoiniú á dhéanamh ar na bannaí ísealtoraidh a bhí fós á lua ar chlár comhardaithe an Bhainc Ceannais ansin trí ús a íoc ar ráta beartais níos airde BCE. Is ionann sin agus a rá gur tháinig an riosca thuasluaite maidir le rátaí míchothroma úis i gcrích.

Ar aon dul leis na cora a luaitear thuas, ag tús an tréimhse lenar bhain ráta boilscithe an-íseal agus bearta neamhchaighdeánacha beartais, thosaigh brabús suntasach á ghnóthú ag an mBanc Ceannais, a bhuíochas den chuid is mó de ghnóthachtáil ó shócmhainní a dhíol as an bPunann Speisialta, mar a thugtar air.¹³ Ceannaíodh na sócmhainní sin sa bhliain 2013 mar ghné de Chorparáid na hÉireann um Réiteach Bainc a leachtú agus rinneadh a ndiúscairt go huile agus go hiomlán faoi dheireadh na bliana 2023. Le haird ar an dóigh go bhféadfadh athrú mór a theacht ar chúrsaí boilscithe agus rátaí úis, sa chaoi is dtarlódh neamhréir rátaí úis, rinne an Banc Ceannais 20% den bhrabús, an t-uasmhéid a cheadaítear (faoi reachtaíocht), a choinneáil i rith an tréimhse sin, anall go dtí an bhliain 2022.¹⁴ Cuireadh le soláthar freisin ó 2016 i leith chun caillteanais airgeadais ar an gclár comhardaithe arna spreagadh ag an riosca neamhréire ráta úis a

¹³ Féach míniú níos mine ghéire ar na gnóthachain réadaithe ó dhíol na Punainne Speisialta i mblag an Ghobharnóra <https://www.centralbank.ie/news/article/blog-the-central-banks-balance-sheet>

¹⁴ Níor coinníodh aon bhrabús in 2023 ná in 2024 ó tharla nach raibh aon bhrabús glan taifeadta ag an mBanc Ceannais do na blianta sin.

chumhdach. Leis sin, cumasaíodh don Bhanc Ceannais a mhaoláin ghinearálta airgeadais a threisiú go mór d'fhonn na rioscaí airgeadais méadaithe a bhí ag bagairt air a mhaolú.

De thoradh úsáid a bhaint as ár gclár comhardaithe mar uirlis beartais chun cobhsaíocht praghsanna a thabhairt i gcrích, bhí caillteanas €795.4m ann in 2024 (2023: €132.1m), sular baineadh úsáid as ár gcuid soláthairtí. Ag deireadh 2024, tar éis úsáid a bhaint as soláthairtí chun an caillteanas seo a chumhdach, b'ionann agus €8,343.7m maoláin airgeadais an Bhainc Ceannais (déanta suas de chaipiteal agus de chúlchistí arbh ionann iad agus €6,271.2m agus an soláthar i leith rioscaí ginearálta arbh ionann é agus €2,072.5m). Nuair a thugtar breith faoi bhunfheidhmíocht airgeadais an Bhainc Ceannais, is ar bhearta nach dtagann toradh maidir le sealúchais sócmhainní i ndáil leis an mbeartas airgeadaíochta a bhíonn aird. Mar shampla, ba leor an fáltas ó shócmhainní infheistíochta agus ón tobhach leis na costais oibriúcháin a ghlanadh sa bhliain 2024.

Déantar maolán i gcoinne chaillteanas mar gheall ar mhíchothroime rátaí úis a sholáthar leis an athléimneacht breise airgeadais a cruthaíodh le brabús coinnithe agus lón soláthair le tamall de bhlianta anuas ionas gur féidir sin a thabhairt isteach. Cé go mbaineann éiginnteacht le méid iomlán an chaillteanais a d'fhéadfadh teacht ó bhearta oibriúcháin maidir leis an mbeartas airgeadaíochta amach anseo, meastar go laghdóidh sé, ó tharla go bhfuil laghdú tagtha ar rátaí úis óna gcuid buaicphointí, agus go leanfar de sholáthar a dhéanamh i leith caillteanas den sórt sin lenár maoláin airgeadais.

Caibidil 4:

Príomhbhearta na bliana 2025

Caibidil 4:

Ár dTosaíochtaí in 2025¹⁵

Is féidir na príomhbhearta don bhliain seo romhainn a rangú faoi na ceithre cinn de phríomhthéamaí a luaitear i Straitéis an Bhainc Ceannais:

Is comhartha an téama maidir le **Cosaint** ar dhúthracht daingean maidir le héifeachtúlacht ceapadóireachta, forfheidhmiúcháin agus oibriúcháin na bpríomhpholasaithe, maidir le gach réimse cúraim, trína bhféachann an Banc Ceannais lena leagtar d'fheidhmeanna air faoin reachtaíocht a thabhairt i gcrích chomh maith leis na torthaí is mó tairbhe go ginearálta do chúrsaí eacnamaíochta agus do lucht úsáide na seirbhísí airgeadais.

Faoin téama **Díríthe ar an Todhchaí**, féachann an Banc Ceannais lena chinntiú go mbíonn comhairle eacnamaíoch an bhainc agus an mhaoirseacht ar an gcóras airgeadais in oiriúint don saol lena mbaineann nuálaíocht thréan i gcúrsaí teicneolaíochta, bunathrú aeráide, athrú agus míshocracht i gcúrsaí socheacnamaíochta agus geopholaitíochta, ionas go ndéantar freastal mar is cuí ar leasa an tsaoránaigh agus na heacnamaíochta le hathrú, nuáil agus iomaíocht.

Leanfaidh an Banc Ceannais de bhrostú le bearta ar mhaithe le breis **Oscailte agus Rannpháirteach** i ndáil le páirithe leasmhara in Éirinn agus thar lear. Tugtar san áireamh dlús breise agus fairsinge breise sa chaidreamh le: lucht úsáide agus tomhaltóirí seirbhísí airgeadais, chomh maith lena gcuid ionadaithe; gnólachtaí faoi mhaoirseacht agus a gcuid máthairghrúpaí; chomh maith le comhghleacaithe idirnáisiúnta agus Eorpacha.

Fágann sainordú leitheadach an Bhainc Ceannais gur féidir dearcadh uilechuimsitheach dlúthcheangailte a bheith aige, le leas as taithí fhairsing saineolais ar chúrsaí eacnamaíochta agus ar na hearnálacha iomadúla a ndéantar maoirseacht orthu, d'fhonn dul i ngleic le hábhar dúshláin a chuirtear roimh an gcóras airgeadais cónasctha ar fad, gnéithe lárnacha den AE féin, agus d'institiúidí agus de chreata an AE,

¹⁵ Pléitear sa chaibidil seo mionsonraí faoin obair rialála a beartaíodh don bhliain 2024, agus díritear ar an dualgas tuairiscithe maidir le Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil faoi Alt 32L(2)(a) d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 (arna leasú).

san áireamh. D'fhoneann leanúint dá leagtar de chúram ar an mBanc Ceannais a thabhairt i gcrích i gcomhthéacs lena mbaineann athraitheachas, tá rún tréan **Bunathrú** a thabhairt i gcrích ionas go gcruthaítear eagraíocht níos luath-athraithe, níos seasmhaí, níos éagsúla agus níos bunaithe ar lón éirime. Leagtar príomhthábhacht i gcónaí air seo. Leanfar ag saothrú modhanna chun feabhsú le modhanna oibre an Bhainc Ceannais d'fhoneann gach dúshlán a ghabhann le córas athraitheach airgeadais a shárú.

Príomhchuspóirí na bliana 2025

Tagann bearta príomhthábhachta na bliana 2025 faoi anáil aidhm an Bhainc Ceannais go leanúnach síoraí fónamh do leas an phobail agus a chinntiú go gcoinnítear, agus go neartaítear de réir mar is gá, athléimneacht an chórais airgeadais.

Tá forás daingean faoi chúrsaí eacnamaíochta na hÉireann féin ach, ina ainneoin sin, tá curtha go mór le héiginnteacht i rith na bliana 2025 agus is í an éiginnteacht sin an toisc is suntasaí atá le tabhairt san áireamh faoi láthair maidir le réamh-mheastacháin eacnamaíochta a thuar. Cé gurb é is mó a bheadh á thuar maidir le gnóthaí geilleagair intíre go leanfadh borradh seasta foráis amach go dtí an bhliain 2027, tagann athrú maidir le héiginnteacht beartais san áireamh le réamh-mheastacháin a lua. Feictear athléimneach go fóill maidir leis an gcóras airgeadais intíre agus leis an gcóras airgeadais domhanda ach tá géarú ar an riosca maidir le cobhsaíocht airgeadais mar gheall ar chora nua geopholaitíochta.

Táimid dírithe ar thaighde neamhspleách, comhairle eacnamaíoch agus tráchttaireacht a chur ar fáil maidir leis na rioscaí, dúshláin agus deiseanna atá ann sa mheántéarma do gheilleagar, do theaghlaigh agus do ghnólachtaí na hÉireann, chomh maith le taighde beartais airgeadaíochta. Bítear dírithe freisin ar shaothar taighde agus anailíse faoin mbeartas airgeadaíochta. Tagann san áireamh leis sin scaipeadh éifeachtach ar thorthaí saothair agus obair i gcomhar le páirtithe leasmhara seachtracha maidir le saothar anailíse agus taighde. Feictear ábhar dúshláin agus deiseanna roimh gheilleagar na hÉireann go meántéarmach ach baineann an t-ábhar dúshláin is géire le heasnamh bonneagair agus leis an riosca don Státchiste a ghabhann le brath iomarcach ar bhonn cánachais atá cúng go maith, go háirithe i gcomhthéacs thimpeallacht sheachtrach atá faoi athrú go tréan.

Réimse príomhthábhachta eile a mbaineann athrú tréan freisin leis an dul chun cinn teicneolaíochta maidir le gnéithe éagsúla den chóras airgeadais agus tá an nuálaíocht maidir le córais íocaíochta le háireamh ar na príomhghnéithe a leagfar béim orthu sa réimse sin i rith na bliana 2025. Is mall righin atá Éire i gcomparáid le roinnt tíortha inchomórtais maidir leis na modhanna íocaíochta a thairgítear do theaghlaigh agus do ghnólachtaí de chuid na tíre. Leagtar amach na bunbhearta ina leith sin sa Straitéis Náisiúnta Íocaíochtaí a d'fhoilsigh an Rialtas i mí Dheireadh Fómhair. Agus is ar an tabhairt i bhfeidhm a bheidh béim i gcomhar againn go gearrthéarmach ionas go dtugtar na torthaí i gcrích atá i gceist leis an straitéis. Táthar ag saothrú ar mhaithe lena chinntiú gur mó an rogha a bhíonn ar fáil, mar gheall ar bhearta nuálaíochta, go dtarlaíonn slánchóiriú iomlán le bonnchóras na hEorpa, comhordú níos fearr idir rannpháirtithe i gcóras na n-íocaíochtaí, creatchóras rialála agus maoirseachta atá sochóirithe le hairgead poiblí ina bhallasta i gcóras dea-fheidhme.

Tá an tEurochóras, trí ullmhú don Euro Digiteach, ag freagairt don ghá a bhaineann le nuálaíocht i ngnóthaí íocaíochta. Is léir chomh maith go bhfuil éileamh i measc an phobail agus gá le hairgead tirim agus tá an Banc Ceannais tugtha i gcónaí d'airgead tirim a chur ar fáil. Tá príomhthábhacht á leagan ar chreachóras a fhorbairt trína gcaomhnaítear an teacht ar sheirbhísí airgid agus athléimneacht an chórais maidir le hairgead tirim. Tugtar san áireamh leis sin pleananna forbartha maidir le hionad nua airgid tirim a thabhairt chun cinn agus tugadh an obair maidir le suíomh don ionad nua a cheannach chun críche i mí Feabhra 2025.

Is tosaíocht i gcónaí é athléimneacht an chórais airgeadais in aghaidh rioscaí aeráide agus a chumas chun tacú leis an aistriú go dtí geilleagar ísealcharbóin a neartú.

Ar cheann de phríomhbhearta béime an Bhainc Ceannais, tá simpliú ar phróisis maoirseachta agus rialála in Éirinn agus leanfar den bheartaíocht ghníomhach maidir leis an gclár oibre sin in Éirinn agus go hidirnáisiúnta. Gné thábhachtach den phróiseas simpliúcháin seo an creat nua maoirseachta slánchóirithe (lena dtugtar maoirseacht iompair, ionracais agus stuaim le chéile) atá i bhfeidhm ó mhí Eanáir 2025.

Socraítear ord tábhachta maidir le rialáil airgeadais tríd an sainordú faoin reachtaíocht, an dualgas náisiúnta agus idirnáisiúnta agus an

earnáil fairsing airgeadais in Éirinn a bhfuil breis castachta i gceist léi a thabhairt san áireamh mar chomhthéacs chomh maith leis na rioscaí reatha. Is iad na bearta príomhthábhachta:

- Bailchríoch a chur ar an gCód leasaithe maidir le Cosaint an Tomhaltóra ionas go gcinntítear cosaint don tomhaltóir tráth ar mó de ghné dhigiteach ag bhaineann le hearnáil na seirbhísí airgeadais. San áireamh leis sin, leanfar den chaidreamh le páiritithe leasmhara an Chóid, agus tabharfar chun críche agus foilseofar é i mbliana.
- Moltaí athbhreithniú Enria ar an Réimeas Feidhmiúlachta agus Cuibhis a chur i bhfeidhm.
- An Rialachán maidir le Margaí Cripteashócmhainní a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear caidreamh le gnólachtaí a iarrann údarú agus cur leis an obair le haird a tharraingt ar na rioscaí a bhainfeadh le cripteashócmhainní don tomhaltóir.
- An chéad Chlár Nuálaíochta Bosca Gainimh a chur ar siúl dírithe ar chur in aghaidh choireanna airgeadais agus an Clár a leathnú ionas go leantar ag fónamh don nuálaíocht an tráth céanna a gcaomhnaítear ionracas earnáil na seirbhísí airgeadais.
- A chinntiú go mbíonn córas éifeachtúil rialachais ar bun ag gnólachtaí a mbíonn cultúr tréan eitice de bhonn treise faoi agus córas docht feidhmiúcháin. Tiocfaidh san áireamh leis sin leanúint de Chreat Freagrachta an Duine Aonair a thabhairt i bhfeidhm maidir le gnólachtaí atá faoin réimse feidhme (lena n-áirítear an Réimeas Freagrachta maidir le Feidhmeannaigh Sinsearacha a leathnú go dtagann stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin faoina scáth) agus cuidiú le páirtithe leasmhara seachtracha trí chaidreamh leanúnach leo.
- Leasú ar rialacháin iasachta na gcomhar creidmheasa a thabhairt chun cinn, lena n-áirítear athruithe beartaithe maidir le teorainneacha dlúis i ndáil le hiasachtaí árais cónaithe agus iasachtaí gnó, chomh maith le gnáis iasachta i ndáil le haicmí iasachta faoi leith.
- Fónamh do Ghníomhaireacht nua an AE maidir le Sciúradh Airgid a Chosc (GSAC) a chur ar bun agus ullmhú d'athrú ar an modh ina ndéantar maoirseacht maidir le cur i gcoinne sciúradh airgid.

- A chinntiú go mbíonn amharc chun cinn maidir le hacmhainn bainistíochta agus gnáis oibre na ngnólaíochtaí atá faoi rialáil i ndáil le rioscaí, samhaltú struis agus ceapadh cásanna san áireamh, agus aird ar rioscaí níos géire a bheith tagtha i réim.
- Athléimneacht oibriúcháin a fheabhsú, lena n-áirítear athléimneacht i ndáil le cibearghnéithe, ar fud na hearnála airgeadais.

Is í an aidhm fhorghinearálta i gcónaí maidir le cúrsaí maoirseachta a chinntiú go mbíonn earnáil airgeadais atá docht, daingean, iontaofa ag feidhmiú go buanseasmhach ag an mBanc Ceannais ar mhaithe le leasa tomhaltóirí agus chúrsaí eacnamaíocha go ginearálta. Leanfaidh an Banc Ceannais de chur chuig an gcúram bunaithe ar rioscaí: ní réimeas saor ó aon chlis atá i bhfeidhm seachas oibriú lena chinntiú gur ar bhealach dea-ordaithe a tharlaíonn clis aon ghnólacht ar a gcinneann.

Chomh maith le feidhmiú mar chuid de Mhaoirseacht Baincéireachta BCE agus den Chóras Eorpach maidir le Maoirseacht Airgeadais, áirítear ar na príomhaidhmeanna na bliana 2025 le bearta maoirseachta a chinntiú go mbíonn cosaint ag tomhaltóirí, go mbíonn gnólachtaí seasmhach agus an córas daingean, go háirithe agus ábhar mór teannais maidir le cúrsaí geopholaitíochta go seasta faoi láthair agus éiginnteacht dá réir maidir le gnóthaí maicreacnamaíocha.

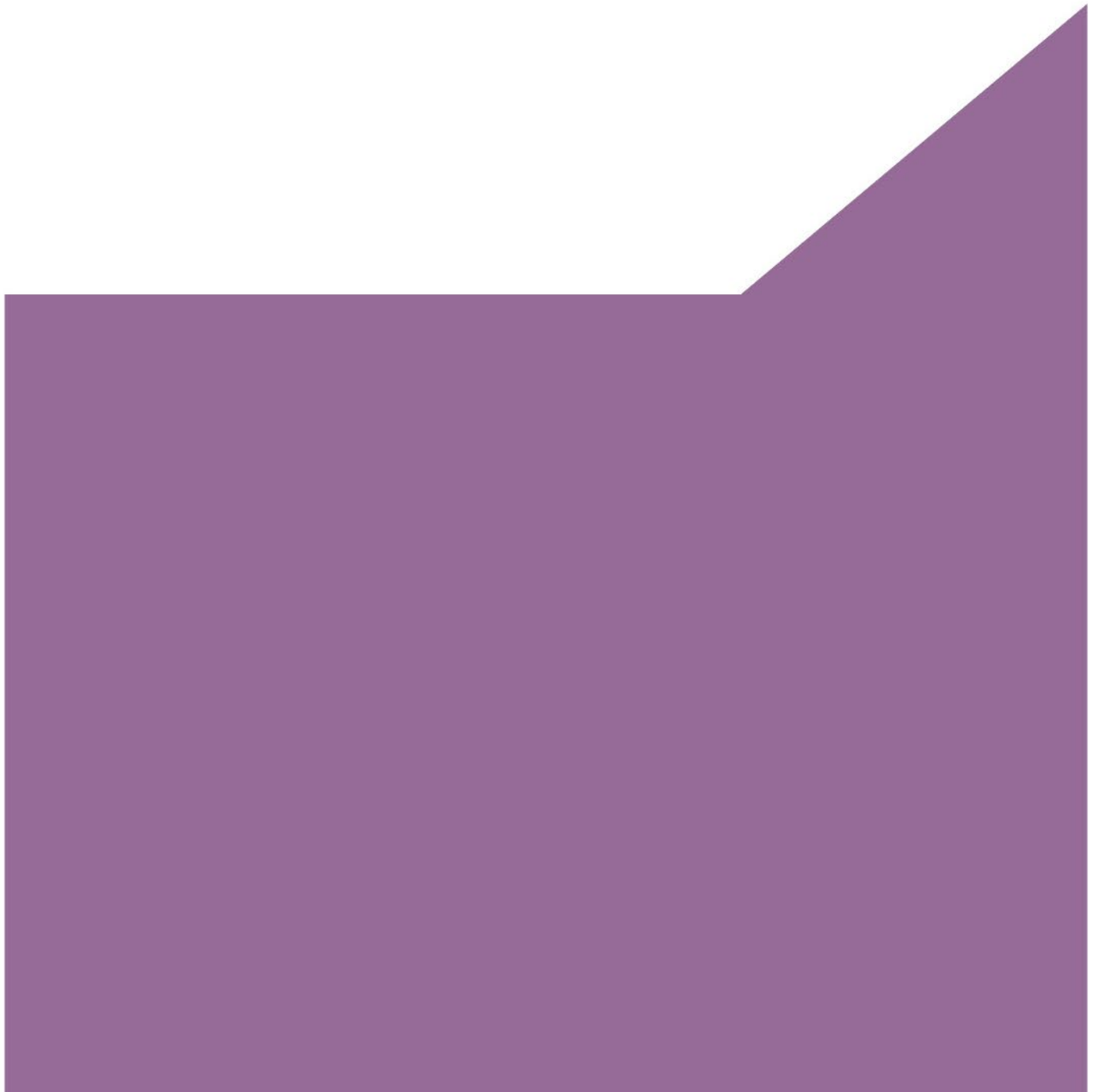
Áirítear ar na bearta príomhthábhachta oibriúcháin:

- Feidhmiú ionas go gcinntítear foghlaim ar bun san eagraíocht ionas go mbítear oilte inniúil i gcónaí chun dul in oiriúint agus beart a dhéanamh maidir le haon chor nua.
- Feidhmiú ionas go gcinntítear go gcuireann an acmhainn taighdeoireachta, sonraí agus anailíse le héifeachtúlacht eagraíocht atá bunaithe ar chumas éirime agus go n-oibrítear i gcomhréir le gach dualgas a leagtar orainn.
- A chinntiú go mbíonn an creat rialachais cóirithe de réir an leibhéal riosca a bhfuiltear sásta déileáil leis, agus go bhfóntar do dhéanamh cinntí atá sochóirithe, éifeachtach agus bunaithe ar fhianaise agus do shocrú ord tábhachta agus do chóras freagrachta.
- Cur leis an acmhainn tríú páirtí nó seirbhísí a threisiónn le comhlíonadh shainordú an Bhainc Ceannais a aimsiú, a tharraingt isteach agus a bhainistiú de réir straitéise agus le barr éifeachta.

- Féachann an Banc Ceannais, an tráth céanna a gcuirtear an Straitéis i bhfeidhm, lena chinntiú go gcloítear le bonn daingean costais.

Caibidil 5:

Ráiteas ó Iniúcháireacht Inmheánach

Caibidil 5: Ráiteas ó Iniúcháireacht Inmheánach¹⁶

Cuireann an Rannán um Iniúcháireacht Inmheánach (RII) dearbhú oibiachtúil neamhspleách ar fáil a chuidíonn leis an mBanc Ceannais na haidhmeanna a thabhairt i gcrích trí chur chuig na próisis a bhaineann le bainistíocht ar rioscaí, rialáil agus rialachas a mheas agus a fheabhsú ar bhealach docht de réir córais. Feidhmíonn an Rannán, i mbun an chúraim sin, i gcáil an “tríú líne cosanta” neamhspleách i gcóras rialachais an Bhainc Ceannais.

Thug an RII i rith na bliana 2024 faoi athbhreithniú maidir le bearta maoirseachta, baincéireacht ceannais, teicneolaíocht na faisnéise agus feidhmeanna oibriúcháin eile. Tugtar san áireamh leis na bearta athbhreithnithe sin béim leanúnach ar athruithe maidir le próifíl riosca an Bhainc Ceannais a eascraíonn ó fhorbairtí eacnamaíocha, tionscail agus rialála, chomh maith le rioscaí atá ag teacht chun cinn.

Chuir RII go rialta cláir eolais faoi bhráid an Choiste Iniúcháireachta le tuairisc mhion ar thoradh gach beart athbhreithnithe agus ar an dul chun cinn a bhí déanta ag an lucht bainistíochta ag dul i ngleic le nithe a bhí tugtha chun aire roimhe sin. D’aontaigh an Coiste Iniúcháireachta an Plean Iniúcháireachta atriallach trí bliana i mí na Samhna. Anuas ar an méid sin, chuir RII Straitéis an Rannáin maidir leis an Iniúcháireacht Inmheánach 2024-2026 faoi bhráid an Choiste Iniúcháireachta i mí an Mhárta 2024. Rinneadh faireachán agus tuairisciú maidir le bearta a thagann faoi scáth na Straitéise i rith na bliana.

Rinne RII bearta iniúcháireachta i gcomhar le comhghleacaithe i mbainc cheannais náisiúnta eile mar chuid d’obair Choiste na nIniúcháirí Inmheánacha (CII) ag CEBC.

Cuireann RII tuairiscí freisin faoi bhráid Choiste na nIniúcháirí Inmheánacha faoi thoradh na mbearta iniúcháireachta seo agus faoi stádas nithe a tugadh chun aire leis an iniúcháireacht. Cuireann an Coiste tuairiscí reatha faoi bhráid Chomhairle Rialaithe BCE agus na gcoistí cuí de chuid CEBC. Chomh maith leis sin, déanann lucht foirne RII

¹⁶ Déileáiltear sa chaibidil seo leis an dualgas tuairiscithe maidir le Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil faoi Alt 32L(3)(a) d’Acht an Bhainc Cheannais 1942 (arna leasú).

ionadaíocht thar ceann an Bhainc Ceannais ar fhochoistí éagsúla de chuid an Choiste, lena n-áirítear cathaoirleacht a dhéanamh ar an bhfochoiste maidir le hÍocaíochtaí, Urrúis agus Bonneagar an Mhargaidh.

D'fhonn aird agus tuiscint a chothú maidir le cora nua agus réimsí bagartha i ndáil leis an eagraíocht, d'fhreastail RII cruinnithe éagsúla den choiste sinsearach feidhmiúcháin agus cruinnithe le hionadaithe rannóga an Bhainc Ceannais. Bhí cruinnithe rialta ag RII freisin leis an nGobharnóir agus le Cathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta le nithe a bhaineann le hiniúchóireacht a phlé.

Tugtar an tuarascáil seo faoi shéala Bhanc Ceannais na hÉireann.

Gabriel Makhlouf
Gobharnóir

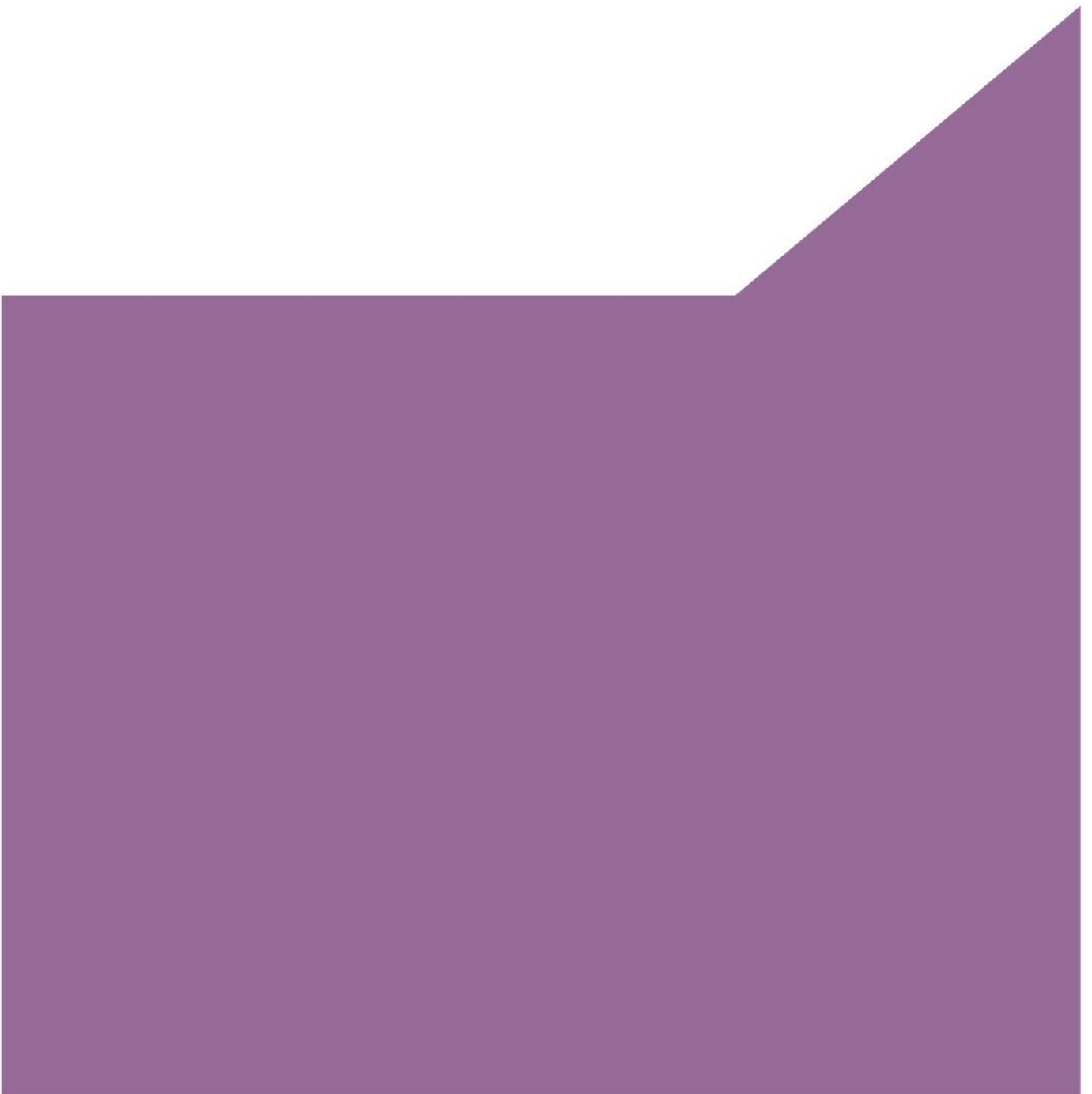
29 Aibreán 2025

Neil Whoriskey
Rúnaí

29 Aibreán 2025

Cuid 2:

Oibríochtaí Airgeadais

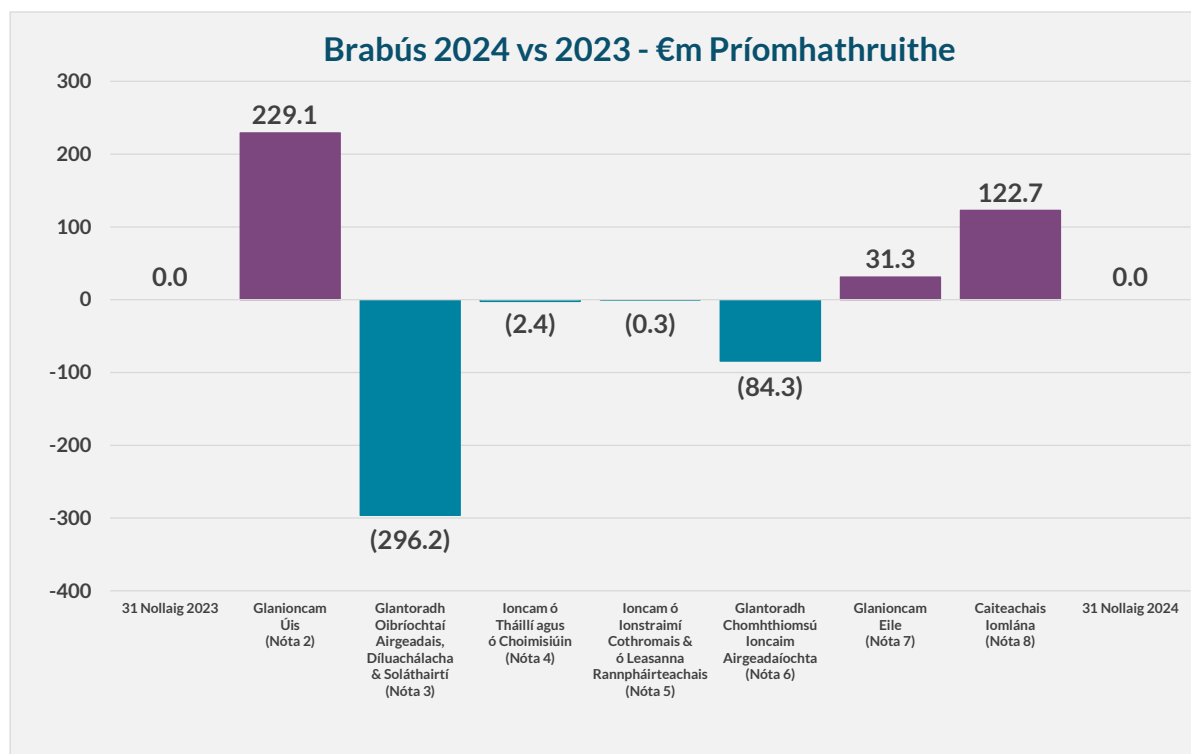

Cuid 2: Oibríochtaí Airgeadais

Torthaí Airgeadais do 2024

In 2024, bhí caillteanas €795.4m ag an mBanc Ceannais (2023: €132.1m) sular baineadh úsáid as an Soláthar i leith Rioscaí Ginearálta, rud a d'fhág go raibh brabús de Nialas ann don bhliain (2023: Nialas). Tharla sé seo de thoradh úsáid an chlár chomhardaithe mar uirlis beartais airgeadaíochta ag an mBanc Ceannais agus criostalú riosca neamhréire ráta úis, faoinar tháinig méadú ar ús arna íoc ar dhliteanais an Bhainc Ceannais ar luas ní ba thapúla ná an t-ús arna thuilleamh ar a shócmhainní.

Brabús agus Caillteanas - Príomhghluaiseachtaí

Is iad seo a leanas na príomhghluaiseachtaí:

- “Glanioncam Úis” níos airde de thoradh:
 - Méaduithe ar eochair-rátaí úis BCE ar an meán in 2024, lena n-íoctar as sómhainn TARGET, mar aon le méadú ar na meán-iarmhéideanna. Dá thoradh sin, bhí méadú ar an ioncam úis a aithníodh.
 - Méadú ar ioncam úis ar na punanna infheistíochta agus beartais airgeadaíochta, rud a bhí inchurtha go príomha do thorthaí méaduithe ar na sócmhainní.

- Laghdú ar úschostas nótaí bainc euro mar gheall ar laghdú ar an difríocht idir na nótaí bainc arna n-eisiúint agus an méid arna leithdháileadh.
- Laghdú ar úschostas Taiscí Rialtais mar gheall ar laghdú ar mheánsealúchais le linn na bliana.

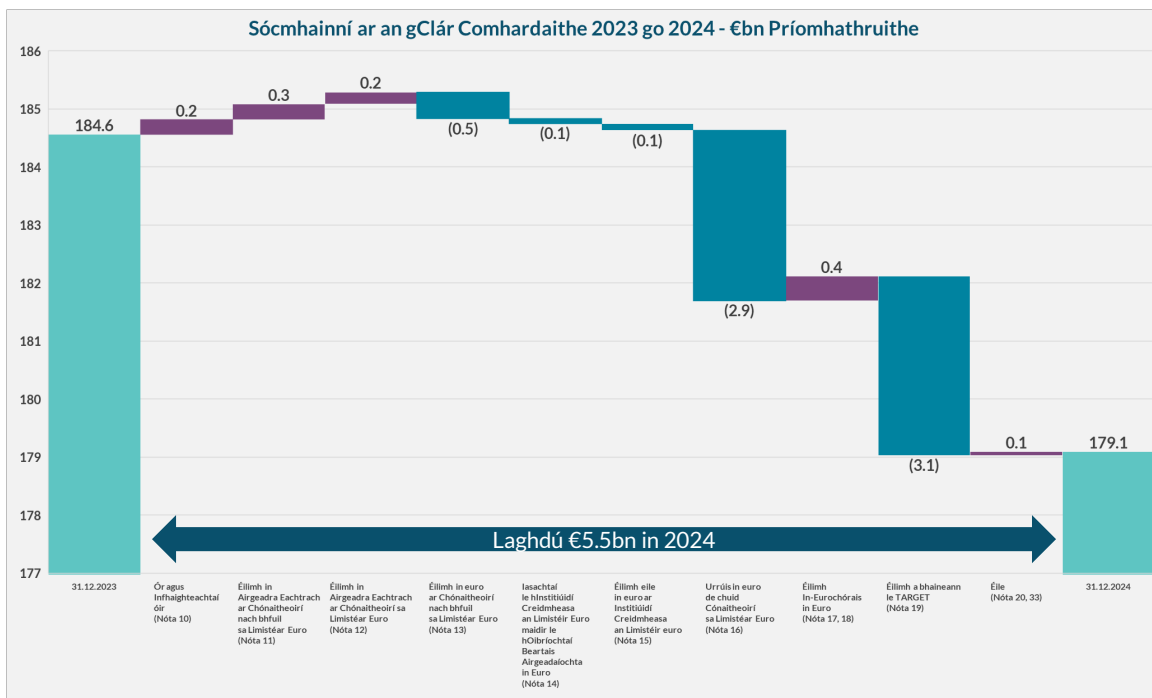
Arna fhritháireamh in aghaidh:

- Úschostas Taiscí Institiúidí Creidmheasa níos airde mar gheall ar mhéaduithe ar mheánsealúchais le linn na bliana, i dteannta méaduithe ar mheánrátaí úis BCE.
- ‘Glantóradh Oibríochtaí Airgeadais, Díluachálacha & Soláthairtí’ laghdaithe, rud a bhaineann go príomha le díol Nótaí Ráta Chomhlúthaigh ón bpunann speisialta. Díoladh an phunann seo ina hiomláine in 2023, agus ní raibh aon phunann choibhéiseach ann in 2024. Déantar é seo a fhritháireamh go páirteach leis an méadú ar an Soláthar i leith Riosca Ginearálta a úsáideadh in 2024.
- ‘Glantóradh ar Chomhthiomsú Ioncaim Airgeadaíochta’ laghdaithe, de bharr glaníocaíochtaí níos airde le BCE i gcomparáid le 2023. Léiríonn sé seo an difríocht idir ioncam airgeadaíochta comhthiomsaithe an Bhainc Ceannais agus sciar an Bhainc Ceannais d’ioncam airgeadaíochta dáilte an Eurochórais.
- Méadú ar ‘Glanioncam Eile’, rud a bhí inchurtha go príomha don Tobhach Maoiniúcháin Tionscail níos airde i leith Rialáil Airgeadais in 2024.
- ‘Caiteachais Iomlána’ laghdaithe de bharr muirir lagaithe níos ísle, arna bhfritháireamh in aghaidh costas foirne níos airde, a bhí á spreagadh ag comhaontú pá na seirbhíse poiblí, agus in aghaidh costais oibríochtúla níos airde.

Clár Comhardaithe

B'ionann agus €179.1bn Sócmhainní/Dliteanais iomlána an Chláir Chomhardaithe amhail ar an 31 Nollaig 2024, laghdú €5.5bn ar iarmhéid comhréireach €184.6bn in 2023.

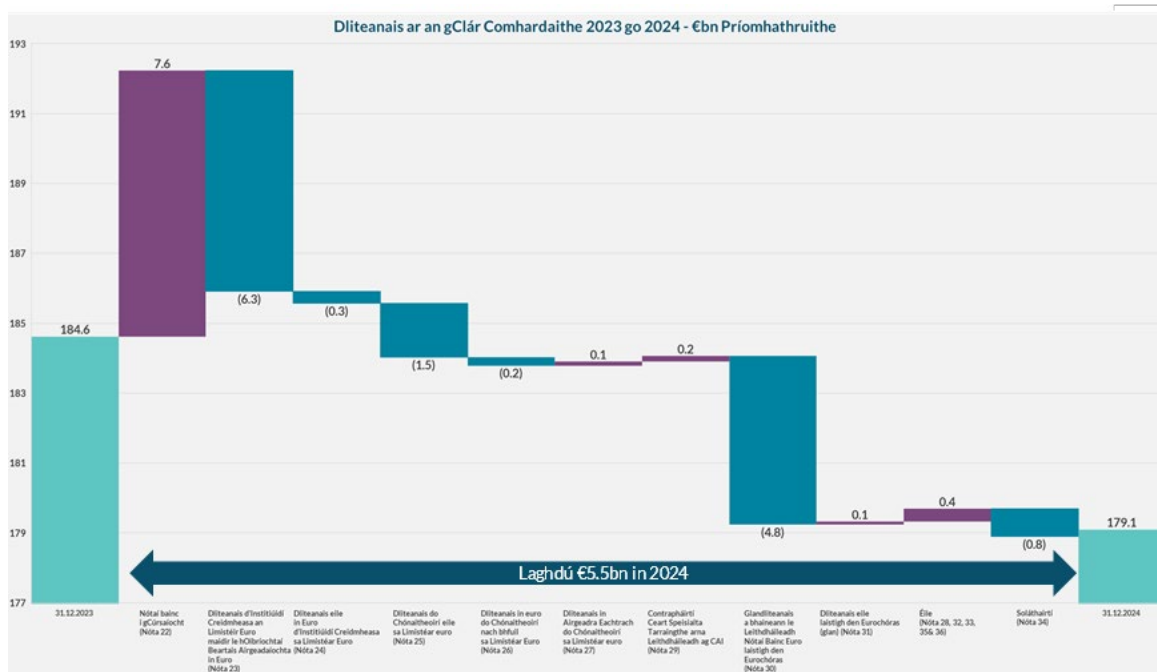
Sócmhainní ar an gClár Comhardaithe - Príomhghluaiseachtaí

Is iad seo a leanas na príomhghluaiseachtaí ar Shócmhainní an Chláir Chomhardaithe:

- Laghdú ar 'Éilimh a bhaineann le TARGET' de bharr iarmhéid TARGET níos ísle ag deireadh na bliana. Léiríonn sé seo eis-sreabhadh euro as an Stát, trí chuntas TARGET an Bhainc Ceannais, arna threorú den chuid is mó trí chúlchistí institiúidí creidmheasa.
- Laghdú ar 'Urrús in euro de chuid cónaitheoirí atá sa limistéar euro', rud a bhí inchurtha go príomha do theacht in aibíocht Urrús arna Sealbhú chun críocha Beartais Airgeadaíochta agus do chinntí na Comhairle Rialaithe gan na haibíochtaí sin a athinfheistiú.

Dlíteanais ar an gClár Comhardaithe - Príomhghluaiseachtaí

Is iad seo a leanas na príomhghluaiseachtaí ar Dhlíteanais an Chláir Chomhardaithe:

- ‘Nótaí Bainc i gCúrsaíocht’ níos airde, de bharr méadú ar scála leithdháilte Nótaí Bainc an Bhainc Ceannais agus ar a scála leithdháilte san Eurochóras de thoradh an athbhreithnithe chúigbhliantúil a rinneadh an 1 Eanáir 2024.

Arna fhritháireamh in aghaidh:

- Laghdú ar ‘Dlíteanais d’Institiúidí Creidmheasa an Limistéir Euro maidir le hOibríochtaí Beartais Airgeadaíochta in Euro’ de bharr sealúchais níos ísle sa tsaoráid taisce ag deireadh na bliana.
- Laghdú ar ‘Dlíteanais in euro do Chónaitheoirí eile sa Limistéir Euro’ de bharr laghdú ar thaiscí rialtais ghinearálta arna sealbhú sa Bhanc Ceannais.
- Laghdú ar ‘Glandlíteanais a bhaineann le Leithdháileadh Nótaí Bainc euro laistigh den Eurochóras’ de bharr laghdú ar bharrachas nótaí bainc arna n-eisiúint ag an mBanc Ceannais, i gcoibhneas le sciar BCE de na nótaí bainc go léir atá i gcúrsaíocht. Bhí sé seo inchurtha d’athrú ar scála leithdháilte an Eurochórais agus Nótaí Bainc.

Banc Ceannais na hÉireann - Dúshlán don bhrabúsacht

Sular baineadh úsáid as aon cheann de na soláthairtí, thaifead an Banc Ceannais toradh diúltach arbh ionann é agus €795.4m in 2024 (2023: €132.1m). Cosúil leis an mbliain seo caite, bhí an toradh diúltach seo inchurtha do na neamhchosaintí a d’eascair as úsáid chlár chomhardaithe an Bhainc Ceannais mar uirlis do bheartas airgeadaíochta - rud a léiríonn sainordú príomhúil an Bhainc Ceannais maidir le cobhsaíocht praghsanna a chosaint.

Sna blianta roimh phaindéim COVID-19, bhí boillsciú sa limistéar euro de shíor faoi bhun sprioc 2% de chuid BCE. Dá bhrí sin, lean BCE seasamh in-chomhfhoirmeach maidir le beartas airgeadaíochta lenar áiríodh bannaí rialtais a cheannach faoin gclár ceannaigh sócmhainní. Nuair a tharla paindéim COVID-19, b’éigean don Eurochóras dul i ngleic le suaithheadh sna margaí airgeadais agus bhí an baol ann go gcuirfeadh an suaithheadh sin isteach ar tharchur beartais airgeadaíochta chuig an bhfíorgheilleagar. Mar fhreagairt air sin, sheol sé clár ceannaigh le haghaidh éigeandáil na paindéime i mí an Mhárta 2020 faoinar ceannaíodh bannaí ar scála níos mó, i dteannta an chlár ceannaigh sócmhainní.

De thoradh na gclár seo, tá an Banc Ceannais neamhchosanta ar riosca neamhréire ráta úis. Ar thaobh na sócmhainní den chlár comhardaithe, tá na sealúchais fhadtréimhse ráta sheasta faoi na cláir ceannaigh beartais airgeadaíochta sin a fuarthas ag rátaí ísle nó diúltacha úis. Tá na rátaí úis ar na dliteanais ghaolmhara nasctha le rátaí (athraitheacha) beartais airgeadaíochta BCE, áfach. I bhfianaise go raibh na rátaí beartais seo ardaithe ar an meán in 2024 (cé go bhfuil laghdú tagtha orthu ó mhí an Mheithimh i leith), bhí costais maoiniúcháin an Bhainc Ceannais i leith na ndliteanas ard i gcónaí, i gcoibhneas leis an ioncam a fuarthas ar na sócmhainní gaolmhara. De thoradh na neamhréire ráta úis seo, bhí caillteanas suntasach arbh ionann é agus €795.4 in 2024.

Amach anseo, laghdófar ioncam an Bhainc Ceannais thar roinnt blianta agus beidh caillteanais ann in 2025 agus fiú ina dhiaidh sin, de bharr struchtúr an chlár chomhardaithe agus thimpeallacht na rátaí úis. Cé go meastar go gclúdófar na caillteanais sin le maoláin airgeadais an Bhainc Ceannais, tá éiginnteacht ag baint le méid iomlán na gcaillteanas agus beidh siad ag brath ar go leor tosca éagsúla, go háirithe an beartas airgeadaíochta arna shocrú ag Comhairle Rialaithe BCE chun cobhsaíocht praghsanna a áirithiú.

Bhí an riosca a bhain le neamhréir ráta úis tuartha agus réamh-mheasta, agus ghlac an Banc Ceannais bearta áirithe le blianta beaga anuas chun an iarmhairt a mhaolú. Mar chuid dá mheasúnú ar an riosca, cuireadh soláthar €3,000.0m ar fáil chun na caillteanais ionchasacha a chlúdach. Rinneadh an soláthar sin a laghdú in 2023 go

€2,867.9m, agus tháinig laghdú air arís in 2024 go €2,072.5m toisc gur úsáideadh €795.4m chun caillteanais airgeadais, arna spreagadh ag an neamhréir rátaí úis, ar an gclár comhardaithe a chlúdach.

De bhreis air sin, rinneadh brabús uasta 20% a choinneáil go stairiúil, i gcomhréir leis an aidhm straitéiseach a bhain le hathléimneacht airgeadais an Bhainc Ceannais a neartú¹, seachas in 2023 nuair a bhí glanbhrabús de nialas taifeadta ag an mBanc Ceannais. Ó tharla go bhfuil glanbhrabús de nialas á thaifeadadh arís ag an mBanc Ceannais do 2024 (mar a bhí in 2023), ní bheidh aon choinneáil i gceist.

Ina theannta sin, rinne an Banc Ceannais éagsúlú ar a chuid sócmhainní infheistíochta le blianta beaga anuas trí leithdháiltí chuig punanna arna n-ainmniú in airgeadra eachtrach, in ór agus i gcothromais. Trí shócmhainní éagsúlaithe a shealbhú, tacaítear le torthaí ar infheistíocht agus laghdaítear an luaineacht fhoriomlán ioncaim san fhadtéarma, d'ainneoin go bhféadfaidh inathraitheacht torthaí a bheith ann sa ghearrthéarma. Ar a shon sin, tá punanna na sócmhainní infheistíochta i bhfad níos lú ná na sócmhainní beartais airgeadaíochta. Dá bhrí sin, ní dhéanfar na héifeachtaí a bhíonn ag neamhréir shuntasach rátaí úis ar an gclár comhardaithe a chúiteamh le torthaí ó na punanna infheistíochta.

Mar aon le Bainc Cheannais Náisiúnta uile an Eurochórais (BCNanna), is uirlis beartais go páirteach é clár comhardaithe an Bhainc Ceannais. Tá sé riachtanach go ndéanfar é a úsáid chun sainordú an Bhainc Ceannais a bhaint amach ach ciallaíonn sé sin go gcaithfear riosca airgeadais a ghlacadh freisin. Á aithint an méid sin dó, tá an Banc Ceannais ag cur lena athléimneacht airgeadais le roinnt blianta anuas, lena n-áirítear trí mhaoláin shuntasacha a charnadh chun caillteanais ionchasacha a iompar amach anseo.

¹ Comhlíonann an Banc Ceannais Ionstraim Reachtuil 93/1943 - *Central Bank of Ireland (Surplus Income) Regulations, 1943*. Féadfaidh an Banc Ceannais suas go huasmhéid 20% den bhrabús a choinneáil gach bliain. Déantar an méid arna choinneáil a leithreasú chuig cúlchistí agus bíonn sé faoi réir fhorhmeas an Choimisiúin gach bliain.

Ráiteas Cuntas

Bhanc Ceannais na hÉireann

don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024

Arna chur faoi bhráid Dháil Éireann de bhun alt 32J d'Acht
an Bhainc Cheannais, 1942 (mar atá arna leasú).

Tuarascáil Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Choimisiúin

Réamhrá

Leagtar amach feidhmeanna Bhanc Ceannais na hÉireann (an Banc Ceannais) in alt 5A d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 (mar atá arna leasú). Leagtar amach feidhmeanna Choimisiún an Bhainc Ceannais (an Coimisiún) in alt 18B den Acht lena bhforáiltear go mbainisteoidh agus go rialóidh an Coimisiún gníomhaíochtaí agus gnóthaí an Bhainc Ceannais (seachas feidhmeanna CEBC).

Ról an Choimisiúin

Tá na feidhmeanna reachtúla seo a leanas ag an gCoimisiún: gnóthaí agus gníomhaíochtaí an Bhainc Ceannais a bhainistiú agus a rialú; a áirithiú go ndéanfar na feidhmeanna rialála airgeadais agus baincéireachta ceannais de chuid an Bhainc Ceannais a chomhordú agus a chomhtháthú; agus a áirithiú go bhfeidhmeofar agus go gcomhlíonfar go cuí na cumhachtaí agus na feidhmeanna reachtúla a thugtar don Bhanc Ceannais. Tá a théarmaí tagartha féin glactha ag an gCoimisiún agus leagtar amach iontu an chaoi is fearr inar féidir leis na freagrachtaí sin a bhaint amach.

Foráiltear in alt 18F den Acht go bhféadfar aon cheann d'fheidhmeanna reachtúla arna ndílsiú don Choimisiún a tharmligean chuig an nGobharnóir, chuig Leas-Ghobharnóir nó chuig fostaí de chuid an Bhainc Ceannais. Ar mhaithe le bainistiú éifeachtach, éifeachtúil an Bhainc Ceannais agus ar mhaithe le feidhmiú a chumhachtaí agus a fheidhmeanna, déantar feidhmiú fhormhór fheidhmeanna agus chumhachtaí reachtúla an Bhainc Ceannais a tharmligean. Coimeádann an Coimisiún an chumhacht chun aon cheann d'fheidhmeanna agus de chumhachtaí an Bhainc Ceannais arna dtarmligean chuige ag an gCoimisiún a fheidhmiú i gcás ina measfaidh sé gur cuí déanamh amhlaidh.

Ina theannta sin, tá Plean um Shannadh Freagrachtaí (an Plean) glactha ag an gCoimisiún i ndáil le haon tarmligean a dhéantar. Tá an Plean formheasta ag an gCoimisiún (tráth is déanaí i mí Eanáir 2023). Coimeádann an Coimisiún freagracht as maoirseacht éifeachtach ar chomhlíonadh na bhfeidhmeanna sin agus as a chinntiú go bhfuil na cumhachtaí agus na feidhmeanna a thugtar don Bhanc Ceannais (seachas na cinn sin a dtugtar freagracht don Ghobharnóir amháin ina leith) á mbainistiú agus á rialú go héifeachtach. I gcás ina mbeidh cumhacht sannta i gcomhréir leis an bPlean, beidh an duine sin cuntasach don Ghobharnóir agus d'aon duine eile a bheidh sonraithe sa sannadh maidir le feidhmiú na cumhachta sin.

Bíonn cumarsáid idir an Coimisiún agus an feidhmeannas agus comhaltaí foirne, de réir mar is cuí, maidir le saincheisteanna a bhfuil tábhacht straitéiseach leo i dtaca leis an mBanc Ceannais (seachas feidhmeanna CEBC) agus tugann an Coimisiún comhairle, tacaíocht agus dúshlán cuiditheach dóibh de réir mar is cuí. Ina theannta sin, formheasann sé Straitéis an Bhainc Ceannais agus athbhreithníonn sé cur chun feidhme na straitéise sin.

Freagrachtaí an Choimisiúin

Cuimsítear na príomhfhórlacha reachtúla maidir le ról agus dualgais an Choimisiúin i gCuid III den Acht. Anuas air sin, faoi Alt 32J den Acht, tá an Banc Ceannais freagrach as taifid chuí chuntasaíochta a choinneáil. Cuimsíonn an fhreagracht seo Ráiteas Cuntas a ullmhú agus a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste laistigh de shé mhí ó dheireadh gach bliana airgeadais agus iniúcháirí seachtracha a cheapadh mar a cheanglaítear le hAirteagal 27 de Reacht an Chórais Eorpaigh Banc Ceannais (CEBC) agus an Bhainc Cheannais Eorpaigh (BCE).

Tá freagracht fhoriomlán ar an gCoimisiún as córas na rialuithe inmheánacha sa Bhanc Ceannais, arb é is aidhm dóibh sócmhainní an Bhainc Ceannais a chosaint agus calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath. Tá struchtúir iomchuí bunaithe ag an gCoimisiún chun an fhreagracht seo a chomhall. Chuige seo, buaileann an Coiste Iniúcháireachta go rialta leis na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha agus le comhaltaí de lucht bainistíochta an Bhainc Ceannais chun saincheisteanna maidir le rialú, tuairisciú airgeadais agus nithe gaolmhara a phlé. Bíonn rochtain iomlán ag na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha ar an gCoiste Iniúcháireachta.

Tá an Coimisiún sásta gur cuireadh i bhfeidhm ar bhonn comhsheasmhach Treoirlíne Cuntasaíochta an Bhainc Ceannais Eorpaigh (an Treoirlíne) agus i gcás ina raibh sí sin tostach, na caighdeáin chuntasaíochta a bhfuil glacadh coitianta leo in Éirinn - Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 (FRS 102), agus na fórlacha reachtúla is infheidhme maidir leis an mBanc Ceannais, agus tá an Coimisiún sásta go raibh siad seo bunaithe ar bhreithiúnais agus ar mheastacháin réasúnta, stuama².

Tá gach beart iomchuí glactha ag an gCoimisiún chun é féin a chur ar an eolas maidir le haon fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha agus chun a shuíomh go raibh iniúcháirí reachtúla an Bhainc Ceannais ar an eolas faoin bhfaisnéis sin.

² Tagraíonn an Treoirlíne do Threoirlíne an Bhainc Cheannais Eorpaigh (3 Samhain 2016) ar chreat dlíthiúil do chuntasaíocht agus do thuairisciú airgeadais in CEBC (BCE /2016/34), arna leasú.

Struchtúr an Choimisiúin

Tá an Coimisiún déanta suas de na comhaltaí *ex-officio* seo a leanas:

- An Gobharnóir (Cathaoirleach)
- An Leas-Ghobharnóir (Cobhsaíocht Airgeadaíochta agus Airgeadais)
- An Leas-Ghobharnóir (Rialáil Airgeadais)
- Ard-Rúnaí na Roinne Airgeadais

De bhreis air sin, ceapann an tAire Airgeadais seisear comhaltaí eile ar a laghad, ach líon nach mó ná ochtar comhaltaí.

Sa tábla thíos, tá liosta de na comhaltaí a bhí ar an gCoimisiún i rith 2024 mar aon lena gcuid dátaí ceapacháin nó athcheapacháin (féadfadh comhaltaí den Choimisiún arna gceapadh ag an Aire Airgeadais a athcheapadh go ceann téarma breise amháin de chúig bliana):

Comhaltaí den Choimisiún	Dáta Ceapacháin (nó Athcheapacháin)
Gabriel Makhoul*	1 Meán Fómhair 2019
Shay Cody	1 Nollaig 2020
Mary Condon	1 Eanáir 2024
Sharon Donnery* ³	1 Iúil 2022
John Hogan*	8 Meitheamh 2021
Sarah Keane	1 Nollaig 2020
Vasileios Madouros*	1 Samhain 2022
David Miles	1 Nollaig 2020
Niamh Moloney ⁴	11 Meán Fómhair 2023

³ Ceapadh Sharon Donnery ina Leas-Ghobharnóir, Baincéireacht Cheannais, don chéad uair an 1 Márta 2016 agus athcheapadh chuig an ról sin í an 1 Márta 2021. Ceapadh í ina Leas-Ghobharnóir, Rialáil Airgeadais, an 1 Iúil 2022. D'éirigh sí as mar Leas-Ghobharnóir agus mar chomhalta den Choimisiún an 31 Nollaig 2024.

⁴ Ceapadh Niamh Moloney ar dtús ar an 11 Meán Fómhair 2018, agus athcheapadh í ar an 11 Meán Fómhair 2023.

John Trethowan ⁵	11 Meán Fómhair 2023
-----------------------------	----------------------

*Comhaltaí ex-officio

Tá an comhaltas seo i gcomhréir leis an gceanglas chun aird a thabhairt ar scileanna, ar éagsúlacht agus ar mheascán inscne ar Bhoird Stáit mar atá leagtha amach san larscríbhinn ar an gCothromaíocht Inscne, ar an Éagsúlacht agus ar an Ioncuimsiú faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú. Ag deireadh 2024, b'ionann an chothromaíocht inscne ar an gCoimisiún agus 60% fir agus 40% mná. I gcás na gcomhaltaí ceaptha, b'ionann an chothromaíocht inscne agus 50% fir agus 50% mná.

Athruithe ar Chomhaltas an Choimisiúin in 2024

Ceapadh Mary Condon mar chomhalta den Choimisiún an 1 Eanáir 2024. D'éirigh Sharon Donnery as mar Leas-Ghobharnóir agus mar chomhalta den Choimisiún an 31 Nollaig 2024.

Coistí an Choimisiúin

Bhunaigh an Coimisiún na coistí seo a leanas, agus bhí siad i bhfeidhm ag deireadh 2024. Ceapann an Coimisiún comhaltaí na gcoistí.

- An Coiste Iniúchóireachta
- An Coiste Riosca
- An Coiste Mórtionscadal
- An Coiste Luacha Saothair.

Bhunaigh an Coimisiún na coistí chun tacaíocht a thabhairt don Choimisiún chun a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh.

An Coiste Iniúchóireachta

Tá triúr comhaltaí neamhfheidhmiúcháin ar an gCoiste Iniúchóireachta. Ba é seo a leanas comhaltas an Choiste Iniúchóireachta amhail ar an 31 Nollaig 2024: Shay Cody (Cathaoirleach), Mary Condon agus John Trethowan.

Bhunaigh an Coimisiún an coiste chun tacaíocht a thabhairt don Choimisiún agus a chuid freagrachtaí á gcomhlíonadh aige i leith saincheistanna a bhaineann le riosca, rialú agus rialachas. Déanann an Coiste é seo trí athbhreithniú a dhéanamh ar chuimsitheacht, iontaofacht agus ionracas na ndearbhuithe a thugtar don Choimisiún.

⁵ Ceapadh John Trethowan ar dtús ar an 11 Meán Fómhair 2018, agus athcheapadh é ar an 11 Meán Fómhair 2023.

Tá de chumhacht ag an gCoiste cinntí a dhéanamh ar bhonn údarás tarmligthe ón gCoimisiún.

An Coiste Riosca

Tá cúigear comhaltaí ar an gCoiste Riosca, lena n-áirítear triúr comhaltaí neamhfheidhmiúcháin den Choimisiún. Ba é seo a leanas comhaltas an Choiste Riosca amhail ar an 31 Nollaig 2024: John Trethowan (Cathaoirleach), Shay Cody, Marcella Flood, Vasileios Madouros agus David Miles.

Bhunaigh an Coimisiún an Coiste chun athbhreithniú a dhéanamh ar phríomhchreataí riosca lena mbainistítear príomh-neamhchosaintí an Bhainc Ceannais ar rioscaí inmheánacha, agus chun comhairle a thabhairt don Choimisiún ina leith. Tá sé mar phríomhchuspóir ag an gCoimisiún a áirithiú go ndéanfar creataí riosca a chur i bhfeidhm i gcomhréir le fonn riosca formheasta an Choimisiúin. Tá de chumhacht ag an gCoiste cinntí a dhéanamh ar bhonn údarás tarmligthe ón gCoimisiún.

An Coiste Mórtionscadal

Tá ceathrar comhaltaí ar an gCoiste Mórtionscadal, lena n-áirítear beirt chomhaltaí neamhfheidhmiúcháin den Choimisiún. Ba é seo a leanas comhaltas an Choiste Mórtionscadal amhail ar an 31 Nollaig 2024: Sarah Keane (Cathaoirleach), Sharon Donnery, Marcella Flood agus Niamh Moloney.

Bhunaigh an Coimisiún an Coiste chun tacaíocht a thabhairt don Choimisiún agus a chuid freagrachtaí á gcomhlíonadh aige i leith saincheisteanna a bhaineann le forghníomhú éifeachtach Straitéis an Bhainc Ceannais. Áirítear sa mhéid sin, formhaoirsiú agus breithniú a dhéanamh ar mhórtionscadail, agus ar bhuiséad gaolmhar, lena n-áirítear ‘Clúdach Infheistíochta’. Féachann an Coiste le hailíniú a bhaint amach le próifíl riosca an Bhainc Ceannais trí fhormhaoirsiú a dhéanamh ar Phunann fhoriomlán Tionscadal agus Clár de chuid an Bhainc Ceannais, lena n-áirítear tairbhí a réadú. Tá de chumhacht ag an gCoiste cinntí a dhéanamh ar bhonn údarás tarmligthe ón gCoimisiún.

An Coiste Luacha Saothair

Tá triúr comhaltaí neamhfheidhmiúcháin ar an gCoiste Luacha Saothair. Ba é seo a leanas comhaltas an Choiste Luacha Saothair amhail ar an 31 Nollaig 2024: Niamh Moloney (Cathaoirleach), Sarah Keane agus David Miles.

Bhunaigh an Coimisiún an Coiste chun tacaíocht a thabhairt don Choimisiún agus a chuid freagrachtaí á gcomhlíonadh aige i leith saincheisteanna a bhaineann le beartas luacha saothair agus luach saothair chomhaltaí an fheidhmeannais Tá de chumhacht ag an gCoiste cinntí a dhéanamh ar bhonn údarás tarmligthe ón gCoimisiún.

Sceideal Freastail

Leagtar amach thíos an sceideal freastail do na cruinnithe den Choimisiún agus de na Coistí in 2024.

Comhalta den Choimisiún	Coimisiún	An Coiste Iniúchóireachta	An Coiste Riosca	An Coiste Mórthionscadal	An Coiste Luacha Saothair	Comhchruinnithe den Choiste Iniúchóireachta agus den Choiste Riosca
Gabriel Makhlouf	8/8	-	-	-	-	-
Shay Cody	8/8	4/4	3/4 ⁶	1/3 ⁷	-	1/1
Mary Condon	8/8	4/4	-	-	-	0/1
Sharon Donnery	8/8	-	1/4 ⁸	2/3	-	1/1
Marcella Flood	-	-	3/4	3/3	-	1/1
John Hogan	7/8	-	-	-	-	-
Sarah Keane	8/8	-	-	3/3	2/2	-
Vasileios Madouros	8/8	-	4/4	-	-	1/1
David Miles	7/8	-	4/4	-	2/2	1/1
Niamh Moloney	8/8	-	1/4 ⁸	1/3 ⁹	2/2	0/1
John Trethowan	7/8	4/4	4/4	-	-	1/1

Creat Rialachais

Le Creat Rialachais an Bhainc Ceannais, cuirtear san áireamh ceanglais Achtanna an Bhainc Ceannais agus Chonarthaí AE, an Cód, agus socruithe rialachais inmheánaigh eile.

⁶Tháinig Shay Cody chun a bheith ina chomhalta den Choiste Riosca an 14 Márta 2024 agus, dá bhrí sin, ní raibh sé i dteideal freastal ar chruinnithe ach ón dáta sin ar aghaidh.

⁷Tháinig deireadh le comhaltas Shay Cody den Choiste Mórthionscadal tar éis chruinniú an 4 Márta 2024 agus, dá bhrí sin, ní raibh sé i dteideal ach freastal ar an gcruinniú sin.

⁸Tháinig deireadh le comhaltas Niamh Moloney agus Sharon Donnery den Choiste Mórthionscadal tar éis chruinniú an 29 Feabhra 2024 agus, dá bhrí sin, ní raibh siad i dteideal ach freastal ar an gcruinniú sin.

⁹Tháinig Niamh Moloney chun a bheith ina chomhalta den Choiste Mórthionscadal an 14 Márta 2024 agus, dá bhrí sin, ní raibh sí i dteideal freastal ar chruinnithe ach ón dáta sin ar aghaidh.

Freagrachtaí na gCeannairí Sinsearach sa Bhanc Ceannais

In doiciméad an Bhainc Ceannais, Freagrachtaí na gCeannairí Sinsearach, tugtar forbhreathnú ar fhreagrachtaí na ndaoine sin a shealbhaíonn poist ardcheannaireachta sa Bhanc Ceannais, mar aon leis na socruithe rialachais ábhartha atá i bhfeidhm chun tacú le cinnteoireacht.

Struchtúir Rialachais Inmheánaigh

Tá roinnt coistí traseagraíochtúla inmheánacha ann atá freagrach as forbairt agus cur chun feidhme beartas a chomhordú agus as comhairle a thabhairt maidir le saincheisteanna móra. I struchtúr coistí an Bhainc Ceannais, cuimsítear coistí oibríochtúla agus coistí a bhaineann le sainordú araon. Cuireann na coistí sin le forbairt agus cur i bhfeidhm straitéis, fonn riosca agus chultúr eagraíochtúil an Bhainc Ceannais, i measc nithe eile.

Tuarascáil Bhliantúil agus Ráiteas Bliantúil Feidhmíochta

I gcomhréir le hAlt 32K den Acht, ullmhaíonn an Banc Ceannais tuarascáil ar a chuid oibríochtaí le linn na bliana agus tugann sé an tuarascáil sin don Aire Airgeadais laistigh de shé mhí tar éis dheireadh gach bliana airgeadais. Le hAlt 32J (3) den Acht, ceanglaítear ar an mBanc Ceannais Ráiteas Cuntas don bhliain airgeadais lena mbaineann a ullmhú agus a tharchur chuig an Ard-Reachtaire Cuntas & Ciste. Déanann an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste an Ráiteas Cuntas a iniúchadh, a dheimhniú agus tuairiscíonn air agus cuireann sé a thuarascáil maille leis an Ráiteas Cuntas ar ais chuig an Aire. Déanann iniúcháirí seachtracha neamhspléacha iniúcháireacht freisin ar chuntais airgeadais an Bhainc Ceannais mar a cheanglaítear faoi Airteagal 27 de Reacht CEBC.

Láithriú os comhair Coistí Oireachtais

Féadfaidh go mbeidh d'oibleagáid ar an nGobharnóir, ar Leas-Ghobharnóir nó ar Chláraitheoir na gComhar Creidmheasa láithriú os comhair Comhchoiste den Oireachtas atá freagrach as nithe a bhaineann leis an mBanc Ceannais a scrúdú, lena n-áirítear nithe a bhaineann leis an Ráiteas Feidhmíochta Bliantúil, agus déanfaidh sé nó sí cibé faisnéis a iarrfar a thabhairt don Choiste sin, ach sin faoi réir an Chonartha ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh agus Reacht CEBC agus faoi réir shicréideacht ghairmiúil agus oibleagáidí rúndachta an Bhainc Ceannais.

In 2024, láithrigh pearsanra ón mBanc Ceannais trí huaire os comhair an Chomhchoiste den Oireachtas um Airgeadas, Caiteachas Poiblí agus Athchóiriú. Ina theannta sin, láithrigh pearsanra ón mBanc Ceannais dhá uair os comhair Coiste na Dála um Fhormhaoirsiú Buiséid le linn 2024.

Fiosrúcháin Reachtúla

Iarrtar ar an mBanc Ceannais, ar a chuid oifigeach agus fostaithe, de réir mar is gá, fianaise a thabhairt d'fhiosrúcháin arna mbunú faoi Reacht. Ina chuid déileálacha le haon fhiosrúchán den sórt sin, ní mór don Bhanc Ceannais déanamh de réir na n-oibleagáidí rúndachta arna bhforchur faoi Alt 33AK den Acht.

Athbhreithnithe Piaráí

Ní mór don Bhanc Ceannais socrú a dhéanamh, gach ceithre bliana, chun go ndéanfaidh banc ceannais náisiúnta eile, nó duine nó comhlacht eile a bheidh deimhnithe ag an nGobharnóir mar dhuine nó mar chomhlacht iomchuí, tar éis comhairliúcháin leis an Aire, athbhreithniú ar fheidhmiú a chuid feidhmeanna rialála.

Dualgas Earnála Poiblí

Mar eagraíocht seirbhíse poiblí, tá an Banc Ceannais tiomanta do ghníomhaíochtaí a dhéanamh chun an t-idirdhealú a sheachaint, an comhionannas a chur chun cinn agus cearta an duine a chosaint. Tá comhlíonadh ár n-oibleagáidí maidir lenár ndualgas earnála poiblí mar ghné lárnach den tiomantas níos leithne seo.

Le linn athbhreithniú leath bealaigh a dhéanamh ar ár Straitéis cúig bliana in 2024, bhreithnigh an Banc Ceannais a ról féin faoin Dualgas Earnála Poiblí maidir le Cearta an Duine agus Comhionannas, agus rinne sé measúnú ar shaincheisteanna maidir le cearta an duine agus comhionannas atá ábhartha dá chuspóir agus dá fheidhmeanna. Tá sonraí faoin measúnacht seo agus faoin bplean gníomhaíochta gaolmhar leagtha amach i “Measúnacht & Plean Gníomhaíochta maidir le Dualgas Earnála Poiblí a chomhlíonadh” atá le fáil ar shuíomh gréasáin an Bhainc Ceannais.

In 2024, rinne an Banc Ceannais measúnacht bhliantúil freisin ar chomhlíonadh a chuid oibleagáidí faoin dualgas earnála poiblí. Ba é tátal na measúnachta sin go bhfuil raon beartas agus nósanna imeachta i bhfeidhm i gcónaí, thar na réimsí ábhartha a sainathnódh, chun a chinntiú go bhfuil an Banc Ceannais ag dul i ngleic le saincheisteanna um chearta an duine agus comhionannas atá ábhartha dá dhualgas earnála poiblí agus go bhfuil a chuid oibleagáidí á gcomhlíonadh aige faoin reachtaíocht ábhartha. Áiríodh sa mhéid a baineadh amach, feabhsuithe inrochtaineachta ar centralbank.ie, leasú ar Chairt Custaiméirí agus Plean Gníomhaíochta an Bhainc Ceannais, agus athbhreithniú agus nuashonrú ar an Nós Imeachta Gearán sonrach atá i bhfeidhm faoi Alt 38 den Acht um Míchumas 2005.

Nochtadh Faisnéise a cheanglaítear faoin gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016).

Áirítear an nochtadh faisnéise seo a leanas i Nóta 8 - “Caiteachais Iomlána”:

- Miondealú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe;
- Costais Sainchomhairleachta;
- Costais Dhlíthiúla agus Socraíochtaí Dlíthiúla;
- Caiteachais Taistil agus Cothaithe;
- Caiteachas Fáilteachais; agus
- Luach saothair agus caiteachais arna n-íoc le comhaltaí an Choimisiúin in 2024.

Ráiteas comhlíontachta

Ghlac an Coimisiún an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (an Cód), arna oiriúnú in imthosca áirithe chun go gcuirfí san áireamh creat rialachais an Bhainc Ceannais agus ceanglais reachtúla Achtanna an Bhainc Ceannais agus Chonarthaí CEBC, lena n-áirítear an ceanglas maidir le neamhspleáchas an Bhainc Ceannais. Tá nósanna imeachta curtha chun feidhme ag an gCoimisiún chun feidhmiú forálacha ábhartha laistigh den Chód a áirithiú. Sa chomhthéacs sin, rinneadh measúnacht ar gach foráil, agus tá an fhoráil á cur i bhfeidhm, á glacadh, nó á hoiriúnú faoi láthair ag an mBanc Ceannais chun ceanglais reachtúla an Bhainc Ceannais a chur san áireamh. Measúnaíodh nach raibh forálacha áirithe infheidhme maidir leis an mBanc Ceannais.

I gcás ina ndéanfar forálacha áirithe a oiriúnú nó i gcás nach mbeidh forálacha áirithe infheidhme, beidh an cas amhlaidh d'fhonn córas reachtúil an Bhainc Ceannais a shainaithint. In Acht 1942, bunaítear an córas reachtúil don Bhanc Ceannais, lena n-áirítear an chaoi ina mbeidh teagmháil aige leis an Aire Airgeadais agus ceanglais neamhspleáchais an Bhainc Ceannais á gcur san áireamh.

Tá cóip de chur chun feidhme an Chóid ag an mBanc Ceannais le fáil ar shuíomh gréasáin an Bhainc Ceannais.

Gabriel Makhoul
An Gobharnóir

Shay Cody
Comhalta den Choimisiún

29 Aibreán 2025

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Glacann an Banc Ceannais forálacha ábhartha den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 (an Cód). I gcásanna áirithe, rinneadh forálacha den Chód a oiriúnú chun go gcuirfí san áireamh creat rialachais an Bhainc Ceannais agus ceanglais reachtúla Achtanna an Bhainc Ceannais agus Chonarthaí CEBC, lena n-áirítear an ceanglas maidir le neamhspleáchas an Bhainc Ceannais. Déantar athbhreithniú bliantúil ar fheidhmiú an Chóid ag an mBanc Ceannais.

I gcomhréir leis an gCód, ceanglaítear ar an gCoimisiún ráiteas a ullmhú maidir le hoibriú Chóras na Rialuithe Inmheánacha ag an mBanc Ceannais maidir le gach tréimhse tuairiscithe bhliantúil. Mar bhonn faoin ráiteas seo tá athbhreithniú bliantúil lena bhféachtar le dearbhú réasúnach (seachas dearbhú iomlán) a thabhairt maidir le leordhóthanacht, éifeachtacht agus sláine Chóras na Rialuithe Inmheánacha.

I gCóras Rialuithe Inmheánacha an Bhainc Ceannais, cuimsítear sraith fhorleathan beartas, nósanna imeachta, agus gníomhaíochtaí maoirseachta. Forbraíodh agus aibíodh Córas na Rialuithe Inmheánacha d'fhonn a chinntiú go bhfuil bearta comhréireacha i bhfeidhm chun bainistíocht a dhéanamh ar rioscaí a thagann chun cinn le linn sainordú reachtúil an Bhainc Ceannais agus na cuspóirí faoina Straitéis reatha a chomhlíonadh. Leis na bearta rialaithe seo, ní dhéantar na rioscaí go léir a dhíchur ná ní féidir gach foinse féideartha saobhaidh, earráide, mainneachtana, nó caillteanais a thuar. Ina ionad sin, is é is aidhm dóibh a áirithiú go ndéanfar iarmhairtí díobhálacha nó iarmhairtí gan choinne ar ghnóthú shainordú agus chuspóirí straitéiseacha an Bhainc Ceannais a íoslaghdú, laistigh de lamháltais riosca atá inghlactha ag an gCoimisiún.

Sa ráiteas seo, leagtar amach an fhaisnéis a bhaineann le Córas Rialuithe Inmheánacha an Bhainc Ceannais lena n-áirítear príomhghnéithe na timpeallachta rialaithe, sainaitheint agus measúnú riosca, príomhghníomhaíochtaí rialaithe, faireachán ar riosca agus ar rialuithe agus athbhreithniú bliantúil ar Chóras na Rialuithe Inmheánacha. Thar ceann an Choimisiúin, deimhnímid ár bhfreagracht fhoriomlán as Córas Rialuithe Inmheánacha an Bhainc Ceannais, as ailíniú ceaptha an chórais sin lenár lamháltais riosca fhorleathana agus leis na próisis dearbhaithe a bunaíodh chun a leordhóthanacht agus a shláine a chothabháil agus a mheasúnú don tréimhse tuairiscithe bhliantúil dar chríoch an 31 Nollaig 2024.

Príomhghníomhaíochtaí an Rialaithe Inmheánaigh

Le linn na tréimhse tuairiscithe, rinne an Coimisiún formhaoirsiú ar chur chun feidhme raon gníomhaíochtaí rialaithe chun a áirithiú go maolófaí go héifeachtach aon rioscaí do ghnóthú na gcuspoirí sin, a mhéid is indéanta sin ar bhonn oibríochtúil agus ar bhonn eacnamaíoch. Bíonn na gníomhaíochtaí rialaithe seo á bhfeidhmiú ar gach

leibhéal den Bhanc Ceannais lena gcuimsítear rialú a chuid próiseas airgeadais agus oibríochtúil, agus a chomhlíontacht i ndáil le hoibleagáidí dlíthiúla agus rialála éagsúla. Cé go bhféadfaidh cineálacha éagsúla gníomhaíochtaí rialaithe a bheith ann, féachann ár n-athbhreithniú bliantúil le dearbhú réasúnach a thabhairt gur baineadh cuspóir rialaithe ar leith amach. Ar na príomhghníomhaíochtaí rialaithe, áirítear an méid seo a leanas:

- Creat Rialachais:** Tá Creat Rialachais ag an mBanc Ceannais chun na socruithe rialachais sa Bhanc Ceannais a chomhdhlúthú agus a chur in iúl go soiléir, lena n-áirítear: Plean um Shannadh Freagrachtaí ina gcuirtear in iúl sannadh cumhachtaí agus feidhmeanna sonraithe de chuid an Bhainc Ceannais, lena n-áirítear a chreat tarmiligin; struchtúr eagraíochtúil agus coiste atá sainithe go foirmiúil agus ailínithe le feidhmeanna reachtúla an Bhainc Ceannais, agus ina bhfuil línte freagrachta agus leibhéil údaráis atá sainithe go soiléir; Creat Beartas Corparáideach chun a bhfuil i gceist le Beartas Corparáideach a shainiú agus chun clár Beartas Corparáideach a chur ar fáil ina sainaithnítear an t-údarás ábhartha formheasa; agus doiciméad ina sonraítear ról agus freagrachtaí na gceannairí sinsearacha mar aon leis na socruithe ábhartha rialachais atá i bhfeidhm chun tacú le cinnteoireacht ar fud an Bhainc Ceannais. Ina theannta sin, formheasann an Coimisiún Straitéis an Bhainc Ceannais agus déanann sé formhaoirsiú agus faireachán ar Phleananna Gnó Bliantúla arna gcur ar fáil ag an mbainistíocht feidhmiúcháin agus an ardbhainistíocht d'fhonn cuspóirí gnó a bhaint amach agus an Straitéis a chur chun feidhme.
- Príomhoibleagáidí Reachtúla an Bhainc Ceannais:** I gcomhréir leis an gCód, tugtar sceideal de na hoibleagáidí is tábhachtaí reachtúla agus rialachais atá ag an mBanc Ceannais, mar aon le tuairisc ina sainaithnítear, ar ardleibhéal, an reachtaíocht is infheidhme, sannadh freagrachtaí agus conas a dhéantar faireachán ar chomhlíonadh.
- Bainistíocht Daoine:** Tá feidhm bainistíochta acmhainní daonna agus creat bainistíochta daoine i bhfeidhm, lena n-áirítear plan arna fhormheas ag an gCoimisiún maidir le hacmhainní a chur ar fáil, beartas earcaíochta, cláir fhoirmiúla oiliúna don fhoireann, breithmheas bliantúil feidhmíochta agus nósanna imeachta ábhartha eile, chun a áirithiú go bhfuil baill foirne inniúil agus oile go leordhóthanach chun a gcuid freagrachtaí a chomhlíonadh.
- Pleanáil agus Bainistíocht Airgeadais:** Ullmhaíonn agus formheasann an Coimisiún Plean Gnó agus Buiséad Bliantúil. Áirítear sa mhéid sin, córas cuimsitheach faisnéise airgeadais agus bainistíochta buiséid, ina gcuimsítear rialuithe maidir le cuntais iníochta, agus tuairisciú rialta ón mbainistíocht ar

ghnéithe áirithe de chreat caiteachais an Bhainc Ceannais. Faigheann an Coimisiún tuarascálacha leathbhliantúla ar stádas na ngníomhaíochtaí atá leagtha amach sa Phlean Gnó Bliantúil i lár na bliana agus arís ag deireadh na bliana, agus cuimsítear iontu aon eisceachtaí ón bPlean Gnó agus Buiséad Bliantúil formheasta.

- **Bainistíocht Riosca:** Creataí don bhainistíocht riosca lena n-áirítear riosca oibríochtúil agus bainistíocht teagmhas ar fud na hoibríochta, bainistíocht riosca airgeadais i ndáil le sócmhainní infheistíochta, oibríochtaí beartais airgeadaíochta an Bhainc Ceannais agus bainistíocht fhoriomlán an Chláir Chomhardaithe.
- **Bainistíocht Calaoise:** Sainítear beartas um bainistíocht riosca calaoise ina leagtar amach freagrachtaí maidir le rioscaí calaoise a shainaithint agus a mhaolú, agus an cur chuige maidir le teagmhais calaoise nó teagmhais calaoise amhrasta laistigh den Bhanc Ceannais a thuairisciú agus a imscrúdú.
- **Leanúnachas Gnó:** Beartais leanúnachais gnó agus bainistíochta teagmhas agus próisis tacaíochta chun a áirithiú go mbeidh an Banc Ceannais ullamh chun freagairt a thabhairt ar theagmhais shuaiteacha, socruithe teagmhasaacha a chur ar fáil, teicneolaíochtaí a athshlánú, leanúnachas oibríochtaí criticiúla a chothabháil a mhéid is féidir sin, agus athchromadh ar ghnáthoibríochtaí gnó ar mhodh tráthúil.
- **Bainistíocht Clár agus Tionscadal:** Gníomhaíochtaí rialaithe lena n-áirítear creat rialachais sainithe chun athrú ábhartha a bhainistiú agus cumais nua a chur ar fáil sa Bhanc Ceannais, lena gcuimsítear nósanna imeachta maidir le bainistíocht an athraithe agus bainistíocht tionscadal, agus maidir le formheas infheistíochta agus le tosaíocht a thabhairt don infheistíocht.
- **Cosaint Sonraí:** Bearta rialaithe atá ceaptha a chinntiú go gcosnófar cearta príobháideachta daoine aonair i gcomhréir le ceanglais rialála ábhartha.
- **Slándáil Fhisiciúil agus Faisnéise:** Gníomhaíochtaí rialaithe atá ceaptha an fhoireann, na háitribh agus sócmhainní fisiceacha a chosaint agus rúndacht, sláine agus inrochtaineacht sócmhainní faisnéise a chosaint ar athrú neamhúdairithe nó ar chaillteanas de thoradh timpistí, faillí nó gníomhartha coiriúla.
- **Soláthar:** Feidhm láraithe soláthair atá freagrach as nósanna imeachta éifeachtacha a chothabháil maidir le tairiscintí soláthraithe agus formheas soláthraithe i gcomhréir leis na ceanglais um Sholáthar Poiblí, agus ina gcuimsítear tuairisciú rialta do Choiste Feidhmíochta agus Acmhainní agus do Choiste Iniúchóireachta an Choimisiúin.

- **Iniúcháireacht Inmheánach:** Feidhm neamhspleách, oibiachtúil Iniúcháireachta Inmheánaí a bhfuil plean riosca-bhunaithe iniúcháireachta inmheánaí aici, arna ullmhú ar bhonn bliantúil agus arna fhormheas ag an gCoiste Iniúcháireachta. Déanann Feidhm na hIniúcháireachta Inmheánaí formhaoirsiú freisin ar bhainistiú nochtaí inmheánacha (e.g. nochtaí cosanta).

Timpeallacht Rialaithe

Is é is aidhm do na gníomhaíochtaí rialaithe inmheánaigh tacú le timpeallacht rialaithe éifeachtach a chothabháil, arb iad a phríomhghnéithe: struchtúr cuimsitheach rialachais, cód iompair eiticíúil leabaithe, ról shoiléire agus freagrachtaí soiléire don lucht bainistíochta agus don fhoireann, agus córas leanúnach bainistíochta feidhmíochta atá ailínithe le gnóthú na gcuspóirí arna leagan amach i bPlean Straitéiseach an Bhainc Ceannais.

Mar a cuireadh in iúl, tá sé aitheanta ag an mBanc Ceannais go bhfuil gá, i gcásanna áirithe, feidhmiú an Chóid a oiriúnú chun gnéithe uathúla institiúideacha dá ról agus dá shainordú a chur san áireamh. Dá bhrí sin, tá líon teoranta mínithe tugtha ag an mBanc Ceannais i gcás ina raibh air foráil áirithe den Chód a oiriúnú mar gheall ar chreat rialachais agus ceanglais reachtúla Achtanna an Bhainc Ceannais agus Chonarthaí CEBC. D’ainneoin an méid sin roimhe seo, creideann an Coimisiún go bhfuil cuspóirí an Chóid maidir le timpeallacht láidir rialaithe a choimeád ar bun trí bhearta sonracha reachtúla agus rialachais bainte amach go bunúsach ag an mBanc Ceannais.

Rialachas

I gcomhréir leis an Acht um Athchóiriú an Bhainc Ceannais 2010, is struchtúr aonair, comhtháite é an Banc Ceannais a bhfuil bord aonadach aige, an Coimisiún, atá faoi chathaoirleacht an Ghobharnóra. Foráiltear san Acht gurb iad seo a leanas feidhmeanna an Choimisiúin:

- Gnóthaí agus gníomhaíochtaí an Bhainc (seachas feidhmeanna an Chórais Eorpaigh Banc Ceannais (CEBC)) a bhainistiú agus a rialú.
- A áirithiú go mbeidh feidhmeanna bainc éireachta ceannais agus feidhmeanna rialála airgeadais an Bhainc Ceannais comhtháite agus comhordaithe, agus
- A áirithiú go ndéanfar na cumhachtaí agus feidhmeanna reachtúla arna dtabhairt don Bhanc a fheidhmiú agus a chomhlíonadh go cuí.

Faoi Acht, tugtar cumhacht don Choimisiún chun feidhmeanna agus cumhachtaí an Bhainc Ceannais a tharmligean don Ghobharnóir, do Leas-Ghobharnóir, do choiste nó d’fhostaí de chuid an Bhainc Ceannais. Ní féidir leis an gCoimisiún feidhm a

tharmligean do choiste más rud é go gceanglaítear i bhforáil den Acht go bhfeidhmeoidh an Gobharnóir an fheidhm sin. Déantar tarmligean den sórt seo ar mhaithe le bainistiú éifeachtach, éifeachtúil an Bhainc Ceannais agus chun a áirithiú go ndéanfar feidhmeanna agus cumhachtaí an Bhainc Ceannais a fheidhmiú agus a chomhall go cuí. Dá bhrí sin, tá formhór fheidhmeanna agus chumhachtaí an Bhainc Ceannais tarmligthe ag an gCoimisiún. Tá cumhacht tugtha do gach duine de na daoine thuasluaite gníomhú thar ceann an Bhainc Ceannais chun na feidhmeanna, cumhachtaí agus freagrachtaí a shanntar dóibh ó am go ham a chomhall, lena n-áirítear tuairimí a fhoirmiú, cinntí a ghlacadh, gníomh a dhéanamh, agus cumhachtaí agus feidhmeanna an Bhainc Ceannais arna dtarmligean ó am go ham a fheidhmiú. Beidh an duine dá sanntar freagracht as feidhm a chomhlíonadh freagrach don Ghobharnóir as comhlíonadh na feidhme sin. Déanann an Coimisiún, trí bhíthin a cheithre fhochoiste (An Coiste Iniúcháireachta, an Coiste Riosca, An Coiste Mórtionscadal agus an Coiste Luacha Saothair), faireachán agus athbhreithniú ar fheidhmíocht na dtarmligean sin lena n-áirítear oibriú chóras rialuithe inmheánacha an Bhainc Ceannais. Tá feidhmeanna an Choimisiúin agus a chuid coistí leagtha amach i dTearmaí Tagartha ar leithligh.

Is é cuspóir an Choiste Iniúcháireachta tacaíocht a thabhairt don Choimisiún a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh i ndáil le saincheistean a bhaineann le riosca airgeadais, rialú agus rialachas. Déanann an Coiste Iniúcháireachta é sin trí athbhreithniú a dhéanamh ar chuimsitheacht, iontaofacht agus ar ionracas na ndearbhuithe a thugtar don Choimisiún. Tá de chumhacht ag an gCoiste Iniúcháireachta cinntí a dhéanamh ar bhonn údarás tarmligthe ón gCoimisiún.

Is é cuspóir an Choiste Riosca athbhreithniú a dhéanamh ar phríomhchreataí riosca lena mbainistítear príomh-neamhchosaintí an Bhainc Ceannais ar rioscaí inmheánacha, agus chun comhairle a thabhairt don Choimisiún ina leith. Tá sé mar phríomhchuspóir ag an gCoimisiún a áirithiú go ndéanfar creataí riosca a chur i bhfeidhm i gcomhréir le fonn riosca formheasta an Choimisiúin. Tá de chumhacht ag an gCoiste Riosca cinntí a dhéanamh ar bhonn údarás tarmligthe ón gCoimisiún.

Is é cuspóir an Choiste Luacha Saothair tacaíocht a thabhairt don Choimisiún a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh i ndáil le saincheistean a bhaineann le beartas luacha saothair agus le luach saothair.

Is é cuspóir an Choiste Mórtionscadal tacaíocht a thabhairt don Choimisiún a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh i ndáil le cur i bhfeidhm éifeachtach Straitéis an Bhainc Ceannais. Áirítear sa mhéid sin, formhaoirsiú agus breithniú a dhéanamh ar mhórtionscadail, agus ar bhuiséad gaolmhar, lena n-áirítear an Clúdach Infheistíochta gaolmhar. Féachann an Coiste Mórtionscadal le hailíniú a bhaint

amach le próifíl riosca an Bhainc Ceannais trí fhormhaoirsiú a dhéanamh ar Phunann iomlán Tionscadal agus Clár de chuid an Bhainc Ceannais, lena n-áirítear tairbhí a réadú. Tá de chumhacht ag an gCoiste Mórtionscadal cinntí a dhéanamh ar bhonn údarás tarmligthe ón gCoimisiún.

Le Creat Rialachais an Bhainc Ceannais, bunaítear creat láraithe ina ina leagtar amach struchtúir eagraíochtúla rialachais. Déantar iad seo a dhoiciméadú sa Chreat Rialachais agus leagtar amach na socruithe ábhartha rialachais atá i bhfeidhm chun tacú le cinnteoireacht ar fud an Bhainc Ceannais, lena n-áirítear ról coistí traseagraíochtúla. Ina theannta sin, áirítear sa Chreat Rialachais clár de Bheartais Chorpáraideacha a bhfuil teimpléid agus treoir ábhartha mar thaca leo, agus clár agus treoir do Mheabhrán Tuisceana.

Sa Chreat Rialachais, áirítear struchtúr inmheánach coistí agus struchtúr inmeánach bainistíochta feidhmiúcháin, a dhéanann formhaoirsiú ar na hábhair eagraíochtúla ábhartha go léir. Tá Coiste Bainistíochta Riosca ann ar leibhéal feidhmiúcháin a gcuirtear de chúram air maoirseacht a dhéanamh agus dúshlán a thabhairt ar fud na n-aicmí riosca go léir agus nithe a bhaineann le comhlíonadh inmheánach agus iompar. Tacaíonn coistí eile ar leibhéal feidhmiúcháin le timpeallacht rialaithe an Bhainc Ceannais, mar atá leagtha amach sa Chreat Rialachais.

Leanann an Coimisiún de mhaoirseacht a dhéanamh ar nósanna imeachta maidir le freagrachtaí bainistíochta agus cuspóirí bliantúla a shannadh laistigh den Bhanc Ceannais. Sainítear freagrachtaí bainistíochta agus foirne le bunachar sonraí cuimsitheach próifílí ról agus clár bainistíochta agus forbartha feidhmíochta.

Is é an lucht bainistíochta feidhmiúcháin, i gcomhar leis an gCoimisiún, a shonraíonn cuspóirí uileghabhálacha (leibhéal eintitis) an Bhainc Ceannais laistigh de Straitéis trí bliana. Ba é an Coimisiún a d'fhormheas Straitéis reatha an Bhainc Ceannais agus cuireadh faoi bhráid an Aire Airgeadais é. Tháinig sí in éifeacht an 1 Eanáir 2022. Tugadh athbhreithniú leath bealaigh ar an Straitéis seo chun críche in 2024 agus rinne an Coimisiún Straitéis nuashonraithe trí bliana a fhorghabháil agus a chur faoi bhráid an Aire Airgeadais i Meán Fómhair 2024, agus leathnaíodh tréimhse na Straitéise go dtí deireadh 2027 i gcomhréir le ceanglais reachtúla. Leantar den Straitéis seo a chur chun feidhme agus a thuairisciú, agus d'fhaireachán a dhéanamh uirthi, trí bhíthin phróiseas Pleanála Bliantúla Gnó de chuid an Bhainc Ceannais, lena n-áirítear athbhreithniú foirmiúil rialta ag an mbainistíocht shinsearach agus athbhreithniú leathbhliantúil ag an gCoimisiún.

Feabhsaíodh tuilleadh an próiseas Pleanála Bliantúla Gnó ar leibhéal eagraíochtúil in 2024. Leis an bpróiseas seo, déantar cuspóirí inláimhsithe de threo fadtéarmach straitéiseach agus de Threochlár meántéarmach an Bhainc Ceannais maidir le Gnóthú

Straitéise, ar cuspóirí iad a bheidh le gnóthú thar thréimhse bliana, agus a bheidh ailínithe leis an mbuiséad bliantúil. Cuimsíonn sé cuspóirí oibríochtúla agus straitéiseacha ábhartha ar fud na réimsí gnó go léir. I mí na Samhna 2024, d'fhorghnó an Coimisiún an Plean Bliantúil Gnó do 2025.

Anuas air sin, leanann an Coimisiún d'fhorghnóirí a dhéanamh ar chur chun feidhme agus ar chomhlíonadh Chód Eitice an Bhainc Ceannais a fhéachann leis na caighdeáin is airde iompair eitice a áirithiú i measc bhaill foirne agus oifigigh an Bhainc Ceannais. Tá a Chód Iompair agus Eitice féin glactha ag an gCoimisiún. Bhunaigh an Coimisiún Beartas Inmheánach um Nochtadh agus déanann sé athbhreithniú air ar bhonn bliantúil. Leis an mBeartas seo, cuirtear sraith cainéal ar fáil d'fhostaithe chun faisnéis a nochtadh go rúnda maidir le héagóir fhéideartha sa Bhanc Ceannais gan faitíos go mbeidh drochthorthaí pearsanta air.

Bainistíocht Riosca

Tá a fhonn i leith na bpríomh-aicmí riosca eagraíochtúil a bhfuil an Banc Ceannais neamhchosanta orthu sainithe ag an gCoimisiún sa Chreat Foinn Riosca.¹⁰ Sa Chreat seo, sonraítear na méideanna agus na cineálacha riosca atá inghlactha ag an mBanc Ceannais le linn dó a phlean straitéiseach a bhaint amach agus a shainordú a chomhlíonadh, agus sonraítear an cur chuige maidir le faireachán agus formhaoirsiú leanúnach a dhéanamh ar na rioscaí sin, agus tacú le cinnteoireacht riosca-eolach ag an am céanna. Déantar Tuarascáil Riosca Chomhtháite ar an bpróifíl riosca in aghaidh fonn riosca ar fud na bpríomh-aicmí riosca a chur i láthair ag tréimhsí rialta don Choiste Bainistíochta Riosca, don Choiste Ceannaireachta Feidhmiúcháin, agus don Choiste Riosca.

Is gné lárnach d'oibriú éifeachtach Chóras Rialuithe Inmheánacha an Bhainc Ceannais iad nósanna imeachta chun rioscaí a shainaithint, a mheasúnú agus a bhainistiú, ar rioscaí iad a bhféadfadh tionchar díobhálach a bheith acu ar ghnóthú chuspóirí an Bhainc Ceannais ar leibhéal foriomlán eagraíochtúil agus laistigh de gach ceann dá rannáin. Tá Creat Bainistíochta Riosca Oibríochtúil bunaithe ag an gCoimisiún chun próiseas comhréireach um shainaithint agus measúnú riosca a áirithiú, lena

¹⁰ I Meán Fómhair 2024, d'fhorghnó an Coimisiún Creat Lamháltais Riosca nua, a ghabhfaidh ionad an Chreata Foinn Riosca nuair a chuirfear chun feidhme é in 2025. Tá an Creat Lamháltais Riosca ceaptha tuiscint níos fearr a chothú ar neamhchosaintí riosca atá ábhartha do chomhlíonadh shainordú an Bhainc Ceannais, agus é á aithint nach bhfuil sé indéanta nó inmhianaithe b'fhéidir iarracht a dhéanamh na rioscaí go léir a d'fhéadfadh teacht chun cinn a dhíchur. Is é is aidhm don Chreat Lamháltais Riosca tacú le tuiscint a chothú ar an iarracht ba chóir a dhéanamh chun na neamhchosaintí seo a bhainistiú agus a mhaolú, agus na comhhabhtálacha gaolmhara agus, ar an gcaoi sin, tacú le bainistíocht éifeachtach, chomhréireach riosca ar fud na heagraíochta agus cuidiú le cinntí tosaíochta is gá a dhéanamh.

mbreithnítear an dóchúlacht go dtiocfaidh rioscaí chun cinn agus na himpleachtaí ionchasacha oibriúcháin, airgeadais agus clú.

Sa Chreat Bainistíochta Riosca Oibríochtúil, cuimsítear próiseas measúnaithe riosca agus rialaithe do na rannáin lena mbunaítear agus lena gcothabháiltear cláir chaighdeánaithe rannán de neamhchosaintí agus de theagmhais riosca oibríochtúil ábhartha. Athbhreithnítear sonraí chláir riosca agus teagmhais na rannán agus tuairiscítear orthu don Choiste Bainistíochta Riosca agus don Choiste Riosca le linn na bliana, agus cinntítear go háirithe go nglactar bearta feabhais de láimh chun dul i ngleic le neamhchosaintí atá lasmuigh de lamháltais fhormheasta riosca.

Áirítear freisin sa Chreat Bainistíochta Riosca Oibríochtúil dearbhú cáilíochta leanúnach riosca-bhunaithe chun na rioscaí sainaitheanta a bhailíochtú. Chun críoche an nós imeachta seo, athbhreithnítear rioscaí agus, i gcás ina mbíonn bearta feabhais de dhíth, cuimsítear iad i bplean bainistíochta riosca gach rannáin. Ceanglaítear ar lucht bainistíochta gach rannán a dhearbhu ar bhonn ráithiúil go ndéantar a gcuid clár riosca a athbhreithniú agus a nuashonrú de réir mar is gá.

Déanann an Coiste Riosca maoirsiú freisin ar Chreat tiomanta Bainistíochta Riosca Airgeadais. Leis seo, dírithear go príomha ar rioscaí airgeadais reatha agus ar rioscaí airgeadais atá ag teacht chun cinn, ar rioscaí iad a mbeadh iarmhairt acu ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais de thoradh chur chun feidhme beartais airgeadaíochta agus gníomhaíochtaí lánroghnacha infheistíochta. Le linn na tréimhse tuairiscithe, rinne an Coimisiún athbhreithniú ar stádas na rioscaí airgeadais sin agus bhreithnigh sé moltaí maidir le rialú agus bainistiú éifeachtach na rioscaí sin i gcomhréir leis na lamháltais atá leagtha amach ina Chreat Foinn Riosca formheasta.

Ghlac an Banc Ceannais roinnt gníomhaíochtaí le blianta beaga anuas mar fhreagairt ar an riosca maidir le caillteanais airgeadais a eascraíonn as neamhréir rátaí úis ar a chlár comhardaithe a bhain le cur chun feidhme beartas airgeadaíochta mar chuid de shainordú Eurochórais an Bhainc Ceannais. Folaíonn na bearta sin Soláthar i leith Rioscaí Ginearálta arb ionann é agus €2,867.9m a thabhairt anonn go 2024 d'fhonn caillteanais ionchasacha a chlúdach. Tháinig laghdú ar an soláthar seo ag deireadh 2024 (go €2,072.5m) toisc gur baineadh úsáid as chun réadú na gcaillteanas ionchasach airgeadais a chlúdach.¹¹ I bhfianise úsáid an tsoláthair chun cion de na caillteanais riosca airgeadais seo a chlúdach, taifeadadh glansuíomh brabúis de nialas ag deireadh na bliana 2024.

¹¹ In 2024, thaifead an Banc Ceannais caillteanas €795.4m sular baineadh úsáid as an Soláthar i leith Rioscaí Ginearálta. D'eascair an caillteanas seo go príomha toisc gur sháraigh costas dhliteanais an Bhainc Ceannais an t-ioncam a fuarthas ar bhannaí a ceannaíodh roimhe sin chun críoche beartais airgeadaíochta.

Le linn 2024, fuair an Coimisiún agus a chuid coistí tuarascálacha maidir le neamhchosaintí an Bhainc Ceannais ar riosca oibríochtúil agus airgeadais, agus maidir le gnéithe éagsúla de Chóras na Rialuithe Inmheánacha, agus bhreithnigh sé éifeachtacht an Chórais ina iomláine trí nós imeachta um athbhreithniú bliantúil. Ba iad an Rannán um Rialachas Inmheánach, an Rannán um Iniúchóireacht Inmheánach agus an Rannán um Riosca Eagraíochtúil a d'ullmhaigh na tuarascálacha sin. Tar éis dó na tuarascálacha sin a athbhreithniú, tá an Coimisiún sásta go dtugann an forbhreathnú léiriú cruinn ar stádas Chóras na Rialuithe Inmheánacha a bhí i bhfeidhm le linn na tréimhse tuairiscithe.

Anuas air sin, agus i gcomhréir le Samhail na dTrí Líne Cosanta maidir le freagrachtaí bainistíochta riosca agus rialaithe a shannadh, tacaíonn an Rannán um Riosca Eagraíochtúil agus an Rannán um Iniúchóireacht Inmheánach le hoibriú Chóras na Rialuithe Inmheánacha chun a chinntiú go ndéantar creataí bainistíochta riosca atá formheasta ag an gCoimisiún, lena n-áirítear measúnú agus athbhreithniú ar rioscaí agus rialuithe, a chur i bhfeidhm go córasach.

Cosaint Sonraí

Próiseálann an Banc Ceannais sonraí pearsanta le linn dó roinnt dá fheidhmeanna reachtúla a chomhlíonadh, agus i ndáil le fostaíocht foirne agus lena chaidreamh le soláthraithe seirbhíse tríú páirtí. Sna hAchtanna um Chosaint Sonraí 1998 go 2018 agus sa Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (GDPR), leagtar amach na hoibleagáidí éagsúla atá infheidhme le linn sonraí pearsanta a phróiseáil. Tá Beartas um Chosaint Sonraí, Creat Oibríochtúil um Shonraí Pearsanta agus nósanna imeachta oibríochtúla gaolmhara forbartha ag an mBanc Ceannais chun na ceanglais seo a chomhlíonadh. Sainítear leo na ról agus freagrachtaí inmheánacha i ndáil le cosaint sonraí a bhainistiú, agus leagtar amach an chaoi ina ndéantar na príomhphrionsabail um chosaint sonraí a chur chun feidhme sa Bhanc Ceannais. I gcomhréir le ceanglais GDPR, tá Oifigeach um Chosaint Sonraí ceaptha ag an mBanc Ceannais, agus bíonn an méid seo a leanas i gceist leis an ról sin: comhairle a thabhairt maidir le sonraí, faireachán agus measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh na reachtaíochta agus na gceanglas éagsúil um chosaint sonraí, comhordú a dhéanamh ar theagmhais a bhaineann le cosaint sonraí, freagraí a thabhairt ar iarrataí ar rochtain agus tuairisciú go rialta do choistí maoirseachta.

Sa tréimhse atá faoi athbhreithniú, rinneadh dul chun cinn maidir le cur chun feidhme pleananna feabhsúcháin chun dul i ngleic le roinnt rioscaí maidir le cosaint sonraí atá ag bagairt ar an mBanc Ceannais agus a bhfuil an cumas is mó acu damáiste a dhéanamh dá chlú agus/nó damáiste airgeadais a dhéanamh. Coinnítear an Coiste

Bainistíochta Riosca ar an eolas maidir leis an dul chun cinn atá déanta i leith na ngníomhaíochtaí sin.

I mí Lúnasa 2023, d'aithin an Banc Ceannais earráid chartlannaithe a rinne dífear don tréimhse choinneála a bhain le faisnéis tomhaltóirí áirithe arna sealbhú ar an bPríomh-Chlár Creidmheasa. De thoradh na hearráide seo, coinníodh faisnéis tomhaltóirí áirithe ar an bPríomh-Chlár Creidmheasa (CCR) go ceann tréimhse trí mhí bhreise, agus áiríodh go mícheart i dtuarascálacha creidmheasa í. B'ionann an earráid seo agus sárú ar an reachtaíocht um chosaint sonraí. I gcomhréir le hoibleagáidí an Bhainc Ceannais faoin reachtaíocht um chosaint sonraí, chuir an Banc Ceannais an Coimisiún um Chosaint Sonraí (DPC) ar an eolas faoin teagmhas seo. Chuir DPC in iúl don Bhanc Ceannais in 2023 go raibh tús curtha aige le fiosrúchán i dtaobh an teagmhais agus tá an fiosrúchán sin fós ar siúl. Go dtí go mbeidh toradh an fhiosrúcháin ar fáil, féadfaidh go mbeidh an Banc Ceannais faoi dhliteanas fineáil a íoc le DPC. Tar éis dó an teagmhas a réiteach, thionscain an Banc Ceannais athbhreithniú neamhspleách ar na cosaintí, an bhainistíocht, na rialuithe agus na bearta formhaoirseachta níos leithne um chosaint sonraí a bhí i bhfeidhm maidir le hoibriú an Phríomh-Chláir Creidmheasa. Bhí tátail agus moltaí éagsúla san athbhreithniú sin a tugadh chun críche i mí Dheireadh Fómhair 2024. Tá an Banc Ceannais ag obair chun na moltaí sin a chur chun feidhme agus tuairiscítear don Choimisiún ar an dul chun cinn atá á dhéanamh maidir lena gcur chun feidhme. I mí na Samhna 2024, d'fhoilsigh an Banc Ceannais achoimre feidhmiúcháin ón athbhreithniú neamhspleách.

Soláthar

Oibríonn an Banc Ceannais Beartas Corparáideach Soláthair atá formheasta ag an gCoimisiún. Comhlíontar ceanglais soláthair an Bhainc Ceannais i gcomhréir leis an mBeartas seo agus leis an gcreat rialaithe inmheánaigh a bhunaíonn sé.

Leis an mBeartas, féachtar leis na treoirlínte Eorpacha agus náisiúnta agus leis an dlí Eorpach agus náisiúnta a chomhlíonadh mar atá leagtha amach ag an Oifig um Sholáthar Rialtais seachas maidir le foilsiú sonraí a bhaineann le dámhachtain conarthaí os cionn €25,000 ar an suíomh gréasáin um soláthar náisiúnta (eTenders). Chinn an Banc Ceannais an ceanglas trédhearcachta seo a chomhlíonadh trí leanúint d'fhógraí dámhachtana a fhoilsiú le haghaidh conarthaí arna bhfógairt ar eTenders ag pointe iontrála tairisigh um Sholáthar Náisiúnta, eadhon €50,000, agus leanúint de chonarthaí foilsithe ar mó ná €25,000 a luach a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin an Bhainc Ceannais tríd an tairseach a bhaineann le Saoráil Faisnéise a leasú ó €50,000 go €25,000 ar chúiseanna éifeachtúlachta agus éifeachtachta oibríochta.

In imthosca teoranta áirithe, féadfar conarthaí a dhámhachtain gan dul ar iontaoibh próiseas iomaíoch tairiscintí:

- I gcás ina bhforáiltear sna rialacha soláthair do dhíolúine/d'eisceacht ábhartha, nó
- I gcás nach bhfuil aon oibleagáid dhlíthiúil tairiscintí a lorg (e.g. toisc go bhfuil luach an chonartha faoi bhun Thairseach AE agus nach bhfuil aon leas trasteorann) agus ina bhfuil imthosca eisceachtúla ann.

Meastar gur ‘conarthaí neamhchomhlíontacha’ iad aon chonarthaí eile a dhámhtar gan dul ar iontaoibh próiseas iomaíoch tairisceana agus bíonn siad sin á bhformhaoirsiú ag an gCoiste Feidhmíochta agus Acmhainní agus ag an gCoiste Iniúcháireachta. Níor dhámh an Banc Ceannais aon ‘conarthaí neamhchomhlíontacha’ in 2024 agus níor tabhaíodh aon chaiteachas ar an gconradh neamhchomhlíontach amháin a bhí ann cheana. Leanfaidh an conradh seo go dtí deireadh a théarma nuair a bheidh na seirbhísí curtha i gcrích agus tá cur síos ar an gconradh neamhchomhlíontach ar fáil sa tábla thíos.

I mí Aibreáin 2020, chinn an Banc Ceannais, bunaithe ar an tábhacht mhór a bhain le cineál na seirbhísí, go ndéanfaí an conradh le haghaidh Óstáil Lárionad Sonraí agus Seirbhísí Bainistíochta a dhámhachtain gan nós imeachta iomaíoch ar fhorais fíorphráinne (de bhun Rialachán 32(2)(c) de I.R. 284 de 2016) mar gheall ar éigeandáil COVID-19. D’fhoilsigh an Banc Ceannais Fógra Trédhearcachta Ex-Ante Saorálach (VEAT) an 3 Lúnasa 2020 inar sonraíodh go soiléir go raibh sé i gceist aige conradh nua a dhámhachtain. B’ionann an caiteachas ar an gconradh seo agus €13,449,191 (gan CBL a áireamh) in 2024 agus €12,456,560 (gan CBL a áireamh) in 2023.

Tábla 1.1 Miondealú ar Chonarthaí Neamhchomhlíontacha

An fáth le dír-dhámhachtain	Líon na gconarthaí 2024	Caiteachas (€) 2024	Líon na gconarthaí 2023	Caiteachas (€) 2023
Cosc ar phróiseas tairisceana iomaíche de bharr chineál íogair nó rúnda na hoibre	1 ¹²	0	1	0
Tar-rolladh conartha reatha go dtí go dtabharfar próiseas tairisceana chun críche	0	0	0	0
Tar-rolladh conartha reatha a leanfaidh go deireadh a théarma	0	0	0	0
Iomlán	1	0	1	0

¹² Ag deireadh 2024, ba é seo an t-aon chonradh dír-dhámhachtana amháin a bhí fágtha (arna dhámhachtain gan dul ar iontaoibh próiseas tairisceana).

Athbhreithniú agus Faireachán ar Chóras na Rialuithe Inmheánacha

Chun a chinntiú go bhfuil Córas na Rialuithe Inmheánacha ag oibriú i gcomhréir lena chuid ionchas, tá Rannán um Iniúchóireacht Inmheánach bunaithe ag an gCoimisiún chun athbhreithniú agus faireachán a dhéanamh ar fheidhmíochta agus éifeachtúlacht ghníomhaíochtaí an Bhainc Ceannais i ndáil le bainistíocht agus rialú riosca.

Tuairiscíonn Ceannasaí an Rannáin um Iniúchóireacht Inmheánach go díreach don Ghobharnóir, agus bíonn rochtain neamhsrianta aige ar an lucht Bainistíochta agus ar chomhaltaí an Choimisiúin. Bíonn gníomhaíochtaí an Rannáin um Iniúchóireacht Inmheánach faoi stiúir ag Cairt na hIniúchóireachta Inmheánaí agus ag an bPlean Iniúchóireachta Bliantúil arna bhformheas ag an gCoiste Iniúchóireachta. Déanann an Rannán um Iniúchóireacht Inmheánach measúnú ar chomhlíonadh bheartas agus nósanna imeachta an Bhainc Ceannais agus ar chomhlíonadh dlíthe agus rialachán infheidhme, agus cuireann sé dearbhú neamhspleách, oibiachtúil ar fáil maidir le leordhóthanacht agus éifeachtacht na bainistíochta riosca, na rialuithe inmheánacha agus na bpróiseas rialaithe trí iniúchóireachtaí rialta a dhéanamh.

Déanann an Rannán um Iniúchóireacht Inmheánach a chuid fionnachtana a thuairisciú go díreach don Choiste Iniúchóireachta. Sna tuarascálacha sin, leagtar béim ar easnaimh, más ann dóibh, i gCóras na Rialuithe Inmheánacha agus sonraítear na bearta comhaontaithe feabhais a bheidh le glacadh ag an mbainistíocht i gcás ina meastar gur gá sin. Déanann an Rannán um Iniúchóireacht Inmheánach faireachán ar chur chun feidhme beart chun a chinntiú go leanfaidh an timpeallacht rialaithe de bheith éifeachtach. Faigheann an Coiste Iniúchóireachta tuairiscí chun dáta ar bhonn rialta maidir le stádas saincheisteanna arna n-ardú ag na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha agus glacann sé bearta leantacha chun a áirithiú go ndéanfar bearta iomchuí, tráthúla i leith na saincheisteanna sin.

Athbhreithniú Bliantúil ar Chóras na Rialuithe Inmheánacha

Rinne an Coimisiún athbhreithniú ar éifeachtacht Chóras na Rialuithe Inmheánacha sa Bhanc Ceannais don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024. Rinne an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú mionsonraithe ar éifeachtacht Chóras na Rialuithe Inmheánacha agus thuairiscigh a chuid fionnachtana don Choimisiún i mí Aibreáin 2025. San athbhreithniú sin ar éifeachtacht Chóras na Rialuithe Inmheánacha, áiríodh an méid seo a leanas:

- Breithniú a dhéanamh ar thuarascálacha ón Rannán um Riosca Eagraíochtúil ina leagtar amach neamhchosaintí an Bhainc Ceannais ar rioscaí straitéiseacha, airgeadais agus oibríochtúla agus breithniú ar ghnéithe eile de Chóras na Rialuithe Inmheánacha arna gcur ar fáil ag an Rannán um Rialachas Inmheánach

- Breithniú a dhéanamh ar obair an Rannáin um Iniúchóireacht Inmheánach agus ar a chuid tuarascálacha agus fionnachtana.
- Forbhreathnú a dhéanamh ar thuarascálacha rialta ón Rannán um Iniúchóireacht Inmheánach maidir le stádas thimpeallacht rialaithe inmheánaigh an Bhainc Ceannais agus stádas saincheisteanna arna gcur in iúl roimhe seo ina gcuid tuarascálacha féin agus nithe arna gcur in iúl ag na hiniúcháirí seachtracha
- Forbhreathnú ar athruithe suntasacha ar Chóras na Rialuithe Inmheánacha sa tréimhse tuairiscithe.
- Breithniú a dhéanamh ar shaincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais arna sainaitheint ag na hiniúcháirí seachtracha
- Breithniú a dhéanamh ar bheartas an Bhainc Ceannais um bainistíocht teagmhas ina leagtar amach an próiseas agus na ceanglais maidir le teagmhas a shainaitheint, a mheasúnú, a thuairisciú, agus maidir le faireachán a dhéanamh ar fheabhsuithe rialaithe agus rialachais. Tá clár teagmhas ann ina dtuairiscítear teagmhais thuairiscithe; déantar measúnú ar na teagmhais seo agus sanntar grád dóibh i gcomhréir lena dtionchar.

Bunaithe ar an méid sin thuas, measann an Coimisiún go bhfuil Córas na Rialuithe Inmheánacha a bhí i bhfeidhm sa Bhanc Ceannais don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2024 éifeachtach i gcónaí.

Gabriel Makhoul
An Gobharnóir

Shay Cody
Comhalta den Choimisiún

29 Aibreán 2025

CUNTAS LEITHGHABHÁLA BRABÚIS AGUS CAILLTEANAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 31 Nollaig 2024

	Nóta	2024 €000	2023 €000
Ioncam Úis	2	4,726,620	4,323,150
Caiteachais Úis	2	(4,710,068)	(4,535,740)
Glanioncam/(chaiteachas) úis	2	16,552	(212,590)
Glanghnóthachain réadaithe arna n-eascairt as oibríochtaí airgeadais	3	75,830	1,043,356
Díluachálacha sócmhainní airgeadais agus staideanna airgeadais	3	(33,498)	(41,393)
Aistriú ó sholáthairtí	3	795,384	131,934
Glantoradh oibríochtaí airgeadais, díluachálacha agus soláthairtí	3	837,716	1,133,897
Ioncam ó tháillí agus ó choimisiúin	4	2,109	4,488
Ioncam ó ionstraimí cothromais agus ó leasanna rannpháirteachais	5	2,668	2,978
Glantoradh chomhthiomsú ioncaim airgeadaíochta	6	(724,724)	(640,449)
Glanioncam eile	7	253,926	222,662
<i>Ioncam ón tobhach maoiniúcháin</i>		237,672	205,017
<i>Eile</i>		16,254	17,645
GLANIONCAM IOMLÁN		388,247	510,986
Glanchaiteachais foirne	8	(239,921)	(213,809)
Caiteachais oibríochtúla eile	8	(107,693)	(96,920)
Caillteanas neamhréadaithe ar réadmhaoín infheistíochta	8	(7,000)	(18,229)
Muirear lagaithe ar mhaoín, gléasra, trealamh	8	-	(156,858)
Dímheas	8	(28,761)	(20,890)
Amhábhair um tháirgeadh airgeadra	8	(4,872)	(4,280)
CAITEACHAIS IOMLÁNA	8	(388,247)	(510,986)
BRABÚS DON BHLIAIN ROIMH GHLUAISEACHTAÍ AR GHNÓTHACHAIN NEAMHRÉADAITHE, GNÓTHACHAN ACHTÚIREACH AGUS LEITHGHABHÁIL BRABÚIS		-	-
Glanghluaiseacht na ngnóthachan neamhréadaithe	35	598,843	(1,013,161)
Aistrithe (chuig)/ó c(h)untais athluachála	35	(598,843)	1,013,161
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach ar an scéim pinsin	33	66,710	(13,835)
Aistriú ó chúlchistí	36	(66,710)	13,835
IONCAM BARRACHAIS IS INÍOCTHA LEIS AN STÁTCHISTE	9	-	-

Tá na beartais chuntasaíochta in éineacht le Nótaí 1 go dtí 44 mar chuid de na cuntais seo.

Gabriel Makhoul
An Gobharnóir

Vasileios Madouros
An Leas-Ghobharnóir
Cobhsaíocht Airgeadais agus Airgeadaíochta

29 Aibreán 2025

CLÁR COMHARDAITHE AMHAIL AR AN 31 Nollaig 2024

SÓCMHAINNÍ	Nóta	2024 €000	2023 €000
Ór agus infháltas óir	10	970,766	722,100
Éilimh in airgeadra eachtrach ar chónaitheoirí nach bhfuil sa limistéar euro	11	10,878,680	10,603,173
Éilimh in airgeadra eachtrach ar chónaitheoirí atá sa limistéar euro	12	219,455	14,294
Éilimh in euro ar chónaitheoirí nach bhfuil sa limistéar euro	13	1,650,452	2,109,292
Iasachtaí le hinstitiúidí creidmheasa an limistéir euro maidir le hoibríochtaí beartais airgeadaíochta in euro	14	-	84,500
Éilimh eile in euro ar institiúidí creidmheasa an limistéir euro	15	1,616,936	1,736,502
Urrúis in euro de chuid cónaitheoirí atá sa limistéar euro	16	65,015,046	67,946,101
Urrúis arna sealbhú chun críocha Beartais Airgeadaíochta		56,318,429	60,016,155
Urrúis Eile		8,696,617	7,929,946
Éilimh in-Eurochórais		95,847,124	98,515,149
Leas rannpháirteachais in BCE	17	459,609	237,271
Éilimh atá coibhéiseach le haistriú cúlchistí eachtracha	18	883,534	683,175
Éilim a bhaineann le TARGET	19	94,503,981	97,594,703
Sócmhainní eile	20	2,884,279	2,833,653
Sócmhainn pinsin	33	11,584	-
Sócmhainní iomlána		179,094,322	184,564,764

Tá na beartais chuntasaíochta in éineacht le Nótaí 1 go dtí 44 mar chuid de na cuntais seo.

Gabriel Makhoul
An Gobharnóir

Vasileios Madouros
An Leas-Ghobharnóir
Cobhsaíocht Airgeadais agus Airgeadaíochta

29 Aibreán 2025

CLÁR COMHARDAITHE AMHAIL AR AN 31 Nollaig 2024

DLITEANAIS	Nóta	2024 €000	2023 €000
Nótaí bainc i gcúrsaíocht	22	31,830,414	24,221,493
Dliteanais d'institiúidí creidmheasa de chuid an limistéir euro maidir le hoibríochtaí beartais airgeadaíochta in euro	23	87,727,998	94,040,334
Dliteanais eile in euro d'institiúidí creidmheasa an limistéir euro	24	505,764	751,848
Dliteanais in euro do chónaitheoirí eile sa limistéar euro	25	21,014,616	22,557,483
Dliteanais in euro do chónaitheoirí nach bhfuil sa limistéar euro	26	889,211	1,030,899
Dliteanais in airgeadra eachtrach do chónaitheoirí sa limistéar euro	27	115,119	-
Dliteanais in airgeadra eachtrach do chónaitheoirí nach bhfuil sa limistéar euro	28	-	45,776
Contrapháirtí ceart speisialta tarraingthe arna leithdháileadh ag an CAI	29	5,120,481	4,962,491
Dliteanais in-Eurochórais		20,315,130	25,052,149
<i>Glandliteanais a bhaineann le leithdháileadh nótaí bainc euro laistigh den Eurochóras</i>	30	19,592,087	24,413,094
<i>Dliteanais eile laistigh den Eurochóras (glan)</i>	31	723,043	639,055
Dliteanais eile	32	1,753,962	1,885,914
Sochair scoir	33	-	63,751
Soláthairtí	34	2,075,174	2,871,726
Cuntais athluachála	35	1,475,245	876,402
Caipiteal agus cúlchistí	36	6,271,208	6,204,498
Dliteanais iomlána		179,094,322	184,564,764

Tá na beartais chuntasaíochta in éineacht le Nótaí 1 go dtí 44 mar chuid de na cuntais seo.

Gabriel Makhlouf
An Gobharnóir

29 Aibreán 2025

Vasileios Madouros
An Leas-Ghobharnóir
Cobhsaíocht Airgeadais agus Airgeadaíochta

Nótaí a ghabhann leis na Cuntais

Nóta 1: Beartais Chuntasaíochta agus Faisnéis Ghaolmhar

(a) Creat Dlíthiúil

Sa Ráiteas Cuntas, tagraíonn an téarma “an Banc Ceannais”, aon áit a n-úsáidtear é, do Bhanc Ceannais na hÉireann.

Ullmhaíodh na cuntais de bhun Alt 32J d’Acht an Bhainc Cheannais, 1942 (arna leasú) lena bhforáiltear go n-ullmhóidh an Banc Ceannais ráiteas cuntas laistigh de shé mhí ó dheireadh gach bliana airgeadais, agus go gcuirfí é sin faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste don bhliain airgeadais lena mbaineann. Tá an ráiteas san fhoirm atá formheasta ag an Aire Airgeadais. Le foirm na gcuntas, léirítear cineál sonrach na gcúraimí a dhéanann an Banc Ceannais laistigh de chreat CEBC¹³ mar aon lena raon ilchineálach a chuid gníomhaíochtaí. Ceanglaítear faoi Airteagal 27.1 de Reacht CEBC agus BCE go gceapfar iniúchóirí neamhspleácha seachtracha.

(b) Prionsabail Chuntasaíochta

Mar bhall rannpháirteach de CEBC, comhlíonann an Banc Ceannais na beartais chuntasaíochta arna leagan síos ag an gComhairle Rialaithe¹⁴ i dTreoirlíne BCE/2016/34 (an ‘Treoirlíne’)¹⁵. Ullmhaíodh Ráiteas Cuntas an Bhainc Ceannais i gcomhréir leis na forálacha a leagtar amach sa Treoirlíne, lena n-áirítear ullmhúchán ar bhonn gnóthas leantach. I gcásanna nach dtugann an Treoirlíne treoir shonrach, leantar cleachtais chuntasaíochta a bhfuil glacadh coitianta leo in Éirinn agus forálacha iomchuí reachtúla¹⁶ a bhfuil feidhm acu maidir leis an mBanc Ceannais. Is ionann an Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe

¹³ An téarma Córas Eorpach Banc Ceannais (CEBC), tagraíonn sé do na 27 mBanc Cheannais Náisiúnta (BCNanna) de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh amhail ar an 31 Nollaig 2024 i dteannta an Bhainc Ceannais Eorpaigh (BCE). Tagraíonn an téarma “Eurochóras” don 20 BCN de chuid na mBallstát atá rannpháirteach san Aontas Airgeadaíochta, i dteannta BCE, amhail ar an dáta céanna.

¹⁴ Is í an Chomhairle Rialaithe príomhchomhlacht cinnteoireachta BCE. Tá an seisear comhaltaí den Bhord Feidhmiúcháin uirthi móide gobharnóirí bhainc cheannais náisiúnta an 20 tír sa limistéar euro.

¹⁵ Tagraíonn an Treoirlíne do Threoirlíne (AE) 2016/2249 ón mBanc Ceannais Eorpach arna leasú an 3 Samhain 2016 ar chreat dlíthiúil do chuntasaíocht agus do thuairisciú airgeadais i CEBC (BCE /2016/34) arna leasú.

¹⁶ Orthu sin, áirítear Achtanna an Bhainc Ceannais 1942-2023, Central Bank of Ireland (Surplus Income) Regulations 1943 (sna Rialacháin seo, foráiltear do ríomh bharrachas ioncaim an Bhainc Ceannais gach bliain agus íoctar an t-ioncam barrachais sin leis an Státchiste i gcomhréir le halt 32H d’Acht an Bhainc Cheannais 1942, an tAcht Monaíochta 1950, na hAchtanna um Airgead Reatha Deachúil 1969-1990 agus an tAcht um Aontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta, 1998. Tá an Banc faoi réir an Chonartha ar an Aontas Eorpach freisin agus an Chonartha ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, lena gcuimsítear Reacht CEBC agus BCE, agus tá sé faoi réir aon dlíthe de chuid AE arna ndéanamh faoi na Conarthaí sin agus a bhaineann le bainc cheannais náisiúnta de chuid CEBC.

agus i bPoblacht na hÉireann agus an Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102 (FRS 102) arna eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais.

Tá na prionsabail agus beartais a leagtar amach sa Treoirlíne i gcomhréir, a bheag nó a mhór, leis na prionsabail chuntasaíochta a bhfuil glacadh coitianta leo in Éirinn. Is iad seo a leanas na príomhéagsúlachtaí atá ábhartha don Bhanc Ceannais idir an Treoirlíne (forálacha éigeantacha agus molta) agus FRS 102:

- a. Gnóthachain neamhréadaithe ó shócmhainní agus ó dhliteanais arna dtomhas ar mhargadhluach, tabharfar cuntas ina leith tríd an gCuntas Brabúis agus Caillteanas agus Leithghabhála agus déanfar iad a aistriú chuig an gcuntais athluachála ar an gClár Comhardaithe.
- b. Ní bheidh gá le ráiteas ar shreafaí airgid.
- c. Áirítear soláthar i leith rioscaí airgeadais faoin mír dliteanais “Soláthairtí”.

Ceanglaítear go mbainfear úsáid as meastacháin ríthábhachtacha chuntasaíochta áirithe chun Ráiteas Cuntas an Bhainc Ceannais a ullmhú i gcomhréir leis an Treoirlíne agus le FRS 102. Ina theannta sin, ceanglaítear ar an lucht bainistíochta breithiúnas a fheidhmiú le linn dóibh beartais chuntasaíochta an Bhainc Ceannais a chur i bhfeidhm. I gcás ina bhfuil an Treoirlíne tostach i ndáil le hionstraimí airgeadais, leanann an Banc Ceannais ceanglais alt 11 agus alt 12 ina iomláine faoi FRS 102. I Nóta 1 (n) “Meastacháin agus Breithiúnais Ríthábhachtacha Chuntasaíochta”, cuirtear in iúl na réimsí a mbaineann leibhéal níos airde breithniúnais nó measúnachta leo. Déantar sócmhainní airgeadais a fhritháireamh agus cuirtear na glanmhéideanna in iúl sa Ráiteas Cuntas nuair atá ceart is infheidhmithe le dlí ann chun na méideanna sainaitheanta a fhritháireamh agus nuair a bheartaítear réiteach a dhéanamh ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dliteanas a réiteach go comhuaineach (Nóta 11(i)(a), Nóta 19, Nóta 30, Nóta 31). Ní raibh aon athruithe ar na beartais chuntasaíochta arna gcur i bhfeidhm ag an mBanc le linn na bliana.

(c) Treoirlíne Chuntasaíochta an Eurochórais

Mar chomhalta den CEBC/Eurochóras, tá Treoirlíne Chuntasaíochta BCE glactha ag an mBanc Ceannais. Is é seo a leanas achoimre ar phríomhfhforálacha na Treoirlíne.

(i) Cuntasaíocht Dáta Trádála¹⁷

Sonraítear sa Treoirlíne go bhféadfar cuntasaíocht dáta trádála a chur chun feidhme agus úsáid á baint as “gnáthchur chuige” nó as “cur chuige malartach”. Baineann an

¹⁷ Arna sainiú i dTreoirlíne an Bhainc Cheannais Eorpaigh (3 Samhain 2016) ar chreat dlíthiúil do chuntasaíocht agus do thuairisciú airgeadais sa CEBC (BCE/2016/34).

Banc Ceannais úsáid as an gcur chuige malartach agus, dá bhrí sin, déantar idirbhearta i sócmhainní agus i ndliteannais a thaifeadadh ar an dáta socraíochta (go hiondúil an dáta trádála móide dhá lá oibre), seachas an gnáthchur chuige¹⁸ trína ndéantar idirbhearta a thaifeadadh ar an dáta trádála (Nóta 1(h)).

(ii) *Iarmhéideanna in-CEBC*

Eascaíonn iarmhéideanna in-CEBC go príomha as íocaíochtaí trasteorann in AE a shocraítear in airgead bainc ceannais in euro. Tríd is tríd, is iad eintitis phríobháideacha a thionscnaíonn na hidirbhearta seo (i.e. institiúidí creidmheasa, corparáidí agus daoine aonair). Déantar iad shocrú i TARGET - an tUathchóras Mearaistrithe Ollsocráíochtaí Fíor-ama Tras-Eorpach, (Nóta 19) agus éiríonn iarmhéideanna déthaobhacha astu i gcuntais TARGET bhainc cheannais AE.

Déanann íocaíochtaí arna seoladh ag BCE agus ag BCNanna dífeall do na cuntais seo freisin. Déantar na socraíochtaí go léir a chomhiomlánú agus a choigeartú go huathoibríoch chun a bheith mar chuid de shuíomh aonair do gach BCN i leith BCE. Déantar na gluaiseachtaí i gcuntais TARGET a léiriú i dtaifid chuntasaíochta BCE agus BCNanna ar bhonn laethúil.

Iarmhéid in-Eurochórais an Bhainc Ceannais i leith BCE arna eascairt as TARGET, cuirtear in iúl ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais é mar shuíomh sócmhainne nó mar shuíomh dliteannais agus nochtar é faoi “Éilimh a bhaineann le TARGET” (Nóta 19) nó “Dliteannais a bhaineann le TARGET”.

Iarmhéideanna in-CEBC i leith BCNanna nach bhfuil sa limistéar euro agus nach n-eascaíonn as TARGET, nochtar iad faoi “Éilimh in euro ar Chónaitheoirí nach bhfuil sa Limistéar Euro” (Nóta 13) nó faoi “Dliteannais in euro do Chónaitheoirí nach bhfuil sa Limistéar Euro” (Nóta 26).

Iarmhéideanna in-Eurochórais arna n-eascairt as dáileadh nótaí bainc euro laistigh den Eurochóras, déantar iad a áireamh mar ghlandliteannas aonair faoi “Glandliteannais a bhaineann le Dáileadh Nótaí Bainc euro laistigh den Eurochóras” (Nóta 1(c)(iii), Nóta 1 (c)(iv), Nóta 22, Nóta 30).

Iarmhéideanna in-Eurochórais eile arna n-ainmniú in euro (e.g. dáiltí eatramhacha brabúis chuig BCNanna, más ann, torthaí ioncaim airgeadaíochta, riaradh oibríochtaí chun iasachtaí a fháil agus a thabhairt laistigh den Eurochóras lena n-áirítear

¹⁸ BCNanna a bhaineann úsáid as an ngnáthchur chuige, déanfaidh siad urrúis a thaifeadadh lasmuigh den Chlár Comhardaithe ar an dáta trádála. Ar an dáta socraíochta, déanfar na hiontrálacha lasmuigh den Chlár Comhardaithe a aisiompú agus taifeadfar iontrálacha laistigh den Chlár Comhardaithe.

aisíocaíochtaí i dtaca le Tacaíocht chun Rioscaí Dífhostaíochta a mhaolú i gcás Éigeandála (SURE)), cuirtear iad in iúl ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais mar shuíomh glansócmhainne aonair nó mar shuíomh glandliteanais aonair agus nochtar faoi “Éilimh eile laistigh den Eurochóras (glan)/Dliteanais Eile laistigh den Eurochóras (glan)” (Nóta 31) iad.

Éilimh in-Eurochórais arna n-eascairt as leas rannpháirteachais an Bhainc Ceannais in BCE, tuairiscítear iad faoi “Leas Rannpháirteachais in BCE” (Nóta 1 (c)(iii), Nóta 1 (c)(xiv), Nóta 17).

Iarmhéideanna in-Eurochórais arna n-eascairt as aistriú cúlsócmhainní eachtracha chuig BCE ó BCNanna ag teacht isteach san Eurochóras, ainmnítear in euro iad agus tuairiscítear iad faoi “Éilimh atá Coibhéiseach le hAistriú Cúlchistí Eachtracha” (Nóta 1(c)(iii), Nóta 1 (c)(vii), Nóta 18, Nóta 40(ii)).

(iii) Scála Caipitil

Is ionann scála caipitil CEBC agus an céatadán de scairchaipiteal suibscríofa BCE atá a shealbhú ag gach ceann de BCNanna faoi seach de chuid CEBC. Is tomhas é ar mhéid choibhneasta náisiúnta Bhallstáit AE agus is cumasc 50:50 é den Olltáirgeacht Intíre agus de mhéid an daonra. De bhun Airteagal 28 de Reacht CEBC is iad BCNanna CEBC amháin a shuibscríobhfaidh caipiteal BCE. Braitheann suibscríbhinní ar scaireanna atá socraithe i gcomhréir le hAirteagal 29.3 de Reacht CEBC agus nach mór a choigeartú gach cúig bliana. Tháinig an coigeartú is déanaí den sórt sin in éifeacht an 1 Eanáir 2024. Tháinig méadú ar scair an Bhainc Ceannais de chaipiteal suibscríofa BCE ó 1.3772% go 1.7811%.

An dara scála, “Scála caipitil an Eurochórais”, arna dhíorthú ó scála caipitil CEBC atá sonraithe thuas, úsáidtear é mar bhonn leithdháilte do shraith míreanna tábhachtacha lena n-áirítear ioncam airgeadaíochta, nótaí bainc i gcúrsaíocht agus brabúis/caillteanais BCE a roinnt i measc BCNanna an Eurochórais. Tháinig méadú ar scair an Bhainc Ceannais de scála caipitil an Eurochórais ó 1.6798% go dtí 2.1782% i ndiaidh an athbhreithnithe (Nóta 1(c)(ii)).

(iv) Nótaí bainc i gCúrsaíocht

Bíonn nótaí bainc euro á n-eisiúint ag BCE agus BCNanna an limistéir euro, a dhéanann suas an tEurochóras¹⁹. Is ar an lá oibre deireanach de gach mí a dhéantar

¹⁹ Cinneadh ó BCE an 13 Nollaig 2010 maidir le heisiúint nótaí bainc euro (athmhúnlú) (BCE/2010/29), IO L 35, 9.2.2011, Ich. 26, arna leasú.

luach iomlán na nótaí bainc euro atá i gcúrsaíocht a leithdháileadh ar bhainc cheannais an Eurochórais i gcomhréir le scála leithdháilte nótaí bainc gach BCN²⁰.

Tá scair 8% de luach iomlán nótaí bainc euro atá i gcúrsaíocht leithdháilte ar BCE fad atá 92% leithdháilte ar BCNanna i gcomhréir lena n-ualuithe i scála caipitil BCE. Déantar an scair de na nótaí bainc arna leithdháileadh ar gach BCN a chur in iúl faoin mír dliteanais “Nótaí bainc i gCúrsaíocht” (Nóta 22) ar an gClár Comhardaithe.

Eascaíonn iarmhéideanna íoctha in-Eurochórais as an difríocht idir luachanna na nótaí bainc euro arna leithdháileadh ar gach BCN i gcomhréir le scála leithdháilte nótaí bainc agus luach na nótaí bainc euro a chuireann sé i gcúrsaíocht iarbhrí. I gcás easnamh eisiúna maidir le scála caipitil na nótaí bainc, cuirtear na héilimh seo in iúl ar an gClár Comhardaithe faoi “Glanéilimh laistigh den Eurochóras a bhaineann le Leithdháileadh Nótaí Bainc euro laistigh den Eurochóras” (Nóta 1(c)(ii)). I gcás ró-eisiúint maidir le scála caipitil na nótaí bainc, cuirtear na dliteanais seo in iúl ar an gClár Comhardaithe faoi “Glandliteanais laistigh den Eurochóras a bhaineann le Leithdháileadh Nótaí Bainc euro laistigh den Eurochóras” (Nóta 1(c)(ii), Nóta 30). Faightear ús ar an easnamh agus íoctar é ar an ró-eisiúint ar bhonn ráithiúil²¹. Déantar é seo a ghlanadh trí chuntais BCE agus cuimsítear é faoi “Glanioncam/(Chaitheas Uís)” (Nóta 2(xii)) sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála.

(v) Leithdháiltí ag BCE

Chinn an Chomhairle Rialaithe go mbeadh sé seo a leanas dlite do BCNanna an limistéir euro sa bhliain chéanna airgeadais ina bhfabhraíonn sé: ioncam seigniorage BCE a eascaíonn as scair 8% de nótaí bainc euro arna leithdháileadh ar BCE agus an t-ioncam a eascaíonn as urrúis arna sealbhú faoi (a) Clár na Margaí Urrús (CMU), (b) an tríú Clár Ceannaigh do Bhannaí faoi Chumhdach (CCBC3), (c) an Clár Ceannaigh d'Urrúis Sócmhainn-Bhunaithe (ABSPP), agus (d) Clár Ceannaigh na hEanála Poiblí (PSPP), agus (e) Clár Ceannaigh le haghaidh Éigeandáil na Paidéime (PEPP). Mura gcinnfidh an Chomhairle Rialaithe a mhalairt, déanfaidh BCE an t-ioncam seo a dháileadh i mí Eanáir na bliana dar gcionn trí dháileadh eatramhach brabúis²².

Déanfar aon chinneadh den sórt sin a ghlacadh i gcás ina measfaidh an Chomhairle Rialaithe, ar bhonn meastachán réasúnaithe arna ullmhú ag an mBord Feidhmiúcháin, go mbeidh caillteanas foriomlán bliantúil ag BCE nó go mbeidh glanbhrabús bliantúil

²⁰ Tagraíonn scála leithdháilte nótaí bainc do na céatadáin a eascaíonn as sciar BCE d'eisiúint iomlán nótaí bainc a chur san áireamh (8%) agus as scála caipitil an Eurochórais a chur i bhfeidhm maidir le scair na mbanc ceannais náisiúnta rannpháirteach (92%).

²¹ Cinneadh ó BCE 3 Samhain 2016 maidir le leithdháileadh ioncam airgeadaíochta de chuid BCNanna na mBallstát arb é an euro a n-airgeadra (athmhúnlú) (BCE/2016/36), IO L 347, 20.12.2016, lch.26.

²² Cinneadh (AE) 2015/1195 ó BCE an 2 Iúil 2015 lena leasaítear Cinneadh (AE) 2015/298 maidir le dáileadh eatramhach ioncam BCE (BCE/2015/25).

aige a bheidh níos lú ná an t-ioncam seo. Féadfaidh go gcinntí an Chomhairle Rialaithe freisin go n-aistreofar an t-ioncam seo go léir nó cuid de chuig soláthar i leith rioscaí airgeadais. Féadfaidh an Chomhairle Rialaithe a chinneadh go ndéanfar costais arna dtabhú ag BCE i dtaca le heisiúint agus láimhseáil nótaí bainc euro a mhuirearú i gcoinne ioncaim arna thabhú ar nótaí bainc euro i gcursaíocht.

Cuirtear an méid arna dháileadh ar BCNanna in iúl sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála faoi “Ioncam ó Ionstraimí Cothromais agus Leasa Rannpháirteachais” (Nóta 5).

(vi) Glantoradh Chomhthiomsú Ioncaim Airgeadaíochta

An méid d'ioncam airgeadaíochta gach BCN de chuid an Eurochórais, i.e. an glanioncam a thuilltear ar oibríochtaí bheartas airgeadaíochta an Eurochórais, déantar é a chinneadh tríd an ioncam bliantúil iarbhir ó na sócmhainní comharthaithe arna sealbhú in aghaidh a bhoinn dliteanas a thomhas.

Tá an bonn dliteanas déanta suas de na nithe seo a leanas: nótaí bainc i gcursaíocht; dliteanais d'institiúidí creidmheasa an limistéir euro a bhaineann le hoibríochtaí beartais airgeadaíochta arna n-ainmniú in euro: glandliteanais in-Eurochórais a thig as idirbhearta TARGET; agus glandliteanais in-Eurochórais a bhaineann le leithdháileadh nótaí bainc euro laistigh den Eurochóras. Aon ús a íoctar ar dhliteanais a áirítear sa bhonn dliteanas, déantar é a asbhaint as an ioncam airgeadaíochta atá le comhthiomsú.

Tá na sócmhainní comharthaithe déanta suas de na nithe seo a leanas: iasachtú le h-institiúidí creidmheasa an limistéir euro i ndáil le hoibríochtaí beartais airgeadaíochta arna n-ainmniú in euro; urrúis arna sealbhú chun críocha beartais airgeadaíochta; éilimh in-Eurochórais atá coibhéiseach le haistriú cúlsócmhainní eactracha chuig BCE; glanéilimh in-Eurochórais a thig as idirbhearta TARGET; éilimh in-Eurochórais a bhaineann le leithdháileadh nótaí bainc euro laistigh den Eurochóras; agus méid teoranta de shealúchais óir gach BCN i gcomhréir le scála caipitil gach BCN.

Meastar nach ngintear aon ioncam ó ór. Urrúis arna sealbhú chun críocha beartais airgeadaíochta faoi Chinntí ábhartha BCE²³, meastar go ngineann siad ioncam de réir

²³ Cinneadh (AE) 2009/522 ón BCE an 2 Iúil 2009 maidir le cur chun feidhme an chláir ceannaigh do bhannaí faoi chumhdach (BCE/2009/16), IO L 175, 4.7.2009.

Cinneadh (AE) 2011/17 ón BCE an 3 Samhain 2011 maidir le cur chun feidhme an dara clár ceannaigh do bhannaí faoi chumhdach (BCE/2011/17), IO L 297, 16.11.2011.

Cinneadh (AE) 2015/744 ón BCE an 4 Márta 2015 maidir le clár ceannaigh na hearnála poiblí do shócmhainní ar mhargaí tánaisteacha (BCE/2015/10), IO L 121, 14.5.2015, lch. 20-24.

an ráta úis imeallaigh is déanaí²⁴ arna úsáid ag an Eurochóras ina chuid tairiscintí le haghaidh oibríochtaí athmhaoinithe.

I gcás inar mó nó inar lú luach shócmhainní comharthaithe BCN ná luach a bhoinn dliteanas, déanfar an difríocht a fhritháireamh tríd an ráta imeallach is déanaí atá ar fáil do phríomhoibríochtaí athmhaoinithe an Eurochórais a fheidhmiú i leith luach na difríochta. Déantar an méid seo a shuimiú leis an ioncam airgeadaíochta atá le comhthiomsú, nó a asbhaint as, de réir mar is iomchuí.

Is i gcomhréir le scála caipitil suibscríofa an Eurochórais a dhéantar an glanioncam airgeadaíochta arna chomhthiomsú ag an Eurochóras a leithdháileadh idir BCNanna. Is é atá sa difríocht idir an t-ioncam airgeadaíochta arna chomhthiomsú ag an mBanc Ceannais agus an méid arna leithdháileadh arís ar an mBanc Ceannais "Glantóradh ar Chomhthiomsú Ioncaim Airgeadaíochta" a thaifeadtar sa chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála (Nóta 6).

I gcás ina dtabhóidh BCE caillteanas, féadfar an caillteanas a fhritháireamh in aghaidh chúlchiste ginearálta BCE agus, más gá, le cinneadh ón gComhairle Rialaithe, in aghaidh ioncam airgeadaíochta na bliana airgeadais iomchuí i gcoibhneas leis an méid a leithdháilfear ar BCNanna agus go feadh an méid sin.

(vii) Éilimh a bheidh Coibhéiseach le hAistriú Cúlchistí Eachtracha

Sa *Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh 1992* agus in alt 5B d'*Acht an Bhainc Cheannais 1942* (arna leasú), foráiltear go bhfuil an chumhacht ag an mBanc Ceannais "sócmhainní, ioncam nó dliteanais a aistriú chuig an mBanc Ceannais Eorpach i gcás ina gceanglaítear sin faoi Reacht CEBC". Dá réir sin, d'aistrigh an Banc Ceannais méid a bhí coibhéiseach le €424.8m chuig BCE i mí Eanáir 1999, tráth a cuireadh tús leis an Aontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta, agus fuair sé ar a uain éileamh comhfhreagrach ar choibhéis BCE leis an méid sin. Ón 1 Eanáir 1999 i leith, aistríodh €883.5m san iomlán. An t-éileamh arna eascairt as seo ar BCE, déantar é a íoc de réir an ráta úis is déanaí atá ar fáil do phríomhoibríochtaí athmhaoinithe arna choigeartú chun toradh nialasach ar an ngné óir a léiriú (Nóta 1(c)(ii), Nóta 2(viii), Nóta 18).

(viii) Míreanna Lasmuigh den Chlár Comhardaithe

Gnóthachain agus caillteanais a eascraíonn as ionstraimí lasmuigh den Chlár Comhardaithe, déantar iad a aithint agus a láimhseáil ar an gcaoi chéanna le hionstraimí laistigh den Chlár Comhardaithe (Nóta 1 (k)). Ní aithnítear gnóthachain

²⁴ Déantar ráta na bPríomhoibríochtaí Athmhaoinithe (PA) a fheidhmiú maidir le hiarmhéideanna laethúla bannaí rialtais láir/gníomhaireachta/corparáide neamhairgeadais arna gceannach faoin glár, fad gurb é an toradh iarbhir arna thuilleamh ar bhannaí institiúide idirnáisiúnta agus fornáisiúnta arna gceannach faoin glár a chomhthiomsaítear.

luachála neamhréadaithe mar ioncam ach tabharfar cuntas iontu tríd an gcuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála agus aistrítear iad chuig na cuntais athluachála. Déantar caillteanais luachála neamhréadaithe a aistriú chuig an gcuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála ag deireadh na bliana i gcás inar mó caillteanais ná gnóthachain athluachála roimhe seo ar bhonn gach urrúis ar leith.

Déantar gnóthachain/caillteanais neamhréadaithe dáta trádála ar réamhchonarthaí i malairt eachtrach a thaifeadadh faoi “Cuntais Athluachála” (Nóta 35) nó faoi “Dliteanais Eile” (Nóta 32) i gcomhréir leis an Treoirlíne, tar éis cuntas a thabhairt ina leith tríd an gCuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála mar a thuairiscítear thuas. Baintear úsáid as an modh seo i gcás réamhchonarthaí i malairt eachtrach agus na dteicnící a aithnítear lena n-úsáid ag CEBC mar a leagtar amach sa Treoirlíne, ar teicnící iad a chlúdaíonn na hionstraimí airgeadais is suntasaí lasmuigh den Chlár Comhardaithe, i.e. réamhchonarthaí i malairt eachtrach, babhtálacha i malairt eachtrach, babhtálacha ar bhonn rátaí malairte, comhaontuithe ar réamhráta, réamh-idirbhearta in urrúis agus roghanna.

Tá punanna an Bhainc Ceannais ainmnithe in euro don chuid is mó, i dteannta le neamhchosaint ar shócmhainní áirithe ioncaim sheasta in airgeadra eachtrach ar bhonn fálaithe, agus neamhchosaint ar shócmhainní ioncaim sheasta in airgeadra eachtrach ar bhonn neamhfhálaithe, agus sealúchais óir. Déanann an Banc Ceannais neamhchosaint airgeadra a fhálú trí chomhaontuithe ar bhabhtálacha airgeadraí eachtracha, faoina sealbhaíonn an Banc airgeadra eachtrach agus faoina n-úsáideann sé babhtálacha airgeadraí eachtracha chun an neamhchosaint ar riosca airgeadra eachtraigh a theorannú. I gcomhréir leis an Treoirlíne, déanfar réamhghnéithe de chomhaontuithe babhtálacha airgeadraí eachtracha a bhaineann le hairgeadra amháin a mhalairt ar airgeadra eile amach anseo a áireamh sna glansuíomhanna airgeadra eachtraigh chun meánchostais agus gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí a ríomh agus, dá bhrí sin, úsáideann an Banc cuntas lasmuigh den Chlár Comhardaithe ar an spotdáta. Tá an Banc Ceannais neamhchosanta ar riosca airgeadra trí shuíomh glansócmhainne i gCearta Speisialta Tarraingthe (CST) an Chiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta (IMF). Bhí an neamhchosaint seo á sealbhú ar bhonn páirt-fhálaithe in 2024 (Nóta 2(xix), Nóta 39(i)). Déantar neamhchosaint ar ráta úis a fhálú trí úsáid a bhaint as conarthaí todhchaíochtaí ráta úis a thaifeadtar lasmuigh den Chlár Comhardaithe (Nóta 2(xv), Nóta 39(ii)).

Déantar conarthaí todhchaíochta arna dtrádáil ar mhargaí eagraithe a thaifeadadh lasmuigh den Chlár Comhardaithe mar an méid barúlach, fad a dhéantar glaonna ar éarlais arna n-íoc nó arna bhfáil a shainaithint mar ghlanioncam úis agus mar chaiteachais, faoi “Glanioncam/(Chaiteachas)/Úis” (Nóta 2).

(ix) Urrúis arna gCoinneáil chun Críocha Beartais Airgeadaíochta

Fuair an Banc Ceannais na hurrúis sin faoi raon feidhme an chláir ceannaigh do CCBC3²⁵, agus fuair sé urrúis fiachais faoi raon feidhme CMU²⁶, PSPP²⁷, agus PEPP²⁸. Déantar na hurrúis a thomhas ag costas amúchta agus bíonn siad faoi réir lagaithe (Nóta 2(ii), Nóta 16(i)). Chinn an Chomhairle Rialaithe an 15 Nollaig 2014 go dtabharfaí cuntas i leith urrús arna sealbhú chun críocha beartais airgeadaíochta ar costas amúchta (faoi réir a lagaithe), is cuma cén rún atá leis an sealbhú. Tacaíonn an Treoirlíne leis an an gcur chuige cuntasaíochta seo.

(x) Cearta Speisialta Tarraingthe agus an Ciste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta

Déileálar le CST mar airgeadra chun críocha cuntasaíochta agus déantar iad a nochtadh faoi “Éilimh in Airgeadra Eachtrach ar Chónaitheoirí nach bhfuil sa Limistéar Euro” (Nóta 11(i)(b)).

Is cúlsócmhainní idirnáisiúnta é CST, arna chruthú ag CAI, a bhfuil Éire ina bhall de. Sainítear CST i dtéarmaí ciseán airgeadraí agus cinntear a luach trí shuim ualaithe rátaí malairte na gcúig phríomhairgeadra (Dollar SA, Euro, Renminbi na Síne, Yen na Seapáine agus Punt Steirling).

Déantar suíomh airgeadra shealúchais CST a chomhshó in euro trí úsáid a bhaint as ráta comhshó an euro i leith CST amhail ar an dáta deiridh den tréimhse tuairiscithe.

Déantar dliteanas an Bhainc Ceannais do CAI i leith leithdháileadh CST d’Éirinn a chur in iúl mar “Contrapháirtí CST arna leithdháileadh ag CAI” (Nóta 29). Féadfar go dtiocfaidh athrú ar shócmhainní CST an Bhainc Ceannais de thoradh oibríochtaí iasachtaithe CAI nó de thoradh mhalartuithe CST ar airgeadra eachtrach le CAI féin, le comhaltaí eile de CAI agus le sealbhóirí oifigiúla eile CST. Féadfaidh go dtiocfaidh athrú ar shealúchais CST freisin de thoradh íocaíochtaí úis arna ndéanamh ag CAI ar Shuíomh Cúlchiste an Bhainc Ceannais in CAI agus ar shealúchais CST an Bhainc Ceannais glan ar leithdháiltí CST.

(xi) Cistí infheistíochta inmhargaidh

Maidir le cistí infheistíochta inmhargaidh, i gcás nach ndéanann an Banc Ceannais idirghabháil sna cinntí a bhaineann le ceannach nó díol na sócmhainní foluiteacha,

²⁵ Cinneadh ó BCE an 15 Deireadh Fómhair 2014 maidir le cur chun feidhme an tríú Clár Ceannaigh do Bhannaí faoi Chumhdach (BCE/2014/40), IO L 335, 22.10.2014, Ich. 22.

²⁶ Cinneadh ó BCE an 14 Bealtaine 2010 lena mbunaítear Clár na Margáí Urrús (BCE/2010/5), IO L 124, 20.5.2010, Ich. 8.

²⁷ Cinneadh ó BCE an 4 Márta 2015 lena mbunaítear clár ceannaigh na hearnála poiblí do shócmhainní ar mhargáí tánaisteacha (BCE/2015/10), IO L 121, 14.5.2015, Ich. 20.

²⁸ Cinneadh ó BCE an 18 Márta 2020 lena mbunaítear clár ceannaigh le haghaidh éigeandáil na paidéime (BCE/2020/17), IO L 91, 25.03.2020, Ich. 1.

déantar iad a luacháil ar phraghsanna margaidh ar bhonn glanchiste (Nóta 1(j)(ii)). Ní cuid den suíomh airgeadra foriomlán iad na cistí seo arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha ach is cuid de shealúchas airgeadra ar leith iad. Nochtar iad i “Sócmhainní Eile” (Nóta 20(ii), Nóta 20(iii)). Níl glanluacháil idir torthaí athluachála na gcistí éagsúla infheistíochta inmhargaidh.

(xii) Oibríochtaí athmhaoinithe spriocdhírithe fadtéarmacha ('OASF')

Is ionann OASFanna agus oibríochtaí margaidh oscailte arna gcur i gcrích ag an Eurochóras. Is é is aidhm dóibh leachtacht atá níos fadtéarmaí ná oibríochtaí athmhaoinithe eile a sholáthar d'institiúidí creidmheasa (Nóta 14).

Tá airleacain uile OASF urraithe go hiomlán le comhthaobhacht arna formheas ag an Eurochóras²⁹. De réir Airteagal 32.4 de Reacht CEBC, ba cheart go ndéanfaí aon chaillteanais ó iasachtú le hinstiúidí creidmheasa de chuid an limistéir euro a roinnt go hiomlán idir BCNanna an Eurochórais, i gcomhréir leis na scaireanna scála caipitil a bheadh i réim san Eurochóras (Nóta 1 (c)(iii)). I gcás comhthaobhacht shonrach a fhéadfaidh BCNanna a ghlacadh, dá rogha féin, tá comhroinnt riosca eisiata ag Comhairle Rialaithe BCE.

Ní fhéadfaidh caillteanais teacht chun cinn ach amháin i gcás ina dteipfidh ar an gcontrapháirtí agus i gcás nach leor aisghabháil na gcistí a gheofar ó réiteach na comhthaobhachta a bheidh curtha ar fáil ag an gcontrapháirtí.

Aitheantas tosaigh

Déantar OASFanna a thaifeadadh ag luach ainmniúil an idirbhirt. Tuairiscítear idirbhearta ar dháta socraíochta an idirbhirt lena mbaineann faoi “Iasachtú le hInstitiúidí Creidmheasa an Limistéir Euro i ndáil le hOibríochtaí Beartais Airgeadaíochta in Euro” (Nóta 14).

Tomhas ina dhiaidh sin

Níl na hiasachtaí sin faoi réir athluachála agus déantar iad a mheasúnú maidir le lagú nuair a aithnítear táscairí den sórt sin. I gcás ina measúnófar iasachtaí nó taiscí aonair mar iasachtaí nó taiscí lagaithe, chuirfí i gcuntas iad i gcomhréir le hAirteagal 32.4 de Reacht CEBC, mar a thuairiscítear thuas.

Ús is infhaighte agus iníoctha

Ús a fhabhraítear de réir ráta úis comhaontaithe an idirbhirt. Nochtar iad in “Sócmhainní Eile” (Nóta 20(i)) nó in “Dliteanais Eile” (Nóta 32(ii)). I gcás iasachtaí comhthaobhaithe, ní fhabhraítear cúpón na comhthaobhachta foluití toisc gur le húineir an urrúis í agus déanfaidh an t-úinéir sin í a thaifeadadh ar a glár

²⁹ Tá na comhthaobhachtaí formheasta liostaithe ar shuíomh gréasáin BCE ar: <http://www.ecb.europa.eu/mopo/assets/html/index.en.html>

comhardaithe (d'fhéadfadh eisceacht a bheith i gceist i gcás idirbhearta athcheannaigh/idirbhearta athcheannaigh droim ar ais). Ríomhtar fabhruithe ar an mbonn a úsáidtear sa mhargadh inar seoladh an t-idirbheart. Ceadaítear modh lá tosaigh nó lá deiridh na bhfabhruithe. Baineann an Banc Ceannais úsáid as modh lá deiridh na bhfabhruithe.

(xiii) Scaireanna sa Bhanc um Shocraíochtaí Idirnáisiúnta (an 'BIS')

Nochtar scaireanna sa BIS faoi "Sócmhainní Eile" (Nóta 20 (vii)) agus déantar iad a luacháil ar chostas fála trí úsáid a bhaint as rátaí malairte scoir meánmhargaidh ag deireadh na bliana (Nóta 1 (j)(i)).

Déantar díbhinn a fháightear ar scaireanna sealbhaithe a thaifeadadh mar "Ioncam ó Ionstraimí Cothromais agus ó Leasanna Rannpháirteachais" (Nóta 5(i)).

(xiv) Leas Rannpháirteachais in BCE

Is ionann é seo agus ranníocaíocht an Bhainc Ceannais le caipiteal BCE. De bhun Airteagal 28 de Reacht CEBC is iad BCNanna CEBC amháin a shuibscríobhfaidh caipiteal BCE. Braitheann leibhéal na suibscríbhinní ar scaireanna a shocraítear i gcomhréir le hAirteagal 29.3 de Reacht CEBC agus a choigeartaítear gach cúig bliana nó nuair a bhíonn athrú ar chomhdhéanamh bhainc cheannais náisiúnta CEBC (Nóta 17).

Folaítear sa leas rannpháirteachais scála an Bhainc Ceannais le haghaidh shuibscríobh chaipiteal BCE, mar aon leis na glanmhéideanna a íocann nó a fhaigheann an Banc Ceannais de bharr méadú nó laghdú ar a sciar i luach cothromais BCE de thoradh na gcoigeartuithe go léir roimhe sin ar scála caipitil BCE.

(xv) Iarmhéideanna arna sealbhú le bainc agus iarmhéideanna arna sealbhú thar ceann páirtithe eile

Iarmhéideanna arna sealbhú le bainc agus iarmhéideanna arna sealbhú thar ceann páirtithe eile, seasann siad do shócmhainní agus dlíteanais a nochtar ar luach ainmniúil arna gcomhshó de réir ráta malairte eachtraí an mhargaidh (Nóta 11(ii), Nóta 12, Nóta 13(ii), Nóta 15, Nóta 23, Nóta 25(i), Nóta 32(i), (iii), (iv), (vii), (viii)).

(d) Ioncam agus Caiteachas a Aithint

Aithnítear ioncam agus caiteachais ar bhonn fabhraithe.

(e) Maoín, Gléasra agus Trealamh, Sócmhainní Doláimhsithe agus Sócmhainní Oidhreacht

Maoín, Gléasra, Trealamh agus Sócmhainní Doláimhsithe

(i) Tomhas

Déantar Maoin, Gléasra, Trealamh (MGT) agus Sócmhainní Doláimhsithe a lua ar costas lúide dímheas carntha, ní dhéantar athluacháil orthu agus bíonn siad faoi réir lagú.

(ii) Dímheas

Déantar dímheas ar MGT agus ar na Sócmhainní Doláimhsithe go léir (seachas MGT atá á dtógáil) ar bhonn dronlíneach thar thréimhse a saoil úsáidigh ionchais. Téann an Banc Ceannais i muinín a bhreithiúnais le linn dó na rátaí dímheasa a úsáidfear a chinneadh agus cuireann sé na rátaí sin i bhfeidhm ar an mbonn go ndéanfaidh siad measúnú cruinn ar shaol úsáideach ionchais. Le linn déanamh amhlaidh, féadfaidh gclaonfaidh an saol úsáideach measta ó na rátaí dímheasa a mholtar sa Treoirlíne. Is iad seo a leanas na rátaí dímheasa:

Maoin, Gléasra agus Trealamh

Áitreabh	- 20 - 50 bliain
Gléasra agus Innealra	- 5 - 15 bliana
Trealamh Ríomhaireachta	- 3 - 5 bliana
Trealamh Eile	- 5 bliana
Troscán, Feistis agus Daingneáin	- 5 bliana

Sócmhainní Doláimhsithe

Bogearraí Ríomhaireachta	- 3 - 5 bliana
--------------------------	----------------

(iii) Lagú

Le FRS 102, ceanglaítear go ndéanfar athbhreithniú maidir le lagú ar MGT agus ar Shócmhainní Doláimhsithe i gcás ina dtabharfaidh teagmhais nó athruithe ar imthosca le fios nach mbeidh a suim ghlanluacha inghnóthaithe. Más rud é gur lú méid in-aisghabhála sócmhainne ná a suim ghlanluacha, laghdóidh an Banc suim ghlanluacha na sócmhainne go dtí a méid in-aisghabhála. Is ionann an laghdú sin agus caillteanas lagaithe.

Ar gach dáta tuairiscithe, déanann an Banc measúnú i dtaobh an bhfuil aon léiriú ann go bhféadfadh sócmhainn a bheith lagaithe. Má tá léiriú den sórt sin ann, déanfaidh an Banc méid in-aisghabhála na sócmhainne sin a mheas. Mura bhfuil léiriú ann maidir le lagú, ní gá an méid in-aisghabhála a mheas.

Is ionann méid in-aisghabhála sócmhainne nó aonaid giniúna airgid agus a luach cóir is airde lúide costais a bhaineann le díol agus a luach úsáide (Note 21(i)(c)).

(iv) Dí-aithint

Déantar MGT nó Sócmhainní Doláimhsithe a dhí-aithint nuair a bheidh siad diúscartha nó tarraingthe siar go buan ó úsáid agus mura féidir aon sochar eacnamaíoch a bhaint as a ndiúscairt amach anseo. D'eascródh gnóthachain nó caillteanais as an difríocht idir na glanfháltais diúscartha agus suim ghlánluacha na sócmhainne nuair a dhéanfaí é nó í a scor nó a dhiúscairt. Déantar aon ghnóthachain nó aon chaillteanais a aithint sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála sa bhliain scoir nó sa bhliain diúscartha. Déantar gnóthachain nó caillteanais ar dhiúscairt na sócmhainne a chinneadh mar an difríocht idir glanfháltais diúscartha agus luach tugtha anonn na sócmhainne amhail ar dháta an idirbhirt.

(v) Sócmhainní á dtógáil nó á bhForbairt

Maidir le sócmhainní dochta a chomhlíonann critéir chaipitlithe ach atá fós á dtógáil nó á bhforbairt, déantar iad a thaifeadadh faoin gceannteideal 'Sócmhainní á dtógáil' más sócmhainní inláimhsithe iad, nó faoi 'Sócmhainní á bhForbairt' más sócmhainní doláimhsithe iad. Déantar na costais ghaolmhara a aistriú chuig an gceannteideal iomchuí le haghaidh sócmhainní dochta a luaithe a bheidh na sócmhainní ar fáil lena n-úsáid (Nóta 21(i), Nóta(ii)(a)).

Sócmhainní Oidhreacht

Tá bailiúchán ealaíne ag an mBanc Ceannais nach n-aithnítear ina chuntais bhliantúla ar bhonn ábharthachta sa bhliain reatha airgeadais nó sna blianta airgeadais roimhe seo (Nóta 21(i)(d)).

(vi) Bonn maidir le caipitliú saothair inmheánaigh

Maoín, Gléasra & Trealamh: Aon chostais atá inchurtha go díreach d'aistriú na sócmhainne chuig an suíomh agus do bhail riachtanach chun go mbeidh sí in ann oibriú ar an mbealach atá beartaithe ag an mbainistíocht, féadfar iad sin a chaipitliú. Orthu sin, áirítear costais a bhaineann le hullmhú an tsuímh, seachadadh tosaigh agus láimhseáil, suiteáil agus cóimeáil, agus tástáil feidhmiúlachta.

Sócmhainní Doláimhsithe: Costais a bhaineann le sochair fostaithe (mar a mhínítear iad in Alt 28 Sochair Fostaithe FRS 102) arna n-eascairt as giniúint na sócmhainne doláimhsithe, féadfar iad sin a chaipitliú (Nóta 8).

(f) Sochair Scoir

Faoi scéim aoisliúntais an Bhainc Ceannais, faigheann comhaltaí foirne buana an Bhainc Ceannais na sochair aoisliúntais chéanna agus a fhaigheann státseirbhísigh bhunaithe. Anuas go dtí an 30 Meán Fómhair 2008, d'íoc an Banc Ceannais na sochair seo as ioncam reatha de réir mar a tháinig siad chun bheith dlite. An 1 Deireadh Fómhair 2008, bunaíodh scéim mhaoinithe pinsin faoi Acht an Bhainc Ceannais agus

Údarás Seirbhísí Airgeadais na hÉireann 2003. Ar chomhairle ó achtúirí an Bhainc Ceannais an tráth sin (Willis), aistríodh €400m ó acmhainní an Bhainc Ceannais chuig an gciste chun sócmhainní ciste pinsin a cheannach. Is ar bhonn neamh-ranníocach a fheidhmítear an Scéim Pinsin do na comhaltaí foirne a fostaíodh roimh an 6 Aibreán 1995, cé is moite de na ranníocaíochtaí a dhéantar do Scéim Phinsin Ranníocaigh do Chéilí agus Leanaí agus cé is moite de na híocaíochtaí a fhaightear ó chomhaltaí foirne incháilithe maidir le seirbhís bhreise bharúlach a cheannach agus a aistriú. I gcás comhaltaí foirne a fostaíodh an 6 Aibreán 1995 nó ina dhiaidh, tá ranníocaíochtaí iníoctha freisin i leith na príomhscéime. Íocfar gach sochar pinsin as an gciste seo. I gcomhréir leis an Treoirlíne, tá an Banc Ceannais tar éis filleadh ar GAAP áitiúil agus nochtann sé an costas a bhaineann le sochair a sholáthar i gcomhréir le FRS 102.

Déantar sócmhainní scéime pinsin a mheas ar luach cóir. Déantar dliteanais scéime pinsin a thomhas trí úsáid a bhaint as modh an aonaid réamh-mheasta lena gcuirtear i gcuntas méaduithe réamh-mheasta ar thuilleamh ag úsáid toimhdí achtúireacha lena dtugtar an meastachán is fearr ar shreafaí airgid a thiocfaidh as dliteanais na scéime sa todhchaí (Nóta 33). Déantar na sreafaí airgid seo a lascainiú de réir rátaí úis a bhaineann le bannaí corparáideacha d'ardchaighdeán atá san airgeadra céanna agus a mbaineann an téarma céanna leo agus atá ag na dliteanais. An muirear a bhaineann le pinsean sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála, cuimsítear ann suim an chostais reatha seirbhíse agus an chostais seirbhíse roimhe seo (Nóta 8, Nóta 33(i)) agus an difríocht idir an toradh ionchais ar shócmhainní na scéime agus an costas úis ar dhliteanais na scéime (Nóta 7, Nóta 33(ii)). An costas seirbhíse reatha, aon chostais seirbhíse roimhe seo agus costas úis a bhaineann le dliteanais na scéime don fhoireann i gcoitinne, muirearófar iad ar an gCuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála agus ar an gCúlchiste Airgeadra i ndáil le foireann an Mhionta³⁰. Aithnítear gnóthachain agus caillteanais achtúireacha sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála (Nóta 33(ii)).

Chun luach dhliteanais na scéime a chinneadh, déantar toimhdí maidir le boilsciú praghaís, méaduithe pinsin, fás ar thuilleamh agus déimeagrafaic. I nóta 33, leagtar amach na toimhdí ba bhonn leis na dliteanais agus costais pinsin do 2024. Más lú luach reatha na hoibleagáide maidir le sochar sainithe ná luach cóir shócmhainní an phlean, tá barrachas sa phlean. Aithníonn an Banc Ceannais barrachas sa phlean mar shócmhainn phlean sochair shainithe toisc gur féidir leis an mBanc Ceannais an barrachas seo a ghnóthú trí ranníocaíochtaí laghdaithe amach anseo (Nóta 33(iii)).

³⁰ Bíonn Banc Ceannais na hÉireann ag gníomhú mar ghníomhaire don Aire Airgeadais le linn dó boinn euro a tháirgeadh agus a eisiúint. Tugtar an seigniorage ar fad a fhaightear ar ais don Stáitchiste. Caiteachais arna dtabhú ag an Mionta, ar caiteachais iad a bhaineann le soláthar agus le heisiúint monaí, déantar iad sin a mhuirearú go díreach ar an gCúlchiste Airgeadra.

(g) Soláthar agus Eisiúint Monaí

Táirgeann agus eisíonn an Banc Ceannais monaí thar ceann an Aire Airgeadais. Déantar fáltas agus caiteachais (lena n-áirítear forchostais áitiúla) a bhaineann go díreach le soláthar agus eisiúint monaí a aistriú go díreach chuig Cúlchiste an Airgid Reatha faoi fhorálacha an Achta Monaíochta, 1950, na nAchtanna um Airgead Reatha Deachúil, 1969-1990 agus an Achta um Aontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta, 1998. Déantar costas táirgthe monaí a ghearradh ar an gCúlchiste Airgeadra sa bhliain ina dtabhaítear é. Déantar na fáltas ó eisiúint monaí a chur chun sochair an Chúlchiste Airgeadra sa bhliain ina bhfaightear iad (Nóta 25(ii)). In alt 14A den Acht um Aontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta 1998, (arna chur isteach le halt 137 den Acht Airgeadais 2002) a tháinig i bhfeidhm an 25 Márta 2002, foráiltear go ndéanfar, ón 1 Eanáir 2002, na glanfáltas ó eisiúint monaí a aistriú go díreach chuig an Stáitchiste de réir mar a ordóidh an tAire Airgeadais. I gcás ina mbeidh glanchostas ann don Bhanc Ceannais de thoradh glanfáltas ó eisiúint monaí mar aon le caiteachais, déanfaidh an tAire Airgeadais an difríocht a chúiteamh leis an mBanc Ceannais.

(h) Airgeadra Feidhme agus Tuairiscithe

Is é an euro airgeadra feidhme agus tuairiscithe an Bhainc Ceannais. Idirbhearta cuntasaíochta arna n-ainmniú in airgeadra eachtrach, déantar iad a chomhshó ina gcoibhéisí euro ag na rátaí malairte a bheidh ann ar an dáta socraíochta. Sócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta arna n-ainmniú in airgeadra eachtrach, déantar iad a chomhshó de réir spotráta ar dháta an Chláir Chomhardaithe (Nóta 1(c)(i), Nóta 3(ii)(i), Nóta 35).

(i) Ioncam Amúchta

I mí Feabhra 2024, d'aistrigh an Banc Ceannais chuig córas bainistíochta cisteáin nua. De thoradh an aistrithe seo i mí Feabhra 2024, athraíodh modh amúchta préimheanna agus/nó lascaí arna n-eascairt as urrúis ó bhonn dronlíneach thar a dtréimhse aibíochta go modh an Ráta Toraidh Inmheánaigh (IRR) agus áirítear iad in “Glanioncam/(Chaiteachas) Úis” (Nóta 2). Measann an Banc Ceannais go raibh tionchar neamhábharta ag an athrú seo i meastachán cuntasaíochta ar an nglanioncam úis don tréimhse. Rinneadh an t-athrú seo a chur i gcuntas go cúlghabhálach agus ní dhéanann sé difear don phréimh nó do na lascaí thar théarma iomlán na n-urrús ioncaim sheasta.

(j) Beartas Luachála

- (i) Sócmhainní agus dliteanais atá ainmnithe in airgeadra eachtrach, infheistíochtaí neamhaibithe, conarthaí airgeadra eachtraigh atá fós le híoc agus scaireanna sa Bhanc um Shocraíochtaí Idirnáisiúnta, déantar iad a luacháil ag na rátaí malairte scoir meánmhargaidh ag deireadh na bliana (Nóta 1(c)(xiii), Nóta 35(ii)). Is ar

bhonn gach airgeadra ar leith a dhéantar an luacháil ráta malairte ar shócmhainní agus ar dhliteanais.

- (ii) I gcomhréir leis an Treoirlíne, déantar urrúis a luacháil ar bhonn gach urrúis ar leith, ach amháin más infheistíochtaí, go príomha, iad na hurrúis seo i gcistí cothromais a luacháiltear ar bhonn glan. Urrúis inmhargaidh nach sealbhaítear chun críocha beartais airgeadaíochta agus a aicmítear mar urrúis marcáil ón margadh (MÓM), déantar iad a luacháil ag praghsanna meánmhargaidh scoir ag deireadh na bliana i gcás inarb ann do mhargadh gníomhach. I gcás nach mbeidh praghsanna margaidh ar fáil nó i gcás ina meastar nach bhfuil siad iontaofa, déantar luachanna córa a chinneadh trí úsáid a bhaint as teicnící luachála marcáilte de réir samhla lena n-áirítear samhlacha sreafa airgid lascainithe lena n-úsáidtear, a mheid is féidir, ionchur margaidh inbhraite i gcomhréir le FRS 102. I gcur chuige luachála marcáilte de réir samhla, ionchorpraítear breithiúnas bainistíochta ardleibhéil in éagmais sonraí margaidh inbhraite nó nuair a mheasfar nach bhfuil sonraí margaidh inbhraite iontaofa. Folaíonn an breithiúnas sin na nithe seo a leanas ach níl sé teoranta dóibh: faisnéis margaidh a mheasúnú; na sreafaí airgid do na hionstraimí a chinneadh; ráta lascaine saor ó riosca a aithint agus raon difríochta creidmheasa iomchuí a aithint; an mhodheolaíocht a choigeartú nuair nach mbeidh ionchur margaidh inbhraite ar fáil nó nuair nach mbeidh siad iontaofa (Nóta 11(ii)(a), Nóta 12(i), Nóta 13(i), Nóta 16(ii)(a)).

I gcomhréir leis an Treoirlíne is infheidhme maidir le hionstraimí cothromais inmhargaidh, déantar athluacháil infheistíochtaí i gcistí cothromais ar bhonn glan seachas ar bhonn scair leithleach. Ní aithnítear gnóthachain luachála neamhréadaithe mar ioncam ach tugtar cuntas iontu tríd an gcuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála agus aistrítear iad chuig na cuntais athluachála (Nóta 1(c)(xi), (k), nóta 20(ii), (iii), Nóta 35(iii), (iv)).

Déantar caillteanais luachála neamhréadaithe a aistriú chuig an gcuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála ag deireadh na bliana i gcás inar mó iad ná gnóthachain athluachála roimhe seo sa chuntas athluachála (Nóta 3(ii)).

- (iii) Urrúis indíolta nach sealbhaítear chun críocha beartais airgeadaíochta agus a aicmítear mar urrúis a choinnítear go dtí aibíocht (CGA), déantar iad a thabhairt ar aghaidh ar chostas amúchta agus bíonn siad faoi réir lagú. Déantar athbhreithniú um lagú ar bhonn bliantúil (Nóta 13(i), Nóta 16(ii)(a)).
- (iv) Déantar ór a luacháil ar mheánphraghas scoir margaidh (Nóta 10, Nóta 35(i)).

- (v) Déantar sócmhainní airgeadais agus dliteanas an Bhainc Ceannais a aicmiú de réir mar a fhoráiltear in FRS 102. Faoi ordlathas luacha chóir, bíonn feidhm ag Leibhéal 1 maidir le haicmiú sócmhainní agus dliteanas airgeadais i gcás ina mbeidh praghsanna luaite (neamhchoigeartaithe) ar fáil i margaí gníomhacha le haghaidh sócmhainní comhionanna agus dliteanas comhionann; bíonn feidhm ag Leibhéal 2 i gcás ina mbeidh ionchar ar fáil seachas praghsanna luaite atá ar áireamh i Leibhéal 1 agus inbhraithe i leith na sócmhainne nó an dliteanas, cibé acu go díreach (i.e. mar phraghsanna) nó go hindíreach (i.e. forbartha ag úsáid sonraí margaidh) agus; bíonn feidhm ag Leibhéal 3 i gcás ina n-úsáidtear ionchur i leith na sócmhainne nó an dliteanas nach bhfuil bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchur neamh-inbhraithe). Déantar infheistíochtaí uile marcáil ón margadh a aicmiú mar ionstraimí airgeadais Leibhéal 1 mura sonraítear a mhalairt (Nóta 11(ii)(a), Nóta 12(i), Nóta 13(i), Nóta 16(ii)(b)).

(k) Gnóthachain agus Caillteanas a Aithint

Gnóthachain agus caillteanas a eascraíonn as díolacháin airgeadra eachtraigh, óir agus urrús, tugtar cuntas ina leith tríd an gCuntas Brabúis agus Caillteanas agus Leithghabhála. Déantar na gnóthachain agus caillteanas réadaithe go léir a ríomh faoi threoir meánchostais.

An ghluaiseacht i ngnóthachain neamhréadaithe arna n-aithint ag deireadh gach bliana airgeadais i gcomhréir le beartas luachála an Bhainc Ceannais (Nóta 1 (j)), tugtar cuntas ina leith tríd an gCuntas Brabúis agus Caillteanas agus Leithghabhála agus déantar iad a aistriú chuig na cuntais athluachála.

Tugtar cuntas i gcaillteanas neamhréadaithe ag deireadh na bliana tríd an gCuntas Brabúis agus Caillteanas agus Leithghabhála a mhéid a sháraíonn siad gnóthachain athluachála roimhe sin ar bhonn urrús-ar-urrús, nó ar bhonn glan i leith cistí cothromais. I gcás na gcaillteanas neamhréadaithe a dtugtar cuntas iontu tríd an gCuntas Brabúis agus Caillteanas agus Leithghabhála ar an gcaoí seo, ní fhéadfar iad aisiompú sna blianta ina dhiaidh sin i gcoinne gnóthachain neamhréadaithe sa todhchaí.

(l) Idirbhearta Droim ar Ais

Is ionann oibríochtaí droim ar ais agus oibríochtaí trína ndéanann an Banc Ceannais sócmhainní a cheannach nó a dhíol ar airgead tirim faoi chomhaontú athcheannaigh/athcheannaigh droim ar ais.

Faoi chomhaontú athcheannaigh, díoltar urrúis ar airgead tirim le comhaontú comhuaineach chun iad a athcheannach ón gcontrapháirtí ar phraghas comhaontaithe ar dháta socraithe amach anseo, ús fabhraithe san áireamh. Déantar comhaontuithe

athcheannaigh a thaifeadadh ar thaobh dliteanais an Chláir Chomhardaithe toisc go bhfuil oibleagáid chomhfhreagrach ann an chomaoín a thabhairt ar ais (Nóta 24, Nóta 27, Nóta 28)). Fanfaidh aon urrúis arna ndíol faoi chomhaontú den sórt sin ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais, rud a léiríonn substaint eacnamaíoch an idirbhirt mar iasacht don Bhanc Ceannais. Coinníonn an Banc Ceannais formhór na rioscaí agus luaíochtaí a bhaineann le húinéireacht.

Faoi chomhaontú athcheannaigh droim ar ais, ceannaítear urrúis ar airgead tirim le comhaontú comhuaineach chun iad a dhíol leis an gcontrapháirtí ar phraghas comhaontaithe ar dháta socraithe amach anseo, ús fabhraithe san áireamh. Déantar comhaontuithe athcheannaigh droim-ar-ais a thaifeadadh ar thaobh na sócmhainní sa Chlár Comhardaithe toisc go bhfuil oibleagáid chomhfhreagrach ar an díoltóir an chomaoín a thabhairt ar ais (Nóta 11(ii)(b), Nóta 12(ii), Nóta 15(i)) ach ní áirítear iad i sealúchais urrús an Bhainc Ceannais, rud a léiríonn fiúntas eacnamaíoch an idirbhirt mar iasacht ón mBanc Ceannais.

Eascaíonn ioncam úis nó úschostas sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála as comhaontuithe athcheannaigh agus comhaontuithe athcheannaigh droim ar ais. Déileálar leis an difríocht idir an praghas díola agus an praghas athcheannaigh nó an praghas ceannaigh agus athdhíola mar ioncam úis nó mar úschostas a fhabhraítear thar shaolré an chomhaontaithe (Nóta 2(v)).

(m) Soláthairtí

(i) Lagú

Déantar na soláthairtí go léir a athbhreithniú ar bhonn bliantúil (Nóta 34). I gcás ina gcruthófar liúntais le haghaidh rioscaí creidmheasa i leith sócmhainní infheistíochta, déantar iad a thaifeadadh i gcuntais leithleacha dliteanas (i.e. ní dhéantar díluacháil dhíreach ar shuim ghlánluacha sócmhainní aonair).

I gcás soláthairtí i leith urrús, measfaidh an Banc Ceannais, ar dháta an Chláir Chomhardaithe, cibé acu an raibh fianaise oibiachtúil ann gur lagaíodh urrús nó grúpa urrús. Ní bheidh lagú urrúis nó grúpa urrús i gceist ná ní thabhoífar caillteanais lagaithe ach amháin más rud é go mbeidh fianaise oibiachtúil ann maidir le lagú de thoradh teagmhas amháin nó níos mó a tharla i ndiaidh aitheantas tosaigh an urrúis (“teagmhas caillteanais”) agus go mbeidh iarmhairt ag an teagmhas caillteanais (nó teagmhais) ar shreafaí measta airgid an urrúis nó an ghrúpa urrús amach anseo.

Folaíonn fianaise oibiachtúil maidir le lagú, sonraí inbhraite i ndáil leis na teagmhais caillteanais seo a leanas, ar teagmhais iad nach bhfuil uileghabhálach:

- (i) rédhliteacht ó thaobh íocaíochtaí conarthacha príomhshuime nó úis

- (ii) deacrachtaí maidir le sreabhadh airgid an fhéichiúnaí
- (iii) tús a chur le socrú um athstruchtúrú fiachais
- (iv) meathlú suntasach ar inbhuanaitheacht fiachais cheannasaigh
- (v) íosghrádú seachtrach rátála faoi bhun leibhéal inghlactha
- (vi) dálaí díobhálacha eacnamaíocha náisiúnta nó áitiúla nó athruithe díobhálacha ar dhalaí tionscail.

Ar an gcéad dul síos, measfaidh an Banc Ceannais cibé acu an bhfuil fianaise oibiachtúil ann gur tharla lagú ar bhonn aonair ar urrúis atá suntasach ar bhonn aonair, agus gur tharla lagú ar bhonn aonair nó ar bhonn comhchoiteann ar urrúis nach bhfuil suntasach ar bhonn aonair. Má chinneann an Banc Ceannais nach bhfuil fianaise oibiachtúil ann gur tharla lagú ar urrúis arna measúnú ar bhonn aonair, cibé acu an urrúis shuntasacha iad nó nach iad, folóidh sé na hurrúis i ngrúpa urrús a bhfuil tréithe comhchosúla riosca creidmheasa acu agus déanfaidh sé iad a mheasúnú le chéile i ndáil le lagú.

Urrúis a mheasúnaítear ar bhonn aonair maidir le lagú agus ar ina leith a aithnítear caillteanas lagaithe nó a leantar de chaillteanas lagaithe a aithint, ní chuimsítear iad i gcomh-mheasúnú ar lagú.

Má tá fianaise oibiachtúil ann gur tabhaíodh caillteanas lagaithe ar urrús, déantar méid an chaillteanais a thomhas mar an difríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne agus luach reatha sreafaí measta sa todhchaí arna lascainiú de réir glanráta bunaidh úis de chuid an urrúis.

Sreafaí airgid sa todhchaí i ngrúpa urrús arna measúnú le chéile maidir le lagú, déantar iad a mheasúnú ar bhonn shreafaí conarthacha airgid na sócmhainní sa ghrúpa arna n-oiriúnú go cuí ar bhonn na sonraí reatha inbhraite. I gcás nach mbeidh sonraí inbhraite ar fáil, déanfar foirmlí sonracha a fheidhmiú maidir leis an ríomh agus úsáid á baint as breithiúnas saineolach an lucht bainistíochta.

Más rud é, tréimhse éigin ina dhiaidh sin, go laghdóidh méid an chaillteanais lagaithe agus go bhféadfar a chinneadh go hoibiachtúil gur bhain an laghdú sin le teagmhas a tharla tar éis an lagú a aithint, déanfar an caillteanas lagaithe a aithníodh roimhe sin a iompú droim ar ais (Nóta 3(iii), Nóta 34(iii)).

(ii) Soláthar i leith Rioscaí Airgeadais

I bhfianaise chineál oibríochtaí bainc ceannais, féadfaidh an Banc Ceannais, i gcomhréir leis an Treoirlíne, soláthar a aithint ar an gClár Comhardaithe i leith rioscaí airgeadais.

Tá an soláthar seo bunaithe ar mheasúnú cuimsitheach ar na rioscaí airgeadais atá ag bagairt ar an mBanc Ceannais, ag féachaint go cuí don iarmhairt ionchasach a bheadh ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais. Déantar athbhreithniú bliantúil ar mhéid agus ar riachtanas leanúnach an tsoláthair seo, bunaithe ar mheasúnú an Bhainc Ceannais ar a neamhchosaint ar an riosca seo, agus raon tosca á gcur san áireamh. I gcás ina n-aithneofar scaoileadh soláthair ón measúnú cuimsitheach, déanfar é a scaoileadh sa bhliain airgeadais a aithnítear (Nóta 3(iii), Nóta 34(i)).

(iii) Soláthar i leith Riosca Contrapháirtí in Oibríochtaí Beartais Airgeadaíochta de chuid an Eurochórais

I gcomhréir le cinneadh na Comhairle Rialaithe arna ghlacadh faoi Airteagal 32.4 de Reacht CEBC, déantar an soláthar i leith rioscaí creidmheasa in oibríochtaí beartais airgeadaíochta a leithdháileadh idir BCNanna na mBallstát rannpháirteach i gcomhréir lena scaireanna scála caipitil suibscríofa in BCE sa bhliain inar tharla an mhainneachtain tosaigh.

(iv) Soláthar um Athstruchtúrú

Is éard is athstruchtúrú ann clár arna bheartú agus arna rialú ag an mbainistíocht, ar clár é a athraíonn go bunúsach réimse an ghnó a dhéanann eintiteas nó an chaoi ina ndéantar an gnó sin.

Aithnítear soláthar i leith costais athstruchtúraithe nuair a chomhlíontar na critéir aitheantais ghinearálta do sholáthairtí.

Déanann an Banc Ceannais cuntas i leith costais athstruchtúraithe i gcomhréir le FRS 102 (Nóta 3(iii), Nóta 34(iv)).

(n) Meastacháin agus Breithniúnais Ríthábhachtacha Chuntasaíochta

Ceanglaítear go mbainfear úsáid as meastacháin ríthábhachtacha chuntasaíochta áirithe chun an Ráiteas Cuntas a ullmhú i gcomhréir leis an Treoirlíne agus le FRS 102. Ina theannta sin, ceanglaítear ar an lucht bainistíochta breithiúnas a fheidhmiú le linn dóibh beartais chuntasaíochta an Bhainc Ceannais a chur i bhfeidhm. Is iad seo a leanas na réimsí a mbaineann leibhéal níos airde breithniúnais nó castachta leo nó na réimsí ina mbíonn toimhdí agus meastacháin ríthábhachtach don Ráiteas Cuntas:

- Lagú: (Nóta 1(e)(iii), (j)(iii), (m)(i), Nóta 21(i)(c), Nóta 34(iii))
- Soláthairtí: (Nóta 1(m)(ii), (iii), (iv), Nóta 34)
- Rátaí dímhéasa: (Nóta 1(e)(ii), Nóta 21)
- Luacháil ar an Scéim Pinsin le Sochar Sainithe: (Nóta 33)

- Ioncam Tobhaigh: (Nóta 42 (ii))
- Maoin Infheistíochta a Luacháil: (Nóta 1(p), Nóta 8(iii), Nóta 20(vi))

(o) Ioncam Barrachais

Comhlíonann an Banc Ceannais Ionstraim Reachtúil 93/1943 - *Central Bank of Ireland (Surplus Income) Regulations, 1943*. Féadfaidh an Banc Ceannais suas go huasmhéid 20% den bhrabús a choinneáil gach bliain. Déantar an méid arna choinneáil a chur chuig cúlchistí agus bíonn sé faoi réir fhormheas an Choimisiúin gach bliain (Nóta 9).

(p) Réadmhaoin Infheistíochta

Réadmhaoin arna sealbhú le haghaidh torthaí cíosa fhadtéarmaigh agus luachmhéadú caipitil, déantar iad a aicmiú mar réadmhaoin infheistíochta.

Tomhas Tosaigh

Déantar réadmhaoin infheistíochta a aithint ar dtús ar costas, lena n-áirítear an costas ceannaigh agus aon chaiteachas inchurtha go díreach ina leith agus déantar í a thaifeadadh i “Sócmhainní eile” (Nóta 20(vi)).

Tomhas ina dhiaidh sin

Réadmhaoin infheistíochta ar féidir a luach cóir a thomhas go hiontaofa, déantar í a thomhas ar luach cóir. I gcomhréir le beartais chuntasaíochta an Bhainc Ceannais, tugann an lucht bainistíochta faoi athbhreithniú bliantúil chun luach cóir réadmhaoin infheistíochta an Bhainc Ceannais a chinneadh.

I gcomhréir leis an Treoirlíne, déantar gnóthachain neamhréadaithe ar athluachálacha a bhreacadh sna Cuntais Athluachála agus déantar caillteanais neamhréadaithe a bhreacadh sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais ag deireadh na bliana (Nóta 8(iii)). Déantar laghdú ar luach cóir a fhritháireamh in aghaidh cuntas athluachála, ach sin go feadh an méid go ndéanfaidh siad gnóthachain neamhréadaithe aitheanta roimhe sin a iompú droim ar ais.

Ioncam Cíosa

Tugtar cuntas in ioncam cíosa ar bhonn dronlíneach thar théarma an léasa agus déantar é a aithint in “Glanioncam Eile” (Nóta 7(iii)).

Déantar sochar comhiomlán na ndreasachtaí léasa a aithint mar laghdú ar an gcaiteachas arna aithint thar théarma an léasa ar bhonn dronlíneach.

(q) An Príomh-Chlár Creidmheasa

Bíonn an Príomh-Chlár Creidmheasa (CCR), bunachar sonraí náisiúnta um fhaisnéis phearsanta agus chreidmheasa, á chothabháil agus á oibriú ag an mBanc Ceannais faoin Acht um Thuairisciú Chreidmheasa 2013 agus faoi rialacháin ghaolmhara. Níor cheart go mbeadh oibriú CCR ag an mBanc Ceannais ina bhun le brabús nó caillteanas agus, dá bhrí sin, déantar na costais go léir a bhaineann leis fhorchúiteamh trí tháillí a mhuirearú ar na Soláthraithe Faisnéise Creidmheasa (CIPanna). Déantar táillí a mhuirearaítear ar CIPanna i leith tuarascálacha creidmheasa a thaifeadadh in “Glanioncam Eile” (Nóta 7(ii)). Déantar costais foirne agus costais eile go léir (lena n-áirítear leithdháileadh costas neamhdhíreach) a áireamh laistigh de na haicmí costais ábhartha sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála.

Rinne an Banc Ceannais athbhreithniú ar a gcur chuige cuntasaióchta maidir le hIoncam & Caiteachas an Phríomh-Chláir Creidmheasa in 2024. Sna blianta roimhe seo, thaifead an Banc Ceannais glanioncam carnach ó tháillí nó suíomh caiteachais ar an gClár Comhardaithe ag deireadh na bliana. Rinneadh dliteanas €3.6m CCR a bhí á shealbhú amhail ar an 31 Nollaig 2023 (Nóta 32(viii)) a scaoileadh chuig glanioncam eile le linn na bliana (Nóta 7(ii)).

Leanann an Banc Ceannais d’ioncam ó tháillí agus de chostais CCR a imfhálú agus a bhainistiú ar bhonn carnach agus a chinntiú nach n-éiríonn aon bhrabús nó aon chaillteanas as oibriú CCR.

(r) Dliteanais Theagmhasacha a Aithint

Is ionann dliteanas teagmhasach agus oibleagáid atá féideartha ach éiginnte nó oibleagáid reatha nach n-aithnítear toisc nach meastar gur íocaíocht ionchasach í nó toisc nach féidir an méid a mheas go hiontaofa. Cé nach n-aithníonn an Banc Ceannais dliteanais theagmhasacha, déantar iad a nochtadh mura beag an dóchúlacht go dtarlódh siad (Nóta 37).

Nóta 2: Glanioncam/(chaiteachas) Úis

	2024 €000	2023 €000
TARGET (i)	3,777,949	3,421,873
Urrúis chun Críocha Beartais Airgeadaíochta (ii)	403,948	379,036
Urrúis – MÓM (iii)	239,302	245,664
Urrúis – CGA (iv)	128,234	81,970
Comhaontuithe Athcheannaigh Droim ar Ais (v)	55,492	52,647
CST (vi)	47,722	47,237
Taiscí (vii)	39,756	52,702
Aistriú Sócmhainní Cúlchistí Eachtracha chuig BCE (viii)	31,547	22,417
Eile (ix)	1,387	15,250
Oibríochtaí Margaidh Oscailte (x)	1,283	4,354
Ioncam Úis	4,726,620	4,323,150
Taiscí Institiúidí Creidmheasa (xi)	(3,194,906)	(2,839,902)
Leithdháileadh Nótaí Bainc euro laistigh den Eurochóras (xii)	(757,878)	(889,305)
Taiscí Rialtais (xiii)	(683,098)	(747,947)
Ciste Ranníocach SRT (xiv)	(40,176)	(27,537)
Comhaontuithe Athcheannaigh Droim ar Ais (v)	(18,484)	(22,798)
Eile (xv)	(8,389)	(921)
An Ciste Réitigh Foras Creidmheasa (xvi)	(2,492)	(2,043)
Ciste Réitigh do Bhainc agus do Ghnólachtaí Infheistíochta (xvii)	(2,331)	(1,837)
An Ciste Cúitimh Árachais (xviii)	(1,057)	(1,474)
Comhaontuithe Athcheannaigh (v)	(1,215)	(1,188)
Babhtálacha (xix)	(42)	(788)
Úschostas	(4,710,068)	(4,535,740)
Iomlán	16,552	(212,590)

- (i) Baineann an mhír seo le hioncam úis arna thuilleamh de thoradh íocaíochtaí euro trasteorann arna ndéanamh trí chóras TARGET. Is ag deireadh gach lae a ríomhann BCE an t-ioncam úis ar na hiarmhéideanna seo, a n-íocfar a luach saothair de réir rátaí gearrthéarmacha athmhaoinithe de chuid an Eurochórais. Léiríonn an méadú ar ioncam úis in 2024 méadú ar mheánráta úis na bPríomhoibríochtaí Athmhaoinithe go 4.13% (2023: 3.81%) (Nóta 1(c)(ii) Nóta 41(i)).
- (ii) Folaíonn an mhír seo ioncam ar urrúis arna sealbhú chun críocha beartais airgeadaíochta agus déantar é a mhiondealú mar seo a leanas (Nóta 1(c)(ix), Nóta 16(i)):

Urrúis arna sealbhú chun críocha Beartais Airgeadaíochta

	2024 €000	2023 €000
PSPP	319,783	330,441
PEPP	74,470	38,302
CMU	6,317	6,347
CCBC3	3,378	3,946
Iomlán	403,948	379,036

Baineann an laghdú ar PSPP, SMP agus ar CBPP3, le sealúchais níos ísle sna punanna seo thar an tréimhse. Léiríonn an méadú ar PEPP an ghluaiseacht ó thorthaí diúltacha go torthaí dearfacha le linn 2023 agus torthaí dearfacha le linn 2024 d’ainneoin sealúchais laghduithe (Nóta 16(i)).

San ioncam ar urrúis a shealbhaítear chun críocha beartais airgeadaíochta, áirítear ioncam cúpóin agus amúchadh ar aon phréimheanna/lascainí arna n-eascairt ar na hurrúis.

- (iii) Baineann an mhír seo le hioncam úis ar urrúis arna n-aicmiú mar MÓM i bpunann infheistíochta an Bhainc Ceannais.

Tháinig méadú ar ioncam úis arna thuilleamh ar urrúis (seachas an phunann speisialta) i bpunanna MÓM go dtí €239.3m (2023: €192.4m). Tá an méadú seo inchurtha do shealúchais mhéadaithe agus do thorthaí níos airde ar infheistíochtaí euro agus airgeadra eachtraigh an Bhainc Ceannais lena n-áirítear punanna Dhollar SA (USD), Dhollar na hAstráile (AUD) agus Dhollar Shingepór (SGD) (Nóta 11(ii)(a), Nóta 12(i), Nóta 13(i) agus Nóta 16(ii)(b)).

B’ionann agus Nialas an t-ioncam úis arna thuilleamh ar urrúis arna sealbhú sa Phunann Speisialta (2023: €53.3m). Cuimsíonn an phunann urrús seo bannaí ráta chomhlúthaigh agus fuarthas í i ndiaidh leachtú Chorparáid na hÉireann um Réiteach Bainc (IBRC) i mí Feabhra 2013. Freagraíonn an laghdú ar ús arna thuilleamh ar an bPunann Speisialta do dhíolachán na nótaí ráta chomhlúthaigh a bhí fágtha in 2023.

San ioncam ar urrúis MÓM, áirítear ioncam cúpóin agus amúchadh ar aon phréimheanna/lascainí arna n-eascairt ar na hurrúis.

- (iv) Baineann sé seo le hioncam arna thuilleamh ar bhannaí atá aicmithe mar bhannaí a choinnítear go dtí aibíocht (CGA) i bpunann infheistíochta an Bhainc Ceannais. D’ainneoin laghdú ar mheánsealúchais, tháinig méadú ar na hurrúis seo go €128.2m (2023: €82.0m) de thoradh bannaí aibithe a athinfheistiú i mbannaí a mbaineann torthaí níos airde leo (Nóta 13(i), Nóta 16 (ii)(a)).

San ioncam ar urrúis CGA, áirítear ioncam cúpóin agus amúchadh ar aon phréimheanna/lascainí arna n-eascairt ar na hurrúis.

- (v) Baineann sé seo le hioncam arna thuilleamh nó le hús arna thabhtú ag an mBanc Ceannais mar chuid de bhainistíocht a chuid sócmhainní infheistíochta. Baineann an Banc Ceannais úsáid as idirbhearta athcheannaigh/athcheannaigh droim-ar-ais le contrapháirtithe formheasta faoi chomhaontuithe dlíthiúla an Mháistirchomhaontaithe Dhomhanda Athcheannaigh (GMRA). Seasann ioncam nó caiteachas arna ghiniúint don difríocht idir an praghas díola agus an praghas athcheannaigh/ceannaigh agus an praghas díola ina dhiaidh sin. Tá méadú tagtha ar ghlanioncam úis ar idirbhearta athcheannaigh agus ar idirbhearta athcheannaigh droim ar ais de bharr torthaí atá ag feabhsú (Nóta 1(i), Nóta 11(ii)(b), Nóta 12(ii), Nóta 15(i), Nóta 24, Nóta 27, Nóta 28).
- (vi) Baineann sé seo le hús ar Chuóta na hÉireann in CAI agus ar shealúchais CST na hÉireann mar aon le táillí ar leithdháileadh CST ar Éirinn (Nóta 11(i), Nóta 29). Íocann CAI ús gach ráithe de réir ráta úis CST.
- (vii) Baineann ioncam taisce go príomha le hioncam arna thuilleamh ar thaiscí airgeadra eachtraigh. Tá an laghdú ar ioncam go €39.8m (2023: €52.7m) inchurtha go príomha do laghdú ar mheánsealúchais thaiscí USD le linn na bliana (Nóta 11(ii)).
- (viii) Baineann sé seo le híocaíocht Sócmhainní Cúlchiste Eachtraigh arna n-aistriú chuig BCE. Maidir leis an méadú ar ioncam go €31.5m (2023: €22.4m), freagraíonn sé d'iarmhéid níos airde sócmhainní i dteannta le meánráta úis PA níos airde in 2024 (Nóta 1(c)(vii), Nóta 18, Nóta 41(i)).
- (ix) Tá an laghdú ar Ioncam Eile go €1.4m (2023: €15.3m) inchurtha go príomha do laghdú ar ioncam úis a bhaineann le babhtálacha airgeadraí eachtracha arna seoladh mar ghnáthghníomhaíocht margaidh (Nóta 39(i)).
- (x) Cuimsíonn an mhír seo an glanioncam ar Oibríochtaí Athmhaoinithe Fadtéarmacha (OAFanna). Maidir leis an laghdú ar ioncam go €1.3m (2023: €4.4m), tá sé inchurtha d'aisíocaíochtaí OASF in 2024 (Nóta 1(c)(xii), Nóta 14).
- (xi) Thaifead an Banc Ceannais úschostas €3,194.9m ar Thaiscí Institiúidí Creidmheasa (2023: €2,839.9m) (Nóta 32(ii), Nóta 23).

Taiscí Institiúidí Creidmheasa

	2024 €000	2023 €000
Saoráid taisce (a)	(3,194,906)	(2,750,922)

Cuntais reatha (lena gclúdaítear córas na gcúlchistí íosta)		
(b)	-	(88,980)
Iomlán	(3,194,906)	(2,839,902)

- (a) Féadfaidh Institiúidí Creidmheasa leas a bhaint as an tsaoráid taisce seo chun cistí a chur leis an mBanc Ceannais thar oíche de réir Ráta na Saoráide Taisce (DFR). Bhí an t-úsachostas níos airde inchurtha do mhéadú ar mheán-DFR go 3.7% (2023: 3.3%). Cé gur tháinig laghdú ar shealúchais dheireadh na bliana, tháinig méadú ar mheánsealúchais na saoráide taisce le linn 2024 (Nóta 23(i)).
- (b) Ceanglaítear ar Institiúidí Creidmheasa sa limistéar euro meántaiscí cúlchiste íosta a shealbhú. Bhí luach saothair i leith na dtaisc seo á íoc ag ráta DFR suas go dtí an 19 Meán Fómhair 2023. An 27 Iúil 2023, chinn an Chomhairle Rialaithe³¹ go socrófaí an luach saothair i leith na gcúlchistí íosta ag 0% ón 20 Meán Fómhair 2023 (Nóta 23 (ii)).
- (xii) Tá an t-úsachostas seo bunaithe ar an difríocht idir luach na nótaí bainc euro arna leithdháileadh ar gach BCN i gcomhréir lena scála leithdháilte nótaí bainc agus luach na nótaí bainc euro a chuireann an Banc Ceannais i gcúrsaíocht go hiarbhir. Tugadh luach saothair ina leith seo ag ráta PA. I bhfianaise go bhfuil laghdú tagtha ar an difríocht idir na nótaí bainc a eisíodh iarbhir ag an mBanc Ceannais agus an méid a leithdhéileadh in 2024 i gcomparáid le 2023, tá laghdú tagtha ar an úschostas dá réir (Nóta 1(c)(ii), (c)(iv), Nóta 22, Nóta 30, Nóta 32(ii), Nóta 41(i)).
- (xiii) Ón 14 Meán Fómhair 2022, bhí luach saothair i leith Taisc Rialtais á íoc ag an ráta is ísle de Ráta Gearrthéarmach an Euro (€STR) agus DFR agus baineadh teorainn 0% (i gcomhréir le cinneadh na Comhairle Rialaithe an 8 Meán Fómhair 2022)³². Sonraíodh i gcinneadh na Comhairle Rialaithe an 7 Feabhra 2023 go mbeadh teorainn nua ar an luach saothair i leith Thaisc Rialtais an limistéir euro, a shocrófaí ag €STR lúide 20 bonnphointe³³. Mar thoradh ar mheánTaisc Rialtais laghdaithe, bhí laghdú ar an úschostas iomlán do 2024 go €683.1m (2023: €747.9m) (Nóta 25(i), Nóta 32(ii)).

³¹ Cinntí ón gComhairle Rialaithe an 27 Iúil 2023

<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ecb.pr230727~7206e9aa48.en.html#:~:text=Credit%20institutions%20are%20required%20to%20hold%20a%20minimum%20amount%20equivalent,liabilities%2C%20mainly%20customers%27%20deposits.>

³² Cinntí ón gComhairle Rialaithe an 8 Meán Fómhair 2022

<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2022/html/ecb.mp220908~c1b6839378.en.html>

³³ Cinntí na Comhairle Rialaithe an 7 Feabhra 2023

https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ecb.pr230207_2~02299a78b5.en.html

- (xiv) Baineann sé seo le costais ar Chiste Ranníocach na Scéime Ráthaíochta Taiscí (SRT) a n-íoctar luach saothair ina leith ag €STR lúide 20 bonnphointe. I dTreoir SRT an Aontais Eorpaigh, socraítear spriocleibhéal 0.8% de thaiscí clúdaithe. Chomhlíon SRT na hÉireann spriocleibhéal 0.8% de thaiscí clúdaithe i ndiaidh na timthriallach tobhach is déanaí a raibh úschostas níos airde in 2024 mar thoradh uirthi de bharr na méideanna breise a bhí á sealbhú ag SRT i ndiaidh na tobhaigh a bhailiú (Nóta 32(i), Nóta 32(ii)).
- (xv) Tá an méadú ar Úschostas Eile inchurtha go príomha do mhéadú ar úschostais a bhaineann le corrlaigh athrúcháin ar chonarthaí todhchaíochtaí arna n-úsáid chun punann euro MÓM a fhálú (Nóta 1(c)(viii), Nóta 39(ii)).
- (xvi) Baineann sé seo le húschtas ar an gCiste Réitigh Foras Creidmheasa (CIRF) a n-íoctar luach saothair ina leith ag €STR lúide 20 bonnphointe. Tá an méadú ar an gcostas in 2024 inchurtha d'iarmhéid níos airde arna shealbhú ag an gCiste leis an mBanc Ceannais (Nóta 32(ii), Nóta 32(iii)).
- (xvii) Baineann sé seo le húschtas ar an gCiste Réitigh do Bhainc agus do Ghnólachtaí Infheistíochta (BIFR) a n-íoctar luach saothair ina leith ag €STR lúide 20 bonnphointe. Tá an méadú ar an gcostas in 2024 inchurtha d'iarmhéid níos airde arna shealbhú ag an gCiste leis an mBanc Ceannais (Nóta 32(ii), Nóta 32(iv)).
- (xviii) Baineann sé seo le hioncam ar an gCiste Ciste Cúitimh Árachais (ICF) a n-íoctar luach saothair ina leith ag ráta €STR lúide 20 bonnphointe. Tá an laghdú ar an gcostas in 2024 inchurtha d'iarmhéid níos ísle arna shealbhú ag an gCiste leis an mBanc Ceannais de bharr aisíocaíochtaí na hiasachta ón Aire (Nóta 32(ii), Nóta 32(vii)).
- (xix) Tá an t-úschtas níos ísle inchurtha do ghluaiseachtaí ginearálta ar ghníomhaíocht conarthaí malairte eachtraí in 2024 (Nóta 1(c)(viii), Nóta 39(i)).

Nóta 3: Glantoradh Oibríochtaí Airgeadais, Díluachálacha agus Soláthairtí

	2024 €000	2023 €000
Glan-ghnóthachain a eascraíonn as Oibríochtaí Airgeadais (i)	75,830	1,043,356
Díluacháil Sócmhainní Airgeadais agus Staideanna Airgeadais (ii)	(33,498)	(41,393)
Aistriú ó Sholáthairtí (iii)	795,384	131,934
Iomlán	837,716	1,133,897

(i) Glanghnóthachain Réadaithe arna n-eascairt as Oibríochtaí Airgeadais

	2024 €000	2023 €000
(Caillteanais)/Gnóthachain Praghaís Réadaithe ar Urrúis	(6,188)	995,208
- Punann Speisialta (i)	-	1,001,054
- Punann CGA (ii)	(6,092)	(4,409)
- Punann MÓM (iii)	(96)	(1,437)
Caillteanais Praghaís Neamhréadaithe ar Chistí (iv)	78,725	48,145
Gnóthachain Réadaithe ar Rátaí Malairte (v)	3,293	3
Iomlán	75,830	1,043,356

- (i) Léiríonn sé seo na gnóthachain réadaithe ar dhíolacháin na Nótaí Ráta Comhlúthaigh (NRCanna). B'ionann agus Nialas na gnóthachain ar dhíolacháin na punainne speisialta in 2024 (2023: €1,001.1m), ó tharla gur díoladh an phunann ina hiomláine in 2023.
- (ii) Léiríonn sé seo na caillteanais réadaithe ar urrúis i bpunann CGA. Tá caillteanais réadaithe €6.1m (2023: €4.4m) inchurtha do na díolacháin éigeantacha ón bpunann mar bhí treoraithe ag BCE d'fhonn cloí le teorainneacha ar chlár ceannaigh BCE (Nóta 13(i), Nóta 16(ii)(a)).
- (iii) Léiríonn sé seo na caillteanais réadaithe ar urrúis i bpunann MÓM seachas ar urrúis sa phunann speisialta. Baineann caillteanais réadaithe €0.1m (2023: €1.4m) le díolacháin bannaí arna gceannach ar thoradh diúltach (Nóta 11(ii)(a), Nóta 12(i), Nóta 13(i), Nóta 16(ii)(b)).
- (iv) D'fhonn méadracht charbóin infheistíochtaí an Bhainc a fheabhsú, tá an Banc Ceannais ag aistriú óna thagarmharc traidisiúnta cothromais (ciste Innéacs Cothromais Domhanda MSCI) go tagarmharc AE ailínithe le Comhaontú Pháras (ciste Innéacs Cothromais Inmharthana Forleagain MSCI PAB). Le linn 2024, bhí trí aistriú ó chiste Innéacs Cothromais Domhanda MSCI go ciste Innéacs Cothromais Inmharthana Forleagain MSCI PAB, rud a chuir le gnóthachan €78.7m (2023: €48.1m) (Nóta 20 (ii)).
- (v) Léiríonn sé seo gnóthachain réadaithe rátaí malairte mar thoradh ar shócmhainní a shealbhú in airgeadraí eachtracha (Nóta 11(ii), Nóta 12, Nóta 20(iii), Nóta 27, Nóta 39(i)).

(ii) Díluachálacha Sócmhainní Airgeadais agus Staideanna Airgeadais

	2024 €000	2023 €000
--	--------------	--------------

Caillteanais Neamhréadaithe ar Rátaí Malairte (i)	(30,064)	(31,631)
Caillteanais Praghaís Neamhréadaithe ar Urrúis (ii)	(3,434)	(9,762)
Iomlán	(33,498)	(41,393)

- (i) An laghdú ar an gcaillteanas ráta malairte neamhréadaithe in 2024 go €30.1m (2023: €31.6m), baineann sé le laghdú ar chaillteanais neamhréadaithe ar chearta speisialta tarraingthe (CST) i gcomparáid le 2023, arna fhritháireamh go páirteach ag an méadú ar chaillteanais neamhréadaithe ar shealúchais AUD agus ar chiste Won na Cóiré de chuid BIS arna spreagadh ag gluaiseachtaí diúltacha ar rátaí malairte (Nóta 11(i), Nóta 20(iii), Nóta 29).
- (ii) Maidir leis an laghdú ar chaillteanais neamhréadaithe praghaís ar urrúis go €3.4m (2023: €9.8m), baineann sé le feabhsú ar mhargadhluach na n-urrús ag deireadh na bliana (Nóta 11(ii)(a), Nóta 12(i), Nóta 13(i), Nóta 16(ii)(b)).

(iii) Aistriú ó Sholáthairtí

	2024 €000	2023 €000
Soláthar i leith Rioscaí Airgeadais (i)	795,384	132,095
Soláthar um Athstruchtúrú (Nóta 1(m)(iii), Nóta 34(iv))	-	(161)
Iomlán	795,384	131,934

- (i) Tá soláthar ag an mBanc Ceannais i leith rioscaí airgeadais a bhaineann le neamhréir ráta úis ar a Chlár Comhardaithe. Baineadh úsáid as €795.4m (2023: €132.1m) den soláthar seo chun caillteanais airgeadais arna dtabhú le linn 2024 a chlúdach (Nóta 1(m)(ii), Nóta 34(i)).

Nóta 4: Ioncam ó Tháillí agus ó Choimisiúin

	2024 €000	2023 €000
Iasachtú Urrús (i)	1,579	2,465
Táillí agus Muirir Seirbhíse	477	592
Dáileadh Ioncam Comhthiomsaithe TARGET (ii)	53	1,431
Iomlán	2,109	4,488

- (i) Tháinig laghdú ar an mír seo go €1.6m in 2024 (2023: €2.5m) mar thoradh ar laghdú ar ghníomhaíochtaí iasachtaithe urrús le linn na tréimhse.
- (ii) Baineann an mhír seo le táillí barrachais arna n-íoc ag BCNanna i leith seirbhísí TARGET a sholáthar, ar táillí iad a leithdháileadh ar BCNanna i gcomhréir lena scaireanna scála Eurochórais.

Nóta 5: Ioncam ó Ionstraimí Cothromais agus ó Leasanna Rannpháirteachais

	2024 €000	2023 €000
--	--------------	--------------

Díbhinn BIS (i)	3,882	2,978
Eile (ii)	(1,214)	-
Iomlán	2,668	2,978

- (i) Léiríonn an mhír seo díbhinn a fuarthas ar scaireanna a bhí ar seilbh sa Bhanc um Shocraíochtaí Idirnáisiúnta (Nóta 1(c)(xiii), Nóta 20(vii), Nóta 37(i)).
- (ii) Baineann an mhír seo le híocaíochtaí úis le BCE mar thoradh ar choigeartuithe ar an scála caipitil.

Nóta 6: Glantoradh Chomhthiomsú Ioncaim Airgeadaíochta

	2024 €000	2023 €000
Glantoradh Chomhthiomsú Ioncaim Airgeadaíochta (i)	(725,445)	(639,728)
Scaoileadh soláthair ó scair d'Urrúis lagaithe Eurochórais (ii) (Nóta 34(iii))	721	(721)
Iomlán	(724,724)	(640,449)

- (i) Léiríonn sé seo an difríocht idir an t-ioncam airgeadaíochta arna chomhthiomsú ag an mBanc Ceannais, arbh ionann é agus €1,712.9m (2023: €1,325.3m), agus méid €981.0m a athdháileadh ar an mBanc Ceannais (2023: €684.7m) tar éis ioncam airgeadaíochta iomlán an Eurochórais a dháileadh ar BCNanna de réir a scaireanna scála Eurochórais faoi seach, i dteannta úis mar atá léirithe sa tábla thíos. Baineann an mhír seo le scair an Bhainc Ceannais sa chaillteanas réadaithe i ndáil le hathstruchtúrú corparáideach eisitheora in 2024, i gcás ina raibh urrúis an eisitheora sin á sealbhú ag BCN de chuid an Eurochórais ina phunanna CSPP agus PEPP-CORP.

San fhigiúr d'athdháileadh ioncaim airgeadaíochta, áirítear coigeartú ar na glantorthaí do na blianta roimhe sin arbh ionann é agus €8.9m lena laghdaítear an glanmhéid iomlán is iníoctha do BCE in 2024 (2023: laghdú €1.6m) (Nóta 1(c)(vi), Nóta 31).

	2024 €000	2023 €000
Ioncam airgeadaíochta comhthiomsaithe	(1,712,943)	(1,325,292)
Ioncam airgeadaíochta athdháilte	980,959	684,661
Glaníocóir Ioncaim Airgeadaíochta	(731,984)	(640,631)
Coigeartuithe Eurochórais do na Blianta Roimhe seo	8,941	1,579
Íocaíocht úis a bhaineann le hIoncam Airgeadaíochta	(2,402)	(673)
Sciar an Bhainc Ceannais de chaillteanas réadaithe le Banc Indover	-	(3)
Iomlán	(725,445)	(639,728)

(ii) Áirítear sa mhír seo, scair an Bhainc Ceannais den chaillteanas réadaithe i ndáil le díol urrús lagaithe in 2024, ar urrús é a bhí á shealbhú ag BCN de chuid an Eurochórais ina phunann CSPP, mar aon le díscaoileadh an tsoláthair a bunaíodh in 2023 i leith caillteanas i bpunann na n-oibríochtaí beartais airgeadaíochta (Nóta 34(iii)).

Nóta 7: Glanioncam Eile

	2024 €000	2023 €000
Glantobhach Maoiniúcháin Tionscail i leith Rialáil Airgeadais* (i)	231,920	199,484
Toradh lonchasach ar Shócmhainní an Chiste Pinsin (Nóta 33 (i))	33,100	32,200
Eile (ii)	14,197	16,856
Ioncam Eile ón Rialáil Airgeadais* (Nóta 42)	5,752	5,533
Ioncam Cíosa (iii)	2,932	2,696
Pionóis Airgeadaíochta Rialála Airgeadais (iv)	1,225	193
Ús ar Dhliteanais na Scéime Pinsin (Nóta 33 (i))	(35,200)	(34,300)
Iomlán	253,926	222,662

* Baineann sé go sonrach le hioncam ón Tobhach Maoiniúcháin

- (i) I Nóta 42, tugtar briseadh síos ar Ghlantobhach Maoiniúcháin an Tionscail i leith Rialáil Airgeadais.
- (ii) Áirítear in Eile Ioncam an Phríomh-Chláir Creidmheasa (CCR) arb ionann é agus €11.1m (2023: €9.0m) a sheasann do tháillí arna ngearradh ar Sholáthraithe Faisnéise Creidmheasa (CIPanna) i leith tuarascálacha creidmheasa arna n-eisiúint ó 1 Iúil 2019 (Nóta 1(q)). De bhreis air sin, taifeadadh ioncam €2.5m (2023: €2.1m) ó thobhaigh a bhain le Clár Cuntas Banc agus Íocaíochtaí (ISBAR), le Clár na hÚinéireachta Tairbhiúla (BOR) agus leis an gCóras um Idirnascadh Chláir na hÚinéireachta Tairbhiúla (BORIS) in 2024.
- (iii) Baineann ioncam cíosa le fáлтаis ó chíos a thig as an gcuid de Bhloc R, Duga Spencer atá á ligean le tríú páirtithe ar bhonn tráchtála (Nóta 1(p), Nóta 20 (vi)). Bhí dhá thionónta i mBloc R, Duga Spencer amhail ar an 31 Nollaig 2024.
- (iv) Freagraíonn pionóis airgeadaíochta do na méideanna is iníoctha leis an mBanc Ceannais ó sholáthraithe seirbhísí airgeadais maidir le sáruithe ar cheanglais rialála. Déantar iad a aithint tar éis na comhaontuithe socraíochta a bheith tugtha chun críche leis na heintitis sin, agus déantar athbhreithniú ag deireadh na bliana ar inbhailitheacht aon phionós atá fós gan íoc. Má tá amhras ann faoi inbhailitheacht na bpionós sin, déanfar soláthar a aithint. Rinneadh méid iomlán na bpionós sin arbh ionann é agus €1.2m (2023: €20.2m) a íoc ag deireadh na

bliana, agus bhí an laghdú in 2024 inchurtha do na pionóis mhéadaithe a eisíodh le linn na tréimhse.

Nóta 8: Caiteachais Iomlána

	Iomlán Chaiteachais na Ceannoifige & na Saoráidí Priontála ³⁴		An Mionta ³⁵		Iomlán	
	2024 €000	2023 €000	2024 €000	2023 €000	2024 €000	2023 €000
Caiteachais Foirne (i) Caiteachais Chaipitlithe Foirne (Nóta 1(e)(vi))	246,287 (6,366)	221,231 (7,422)	2,112 (43)	2,114 (36)	248,399 (6,409)	223,345 (7,458)
Glancaiteachais Foirne	239,921	213,809	2,069	2,078	241,990	215,887
Caiteachais Oibríochtúla Eile (ii) Caillteanas Neamhréadaithe ar Réadmhaoin Infheistíochta (iii) Muirear lagaithe ar Mhaoin, Gléasra agus Trealamh (iv) Dímheas Amhábhair um Tháirgeadh Airgeadra (v)	107,693 7,000 - 28,761 4,872	96,920 18,229 156,858 20,890 4,280	1,005 - - 111 1,481	1,631 - - 143 225	108,699 7,000 - 28,872 6,352	98,551 18,229 156,858 21,033 4,505
Caiteachais Iomlána³⁶	388,247	510,986	4,665	4,077	392,913	515,063

(i) Caiteachais Foirne

	Iomlán Chaiteachais na Ceannoifige & na Saoráidí Priontála		An Mionta		Iomlán	
	2024 €000	2023 €000	2024 €000	2023 €000	2024 €000	2023 €000
Tuarastail/Liúntais (a) Pinsin (Nóta 33(i)) ÁSPC Fostóra	198,113 27,600 20,574	180,499 22,300 18,432	1,923 - 189	1,917 - 197	200,036 27,600 20,763	182,416 22,300 18,629
Iomlán	246,287	221,231	2,112	2,114	248,399	223,345

(a) Tuarastail/Liúntais

	2024 €000	2023 €000
Bunphá (i)	197,295	179,772

³⁴ I gcaiteachais na Ceannoifige agus na Saoráidí Priontála, cuimsítear gach caiteachas (lena n-áirítear caiteachais rialála airgid agus saoráidí priontála) seachas na cinn sin a bhaineann leis an Mionta.

³⁵ Caiteachais arna dtabhú ag an Mionta, ar caiteachais iad a bhaineann le soláthar agus le heisiúint monaí, déantar iad sin a mhuirearú go díreach ar an gCúlchiste Airgeadra (Nóta 1(g) agus Nóta 25(ii)).

³⁶ Seans nach suimfidh na hiomláin sna ráitis airgeadais agus sna táblaí atá sa nóta toisc gur slánaíodh iad. Léiríonn na figiúirí 0 agus (0) méideanna dearfacha nó diúltacha arna slánú go náid, fad a léiríonn dais (-) náid.

Liúntais	1,830	1,635
Ragobair	876	941
Sochair Foirceannadh Fostaíochta (ii)	35	68
Sochair ghearrthéarmacha iomlána foirne	200,036	182,416
Líon Foirne (FTE) ar an 31 Nollaig (iii)	2,263	2,234

- (i) I mBunphá, áirítear fabhrú €10.1m i leith saoire bhliantúil nár glacadh (2023: €11.1m) (Nóta 32(vi)). Ó 2013 i leith, tá méadú tagtha ar thuarastail i gcomhréir le comhaontuithe pá de chuid na Seirbhíse Poiblí.
- (ii) Rinneadh íocaíochtaí in ionad fógra, arbh ionann san iomlán iad agus €10k, le cúigear le linn na bliana (2023: €15k). Rinneadh dhá shocraíocht arbh ionann iad agus €25k in 2024 ar fhoirceannadh fostaíochta (2023: socraíocht amháin de €53k). Tá €88k a bhaineann le trí shocraíocht dhlíthiúla ar áireamh i bpá freisin (2023: Nialas).
- (iii) FTE - Coibhéis lánaimseartha lena n-áirítear clúdach máithreachais agus intéirnigh.

Luach saothair le comhaltaí Feidhmiúcháin den Choimisiún in 2024

Ainm	2024	Tuarastal	2023	Tuarastal
Gabriel Makhoul Gobharnóir (a)(b)	1 Eanáir - 31 Nollaig	€331,369	1 Eanáir - 31 Nollaig	€316,794
Sharon Donnery Leas-Ghobharnóir Rialáil Airgeadais (a)	1 Eanáir - 31 Nollaig	€288,147	1 Eanáir - 31 Nollaig	€275,473
Vasileios Madouros Cobhsaíocht Airgeadais & Airgeadaíochta (a)	1 Eanáir - 31 Nollaig	€288,147	1 Eanáir - 31 Nollaig	€275,473

- (a) Maidir le teidlíochtaí pinsin an Ghobharnóra Gabriel Makhoul, an Leas-Ghobharnóra Sharon Donnery, agus an Leas-Ghobharnóra Vasileios Madouros, ní théann siad thar ghnáth-theidlíochtaí na scéime aoisliúntais le sochar sainithe de chuid an Bhainc Ceannais (Nóta 33).
- (b) Tá pinsean á fháil ag Gabriel Makhoul ó sheirbhís phoiblí na Ríochta Aontaithe freisin.

Táillí Chomhaltaí Neamhfheidhmiúcháin an Choimisiúin

Ainm	2024	2023
David Miles	€14,936	€14,936
John Trethowan	€14,936	€14,936
Niamh Moloney	€14,936	€14,936
Sarah Keane	€14,936	€14,936
Shay Cody	€14,936	€14,936
Mary Condon (c)	€14,936	N/B
Patricia Byron (c)	N/B	€14,936
John Hogan (d)	Nialas	Nialas

Caiteachais Chomhaltaí Neamhfheidhmiúcháin an Choimisiúin

Ainm	Taisteal	Cóiríocht agus Cothú	lomlán do 2024	lomlán do 2023
David Miles	€3,536	€831	€4,367	€3,852
John Trethowan	€2,736	€880	€3,616	€4,844

Niamh Moloney	€1,393	Nialas	€1,393	€408
Sarah Keane	€788	Nialas	€788	€67
Shay Cody	€617	Nialas	€617	Nialas
Mary Condon (c)	€24,032	€3,848	€27,880	Nialas
Patricia Byron (c)	N/B	N/B	N/B	Nialas
John Hogan (d)	Nialas	Nialas	Nialas	Nialas

- (c) Ceapadh Mary Condon le héifeacht ón 1 Eanáir 2024. Thainig deireadh le ceapachán Patricia Byron an 31 Nollaig 2023.
- (d) I gcomhréir leis an bprionsabal ‘Duine amháin, Tuarastal amháin’, níor íocadh táillí le comhalta neamhfheidhmiúcháin amháin den Choimisiún (2023: comhalta amháin).

Luach Saothair Príomhphearsanra Bainistíochta³⁷

	2024 €000	2023 €000
Olltuarastal	14,990	13,529
Iomlán	14,990	13,529

Bandáí Pá

	2024 Líon Daoine	2023 Líon Daoine
60,000-70,000	315	283
70,000-80,000	274	434
80,000-90,000	361	160
90,000-100,000	162	115
100,000-110,000	340	305
110,000-120,000	49	48
120,000-130,000	138	101
130,000-140,000	21	33

³⁷ Tagraíonn Príomhphearsanra Bainistíochta do chomhaltaí foirne ar leibhéal Ceannasaí Rannán nó níos airde agus áirítear comhaltaí feidhmiúcháin an Choimisiúin arna nochtadh ar leithligh i Nóta 8, 8 mar a fhorordaítear sa Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016. Seachas na cinn sin a nochtar sa nóta seo, ní bhfuair Príomhphearsanra Bainistíochta aon sochair bhreise.

140,000-150,000	42	68
150,000-160,000	63	14
160,000-170,000	15	18
170,000-180,000	38	21
180,000-210,000	6	10
210,000-240,000	11	5
240,000+	6	4
Iomlán	1,841	1,619

Oibríonn an Banc Ceannais scéim iasachta saoire don fhoireann go léir, ar scéim í atá formheasta ag na Coimisinéirí Ioncaim. Áirítear sa mhéid seo, airleacain arb ionann san iomlán iad agus €37k (2023: €59k) le 10 bPríomhphearsa Bainistíochta (2023: 12 Phríomhphearsa Bainistíochta). Amhail ar an 31 Nollaig 2024, bhí na hairleacain go léir faoin scéim seo aisíochta ina n-iomláine (2023: aisíochta ina n-iomláine).

Sa tábla thuas, léirítear an líon foirne san eagraíocht a thuilleann níos mó ná €60k in aghaidh na bliana féilire.

(ii) Caiteachais Oibríochtúla Eile

	Iomlán Chaiteachais na Ceannoifige & na Saoráidí Priontála		An Mionta		Iomlán	
	2024 €000	2023 €000	2024 €000	2023 €000	2024 €000	2023 €000
TF	33,067	29,070	96	96	33,163	29,166
Táillí Gairmiúla (a)	21,658	15,057	-	11	21,659	15,068
Saothar ar Conradh	18,159	13,671	79	87	18,238	13,758
Ilghnéitheach (b)	5,134	11,002	15	601	5,149	11,603
Íocaíochtaí agus Táillí Cumhdaigh (c)	6,217	6,527	(1)	-	6,216	6,527
Cíos agus Fónais	5,836	5,896	394	346	6,230	6,242
Saoráidí agus Cothabháil	6,334	5,481	384	448	6,718	5,929
Suibscríbhinní Corparáideacha	4,051	3,642	7	7	4,058	3,649
Oiliúint	3,028	3,029	14	17	3,042	3,046
Earcaíocht & Costais Eile Foirne (d)	2,356	2,086	1	2	2,357	2,088
Taisteal (e)	1,853	1,459	16	16	1,869	1,475
Iomlán	107,693	96,920	1,005	1,631	108,699	98,551

(a) Táillí Gairmiúla

Ar na Táillí Gairmiúla, áirítear táillí Iniúcháirí is iníochta le Grant Thornton agus leis an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus arb ionann iad agus:

Táillí Iniúcháirí³⁸

2024	2023
------	------

³⁸ Léirítear Táillí Iniúcháirí ar leith ó CBL sa chaoi go nochtar an glanmhéid a fhaigheann an soláthraí.

	€000	€000
Iniúcháireacht ar Chuntais Aonair	553	536
Grant Thornton	363	363
Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	190	173
Seirbhísí Ráthaíochta Eile	104	104
Grant Thornton	104	104
Seirbhísí Neamhiniúcháireachta Eile	278	241
Grant Thornton	278	241
Iomlán	935	881

Sna Táillí Gairmiúla, áirítear costais Chomhairleachta €17.1m arna muirearú ar an gcuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála agus déantar anailísiú orthu sa tábla seo a leanas (2023: €10.6m) mar aon le costais Chomhairleachta chaipitlithe arb ionann san iomlán iad agus €2.4m (2023: €4.0m) a áirítear in MGT agus Sócmhainní Doláimhsithe (Nóta 21).

Comhairleacht	2024	2023
	€000	€000
TF	13,558	4,478
Áitribh	982	1,968
Comhairle Dlí	1,098	808
Eile	62	79
Airgeadas	629	1,639
Pinsin & AD	247	348
Feabhsú Gnó	2,930	5,273
Iomlán	19,506	14,593
Méid arna ghearradh ar an gCuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála	17,067	10,605
Caipitlithe	2,439	3,988
Iomlán	19,506	14,593

Sna Táillí Gairmiúla, áirítear costais dlí i ndáil le himeachtaí dlí agus arbh ionann san iomlán iad agus €2.2m (2023: €1.9m).

Táillí Dlí	2024	2023
	€000	€000
Táillí dlíthiúla - imeachtaí dlí	2,238	1,854
Iomlán	2,238	1,854

Ar na himeachtaí dlí sin a luaitear thuas, áirítear na costais dlí go léir arna dtabhú i ndáil le himeachtaí dlí arna dtionscnamh ag an mBanc Ceannais nó i gcoinne an Bhainc Ceannais. Baineann an costas thuas le 26 chás dlí ar leith (2023: 24), lena

n-áirítear €44k i leith socraíochtaí i 3 chás (2023: €15k, 2 chás), agus €0.4m a dámhadh in aghaidh an Bhainc Ceannais.

D’íoc cuideachta árachais an Bhainc Ceannais €70k (2023: €70k) i ndáil le costais agus socraíochtaí dlí.

(b) Ilghnéitheach

Áirítear in Ilghnéitheach, costais €3.5, a bhain le CCR (Nóta 1(q)). Ar na caiteachais eile sa chuntas seo, áirítear €0.3m a bhain leis an mBinse Achomhairc Seirbhísí Airgeadais (2023: €0.2m) arna n-íoc ag an mBanc Ceannais i gcomhréir le forálacha Alt 57AX(4) d’Acht an Bhainc Cheannais 1942 (arna leasú).

(c) Íocaíochtaí agus Táillí Cumhdaigh

Ar áireamh i dTáillí Íocaíochta agus Cumhdaigh, tá muirir a bhaineann le hÍoc Pras. Tá oibleagáid ar an mBanc Ceannais déanamh de réir fhorálacha Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íoc Déanach in Idirbhearta Tráchtála), 2012 (I.R. Uimh. 580 de 2002), lena bhforáiltear go mbeidh ús pionóis le hÍoc mura bhfreastalófar ar íocaíochtaí le haghaidh idirbhearta tráchtála laistigh de 30 lá, mura sonrófar a mhalairt i gconradh nó i gcomhaontú. Is í seo a leanas achoimre ar íocaíochtaí úis phionósaigh arna ndéanamh le soláthraithe le linn 2024, mar aon leis na figiúirí comhfhreagracha don bhliain 2023.

Íocaíochtaí Déanacha*

	2024	2023
Líon iomlán na nÍocaíochtaí Déanacha	17	13
Luach iomlán na nÍocaíochtaí Déanacha go léir (A)	€143,472	€76,266
Luach iomlán na nÍocaíochtaí go léir (B)	€139,599,982	€129,863,062
A mar % de B	0.1%	0.06%
Luach iomlán an Úis a Íocadh ar Íocaíochtaí Déanacha	€1,291	€904

*Is figiúirí iarbhir iad na figiúirí sa tábla thuas; níl siad slánaithe.

(d) Earcaíocht & Costais Eile Foirne

In Earcaíocht & Costais Foirne Eile thuas, áirítear Caiteachas Fáilteachais €0.3m (2023: €0.3m), arna anailísiú mar a leanas:

Caiteachas Fáilteachais

	2024	2023
	€000	€000
Fáilteachas Foirne	279	250
Iomlán	279	250

Déantar an caiteachas fáilteachais arna nochtadh thuas a aicmiú i gcomhréir leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016).

Ní bhíonn an Banc Ceannais ag gabháil d'Fháilteachais Cliant. Ní áirítear sna méideanna thuas caiteachas ar shólaistí/ar fháilteachas a bhaineann le hoibríochtaí gnó amhail óstáil comhdhálacha, imeachtaí nó cruinnithe.

(e) Taisteal

Taisteal (lena n-áirítear an Mionta)	2024 €000	2023 €000
Intíre		
Coimisiún ³⁹	11	13
Foireann	153	123
Idirnáisiúnta		
Coimisiún	130	81
Foireann	1,575	1,258
Iomlán	1,869	1,475

(iii) Caillteanas Neamhréadaithe ar Réadmhaoine Infheistíochta

Aithníodh caillteanas neamhréadaithe €7.0m (2023: €18.2m) sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála i leith na réadmhaoine infheistíochta arna sealbhú ar an 31 Nollaig 2024, i gcomhréir leis an mbeartas cuntasaíochta le haghaidh réadmhaoine Infheistíochta (Nóta 1(p)). Luach €24.0m a bhí ar an réadmhaoine Infheistíochta, Bloc R, Duga Spencer, Sciathán Thoir, amhail ar an 31 Nollaig 2024 (2023: €31.0m) (Nóta 20(vi)).

(iv) Muirear lagaithe ar Mhaoine, Gléasra, Trealamh

Ní raibh aon táille lagaithe in 2024 i leith an fhoirgnimh ar Shráid an Mhéara (2023: €156.9m). Bhí an foirgneamh seo lagaithe in 2023 toisc go bhfuarthas roimh an bpaindéim é mar chuid de straitéis fhadtéarmach an Bhainc Ceannais maidir le spás oifige lenar cuireadh san áireamh riachtanais reatha agus riachtanais ionchasacha amach anseo. Áiríodh sa mhéid sin inscálaitheacht agus solúbthacht araon. Ó thráth na paindéime i leith, tá athrú suntasach tagtha ar mhargadh na réadmhaoine tráchtála, sa mhéid go bhfuil aistriú i dtreo samhlacha hibrídeacha oibre. Dá bhrí sin, tá a lorg oifige laghdaithe ag cuideachtaí, rud a fhágann go bhfuil rósholáthar spáis oifige i mBaile Átha Cliath. Mar thoradh air sin, tá margadhluach an fhoirgnimh ar Shráid an Mhéara níos lú ná an luach tugtha anonn in 2023 (Nóta 21(i)(c)).

³⁹ Folaíonn an Coimisiún comhaltaí feidhmiúcháin agus neamhfheidhmiúcháin araon

(v) Amhábhair Airgeadra

An caiteachas i ndáil le hAmhábhair do Tháirgeadh Airgeadra, baineann sé le táirgeadh nótaí bainc €4.9m (2023: €4.3m) agus monaí €1.5m (2023: €0.2m). Bhí an méadú ar chostais nótaí bainc in 2024 inchurtha do mhéadú ar leithdháileadh i dteannta costas ceannaigh aonaid níos airde in aghaidh gach nóta bainc. Tháinig méadú ar abhair monaí de bharr cheannach crotán monaí in 2024, rud nár tharla in 2023.

Nóta 9: Ioncam Barrachais is iníoctha leis an Státchiste

Níl aon Ioncam Barrachais iníoctha leis an Státchiste i leith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2024 (2023: Nialas) (Nóta 1(o)).

Nóta 10: Ór agus Infhaighteachtaí Óir

	2024 €000	2024 Unsaí Míne d'Ór	2023 €000	2023 Unsaí Míne d'Ór
Ór agus Infhaighteachtaí Óir	970,766	386,598	722,100	386,598
Iomlán	970,766	386,598	722,100	386,598

Cuimsíonn ór agus infhaighteachtaí óir stoic monaí atá á sealbhú sa Bhanc Ceannais, mar aon le barraí óir atá á sealbhú i mBanc Shasana agus in Banque de France. Tá an méadú ar an iarmhéid ag deireadh 2024 inchurtha do mhéadú ar mhargadhluach shealúchais óir ó dheireadh na bliana 2023 go dtí deireadh na bliana 2024 (Nóta 1 j(iv), Nóta 35(i)).

Nóta 11: Éilimh in Airgeadra Eachtrach ar Chónaitheoirí nach bhfuil sa Limistéar Euro

	2024 €000	2023 €000
Infhaighteachtaí ó CAI (i) Iarmhéideanna le Baint agus Infheistíochtaí Urrús, Iasachtaí Seachtracha agus Sócmhainní Seachtracha eile	6,348,619	6,230,592
(ii)	4,530,061	4,372,581
Iomlán	10,878,680	10,603,173

(i) Infhaighteachtaí ón gCiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta (CAI)

	2024 €000	2023 €000
Cuóta	4,328,659	4,198,648
Lúide Sealúchais CAI arna gcothabháil ag an mBanc	(3,285,088)	(3,069,723)
Suíomh Cúlchiste in CAI (a)	1,043,571	1,128,925
Sealúchais CST (b)	5,305,048	5,101,667
Iomlán	6,348,619	6,230,592

(a) Suíomh Cúlchiste in CAI:

Seasann an tsócmhainn seo don difríocht idir Cuóta na hÉireann in CAI agus sealúchais euro de chuid CAI arna gcothabháil ag an mBanc Ceannais. Is ionann Cuóta na hÉireann agus a suibscríbhinn ballraíochta. An 15 Nollaig 2010, chuir Bord Gobharnóirí CAI pacáiste d'athchóirithe i gcrích maidir le cuótaí agus rialachas an Chiste. An 26 Eanáir 2016, comhlíonadh na coinníollacha maidir le cur chun feidhme

na méaduithe comhaontaithe ar chuótaí⁴⁰. Ag an tús, b'ionann sealúchais euro CAI arna gcothabháil leis an mBanc Ceannais agus 75% den Chuóta, ach tá athrú tagtha orthu ó am go ham de thoradh teoracha a fuarthas ó CAI maidir lena iasachtaí le Ballstáit. Is ionann an sealúchas reatha céatadánach agus 75% (2023: 73%) (Nóta 1(c)(x), Nóta 37(v)).

(b) Sealúchais Ceart Speisialta Tarraingthe (CST):

Is cúlsócmhainn idirnáisiúnta í CST arna cruthú ag CAI agus arna leithdháileadh ar bhallstáit sna 1970idí/80idí d'fhonn leachtacht idirnáisiúnta a mhéadú. Sainítear CST i dtéarmaí ciseáin d'airgeadraí. Cinntear a luach mar shuim ualaithe rátaí malairte na gcúig airgeadra (Dollar Mheiriceá, an euro, Renminbi na Síne, Yen na Seapáine, agus Punt Steirling) (Nóta 1(c)(x), (Nóta 29)).

(ii) Iarmhéideanna le Bainc agus Infheistíochtaí Urrús, Iasachtaí Seachtracha agus Sócmhainní Seachtracha eile

	2024 €000	2023 €000
Infheistíochtaí Urrúis – MÓM (a)	3,346,011	3,096,046
Iarmhéid le Banc	1,087,313	1,230,759
Comhaontuithe Athcheannaigh Droim ar Ais (b)	96,737	45,776
Iomlán	4,530,061	4,372,581

- (a) Cuimsíonn na hurrúis seo fiachas arna eisiúint ag eisitheoirí nach eisitheoirí de chuid an limistéir euro iad (Nóta 1(j)(ii)), Nóta 2(iii), Nóta 3(i)(iii), Nóta 3(ii)(ii)).
- (b) Mar chuid de bhainistíocht a chuid sócmhainní infheistíochta, baineann an Banc Ceannais úsáid as idirbhearta athcheannaigh le contrapháirtithe formheasta faoi chomhaontuithe dlíthiúla GMRA. An méadú ar chomhaontuithe athcheannaigh droim ar ais go €96.7m (2023: €45.8m), baineann sé le méadú ginearálta ar ghníomhaíochtaí athcheannaigh droim ar ais in airgeadra eachtrach lasmuigh den limistéar euro de bharr dinimic margaidh (Nóta 1(l), Nóta 2(v), Nóta 28).

Miondealú de réir airgeadra eachtrach

	2024 €000	2023 €000
USD	3,021,183	2,790,554
AUD	501,930	548,786
CNY	519,047	488,657
SGD	473,772	444,444
Eile	13,974	4,028
JPY	155	96,112
Iomlán	4,530,061	4,372,581

⁴⁰ Mar thoradh air sin, méadaíodh cuóta CAI na hÉireann faoi CST 2,192.3m ó CST 1,257.6m go dtí CST 3,449.9m an 19 Feabhra 2016.

Próifíl Aibíochta

	2024 €000	2023 €000
0 - 3 mhí	1,575,182	1,423,733
3 mhí - 1 bhliain	653,266	860,539
1 bhliain - 5 bliana	2,301,613	2,088,309
Iomlán	4,530,061	4,372,581

Nóta 12: Éilimh in airgeadra eachtrach ar chónaitheoirí atá sa limistéar euro

	2024 €000	2023 €000
Infheistíochtaí Slándála - MÓM (i)	102,588	10,757
Comhaontuithe Athcheannaigh Droim ar Ais (ii)	115,119	-
Iarmhéideanna le Baint	1,748	3,537
Iomlán	219,455	14,294

- (i) Cuimsíonn na hurrúis seo fiachas arna eisiúint ag eisitheoirí an limistéir euro in airgeadra eachtrach (Nóta 1(j)(ii), (v), Nóta 2(iii), Nóta 3(i)(iii), Nóta 3(ii)(ii)). Baineann iarmhéid dheireadh na bliana 2024 le bannaí USD agus AUD arna n-eisiúint ag cónaitheoirí AE. Bhí an méadú ar shealúchais na n-urrús seo inchurtha do mhéadú ar dheiseanna chun infheistíocht a dhéanamh in urrúis chomhchosúla.
- (ii) Mar chuid de bhainistíocht a chuid sócmhainní infheistíochta, baineann an Banc Ceannais úsáid as idirbhearta athcheannaigh le contrapháirtithe formheasta faoi chomhaontuithe dlíthiúla GMRA. An méadú ar chomhaontú athcheannaigh droim ar ais go €115.1m (2023: €0.0m), baineann sé le méadú ginearálta ar dheiseanna athcheannaigh droim ar ais in airgeadra eachtrach lasmuigh den limistéar euro de bharr dinimic margaidh (Nóta 1(l), Nóta 2(v), Nóta 27).

Miondealú de réir airgeadra eachtrach

	2024 €000	2023 €000
USD	204,648	3,113
AUD	14,772	11,144
SGD	34	36
Eile	1	1
Iomlán	219,455	14,294

Próifíl Aibíochta

	2024 €000	2023 €000
0 - 3 mhí	118,654	3,537
3 mhí - 1 bhliain	34,718	4,810

1 bhliain - 5 bliana	66,083	5,947
Iomlán	219,455	14,294

Nóta 13: Éilimh in Euro ar Chónaitheoirí nach bhfuil sa Limistéar Euro

	2024 €000	2023 €000
Infheistíochtaí Slándála - CGA (i)	1,463,470	1,882,791
Iarmhéideanna le Bainc (ii)	146,135	122,224
Infheistíochtaí Slándála - MÓM (i)	40,847	104,277
Iomlán	1,650,452	2,109,292

- (i) Cuimsíonn na hurrúis seo fiachas arna eisiúint ag eisitheoirí nach eisitheoirí de chuid an limistéir euro iad. Bhain an laghdú ar shealúchais na n-urrús seo le gníomhaíochtaí margaidh rialta (Nóta 1(j)(ii), Nóta 1(j)(iii)), Nóta 1(j)(v), Nóta 2(iv), Nóta 2(iii), Nóta 3(i)(ii), (iii), Nóta 3(ii)(ii)).
- (ii) An méadú ar iarmhéideanna le bainc go €146.1m (2023: €122.2m), bhí sí inchurtha do ghníomhaíochtaí margaidh rialta.

Próifíl Aibíochta

	2024 €000	2023 €000
0 - 3 mhí	283,892	362,239
3 mhí - 1 bhliain	203,862	310,409
1 bhliain - 5 bliana	693,092	978,861
5 bliana - 10 mbliana	469,606	457,783
Iomlán	1,650,452	2,109,292

Nóta 14: Iasachtaí le hInstitiúidí Creidmheasa an Limistéir Euro maidir le hOibríochtaí Beartais Airgeadaíochta in Euro

	2024 €000	2023 €000
Oibríochtaí Athmhaoinithe Fadtéarmacha <i>mar atá OASFanna</i>	-	84,500
	-	84,500

Próifíl Aibíochta

	2024 €000	2023 €000
0 - 3 mhí	-	57,500
3 mhí - 1 bhliain	-	27,000
1 bhliain - 5 bliana	-	-
Iomlán	-	84,500

Tá na hiarmhéideanna sin déanta suas d'airleacain chuig institiúidí creidmheasa agus léiríonn siad rannpháirtíocht an Bhainc Ceannais in oibríochtaí beartais airgeadaíochta de chuid an Eurochórais. Amhail ar an 31 Nollaig 2024, bhí iasachtú iomlán an Eurochórais le hinstitiúidí creidmheasa an limistéir euro maidir le hoibríochtaí beartais airgeadaíochta arna n-ainmniú in euro, lena n-áirítear príomhoibríochtaí athmhaoinithe agus oibríochtaí athmhaoinithe fadtéarmacha araon, comhionann le €34.2bn (2023: €410.3bn), agus bhí Nialas den mhéid sin ar seilbh ag an mBanc Ceannais (2023: €0.1bn) (Nóta 1 (c)(xii)).

Leis na hoibríochtaí seo, féachtar le hathmhaoiniú breise fadtéarmach a sholáthar do chontrapháirithe. Seoladh iad ar ráta socraithe agus cionroinneadh méid iomlán na tairisceana. Sa bhreis ar an tsraith de sheacht n-oibríocht athmhaoinithe fhadtéarmacha ráithiúla (OASF-III) a tugadh isteach in 2019, chuir an Chomhairle Rialaithe trí oibríocht bhreise leo i mí na Nollag 2020, agus seoladh iad sin idir mí an Mheithimh agus mí na Nollag 2021. Bhí aibíocht trí bliana ag na hoibríochtaí sin agus, dá bhrí sin, tháinig an oibríocht dheireanach in aibíocht in 2024. I gcás OASF-III go léir, 12 mhí tar éis gach oibríocht a shocrú, bhí an rogha ag na rannpháirtithe ar bhonn ráithiúil méid OASF-III lena mbaineann a fhoirceannadh nó a laghdú sula dtagann sí in aibíocht. D'fhéadfadh rátaí iasachtaithe sna hoibríochtaí seo a bheith chomh híseal le 50 bonnphointe faoi bhun an mheánráta úis ar an tsaoráid taisce thar an tréimhse ón 24 Meitheamh 2020 go dtí an 23 Meitheamh 2022, ach gach a bheith níos diúltaí ná - 1.0%, agus chomh híseal leis an meánráta úis - don tréimhse ábhartha - ar an tsaoráid taisce thar an tréimhse atá fágtha den oibríocht chéanna⁴¹.

Ní raibh rátaí úis iarbhír ar eolas go dtí tráth aibíochta nó luath-aisíocaíochta gach oibríochta agus úsáideadh meastachán iontaofa roimhe sin chun fabhrúithe úis OASF-III a ríomh. I gcás chuntais bhliantúla 2023, ciallaíonn sé sin go raibh an t-ús ar na fabhrúithe innéacsaithe leis an meán-phríomhráta úis ab infheidhme de chuid BCE ó thús na tréimhse úis deireanaí do na hoibríochtaí sin, a thosaigh ar an 23 Samhain 2022.

Tá an laghdú ar na hiarmhéideanna go Nialas (2023: €84.5m) mar thoradh ar aibíochtaí iasachtaí OASF in 2024 (Nóta 2(x)).

Nóta 15: Éilimh eile in euro ar Institiúidí Creidmheasa an Limistéir euro

2024

2023

⁴¹ Chinn an Chomhairle an 27 Deireadh Fómhair 2022 go ndéanfaí, ón 23 Samhain 2022 go dtí dáta aibíochta nó dáta luath-aisíocaíochta gach oibríocht OASF-III atá gan íoc faoi seach, an ráta úis ar oibríochtaí OASF-III a innéacsú le meán-phríomhrátaí úis is infheidhme de chuid BCE le linn na tréimhse sin.

	€000	€000
Comhaontuithe Athcheannaigh Droim ar Ais (i)	1,455,764	1,576,848
Iarmhéideanna le Baint	161,172	159,654
Iomlán	1,616,936	1,736,502

Tá tréimhse aibíochta níos giorra ná aon bhliain amháin ag na míreanna seo.

- (i) Mar chuid de bhainistíocht a chuid sócmhainní infheistíochta, baineann an Banc Ceannais úsáid as idirbhearta athcheannaigh le contrapháirtithe formheasta faoi chomhaontuithe dlíthiúla GMRA. An laghdú ar chomhaontú athcheannaigh droim ar ais go €1,455.8m (2023: €1,576.8m), baineann sé le laghdú ginearálta ar dheiseanna athcheannaigh droim ar ais in euro sa limistéar euro de bharr dinimic margaidh (Nóta 1(l), Nóta 2(v)).

Nóta 16: Urrúis in euro de chuid Cónaitheoirí sa Limistéar Euro

	2024 €000	2023 €000
Urrúis arna Sealbhú chun Críocha Beartais Airgeadaíochta (i)	56,318,429	60,016,155
Urrúis Eile (ii)	8,696,617	7,929,946
Iomlán	65,015,046	67,946,101

(i) Urrúis arna sealbhú chun críocha Beartais Airgeadaíochta

Urrúis arna sealbhú chun críocha Beartas Airgeadaíochta, léiríonn siad SMP ar cuireadh tús léi i mí Bealtaine 2010, punann CBPP3 arna hainmniú in euro agus ar cuireadh tús léi i mí Dheireadh Fómhair 2014, PSPP ar cuireadh tús léi i mí Bealtaine 2015, agus PEPP ar cuireadh tús léi i mí an Mhárta 2020 mar fhreagairt ar phaindéim COVID-19.

Amhail ar an 31 Nollaig 2024, cuimsíodh sa mhír seo urrúis a fuair an Banc Ceannais faoi raon feidhme CBPP3, SMP, PSPP agus PEPP.

Déantar urrúis arna gceannach faoi na cláir sin go léir a thomhas ar bhonn costas amúchta faoi réir lagaithe (Nóta 1(c)(ix)).

Chun críocha comparáide, léiríonn an tábla thíos costas amúchta na n-urrús arna sealbhú ag an mBanc Ceannais i gcomparáid lena margadhluachanna:

	2024 €000 Costas Amúchta	2024 €000 Margadhluach	2023 €000 Costas Amúchta	2023 €000 Margadhluach
CCBC3	653,910	645,333	686,932	659,418
CMU	103,288	103,896	102,572	106,446

PSPP mar atá	34,205,468	30,885,261	37,274,916	33,888,794
Urrúis Rialtais/Gníomhaireachta (Riosca Dílse)	32,097,925	29,007,746	34,456,087	31,316,355
Urrúis Fhornaísiúnta (Riosca Comhroinnte)	2,107,543	1,877,515	2,818,829	2,572,439
PEPP mar atá	21,355,763	18,562,724	21,951,735	19,010,346
Urrúis Rialtais/Gníomhaireachta (Riosca Dílse)	21,355,763	18,562,724	21,951,735	19,010,346
Iomlán	56,318,429	50,197,214	60,016,155	53,665,004

Próifíl Aibíochta

	2024 €000 Costas Amúchta	2023 €000 Costas Amúchta
0 - 3 mhí	4,392,395	3,615,467
3 mhí - 1 bhliain	168,756	549,011
1 bhliain - 5 bliana	17,053,496	17,718,774
5 bliana - 10 mbliana	19,464,466	23,044,188
10 mbliana - 15 bliana	5,140,539	5,064,682
> 15 bliana	10,098,777	10,024,033
Iomlán	56,318,429	60,016,155

Cuireadh deireadh le ceannacháin faoin CMU ar an 6 Meán Fómhair 2012.

In 2024, lean punann an chláir ceannaithe sócmhainní (APP)⁴² de bheith ag laghdú, toisc nach mbíonn athinfheistiú á dhéanamh ag an Eurochóras, ó mhí Iúil 2023 i leith, ar na híocaíochtaí príomhshuime ó urrúis a thagann in aibíocht⁴³.

Maidir le PEPP⁴⁴, lean an tEurochóras, tar éis an chinnidh ón gComhairle Rialaithe i mí na Nollag 2023⁴⁵, de na híocaíochtaí príomhshuime ó urrúis a thagann in aibíocht a athinfheistiú le linn an chéad leath de 2024. Sa dara leath den bhliain, tháinig laghdú €7.5bn in aghaidh na míosa ar an meán ar phunann PEPP toisc nach ndearna an tEurochóras athinfheistiú ar na híocaíochtaí príomhshuime go léir ó urrúis a bhí ag teacht in aibíocht. Scoireadh de na hathinfheistíochtaí faoi PEPP ag deireadh 2024.

Déanann an Chomhairle Rialaithe measúnú ar bhonn rialta ar na rioscaí airgeadais a bhaineann leis na hurrúis atá á sealbhú faoi na cláir sin. Déantar tástálacha lagaithe bliantúla ar bhonn na méideanna inghnóthaithe measta amhail ag deireadh na bliana agus formheasann an Chomhairle Rialaithe iad. Ní raibh aon lagú ar urrúis arna

⁴² Féadfar tuilleadh sonraí a fháil maidir le APP ar [shuíomh gréasáin BCE](#).

⁴³ Féach [preaseisiúint](#) an 15 Meitheamh 2023 maidir le cinntí na Comhairle Rialaithe.

⁴⁴ Féadfar tuilleadh sonraí a fháil maidir le PEPP ar [shuíomh gréasáin BCE](#).

⁴⁵ Féach [preaseisiúint](#) an 14 Nollaig 2023 maidir le cinntí na Comhairle Rialaithe.

sealbhú faoi chláir CMU, CBPP3 agus PSPP agus PEPP amhail ar an 31 Nollaig 2024 (2023: Nialas).

B'ionann sealúchais chomhiomlána BCNanna an Eurochórais d'urrúis beartais airgeadaíochta ag deireadh mhí na Nollag 2024 agus €3,906.6bn, as a raibh €56.3bn ar seilbh ag an mBanc Ceannais (2023: €4,269.0bn, as a raibh €60.0bn ar seilbh ag an mBanc Ceannais) (féach an tábla thíos) (Nóta 1(c)(ix), Nóta 2(ii)):

Costas Amúchta	Bliain	CMU €m	CCBC3 €m	PSPP €m	CSPP €m	PEPP €m	Iomlán €m
BCNanna an Eurochórais	2024	1,050	232,571	1,932,067	288,374	1,452,524	3,906,586
	2023	1,901	262,090	2,178,168	323,921	1,502,916	4,268,996
Banc	2024	103	654	34,205	-	21,356	56,318
	2023	102	687	37,275	-	21,952	60,016

(ii) Urrúis Eile

Folaíonn Urrúis Eile urrúis inmhargaidh nach sealbhaítear chun críocha oibríochtaí beartais airgeadaíochta de chuid an Eurochórais.

	2024 €000	2023 €000
Infheistíochtaí Urrúis – CGA (a)	5,893,033	5,292,862
Infheistíochtaí Slándála (MÓM) (b)	2,803,584	2,637,084
Iomlán	8,696,617	7,929,946

(a) Infheistíochtaí Urrúis – CGA

Is ionann infheistíochtaí coinnithe go dtí aibíocht agus urrúis lena ngabhann íocaíochtaí socraithe nó inchinntithe agus tréimhse shocraithe aibíochta, agus a bhfuil sé ar intinn ag an mBanc Ceannais iad a choinneáil go dtí aibíocht (Nóta 1(j)(iii)). Baineann an méadú ar phunann CGA go €5.9bn (2023: €5.3bn) le hathinfheistíochtaí bhannaí CGA a thagann in aibíocht (Nóta 2(iv), Nóta 3(i)(ii)).

Déantar urrúis arna gceannach faoi phunann CGA a thomhas ar bhonn costas amúchta faoi réir a lagaithe (Nóta 1(j)(iii)). Ní raibh aon lagú ar na hurrúis seo a bhí a sealbhú amhail ar an 31 Nollaig 2024 (2023: Nialas).

(b) Infheistíochtaí Urrúis – MÓM

Cuimsíonn na hurrúis marcáil ón margadh seo fiachas arna eisiúint ag eistitheoirí de chuid an limistéir euro in airgeadra eachtrach (Nóta 1 (j)(ii)). Bhí an méadú ar shealúchais na n-urrús seo go €2.8bn (2023: €2.6bn) inchurtha do dheiseanna feabhsaithe maidir le hinfheistiú a dhéanamh in urrúis chomhchosúla (Nóta 2(iii), Nóta 3(i)(iii), Nóta 3(ii)(ii)).

Próifíl Aibíochta

	2024 €000	2023 €000
0 - 3 mhí	965,430	746,965
3 mhí - 1 bhliain	1,483,237	2,080,814
1 bhliain - 5 bliana	3,911,140	3,516,498
5 bliana - 10 mbliana	2,336,810	1,585,669
Iomlán	8,696,617	7,929,946

Nóta 17: Leas rannpháirteachais in BCE

	2024 €000	2023 €000
Leas rannpháirteachais in BCE	459,609	237,271
Iomlán	459,609	237,271

Is ionann é seo agus ranníocaíocht an Bhainc Ceannais le caipiteal BCE (Nóta 1(c)(ii),(xiv)). De bhun Airteagal 28 de Reacht CEBC is iad bainc cheannais náisiúnta CEBC amháin a shuibscríobhfaidh caipiteal BCE. Braitheann suibscríbhinní ar scaireanna atá socraithe i gcomhréir le hAirteagal 29 de Reacht CEBC agus nach mór a choigeartú gach cúig bliana. Tháinig an coigeartú is déanaí den sórt sin in éifeacht an 1 Eanáir 2024⁴⁶.

Tháinig méadú ar scair an Bhainc Ceannais i gcaipiteal suibscríofa BCE go dtí 1.7811% (2023: 1.3772%) agus, dá bhrí sin, rinneadh leas rannpháirteachais an Bhainc in BCE a mhéadú de €222.3m go €459.6m mar thoradh ar ranníocaíocht chaipitiúil bhreise arna haistriú chuig BCE (Nóta 1(c)(iii), Nóta 37(ii), Nóta 40(ii)).

Nóta 18: Éilimh atá Coibhéiseach le hAistriú Cúlchistí Eachtracha

	2024 €000	2023 €000
Éilimh atá coibhéiseach le haistriú cúlchistí eachtracha	883,534	683,175
Iomlán	883,534	683,175

Seasann siad seo d'éilimh an Bhainc Ceannais arna n-eascairt as aistriú sócmhainní cúlchistí eachtracha chuig BCE nuair a chuaigh an Banc Ceannais isteach san Eurochóras.

Mar thoradh ar na coigeartuithe ar na hualaithe i scála caipitil BCE an 1 Eanáir 2024, rinneadh coigeartú ar éileamh an Bhainc Ceannais i leith na sócmhainní sin arna n-aistriú chuig BCE. D'fhonn a scair scála caipitil mhéadaithe a léiriú, méadaíodh éileamh an Bhainc Ceannais arna ainmniú in euro go €883.5m (2023: €683.2m), atá socraithe i

⁴⁶ Tá sonraí maidir le suibscríbhinní caipitil BCNanna aonair le fáil ar [shuíomh gréasáin BCE](#).

gcoibhneas lena scair scála Eurochórais (Nóta 1(c)(ii), Nóta 1(c)(iii), Nóta 1(c)(vii), Nóta 37(ii), Nóta 40(ii)).

B'ionann scála caipitil Eurochórais de chuid an Bhainc Ceannais amhail ar an 31 Nollaig 2024 agus 2.1782% (2023:1.6798%) (Nóta 1(c)(iii)).

Déantar na héilimh a ainmniú in euro de réir luacha a shocraítear tráth a n-aistrithe. Tugadh luach saothair ina leith de réir an ráta úis ba dhéanaí a bhí ar fáil do na príomhoibríochtaí athmhaoinithe, arna choigeartú chun toradh nialasach ar an gcomhpháirt óir a léiriú (Nóta 2(viii), Nóta 41(i)).

Nóta 19: Éilim a bhaineann le TARGET

	2024 €000	2023 €000
Iarmhéid (glan) TARGET	94,503,981	97,594,703
Iomlán	94,503,981	97,594,703

Léiríonn an mhír seo glansócmhainn an Bhainc Ceannais ó BCE mar thoradh ar íocaíochtaí trasteorann arna ndéanamh trí chóras TARGET2 ag BCNanna uile atá rannpháirteach in CEBC, arb ionann í agus €94.5bn (2023: €97.6bn) (Nóta 1(c)(ii)). Freagraíonn an laghdú ar shócmhainn TARGET d'eis-sreabhadh glan euro amach as an Stát trí chuntas TARGET an Bhainc Ceannais thar an tréimhse. Rinneadh na heis-sreafaí a threorú trí chuntais taisce institiúidí creidmheasa (Nóta 1(b), Nóta 23, Nóta 40(ii)).

Ag deireadh na bliana 2024, bhí ceithre thír neamh-rannpháirteacha (an Bhulgáir, an Danmhairg, an Pholainn agus an Rómáin) ina mbaill de TARGET agus, dá bhrí sin, áiríodh iad sa phróiseas iltaobhach glanluachála. Rinneadh an luach saothair i leith suíomhanna TARGET, cé is moite d'iarmhéideanna arna n-eascairt as idirbhearta babhtála droim ar ais i dtaca le hoibríochtaí chun leachtacht i ndollar SA a sholáthar, a ríomh go laethúil de réir an ráta úis imeallaigh is déanaí arna úsáid ag an Eurochóras ina chuid tairiscintí le haghaidh príomhoibríochtaí athmhaoinithe (Nóta 41(i)).

Nóta 20: Sócmhainní Eile

	2024 €000	2023 €000
Ioncam Úis Fabhraithe (i)	934,839	1,094,868
Cothromas (ii)	828,591	449,292
Cistí BIS (iii)	426,401	423,270
Maoín, Gléasra, Trealamh agus Sócmhainní Doláimhsithe (Nóta 21)	350,086	337,917
- Inláimhsithe - Gléasra, Maoín, Trealamh (Nóta 21(i))	271,637	271,218
- Doláimhsithe - Bogearraí Ríomhaireachta (Nóta 21 (ii))	78,449	66,699
Tobhach Maoiniúcháin (iv)	218,727	191,744

Eile (v)	55,624	263,507
Maoín Infheistíochta (vi)	23,980	30,980
Scaireanna sa Bhanc um Shocraíochtaí Idirnáisiúnta (vii)	23,237	23,199
Ioncam Fabhráithe Ceannaithe (viii)	14,337	10,672
Réamhíocaíochtaí	8,457	8,204
Iomlán	2,884,279	2,833,653

- (i) Folaíonn an mhír seo an t-ioncam fabhráithe arna thuilleamh ar phunann urrús an Bhainc Ceannais agus ar iarmhéideanna sócmhainní in-Eurochórais. Baineann an laghdú go mór mór le laghdú ar luach saothair fabhráithe i leith iarmhéideanna TARGET dlite ó BCNanna an limistéir euro, mar thoradh ar laghdú ar iarmhéid TARGET i dteannta Príomhráta Athmhaoinithe níos ísle ag deireadh na bliana agus ús níos ísle is infhaighte ar shócmhainní infheistíochta.
- (ii) Déanann an Banc Ceannais infheistiú i gcothromais mar chuid dá straitéis infheistíochta. Bíonn Innéacs Cothromais Domhanda MSCI agus Innéacs Cothromais Domhanda MSCI PAB á rianú ag na cothromais. Baineann an ghluaiseacht le hinfeistíochtaí nua i gciste Innéacs Cothromais Domhanda MSCI PAB agus le haistriú páirteach chiste Innéacs Cothromais Domhanda MSCI chuig ciste Innéacs Cothromais Inmharthana Forleagain MSCI PAB de réir mar a leanann an Banc Ceannais d'fheabhsuithe a dhéanamh ar mhéadracht charbóin a chuid infheistíochtaí. Bíonn na cistí á mbainistiú ag cuideachta bainistíochta sócmhainní thar ceann an Bhainc Ceannais, fad a bhíonn na sócmhainní foluiteacha á sealbhú ag coimeádaí (Nóta 1(c)(xi),(j)(ii),(k), Nóta 3(iv), Nóta 35(iii), Nóta 38).
- (iii) Déanann an Banc Ceannais infheistíocht i gcistí bannaí mar chuid dá straitéis infheistíochta fhadtéarmach. Bíonn na cistí seo á mbainistiú go seachtrach ag BIS thar ceann an Bhainc Ceannais, fad a bhíonn na sócmhainní foluiteacha á sealbhú ag coimeádaí (Nóta 1(c)(xi),(j)(ii), (k), Nóta 3(i)(v), Nóta 3(ii)(i), Nóta 35(iv), Nóta 38).
- (iv) Baineann glantobhach maoiniúcháin €218.7m (2023: €191.7m) le hioncam €220.6m atá dlite don Bhanc Ceannais ó eintitis rialáilte tionscail (2023: €194.5m) agus a thobhfeofar in 2025, mar aon le soláthar i leith thobhaigh €1.9m atá fós gan íoc (2023: €2.7m) (Nóta 42(iv)).
- (v) Áirítear in Eile suim €43.8m (2023: €257.3m) a bhaineann le féichiúnaithe. Tá an laghdú bliain ar bhliain ann den chuid is mó toisc nár fabhraíodh aon infhaighteachtaí SRT in 2024 (Nóta 32(i)).

(vi) I mí na Samhna 2015, fuair an Banc Ceannais Bloc R, Duga Spencer, inar cuimsíodh an Sciathán Thiar agus Thoir. Díoladh an Sciathán Thiar ar an 30 Meán Fómhair 2022. Amhail ar an 31 Nollaig 2024, tá an Sciathán Thoir fós ar seilbh ag an mBanc Ceannais, ar réadmhaoine infheistíochta é arna luacháil ar €24.0m ar an dáta sin (2023: €31.0m). Ba é luachálaí seachtrach, neamhspleách réadmhaoine a chinn luach cóir na réadmhaoine infheistíochta, agus bhí na cáilíochtaí aitheanta, gairmiúla aige/aici mar aon le taithí ar shuíomh agus aicme na réadmhaoine a bhí á luacháil. Déileálar le haon chaillteanas neamhréadaithe i ndáil leis an athluacháil seo i gcomhréir leis an Treoirlíne (Nóta 1(p), Nóta 8(iii)).

Tá léas i bhfeidhm le tríú páirtí le haghaidh cuid den Sciathán Thoir de Dhuga Spencer ó 2015 i leith. Tá téarma 11 bliana fágtha ar an léas seo agus tá clásáil scoir ann i gceann 3 bliana. Tá foráil d'athbhreithniú cíosa cúigbhliantúil sa léas seo i gcomhréir leis na dálaí margaidh a bheidh i réim. Comhaontaíodh an t-athbhreithniú cíosa is déanaí ar an 27 Iúil 2021. I mí Dheireadh Fómhair 2023, rinneadh léas le tríú páirtí eile le haghaidh cuid eile den Sciathán Thoir. Tá téarma 2 bliana fágtha ar an léas seo. Níl aon chlásáil scoir nó aon fhorálacha le haghaidh athbhreithnithe cíosa ach tá rogha ann chun an léas a shíneadh go gceann ceithre bliana eile má chomhaontaíonn páirtithe uile sa léas amhlaidh. Is iad seo a leanas na híocaíochtaí léasa íosta a éireoidh ó na léasanna seo amach anseo:

Íocaíochtaí Íosta Léasa Is Infhaighte Amach Anseo

	2024 €000	2023 €000
Tráth nach déanaí ná aon bhliain	2,930	2,931
Tar éis aon bhliain amháin ach tráth nach déanaí ná cúig bliana	10,962	11,256
Tar éis cúig bliana	14,128	16,765
Iomlán	28,020	30,952

- (vii) Sealbhaíonn an Banc Ceannais 8,564 scair (2023: 8,564 scair) sa Bhanc um Shocraíochtaí Idirnáisiúnta, arb é €23.2m a gcoibhéis euro (2023: €23.2m) (Nóta 1(c)(xiii), Nóta 5(i), Nóta 37(i)).
- (viii) Tá méadú tagtha ar ús fabhraithe ceannaithe go dtí €14.3m (2023: €10.7m) mar gheall ar ghníomhaíochtaí trádála ginearálta le linn na tréimhse.

Nóta 21: Maoin, Gléasra, Trealamh agus Sócmhainní Doláimhsithe

(i) Maoin, Gléasra agus Trealamh Inláimhsithe (MGT)

	Áitribh	Gléasra & Innealra	Trealamh Ríomhaireachta	Trealamh Eile	Troscán, Feistithe & Daingneáin	Sócmhainní á dtógáil	Sócmhainní Dochta Inláimhsithe iomlána
	2024 €000	2024 €000	2024 €000	2024 €000	2024 €000	2024 €000	2024 €000
Ar costas - 1 Eanáir 2024	331,632	110,020	30,379	7,266	32,821	19,557	531,675
Eadálacha (a)	-	-	-	-	-	17,320	17,320
Diúscairtí	-	-	(65)	-	-	-	(65)
Aistriú	-	254	4,292	606	251	(5,403)	-
Ar costas - 31 Nollaig 2024	331,632	110,274	34,606	7,872	33,072	31,474	548,930
Dímheas Carntha agus Caillteanais Lagaithe ar an 31 Eanáir 2024	(158,242)	(58,172)	(18,321)	(6,892)	(18,830)	-	(260,457)
Dímheas don Bhliain (b)	(3,700)	(5,421)	(4,117)	(243)	(3,420)	-	(16,900)
Diúscairtí	-	-	65	-	-	-	65
Dímheas Carntha agus Caillteanais Lagaithe ar an 31 Nollaig 2024	(161,942)	(63,593)	(22,373)	(7,135)	(22,250)	-	(277,293)
Glanluach leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2024 ⁴⁷	169,690	46,681	12,233	737	10,822	31,474	271,637
Glanluach leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2023	173,390	51,848	12,058	374	13,991	19,557	271,218

- (a) B'ionann éadálacha iomlána i dtaca leis na sócmhainní dochta in 2024 agus €17.3m (2023: €27.7m).
- (b) As muirear iomlán dímheasa €16.9m (2023: €15.9m), rinneadh €0.1 milliún a mhuirearú ar an gCúlchiste Airgeadra i leith innealra Mionta (2023: €0.1m).
- (c) Bailiúchán ealaíona arb ionann a margadhluach agus €0.9m bunaithe ar luacháil a rinneadh in 2024 (luacháil 2022: €2.1m), nach n-aithnítear i gcuntais bhliantúla an Bhainc Ceannais ar bhonn ábharthachta sa bhliain reatha airgeadais nó sna blianta airgeadais roimhe seo (Nóta 1(e)).

(ii) Bogearraí Ríomhaireachta Doláimhsithe

Trealamh Ríomhaireachta Sócmhainní á bhForbairt (a) Sócmhainní Dochta

⁴⁷ Seans nach suimfidh na hiomláin sna ráitis airgeadais agus sna táblaí atá sa nóta toisc gur slánaíodh iad. Léiríonn na figiúirí 0 agus (0) méideanna dearfacha nó diúltacha arna slánú go náid, fad a léiríonn dais (-) náid.

	Doláimhsithe Iomlána		
	2024 €000	2024 €000	2024 €000
Ar costas - 1 Eanáir 2024	55,012	55,633	110,645
Éadálacha	-	23,723	23,723
Díúscairtí	(8,747)	-	(8,747)
Aistriú	54,034	(54,034)	-
Ar costas - 31 Nollaig 2024	100,299	25,322	125,621
Dímheas Carntha amhail ar an 1 Eanáir 2024	(43,946)	-	(43,946)
Dímheas don Bhliain	(11,973)	-	(11,973)
Díúscairtí	8,747	-	8,747
Dímheas Carntha amhail ar an 1 Nollaig 2024	(47,172)	-	(47,172)
Leabharluach Glan amhail ar an 31 Nollaig 2024⁴⁸	53,127	25,322	78,449
Leabharluach Glan amhail ar an 31 Nollaig 2023	11,066	55,633	66,699

- (a) Baineann Sócmhainní á bhForbairt le caiteachas caipitil arna thabhtú ar shócmhainní nach raibh in úsáid faoi dheireadh na bliana (Nóta 1(e)(v)). Bhain aistriú €54.0m (2023: €0.5m) ó Sócmhainní á bhForbairt chuig Trealamh Ríomhaireachta Doláimhsithe i ndáil le sócmhainní a bhí á bhforbairt le linn na bliana.

Nóta 22: Nótaí bainc i gCúrsaíocht

	2024 €000	2023 €000
Líon iomlán nótaí bainc euro eisthe i gcúrsaíocht ag an mBanc Ceannais	51,422,501	48,634,587
Dliteanas arna eascairt as scair BCE de nótaí bainc euro i gcúrsaíocht	(2,767,827)	(2,106,047)
Dliteanas de réir ualú an Bhainc Ceannais i scála caipitil BCE	(16,824,260)	(22,307,047)
Iomlán	31,830,414	24,221,493

Folaíonn an mhír seo scair an Bhainc Ceannais de na nótaí bainc iomlána arna n-eisiúint ag an Eurochóras. Déantar luach iomlán na nótaí bainc euro i gcúrsaíocht a leithdháileadh ar gach BCN ar an lá deireanach oibre de gach mí de réir scála leithdháilte nótaí bainc.

Tháinig méadú 5.7% ar luach na nótaí bainc euro arna n-eisiúint iarbhir ag an mBanc Ceannais (2023: 4.1%) in 2024, ó €48.6bn go dtí €51.4bn. Tháinig méadú 1.3% ar luach iomlán na nótaí bainc euro a bhí i gcúrsaíocht san Eurochóras in 2024 (2023: laghdú faoi 1.1%).

⁴⁸ Seans nach suimfidh na hiomláin sna ráitis airgeadais agus sna táblaí atá sa nóta toisc gur slánaíodh iad. Léiríonn na figiúirí 0 agus (0) méideanna dearfacha nó diúltacha arna slánú go náid, fad a léiríonn dais (-) náid.

I gcomhréir le scála leithdháilte na nótaí bainc, bhí nótaí bainc euro, arbh ionann a luach agus €31.8bn, i gcúrsaíocht ag an mBanc Ceannais ag deireadh na bliana 2024 (2023: €24.2bn), a n-íoctar luach saothair ina leith ag 0%. Ó tharla gurb ionann na nótaí bainc arna n-eisiúint iarbhír ag an mBanc Ceannais agus €19.6bn (2023: €24.4Bn), níos mó ná an méid leithdháilte, íocadh luach saothair i leith an bharrachais seo de réir ráte PA agus léirítear é in “Glandliteanais laistigh den Eurochóras a bhaineann le Leithdháileadh Nótaí Bainc euro laistigh den Eurochóras” (Nóta 1(b), Nóta 1(c)(ii), Nóta 1(c)(iii), Nóta 1(c)(iv), Nóta 2(xii), Nóta 30).

Nóta 23: Dliteanais d'Institiúidí Creidmheasa an Limistéir Euro maidir le hOibríochtaí Beartais Airgeadaíochta in Euro

	2024 €000	2023 €000
Saoráid Taisce (i)	84,118,744	90,205,362
Cuntais Reatha (lena gclúdaítear córas na gcúlchistí íosta) (ii)	3,609,254	3,834,972
Iomlán	87,727,998	94,040,334

- (i) Tá an tsaoráid taisce seo ar fáil do chontrapháirtithe chun cistí a chur leis an mBanc Ceannais thar oíche de réir ráta na saoráide taisce (DFR). Tá méadú tagtha ar DFR ar an meán in 2024 go 3.7% (2023: 3.3%). Cé go bhfuil laghdú tagtha ar shealúchais dheireadh na bliana in 2024 i gcomparáid le 2023, tá méaduithe feicthe ar mheánsealúchais na saoráide taisce le linn 2024 (Note 2(xi)(a)).
- (ii) I gcuntais reatha, tá na hiarmhéideanna creidmheasa ar chuntais idirbheart de chuid institiúidí creidmheasa sa limistéar euro a gceanglaítear orthu meántaiscí cúlchiste íosta, lena n-eisiatar cistí institiúidí creidmheasa nach bhfuil indiúscartha go héasca agus cuntais institiúidí creidmheasa atá díolmhaithe ó na ceanglais cúlchiste íosta, a shealbhú lena gcuid BCNanna faoi seach chun críocha bainistíocht leachtachta.

An 27 Iúil 2023, ⁴⁹ chinn an Chomhairle Rialaithe go ndéanfaí luach saothair a íoc i leith na n-iarmhéideanna gcuntais cúlchiste íosta ag 0% ón 20 Meán Fómhair 2023 ar aghaidh (Nóta 2(xi)(b)).

⁴⁹ Cinntí ón gComhairle Rialaithe an 27 Iúil 2023

<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ecb.pr230727~7206e9aa48.en.html#:~:text=Credit%20institutions%20are%20required%20to%20hold%20a%20minimum%20amount%20equivalent,liabilities%2C%20mainly%20customers%27%20deposits..>

Nóta 24: Dliteanais eile in euro d’Institiúidí Creidmheasa de chuid an Limistéir Euro

	2024 €000	2023 €000
Comhaontuithe Athcheannaigh	505,764	751,848
Iomlán	505,764	751,848

Tá tréimhse aibíochta níos giorra ná aon bhliain amháin ag an mír seo.

Mar chuid de bhainistíocht a chuid sócmhainní infheistíochta, baineann an Banc Ceannais úsáid as idirbhearta athcheannaigh le contrapháirtithe formheasta faoi chomhaontuithe dlíthiúla GMRA. An laghdú ar chomhaontuithe athcheannaigh go €505.8m (2023: €751.8m), baineann sé le méadú ginearálta ar dheiseanna athcheannaigh droim ar ais in euro sa limistéar euro de bharr dinimic margaidh (Nóta 1(l), Nóta 2(v)).

Nóta 25: Dliteanais do Chónaitheoirí eile atá sa Limistéar euro

	2024 €000	2023 €000
Taiscí Rialtais Ghinearálta (i)	21,009,641	22,553,511
Cúlchiste Airgeadra a bhaineann le Glanfháltais Monaí (ii)	2,901	1,419
Dliteanais Eile	2,074	2,553
Iomlán	21,014,616	22,557,483

- (i) Folaíonn taiscí rialtais ghinearálta cuntais reatha agus taiscí is iníoctha ar éileamh atá á sealbhú ag an mBanc Ceannais (Nóta 2(xiii), Nóta 40(i)). Suas go dtí mí Bealtaine 2023, bhí luach saothair i leith Taiscí Rialtais á íoc ag ráta ís ísle €STR agus DFR. Ó mhí Bealtaine 2023, rinneadh teorainn nua ar luach saothair i leith Taiscí Rialtais a shocrú ag €STR lúide 20 bonnphointe.
- (ii) Ceanglaítear go ndéanfar costais agus fáltas a bhaineann le heisiúint monaí a mhuirearú ar an gCúlchiste Airgeadra nó a chreidiúnú dó. Ní mór an t-iarmhéid ón ngníomhaíocht sin a íoc leis an Státchiste ar ordú ón Aire Airgeadais. I gcás ina mbeidh glanchostas ann don Bhanc Ceannais de thoradh glanfháltas ó eisiúint monaí mar aon le caiteachais, déanfaidh an tAire Airgeadais an difríocht a chúiteamh leis an mBanc Ceannais. Déantar an t-iarmhéid ar an gCúlchiste Airgeadra a bhaineann le heisiúint monaí a thuairisciú mar shócmhainn nó mar dhliteanas de chuid an Bhainc Ceannais (Nóta 1(g), Nóta 40(i)). Tá na caiteachais go léir i ndáil le táirgeadh monaí curtha in iúl i Nóta 8. Áirítear i Nóta 33 caiteachais a bhaineann le sochair scoir a nochtadh. Sa tábla thíos, áirítear sonraí maidir leis na glanfháltais don bhliain:

	2024 €000	2023 €000
Monaí arna n-eisiúint i gcúrsaíocht	21,896	7,054
Foirne Monaí Samplacha	518	570
Díol Seanmhonaí	269	-
Monaí Éireannacha tarraingthe siar	(147)	(122)
Lúide Costais Oibriúcháin (Nóta 8)*	(4,665)	(4,077)
Glanfháltais ó Eisiúintí Monaí	17,871	3,425
Ranníocaíocht Aoisliúntais Fostóra**	(342)	(351)
Aistriú chuig an Stáitchiste	(16,047)	(4,653)
Iarmhéid Tosaigh	1,419	2,998
Iarmhéid Deiridh	2,901	1,419

* Ar áireamh i gCostais Oibriúchtúla €4.7m do 2024 (2023: €4.1M), tá €2.3m (2023: €2.9m) a bhaineann le forchostais atá inchurtha do sholáthar agus d'eisiúint monaí.

** Ar áireamh i Ranníocaíocht Aoisliúntais Fostóra €0.3m, tá €0.2m a bhaineann le caiteachais pinsin do chomhaltaí foirne a sholáthraíonn seirbhísí áitiúla forchostas.

Mar thoradh ar an *Acht Airgeadais* 2002, agus mar a d'ordaigh an tAire Airgeadais, ceanglaítear ar an mBanc Ceannais na glanfháltais ó eisiúint monaí a aistriú go díreach chuig an Stáitchiste nó na glanfháltais ó mhonaí a fháil ón Stáitchiste. Mar a léirítear sa tábla thuas, b'ionann agus €21.9m (2023: glaneisiúint €7.1m) glaneisiúint monaí ón mBanc Ceannais in 2024. Dá thoradh sin, gineadh aistriú €16.0m a íocadh leis an Stáitchiste an 18 Nollaig 2024 (2023: íocadh €4.7m leis an Stáitchiste).

Nóta 26: Dlíteanais in euro do Chónaitheoirí nach bhfuil sa Limistéar Euro

	2024 €000	2023 €000
Gníomhaireachtaí AE (i)	884,108	1,020,332
Institiúidí Airgeadais Idirnáisiúnta	5,103	10,567
Iomlán	889,211	1,030,899

Tá aibíocht níos lú ná aon bhliain amháin ag na hiarmhéideanna thuas.

- (i) An laghdú ar 'Gníomhaireachtaí AE', baineann sé den chuid is mó leis an gcuntas airgid atá ag an mBord Réitigh Aonair leis an mBanc Ceannais. B'ionann an t-iarmhéid sa chuntas sin in 2024 agus €882.5m in 2024 (2023: €1,013.2m) (Nóta 2(xiii)).

Nóta 27: Dlíteanais in Airgeadra Eachtrach do Chónaitheoirí sa Limistéar euro

	2024 €000	2023 €000
Comhaontuithe Athcheannaigh	115,119	-
Iomlán	115,119	-

Tá tréimhse aibíochta níos giorra ná aon bhliain amháin ag an mír seo.

Mar chuid de bhainistíocht a chuid sócmhainní infheistíochta, baineann an Banc Ceannais úsáid as idirbhearta athcheannaigh le contrapháirtithe formheasta faoi chomhaontuithe dlíthiúla GMRA. An méadú ar chomhaontuithe athcheannaigh in airgeadra eachtrach le cónaitheoirí sa limistéar euro, arb ionann é agus €115.1m (2023: Nialas), baineann sé le méadú ginearálta ar ghníomhaíochtaí athcheannaigh in airgeadra eachtrach sa limistéar euro de bharr dinimic margaidh (Nóta 1(l), Nóta 2(v), Nóta 12(ii)).

Nóta 28: Dlíteanais in Airgeadra Eachtrach do Chónaitheoirí nach bhfuil sa Limistéar Euro

	2024 €000	2023 €000
Comhaontuithe Athcheannaigh	-	45,776
Iomlán	-	45,776

Mar chuid de bhainistíocht a chuid sócmhainní infheistíochta, baineann an Banc Ceannais úsáid as idirbhearta athcheannaigh le contrapháirtithe formheasta faoi chomhaontuithe dlíthiúla GMRA. An laghdú ar chomhaontuithe athcheannaigh go Nialas (2023: €45.8m), baineann sé le laghdú ginearálta ar ghníomhaíochtaí athcheannaigh in airgeadra eachtrach lasmuigh den limistéar euro de bharr dinimic margaidh (Nóta 1(l), Nóta 2(v)).

Nóta 29: Contrapháirtí Ceart Speisialta Tarraingthe arna Leithdháileadh ag CAI

	2024 €000	2023 €000
Contrapháirtí CST arna leithdháileadh ag CAI	5,120,481	4,962,491
Iomlán	5,120,481	4,962,491

Is ionann é seo agus dlíteanas an Bhainc Ceannais do CAI i leith leithdháileadh Ceart Speisialta Tarraingthe (CSTanna) ar Éirinn. Féadfar go dtiocfaidh athrú ar shócmhainní CST an Bhainc Ceannais de thoradh oibríochtaí iasachtaithe CAI nó de

thoradh mhalartuithe CST ar airgeadra eachtrach le CAI féin, le comhaltaí eile de CAI agus le sealbhóirí oifigiúla eile CST. Féadfar go dtiocfaidh athrú ar shealúchais CST freisin mar thoradh ar íocaíochtaí úis arna ndéanamh ag CAI ar Shuíomh Cúlchiste an Bhainc Ceannais in CAI agus ar shealúchais CST an Bhainc Ceannais glan ar leithdháileadh CST (Nóta 1(c)(x), Nóta 2(vi), Nóta 11(i)).

Nóta 30: Glandliteanais a bhaineann le Leithdháileadh Nótaí Bainc Euro laistigh den Eurochóras

	2024 €000	2023 €000
Dliteanas de réir ualú an Bhainc i scála caipitil BCE	16,824,260	22,307,047
Dliteanas arna eascairt as scair BCE de nótaí bainc euro i gcúrsaíocht	2,767,827	2,106,047
Iomlán	19,592,087	24,413,094

Cuimsíonn an mhír seo dliteanas an Bhainc Ceannais i leith an Eurochórais maidir le leithdháileadh nótaí bainc euro laistigh den Eurochóras. Léiríonn sé an difríocht idir luach na nótaí bainc euro arna n-eisiúint iarbhir ag an mBanc Ceannais agus a scair scála leithdháilte nótaí bainc d'eisiúint iomlán an Eurochórais (Nóta 1(c)(ii), (c)(iii) agus (c)(iv), Nóta 22). Rinneadh an luach saothair i leith an dliteanais sin a ríomh go laethúil de réir an ráta úis is déanaí arna úsáid ag an Eurochóras ina chuid tairiscintí le haghaidh príomhoibríochtaí athmhaoinithe (Nóta 2(xii), Nóta 41(i)).

Nóta 31: Dliteanais eile laistigh den Eurochóras (glan)

	2024 €000	2023 €000
Glantordh Chomhthiomsú Ioncaim Airgeadaíochta	723,043	639,055
Iomlán	723,043	639,055

Léiríonn an mhír seo an t-ioncam airgeadaíochta is iníoctha de chuid an Bhainc Ceannais (Nóta 1(b), Nóta 1(c)(ii), Nóta 1(c)(iii), Nóta 1(c)(vi), Nóta 6).

Nóta 32: Dliteanais Eile

	2024 €000	2023 €000
Taisce Chiste Ranníocach SRT (i)	1,214,122	1,158,823
Fabhruithe Úis (ii)	311,139	490,865
Taisce an Chiste Réitigh Foras Creidmheasa (iii)	74,317	67,014
Taisce an Chiste Réitigh do Bhainc agus do Ghnólachtaí Infheistíochta (iv)	67,952	65,518
Dliteanais Eile (v)	40,120	56,110
Fabhruithe Eile (vi)	38,464	31,300
Taisce an Chiste Cúitimh Árachais (vii)	7,848	12,663

An Príomh-Chlár Creidmheasa (viii)	-	3,621
Iomlán	1,753,962	1,885,914

(i) Faoi Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Scéimeanna Ráthaíochta Taiscí) 2015 (I.R. Uimh. 516 de 2015) (Rialacháin SRT), bhunaigh an Banc Ceannais Ciste Ranníocach SRT in 2016. Ní mór don Scéim Ráthaíochta Taiscí acmhainní airgeadais arb ionann iad agus 0.8% de thaiscí cumhdaithe a bhaint amach faoi 2024. Le linn chéim tógtha an Chiste, ceanglaíodh ar institiúidí creidmheasa ranníocaíocht bhliantúil a dhéanamh leis an gciste bunaithe ar a dtaiscí cumhdaithe agus ar a leibhéal riosca (Nóta 2(xiv), Nóta 20(v)). Baineadh amach spriocleibhéal maoiniúcháin 0.8% do Chiste Ranníocach SRT tar éis íocaíochtaí a fháil ó thimhthriall tobhaigh 2023 agus, dá thoradh sin, ní raibh aon cheanglas ann tobhach a ghearradh ar bhallinstitiúidí creidmheasa in 2024. Beidh ranníocaíochtaí ó bhaill amach anseo á spreagadh ag méaduithe ar thaiscí clúdaithe comhiomlána d’fhonn SRT a chothabháil agus ag aon cheanglas chun an Ciste a athshlánú dá mbeadh agairt ann.

Faoi Rialachán 18(1) de Rialacháin SRT, bainisteoidh agus riarfaidh an t-údarás ainmnithe (an Banc Ceannais) Ciste Ranníocach SRT agus faoi Rialachán 18(2), infheisteoidh an t-údarás ainmnithe an Ciste ar mhodh atá sách éagsúlaithe agus lena ngabhann riosca íseal. Ullmhaíonn an Banc Ceannais ráitis leithleacha airgeadais neamhreachtuil don scéim.

Gluaiseacht ar Thaisce Chiste Ranníocach SRT	2024 €000	2023 €000
Iarmhéid Tosaigh leis an mBanc Ceannais	1,158,823	884,050
Ranníocaíochtaí (a)	-	247,237
Íocaíochtaí	-	(1)
Ús - Ioncam (b)	31,073	27,537
Díbhinní (c)	4,577	-
Eile (d)	19,649	-
Iarmhéid Deiridh leis an mBanc Ceannais	1,214,122	1,158,823

(a) Níor gearradh tobhach ar bhallinstitiúidí in 2024 toisc gur baineadh amach spriocleibhéal maoiniúcháin 0.8% do Chiste Ranníocach SRT tar éis íocaíochtaí a fháil ó thimhthriall tobhaigh 2023.

(b) Ioncam ús 2024 suas go dtí 30 Meán Fómhair 2024. Déanfar ús ón gceathrú ráithe a íoc leis an gCiste i mí Aibreáin 2025.

(c) Rinneadh díbhinní arna n-eascairt as leachtú Chomhar Creidmheasa Dhroim Connrach a aistriú chuig Ciste Ranníocach SRT in 2024.

(d) Baineann an méid a áirítear faoi Eile do 2024 le coigeartuithe na bliana roimhe sin.

- (ii) Baineann an figiúr seo go príomha leis na úschostas fabhraithe ar iarmhéideanna luacha saothair Taiscí Rialtais, Taiscí Institiúidí Creidmheasa agus Nótaí Bainc. Tá laghdú tagtha ar an ús fabhraithe mar gheall ar mheánsealúchais níos ísle iarmhéideanna i dtreo dheireadh na bliana agus athruithe ar phríomhrátaí úis an Eurochórais le linn 2024 (Nóta 1(c)(iv), Nóta 2(xi)(xiii)).
- (iii) Bunaíodh CIRF in 2011 faoi *Acht an Bhainc Ceannais agus na bhForas Creidmheasa (Réiteach)* 2011. Freagraíonn iarmhéid €74.3m (2023: €67.0m) do thaiscí atá leis an mBanc Ceannais thar ceann an Chiste. Seasann an méadú ar an iarmhéid d'fháltais CIRF 2024 agus d'ús arna thuilleamh ar an iarmhéid arna shealbhú leis an mBanc Ceannais. Tá an Banc Ceannais freagrach as an gCiste a bhainistiú agus a riaradh agus ullmhaíonn an Banc ráitis airgeadais ar leith don Chiste (Nóta 2(xvi), Nóta 40(v)).
- (iv) Bunaíodh BIFR in 2015 faoi Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Téarnamh agus Réiteach Banc) 2015. Seasann iarmhéid €68.0m (2023: €65.5m) do thaiscí leis an mBanc Ceannais thar ceann an Chiste. Seasann an méadú ar an iarmhéid d'ús arna thuilleamh ar an iarmhéid arna shealbhú leis an mBanc Ceannais. Tá an Banc Ceannais freagrach as an gciste a bhainistiú agus a riaradh agus ullmhaíonn an Banc ráitis airgeadais ar leith don Chiste (Nóta 2(xvii)).
- (v) Baineann an ghluaiseacht i ndlíteanais eile go príomha le laghdú €17.7m ar chuntas an Chiste Luacha Saothair.
- (vi) I bhfabhruithe eile, áirítear €10.1m (2023: €11.1m) i leith saoire bhliantúil nár glacadh (Nóta 8(ii)), fabhruithe tionscadal caipitiúil €9.7m (2023: €2.6m) agus costais chomhroinnte a bhaineann le tionscadail an Eurochórais atá fós le sonrascadh €5.2m (2023: €6.2m).
- (vii) Seasann iarmhéid €7.8m (2023: €12.7m) do thaiscí atá leis an mBanc Ceannais thar ceann ICF⁵⁰. Tá an laghdú ar an iarmhéid in 2024 inchurtha d'aisíocaíochtaí breise i leith iasacht an Aire.

⁵⁰ San Acht Árachais 1964, rinneadh socrú chun ICF a bhunú faoi chomhair dlíteanas áirithe de chuid árachóirí dócmhainneacha, chun deontas agus iasachtaí a bheith le tabhairt do ICF ag an Aire Airgeadais agus ranníocaíochtaí a bheith le tabhairt ICF ag árachóirí agus chun na gcríocha sin agus críocha eile do leasú agus do leathnú na nAchtanna Árachais 1909 go 1961 (Nóta 2(xviii), Nóta 40(iv)). I gcomhréir le halt 2(2) d'Acht 1964, déantar ICF a chothabháil agus a riaradh faoi urláimh Uachtarán na hArd-Chúirte ag gníomhú dó nó di tríd an gCuntasóir. San Acht Árachais (Leasú) 2018, rinneadh socrú

(viii) B'ionann an t-iarmhéid i gcuntas dliteanais CCR agus Nialas (2023: €3.6m). Rinne an Banc Ceannais athbhreithniú ar a chur chuige cuntasaíochta maidir le hioncam & caiteachas CCR in 2024. Maidir le dliteanas CCR €3.6m a bhí á shealbhú an 31 Nollaig 2023 agus a bhí déanta suas de tháillí arna mbailiú ó CIPanna de bhreis ar chostais arna dtabhú ar an dáta sin, rinneadh é a scaoileadh chuig glanioncam eile in 2024. Leanann an Banc Ceannais d'ioncam ó tháillí agus de chostais CCR a imfhálú agus a bhainistiú ar bhonn carnach chun a chinntiú nach n-éiríonn aon bhrabús nó aon chaillteanas as oibriú CCR (Nóta 1(q), Nóta 7(ii), Nóta 8(ii)(b)).

Nóta 33: Sochair Scoir

Rinne Lane Clark Peacock (LCP), achtúirí an Bhainc, tuarascáil achtúireach FRS 102 a thabhairt chun críche ar an 31 Nollaig 2024, agus tá luacháil achtúireach iomlán na Scéime le tabhairt chun críche amhail ar an 31 Nollaig 2025. Déantar luacháil iomlán gach trí bliana, agus rinne an luacháil dheireanach amhail ar an 31 Nollaig 2022, d'fhonn alt 56 d'Acht na bPinsean a chomhlíonadh.

Amhail ar an 31 Nollaig 2024, ní raibh aon bharrachas gan aithint roimhe sin asbhainte ó shocraíochtaí nó ó chiorrúcháin ná ní raibh gnóchain nó caillteanais ar shocraíochtaí nó ar chiorrúcháin.

(i) Méid arna ghearradh ar an gCuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála

	Brabús agus Caillteanas 2024 €000	Brabús agus Caillteanas 2023 €000
Toradh Ionchasach ar Shócmhainní an Chiste Pinsin	33,100	32,200
Ús ar Dhliteanais na Scéime Pinsin	(35,200)	(34,300)
Costas Seirbhíse Reatha (a)	(27,600)	(22,300)
Costas Iomlán Pinsin na Scéime Sochair Sainithe	(29,700)	(24,400)

(a) B'ionann na costais seirbhíse reatha arna muirearú ar an gCuntas Brabúis, Caillteanais agus Leithghabhála in 2024 agus €27.6m (2023: €22.3m) agus tá sé bunaithe ar thiomhdí achtúireacha a shocraítear ag tús gach bliana, bunaithe ar an

maidir le riarachán ICF a aistriú chuig an mBanc Ceannais. Ghlac an Banc Ceannais freagracht as riarachán ICF an 25 Lúnasa 2018. Ullmhaíonn an Banc Ceannais Tuarascáil ar leith maidir le Riaradh agus Gluaiseacht ICF.

mbliain roimhe sin (Nóta 1(f)). Bhí an méadú ar an muirear inchurtha go príomha do laghdú ar an ráta lascaine ó 3.60% amhail ar an 31 Nollaig 2022 go dtí 3.30% ar an 31 Nollaig 2023 agus don mhéadú leanúnach ar líon na foirne atá ag obair sa Bhanc Ceannais ón 1 Eanáir 2013 ar aghaidh agus ar comhaltaí de scéim CARE iad (Meántuilleamh Athluacháilte Gairme).

(ii) Gnóthachan/(Caillteanas) Achtúireach ar an Scéim Pinsin

An bhliain dar chríoch 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000	2022 €000	2021 €000	2020 €000
Gnóthachan/(Caillteanas) achtúireach ar an dliteanas pinsin	12,499	(59,223)	734,014	178,361	(231,228)
Gnóthachan/(Caillteanas) achtúireach ar shócmhainní an phlean	54,211	45,388	(90,372)	83,490	15,094
Iomlán	66,710	(13,835)	643,642	261,851	(216,134)

Is ionann an glanchoigeartú ar chúlchistí an Bhainc Ceannais agus gnóthachan €66.7m (2023: gnóthachan €13.8m), rud atá inchurtha go príomha do mhéadú ar an ráta lascaine agus do ghnóthachan ar shócmhainní na Scéime.

(iii) Aithint sa Chlár Comhardaithe

An bhliain dar chríoch 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000	2022 €000	2021 €000	2020 €000
Luach láithreach Oibleagáidí atá maoinithe go hiomlán nó go páirteach (iv)	(1,116,570)	(1,066,777)	(953,902)	(1,608,408)	(1,697,988)
Luach cóir shócmhainní an phlean (v)	1,127,984	1,002,859	893,740	945,093	829,418
Barrachas/(Dlíteanas) Glanphinsin	11,414*	(63,918)	(60,162)	(663,315)	(868,570)

* Iarmhéid €11.6m ar éadan an Chláir Chomhardaithe. Difríocht inchurtha do luach measta sócmhainne a úsáideadh an 31 Nollaig 2021. Luach sócmhainne iarbhir a úsáideadh sna blianta roimhe sin agus dá n-éis.

Déantar sócmhainní scéime pinsin a mheas ar luach cóir. Déantar dliteanas na scéime pinsin a thomhas ar bhonn achtúireach trí úsáid a bhaint as modh “an aonaid réamh-mheasta”. Tá barrachas de shócmhainní na scéime thar dhliteanas na scéime léirithe ar an gClár Comhardaithe mar dhliteanas.

(iv) Gluaiseacht in Oibleagáidí na Scéime

	2024 €000	2023 €000	2022 €000	2021 €000	2020 €000
Luach Láithreach Tosaigh Oibleagáidí na Scéime	(1,066,777)	(953,902)	(1,608,408)	(1,697,988)	(1,393,987)
Costas Seirbhíse Reatha Iarseirbhís (Cotas)	(27,600)	(22,300)	(66,000)	(75,100)	(59,500)
Pinsin Íoctha	-	-	-	(6,500)	-
Ranníocaíochtaí Fostaithe	18,836	19,601	17,943	17,273	15,442
Aistrithe Faighte	(18,120)	(16,134)	(14,991)	(13,930)	(13,062)
Ús ar Dhliteanas na Scéime	(208)	(519)	(360)	(324)	(353)
Pinsin	(35,200)	(34,300)	(16,100)	(10,200)	(15,300)
Gnóthachan/(Caillteanas)					
Achtúireach	12,499	(59,223)	734,014	178,361	(231,228)
Luach Láithreach Deiridh Oibleagáidí na Scéime	(1,116,570)	(1,066,777)	(953,902)	(1,608,408)	(1,697,988)

(v) Gluaiseacht i Luach Cóir Shócmhainní an Phlean

	2024 €000	2023 €000	2022 €000	2021 €000	2020 €000
Luach Cóir Tosaigh Shócmhainní an Phlean (Luach Tairisceana)	1,002,859	893,740	945,093	829,418	783,815
Toradh Ionchais	33,100	32,200	9,500	5,000	8,600
Gnóthachan/(Caillteanas)					
Achtúireach	54,211	45,388	(90,372)	83,490	15,094
Ranníocaíochtaí an Fhostóra	38,322	34,479	32,111	30,204	23,936
Ranníocaíochtaí Fostaithe	18,120	16,134	14,991	13,930	13,062
Pinsin Íoctha	(18,836)	(19,601)	(17,943)	(17,273)	(15,442)
Aistrithe Faighte	208	519	360	324	353
Luach Cóir Deiridh Shócmhainní an Phlean (Luach Tairisceana)*	1,127,984	1,002,859	893,740	945,093**	829,418

* Ar áireamh i luach cóir shócmhainní an phlean, cuimsítear dhá chuntas bainc - Cuntas Caipitil Aoisliúntais agus Cuntas Oibre Aoisliúntais atá á sealbhú leis an mBanc Ceannais. B'ionann agus €1.5m an t-iarmhéid ar an gCuntas Caipitil Aoisliúntais agus ar an gCuntas Oibre Aoisliúntais amhail ar an 31 Nollaig 2024 (2023: €1.4m) agus €8.5m (2023: €26.2m) faoi seach.

** Luach measta sócmhainne a úsáideadh an 31 Nollaig 2021. Luach sócmhainne iarbhír a úsáideadh sna blianta roimhe sin agus dá n-éis.

Is ionann glantoradh 8.7% ar shócmhainní le linn bliana agus (2023: 8.7%) an toradh measta agus an gnóthachan achtúireach mar chéatadán de luach cóir deiridh shócmhainní an phlean (luach tairisceana) amhail ar an 31 Nollaig 2023.

(vi) Toimhdí Airgeadais

	2024 %	2023 %	2022 %	2021 %	2020 %
Ráta Lascaine	3.40	3.30	3.60	1.00	0.60
Ráta an Mhéadaithe ar Thuarastail Inphinsin	Boilsciú +1.40%	Boilsciú +1.40%	Boilsciú +1.40%	3.40	3.30
Ráta an Mhéadaithe ar Phinsin	Boilsciú +1.40%	Boilsciú +1.40%	Boilsciú +1.40%	3.40	3.30
Ráta Boilscithe Praghsanna	2.00^	2.00^^	2.00	2.00	1.90

^ I luacháil na bliana 2024, níor cuireadh san áireamh ionchais maidir le boilsciú níos airde sa ghearrthéarma ó tharla gurb ionann an ráta boilscithe fadtéarmach agus 2.0 faoin gcéad.

^^ D'fhone freagairt d'ionchais maidir le boilsciú sa ghearrthéarma in 2023, cuirtear san áireamh boilsciú toimhdithe praghsanna 2.7% do 2024 agus 2.1% do 2025, agus ansin 2.0% in aghaidh na bliana ó 2026 ar aghaidh.

Tá anailís íogaireachta curtha ar fáil ag LCP ina léirítear iarmhairt ar mhéadú/laghdú 0.1% ar an ráta lascaine as a n-eascródh laghdú/méadú comhréireach de thuairim is 2.3%/2.3% (2023: 2.3%/2.4%) ar dhliteanais na scéime.

Toimhdí Déimeagrafacha agus Toimhdí Eile

Is éard atá i dTáblaí Irish Life Uimh. 17 (ILIT17) (fireann) agus ILT17 (baineann), táblaí básmhaireachta foilsithe arna n-ullmhú ag an bPríomh-Oifig Staidrimh in Éirinn. Ríomhtar na hionchais saoil trí úsáid a bhaint as na rátaí báis sna táblaí seo.

	2024	2023
Básmhaireacht Réamhscoir	90% PNFL17 (fireann) 90% PNFL17 (baineann)	90% PNFL17 (fireann) 90% PNFL17 (baineann)
Básmhaireacht Iarscoir	90% PNFL17 (fireann) 90% PNFL17 (baineann)	90% PNFL17 (fireann) 90% PNFL17 (baineann)
Liúntas d'fheabhsúithe amach anseo ar bhásmhaireacht Scoir	Dearfach Idir 60 agus 65 bliain d'aois agus seirbhís 40 bliain curtha isteach (dóibh siúd a bhfuil an rogha acu dul ar scor ag 60 bliain d'aois)	Dearfach Idir 60 agus 65 bliain d'aois agus seirbhís 40 bliain curtha isteach (dóibh siúd a bhfuil an rogha acu dul ar scor ag 60 bliain d'aois)
Scor ar fhorais drochshláinte	Curtha san áireamh	Curtha san áireamh
Luathscor	As an áireamh	As an áireamh
Tarraingthe Siar	As an áireamh	As an áireamh
Céatadán atá pósta	90%	90%
Difríocht aoise idir chéilí	Glactar leis go bhfuil fireannach 3 bliana níos sine ná a chéile	Glactar leis go bhfuil fireannach 3 bliana níos sine ná a chéile
Ionchas Saoil		

Ag aois 65	Fireannach: 87.4 Baineannach: 89.6	Fireannach: 87.3 Baineannach: 89.5
------------	---------------------------------------	---------------------------------------

(vii) Sócmhainní Phlean na Scéime

Aicme	Dáileadh	Dáileadh Fadtéarmach
	%	%
Cothromas	44.9	50.0
Bannaí	46.4	40.0
Maoin	7.4	10.0
Airgead Tirim	1.3	-
Iomlán	100	100

I mí na Nollag 2023, d’fhormheas an Coimisiún an cinneadh chun an cóimheas um dháileadh sócmhainní a athrú ó 40:40:10:10 bannaí/cothromas/réadmhaoin/Ciste Ilsócmhainne (MAF) go 50:40:10 bannaí/cothromas/réadmhaoin. I Meán Fómhair 2024, d’fhormheas an Coimisiún an leithdháileadh straitéiseach fadtéarmach go 50:40:10 cothromas/bannaí/réadmhaoin. Ní dhéanann an ciste infheistíocht dhíreach i maoin atá a háitiú ag an mBanc Ceannais.

Nóta 34: Soláthairtí

Foráladh do na méideanna seo a leanas an 31 Nollaig 2024:

	Iarmhéid Tosaigh	Cruthaithe	Úsáidte	Scaoilte chuig B&C	Iarmhéid Deiridh
	2024 €000	€000	€000	€000	2024 €000
Soláthar i leith rioscaí airgeadais (i)	2,867,905	-	(795,384)	-	2,072,521
Nótaí Neamhfhuascailte an Phuint Éireannaigh (ii)	3,100	-	(447)	-	2,653
Urrúis Eurochórais (iii)	721	-	-	(721)	-
Iomlán	2,871,726	-	(795,831)	(721)	2,075,174

	Iarmhéid Tosaigh	Cruthaithe	Úsáidte	Scaoilte chuig B&C	Iarmhéid Deiridh
	2023 €000	€000	€000	€000	2023 €000
Soláthar i leith rioscaí airgeadais (i)	3,000,000	-	(132,095)	-	2,867,905
Nótaí Neamhfhuascailte an Phuint Éireannaigh (ii)	3,503	-	(403)	-	3,100
Soláthar um Athstruchtúrú (iv)	291	161	(452)	-	-
Urrúis Eurochórais (iii)	-	721	-	-	721

Iomlán	3,003,794	882	(132,950)	-	2,871,726
---------------	------------------	------------	------------------	----------	------------------

Foráladh do na méideanna seo a leanas an 31 Nollaig 2023:

- (i) Tá soláthar ag an mBanc Ceannais i leith rioscaí airgeadais (Nóta 38). Bunaíodh an soláthar tar éis measúnú cuimsitheach ar na rioscaí airgeadais ábhartha a bhfuil an Banc Ceannais neamhchosanta orthu agus a thagann faoi raon feidhme na Treoirlíne. Sa mheasúnú sin, aithníodh neamhréir ráta úis ar an gClár Comhardaithe, rud a chiallaíonn go bhfuil an Banc Ceannais neamhchosanta ar chás ina méadóidh rátaí úis ar dhliteanais níos tapúla ná sócmhainní thar an meántearma, agus comhfhreagraíonn an soláthar do chás den sórt sin. Rinneadh an anailís bunaithe ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais ag deireadh na bliana agus baineadh leas as samhail airgeadais chun raon figiúirí caillteanas féideartha a bhain leis an riosca seo a chainníochtú. I bhfianaise na móréiginnteachta a bhaineann le rioscaí ráta úis a thomhas thar an meántearma, baineadh úsáid as breithniúnas agus meastachán chun an riosca a mheasúnú agus chun soláthar iomchuí a chinneadh.

Áirítear soláthar €2,072.5m sa ráiteas cuntas don bhliain 2024, a bhfuil laghdú tagtha air i gcomparáid le soláthar €2,867.9m i leith an riosca chéanna in 2023. Tá sé seo inchurtha d'úsáid €795.4m den soláthar chun go gclúdófar caillteanais airgeadais arna spreagadh ag neamhréir ráta úis ar an gClár Comhardaithe a tabhaíodh le linn 2024. Rioscaí a eascraíonn as neamhréir ráta úis ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais, tá siad clúdaithe i gcónaí ag an soláthar seo (Nóta 1(m)(ii), Nóta 3(iii)).

- (ii) Scor nótaí an phuint Éireannaigh arna n-eisiúint ag an mBanc Ceannais roimhe seo de bheith ina nótaí dlíthairgthe le héifeacht ón 9 Feabhra 2002. Ó shin i leith, tá soláthar arna chothabháil ag an mBanc Ceannais i leith nótaí punt (IEP). Fuasclaíodh €0.4m as an soláthar sin in 2024, rud a fhágann gurb é €2.7m an t-iarmhéid sa soláthar sin amhail ar an 31 Nollaig 2024 (2023: €3.1m) (Nóta 37(iii)).
- (iii) Maidir leis an soláthar arna bhunú in 2023 ag BCNanna na mBallstát rannpháirteach i leith rioscaí creidmheasa in oibríochtaí beartais airgeadaíochta, úsáideadh €43.0m chun an chuid is mó den chaillteanas a d'eascair as díol urrúis lagaithe arna shealbhú ag ceann de BCNanna an Eurochórais in 2024 faoi CSPP. Clúdaíodh €0.7m den mhéid sin leis an soláthar arna bhunú in 2023 ag an mBanc Ceannais (Nóta 1(m)(iii), Nóta 6(ii), Nóta 16(i)).

- (iv) Baineann an soláthar um athstruchtúrú in 2023 le cur chun feidhme samhla oibriúcháin athbhreithnithe airgid sa Lárionad Airgeadra. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí breise in 2024 (Nóta 1(m)(iv), Nóta 3(iii)).

Nóta 35: Cuntais Athluachála

	2024 €000	2023 €000	Glanghluaiseacht ar Ghnóthachain Neamhréadaithe €000
Ór (i)	611,876	363,210	248,666
Airgeadra Eachtrach (ii)	579,007	319,165	259,842
Cothromais (iii)	223,929	157,220	66,709
Cistí BIS (iv)	34,502	21,141	13,361
Urrúis (v)	25,931	15,666	10,265
Amhail ar an 31 Nollaig	1,475,245	876,402	598,843

- (i) Tá an méadú ar an iarmhéid óir ag deireadh 2024 inchurtha don athrú ar mhargadhluach na sealúchais óir (Nóta 1 (j)(iv), Nóta 10).
- (ii) Tá an méadú ar luach airgeadra eachtraigh ag deireadh na bliana 2024 inchurtha go príomha do rátaí malairte eachtraí níos ísleair airgeadraí USD, CNY agus SGD i gcomparáid le deireadh na bliana 2023 (Nóta (j)(i), Nóta 3(ii)(i), Nóta 11(ii)(a), Nóta 12(i), Nóta 20(iii), Nóta 38).

Is iad seo a leanas na rátaí malairte eachtraí a úsáidtear vis-à-vis an euro do luachálacha dheireadh na bliana 2024:

Airgeadra	2024 Ráta	2023 Ráta
Dollar na hAstráile (AUD)	1.6772	1.6263
Dollar Cheanada (CAD)	1.4948	1.4642
Renminbi na Síne (CNY)	7.5833	7.8509
Krone na Danmhairge (DKK)	7.4578	7.4529
Yen na Seapáine (JPY)	163.0600	156.3300
Won na Cóiré (KRW)	1,532.15	1,433.66
Punt Steirling (GBP)	0.8292	0.8691
Ceartha Speisialta Tarraingthe (CST)	0.7972	0.8226
Dollar Shingeapór (SGD)	1.4164	1.4591
Krona na Sualainne (SEK)	11.4590	11.0960
Franc na hEilvéise (CHF)	0.9412	0.9260
Dollar SA (USD)	1.0389	1.1050
Ba iad seo na praghsanna óir a úsáideadh: Euro in aghaidh an unsa fhíneáilte	2,511.069	1,867.828

- (iii) Tá an méadú ar luach na gcothromas inchurtha do phraghsanna margaidh níos airde ag deireadh na bliana 2024 (Nóta 1(j)(ii), (k), Nóta 20(ii), Nóta 38).
- (iv) Tá an méadú ar luach chistí BIS inchurtha go príomha do phraghsanna ciste níos airde ag deireadh na bliana 2024 i gcomparáid le deireadh na bliana 2023, mar aon le hinfheistíocht mhéadaithe i gciste Innéacs Cothromais Inmharthana Forleagain MSCI PAB. (Nóta 1(j)(ii),(k), Nóta 3(ii), Nóta 20(iii), Nóta 38).
- (v) Tá an méadú ar luach na n-urrús inchurtha do mhéaduithe ar phraghsanna margaidh ar fud phunann MÓM. (Nóta 1(j), Nóta 11(ii)(a), Nóta 12(i), Nóta 13(i), Nóta 16(ii)(b)).

Nóta 36: Caipiteal agus Cúlchistí

	Caipiteal (i) €000	Cúlchiste Ginearálta €000	Cúlchiste Airgeadra €000	Iomlán €000
Amhail ar an 1 Eanáir 2024	30	5,852,820	351,648	6,204,498
Brabús coinnithe don bhliain (ii)	-	-	-	-
Gnóthachan Achtúireach ar an Scéim Pinsin (ii)	-	66,710	-	66,710
Amhail ar an 31 Nollaig 2024	30	5,919,530	351,648	6,271,208

	Caipiteal (i) €000	Cúlchiste Ginearálta €000	Cúlchiste Airgeadra €000	Iomlán €000
Amhail ar an 1 Eanáir 2023	30	5,866,655	351,648	6,218,333
Brabús coinnithe don bhliain (ii)	-	-	-	-
Caillteanas Achtúireach ar an Scéim Pinsin (ii)	-	(13,835)	-	(13,835)
Scaoileadh an Chúlchiste Sócmhainní Dochta	-	-	-	-
Amhail ar an 31 Nollaig 2023	30	5,852,820	351,648	6,204,498

- (i) Faoi Alt 9(1) d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 (arna leasú), socraítear caipiteal údairithe an Bhainc Ceannais ag €50.8k. Is ionann agus €30.5k an caipiteal atá eisithe agus íoctha agus tá gach cuid de ar seilbh ag an Aire Airgeadais. Beidh an t-iarmhéid iníoctha mar a aontóidh agus nuair a aontóidh an Coimisiún agus an tAire Airgeadais é.
- (ii) Faoi *Central Bank of Ireland (Surplus Income) Regulations, 1943*, níor fhormheas an Coimisiún aon aistriú ón gCuntas Brabúis agus Caillteanais agus Leithghabhála chuig an gcúlchiste ginearálta (Nóta 9). Bhí aistriú arbh ionann é agus €66.7m ón gCuntas Sócmhainní Pinsean, rud ba chionsiocair le méadú €66.7m ar an gcúlchiste ginearálta ag deireadh na bliana (Nóta 33(ii)).

Nóta 37: Dliteanais Theagmhasacha agus Ceangaltais

Dliteanais Theagmhasacha

(i) *An Banc um Shocraíochtaí Idirnáisiúnta*

Sealbhaíonn an Banc Ceannais 8,564 scair sa Bhanc um Shocraíochtaí Idirnáisiúnta, mar atá 2,564 díobh láníochta. Tá dliteanas teagmhasach ag an mBanc Ceannais i leith an iarmhéid (Nóta 1(r), Nóta 5(i), Nóta 20(vii)).

(ii) *Sócmhainní Caipitil agus Cúl sócmhainní Eachtracha atá Geallta do BCE*

Faoi Reacht CEBC, féadfar go n-iarrfar ar an mBanc Ceannais amach anseo, mar aon le BCNanna rannpháirteacha eile go léir, méideanna breise caipitil (Airteagal 28) agus cúl sócmhainní eachtracha (Airteagal 30) a aistriú chuig BCE (Nóta 1(r), Nóta 17, Nóta 18).

(iii) *Nótaí Puint Éireannacha*

Tá an Banc Ceannais faoi dhliteanas teagmhasach i leith nótaí puint nach bhfuil ina nótaí dlíthairgthe a thuilleadh ach a bhféadfaí a thíolacadh dó amach anseo. Amhail ar an 31 Nollaig 2024, bhí nótaí an phuint Éireannaigh. arbh ionann a luach agus €222.3m fós amuigh (2023: €222.8m), a bhfuil soláthar €2.7m ag an mBanc ina leith (2023: €3.1m) (Nóta 1(r), Nóta 34(ii)).

(iv) *Dlíthíocht*

Tá aon chás dlí déag ar siúl faoi láthair ag an mBanc Ceannais (2023: ocht gcás) a bhféadfaidh dliteanas don Bhanc Ceannais a bheith mar thoradh orthu i gcás ina bhfuil éilimh á ndéanamh i gcoinne an Bhainc Ceannais nó i gcás ina bhfuil daingnithe ón Ard-Chúirt á lorg ag an mBanc Ceannais. Tá na caingne seo á gcosaint ag an mBanc Ceannais faoi láthair. Tá sé róluath toradh na gcaingne sin a chinneadh agus ní féidir eis-sreabhadh féideartha acmhainní eacnamaíocha a mheas go cruinn, dá bhrí sin, ní aithnítear aon soláthairtí sna Ráitis Cuntas i leith na gcásanna sin (2023: Ceann ar bith) (Nóta 1(r)).

(v) *Socruithe Nua lasachta (SNI) de chuid CAI*

Tháinig Éire chun bheith ina rannpháirtí de SNI CAI, le héifeacht ón 21 Márta 2023. Is ionann Socrú Creidmheasa SNI reatha na hÉireann agus CST 1,915.9m. Go dtí seo, ní raibh aon tarraingtí ar Shocrú Creidmheasa SNI na hÉireann (Nóta 11(i)(a)).

(vi) Sárú Sonraí ag an bPríomh-Chlár Creidmheasa

In 2023, chuir earráid chartlannaithe isteach ar fhaisnéis iasachtaithe a bhí ar an bPríomh-Chlár Creidmheasa sa chaoi gur coinníodh roinnt faisnéise ar feadh rófhada agus gur áiríodh i dtuarascálacha creidmheasa í. I gcomhréir lenár gcuid oibleagáidí faoin reachtaíocht um chosaint sonraí, chuir an Banc Ceannais an Coimisiún um Chosaint Sonraí (DPC) ar an eolas faoin teagmhas ag an am agus ghlac sé bearta láithreacha chun an tsaincheist a réiteach. Sheol DPC imscrúdú agus tá an t-imscrúdú sin ar siúl i gcónaí. Féadfaidh DPC cumhachtaí ceartaitheacha agus fíneálacha riaracháin a fhorchur tar éis imscrúdú a dhéanamh. €1.0m is ea an fhíneáil uasta a bhféadfaidh DPC a fhorchur ar an mBanc Ceannais mar chomhlacht poiblí.

Ceangaltais**(i) Léasanna Oibriúcháin**

I mí Mheán Fómhair 2023, rinne an Banc comhaontú léasa 9 bliana i ndáil le cóiríocht oifige sa Bhruiséil. Bhí tréimhse tosaigh saor ó chíos ann ón 01 Meán Fómhair 2023 go 28 Feabhra 2024.

Íocaíochtaí Íosta Léasa amach anseo

	2024 €000	2023 €000
Tráth nach déanaí ná aon bhliain	113	93
Tar éis aon bhliain amháin ach tráth nach déanaí ná cúig bliana	452	374
Tar éis cúig bliana	379	421
Iomlán	944	888
Íocaíochtaí Léasa Iarbhír	110	93

Nóta 38: Bainistíocht Riosca Airgeadais

Tá Clár Comhardaithe an Bhainc Ceannais neamhchosanta ar rioscaí airgeadais a éiríonn as feidhmiú a ról reachtúil i dtéarmaí an méid seo a leanas (i) beartas airgeadaíochta a chur chun feidhme laistigh den earnáil airgeadais intíre, (ii) gníomhaíochtaí infheistíochta a bhaineann le bainistiú chúlchistí an Bhainc Ceannais, (iii) gníomhaíochtaí íocaíochta agus socraíochta a oibriú agus (iv) páirt a ghlacadh mar bhanc ceannais de chuid an Eurochórais i dtionscnaimh níos leithne beartais airgeadaíochta amhail an APP agus an PEPP. I dtéarmaí an Chláir Chomhardaithe fhoriomláin, folaíonn na rioscaí seo go minic rioscaí a bhaineann le creidmheas, ráta úis, leachtacht agus ráta malairte eachtraí. Ní aicme nua riosca laistigh de phróiseas bainistíochta riosca iad rioscaí a bhaineann leis an aeráid, ach is gné mhéadaitheach

iad d'aicmí reatha amhail rioscaí creidmheasa agus margaidh a bhainistítear mar chuid denchreat bainistíochta riosca airgeadais de chuid an Bhainc.

Féachann an Banc Ceannais leis na neamhchosaintí sin a rialú trí raon próiseas bainistíochta riosca a chothabháil chun rioscaí a shainaithint, a mheas, a bhainistiú agus chun faireachán a dhéanamh orthu, laistigh de bheartais shainithe inmheánacha bainistíochta riosca agus faoi threoir creataí agus nósanna imeachta bainistíochta riosca de chuid an Eurochórais i gcás inar iomchuí. Bíonn gníomhaíochtaí an Bhainc Ceannais um bainistíocht riosca airgeadais á bhformhaoirsiú ag Coiste Riosca an Choimisiúin, a mbíonn an Coiste Bainistíochta Riosca (RMC) ag tacú leis, agus ag an Meitheal um Riosca Airgeadais (FRWG), rud a chinntíonn go gcloítear le caighdeán agus beartais fhormheasta. Tá an RMC faoi chathaoirleacht an Leas-Ghobharnóra (Cobhsaíocht Airgeadaíochta agus Airgeadais).

Bíonn ceithre phríomh-rannán sa Bhanc Ceannais i mbun rioscaí airgeadais an Bhainc Ceannais a bhainistiú ar bhonn gníomhach. Seolann an Rannán um Margaí Airgeadais (FMD) oibríochtaí beartais airgeadaíochta thar ceann BCE, déanann sé faireachán ar staid leachtachta na mbanc intíre agus cuireann sé gníomhaíochtaí infheistíochta i gcrích chun sócmhainní infheistíochta an Bhainc Ceannais agus scair leithdháilte an Bhainc Ceannais i bpunann infheistíochta BCE a bhainistiú. Tá an Rannán um Íocaíochtaí agus Socraíochtaí Urrús (PSSD) freagrach, *inter alia*, as an méid seo a leanas: socraíochtaí íocaíochta euro laistigh de chreat an Chórais Ollsocraíochtaí Fíor-ama (TARGET), forghníomhú gníomhaíochtaí cúloifige a bhaineann le hidirbhearta comhthaobhachta arna n-eascairt as cur chun feidhme beartais airgeadaíochta agus as socraíocht idirbheart a bhaineann le bainistiú phunann infheistíochta an Bhainc Ceannais féin agus bainistiú scair an Bhainc Ceannais i bpunann infheistíochta BCE. Cinntíonn an Rannán Airgeadais (FD) go bhfuil cuntasáíocht staid airgeadais agus tuairisciú airgeadais an Bhainc Ceannais cruinn.

Mar an dara líne cosantals é an Rannán um Riosca Eagraíochtúil (ORD) atá freagrach as, *inter alia*, na beartais bainistíochta riosca a shainiú mar aon le measúnú agus faireachán a dhéanamh ar rioscaí airgeadais i gcomhar leis na rannáin eile. Sainíonn an Banc Ceannais na creataí do theorainneacha infheistíochta, déanann sé dícheall cuí maidir le comhthaobhacht, déanann sé faireachán ar chomhlíonadh beartais airgeadaíochta agus beartais infheistíochta araon, agus déanann sé measúnú ar rioscaí reatha agus ar rioscaí atá ag teacht chun cinn ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais. Bíonn punanna infheistíochta an Bhainc Ceannais á mbainistiú i gcomhréir le paraiméadair bainistíochta riosca agus le creataí rialachais agus rialaithe arna bhformheas ag an gCoimisiún. Déantar comhlíonadh agus feidhmíocht i ndáil leis na

beartais sin a fhíorú agus a thuairisciú do FRWG, do RMC, do ELC (an Coiste Ceannaireachta Feidhmiúcháin), agus do Choiste Riosca an Choimisiúin.

I gcomhréir le Téarmaí Tagartha Choiste Riosca an Choimisiúin, tá rochtain shaor, rúnda ag Ceannasaí an Rannáin um Riosca Eagraíochtúil ar Chathaoirleach an Choiste.

Anseo thíos, cuirtear síos ar bheartais agus ar bhearta bainistíochta riosca a fheidhmítear maidir le gach ceann de phríomh-neamhchosaintí airgeadais an Bhainc Ceannais.

Riosca Creidmheasa

Is ionann riosca creidmheasa agus riosca caillteanais a eascraíonn as mainneachtain ar thaobh iasachtaí, eistheora nó contrapháirtí a chuid oibleagáidí don Bhanc Ceannais a chomhlíonadh. Tá an Banc Ceannais neamhchosanta ar riosca creidmheasa a bhaineann le gníomhaíochtaí infheistíochta an Bhainc Ceannais agus le hoibríochtaí beartais airgeadaíochta, lena n-áirítear bearta neamhchaighdeánacha amhail APP agus PEPP.

Déantar riosca creidmheasa i bpunanna infheistíochta an Bhainc Ceannais a rialú trí chóras de theorainneacha faofa atá bunaithe go príomha ar rátálacha seachtracha creidmheasa arna gcur ar fáil ag gníomhaireachtaí áirithe rátála. Déantar an neamhchosaint chreidmheasa ar shócmhainní infheistíochta an Bhainc Ceannais a mhaolú trí chreat formheasta beartais infheistíochta a chur chun feidhme agus a chothabháil. Déantar rioscaí creidmheasa a eascraíonn as cur chun feidhme bheartas airgeadaíochta an Eurochórais a rialú trí chritéir dhochta incháilitheachta do chontrapháirtithe a chur i bhfeidhm agus trí fhorálacha Airteagal 18.1 de Reacht CEBC a chomhlíonadh, lena n-áirithítear go bhfuil gach ceann d'oibríochtaí creidmheasa an Eurochórais (i.e. oibríochtaí beartais airgeadaíochta chun leachtacht a sholáthar agus creidmheas ionlae) bunaithe ar chomhthaobhacht leordhóthanach. Chun an riosca seo a rialú tuilleadh, áirithítear le Creat Measúnaithe Creidmheasa an Eurochórais (ECAF) go gcomhlíonfar ceanglas an Eurochórais maidir le hardchaighdeán chreidmheasa i leith na sócmhainní comhthaobhachta incháilithe go léir. De bhreis air sin, cuirtear bearta leanúnacha um rialú riosca i bhfeidhm freisin lena n-áirítear ciorruithe luachála, éarlais tosaigh agus athrúcháin. Más infheidhme, déantar an riosca creidmheasa don Bhanc Ceannais a mhaolú tuilleadh le sásraí roinnte caillteanas an Eurochórais lena ndéantar aon chaillteanais arna n-eascairt as oibríochtaí beartais airgeadaíochta a leithdháileadh i gcomhréir le scála caipitil BCNanna.

Riosca creidmheasa i ndáil le punanna a bhaineann le beartas neamhchaighdeánach airgeadaíochta an Eurochórais, déantar é a bhainistiú i gcomhréir le creataí ábhartha an Eurochórais. Is é an Banc Ceannais a iompróidh, ar bhonn scair scála caipitil, caillteanais ionchasacha ar urrúis arna sealbhú mar chomhiomlán ag an Eurochóras i CMU, i CSPP agus i CBPP3, i dteannta le cion áirithe de PSPP agus PEPP. Ar leithligh, tá sealúcháis an Bhainc Ceannais in urrúis rialtas na hÉireann faoi PSPP agus PEPP ar seilbh ar bhonn riosca dílse.

Riosca Ráta Úis

Tagraíonn riosca ráta úis do riosca caillteanais ó athruithe díobhálacha i rátaí úis.

Ceann de phríomhfhoinsí na neamhchosanta ar riosca ráta úis is ea íogaireacht luach shócmhainní airgeadais an Bhainc Ceannais i leith athruithe ar rátaí úis. Maolaíonn an Banc Ceannais an ghné seo den neamhchosaint ar riosca ráta úis ar chuid den phunann infheistíochta trí leithdháileadh chuig punann coinnithe go dtí aibíocht. Déantar sainroghanna bainistíochta riosca i ndáil leis an gcuid eile de na sócmhainní infheistíochta a shainiú trí thagarmharc arna thiomsú go seachtrach, agus déantar na punanna infheistíochta a mheas agus a bhainistiú ina choinne sin. Déantar riosca ráta úis ar phunanna marcáil ón margadh de chuid an Bhainc Ceannais a ríomh agus a bhainistiú trí úsáid a bhaint as marthanacht leasaithe lena meastar íogaireacht luach punainne infheistíochta i leith athruithe ar thorthaí bannaí. Úsáidtear Luach faoi Riosca (LfR) agus Easnamh Ionchasach mar thomhas forlíontach ar riosca margaidh i leith phunanna an Bhainc Ceannais.

Níl punanna atá á sealbhú ar chostas amúchta íogaireach do ghluaiseachtaí ráta úis, folaíonn sé seo neamhchosaintí an Bhainc Ceannais ar bheartas neamhchaighdeánach airgeadaíochta APP agus PEPP de chuid an Eurochórais.

Tagraíonn riosca ráta úis freisin do riosca reatha nó do riosca amach anseo do chaipitil agus do thuillimh an Bhainc Ceannais de thoradh gluaiseachtaí i rátaí úis a dhéanann difear do shuíomhanna a Chláir Chomhardaithe. Sa cháil seo, tá an Banc Ceannais neamhchosanta ar neamhréir rátaí úis mar gheall ar shealúchais sócmhainní ráta sheasta faoi APP agus faoi PEPP, fad atá a dhliteanais ghaolmhara nasctha le rátaí (athraitheacha) beartais airgeadaíochta. D'fhonn an riosca seo a mheasúnú, déanann an Banc Ceannais measúnú rialta ar shuíomhanna a Chláir Chomhardaithe i gcomhthéacs gluaiseachtaí féideartha ar rátaí úis sna blianta atá le teacht, agus ríomhann sé raon staidrimh um thomhas riosca ó thorthaí leithdháilte brabúis. Mar chuid de seo, baintear úsáid as Luach faoi Riosca (VaR) agus Easnamh Ionchasach, i

dteannta le breithiúnas saineolach, chun leibhéal an riosca ráta úis ar Chlár Comhardaithe an Bhainc Ceannais a thomhas. Mar chuid dá mheasúnú ar riosca ráta úis, agus chun neamhréir ionchasach rátaí úis a shainaithint, sealbhaíonn an Banc Ceannais soláthar i leith rioscaí airgeadais. I gcuntais bhliantúla 2024, baineadh úsáid as €795.4m den soláthar seo chun caillteanais airgeadais arna spreagadh ag neamhréir rátaí úis a chumhdach. Measann an Banc Ceannais gur críonna an mhaise dó an soláthar i leith rioscaí airgeadais a choinneáil ag €2,072.5m do 2024 (Nóta 34(i)).

Riosca Malairte Eachtraí

Tagraíonn riosca malairte eachtraí do riosca caillteanais de bharr athruithe ar rátaí malairte eachtraí. I gcomhthéacs a bhallraíochta sa limistéar euro agus an chur chuige dá réir sin maidir le hidirghabháil malairte eachtraí, tá formhór shócmhainní infheistíochta an Bhainc Ceannais ainmnithe in euro. Déantar leithdháileadh straitéiseach chuig sealúchais sócmhainní ioncaim sheasta arna n-ainmniú in airgeadra eachtrach i gcomhthéacs phunann infheistíochta an Bhainc Ceannais. Bunaíodh leithdháileadh airgeadra na punainne infheistíochta trí úsáid a bhaint as modheolaíochtaí cainníochtúla, as LfR agus tástáil struis mar aon le tosca cáilíochtúla éagsúla eile. Ag deireadh na bliana 2024, bhí punanna an Bhainc Ceannais ainmnithe in euro don chuid is mó, i dteannta le neamhchosaint ar shócmhainní áirithe ioncaim sheasta in airgeadra eachtrach ar bhonn fálaithe, agus neamhchosaint ar shócmhainní ioncaim sheasta in airgeadra eachtrach ar bhonn neamhfháilaithe, agus sealúchais óir. Ina theannta sin, tá an Banc Ceannais neamhchosanta ar riosca airgeadra trí shuíomh glansócmhainne i CST CAI (Nóta 11, Nóta 12, Nóta 2).

Riosca Leachtachta

Is ionann riosca leachtachta agus an riosca a eascraíonn as easpa indíoltachta i dtaca le hinfheistíocht nach féidir a cheannach nó a dhíol sách sciobtha chun caillteanas a sheachaint nó a íoslaghdú i gcás athruithe díobhálacha ar phraghas. Maolaítear riosca leachtachta trí chuid de phunann infheistíochta an Bhainc Ceannais a leithdháileadh chuig punann leachtach marcáil ón margadh. D'fhonn comhchruinniú iomarcach a sheachaint, tá infheistíochtaí sa phunann marcáil ón margadh faoi réir teorainneacha eisiúna, rud a íoslaghdóidh neamhchosaint ar aon saincheist ar leith a d'fhéadfadh riosca géar leachtachta a chruthú i gcás inar gá an tsócmhainn a dhíol. Ina theannta sin, déantar teorainneacha eisiúna a chomhcheangal le rátálacha creidmheasa íosta chun go maolófar an dóchúlacht go dtarlóidh diúscairtí neamhsceidealta mar gheall ar an bhféidearthacht go ndéanfar eisiúint a íosghrádú faoi bhun thairseach fhormheasta an Bhainc Ceannais maidir le grád infheistíochta.

Cistí a Bhainistítear go Seachtrach

Ó 2018 i leith, tá cothromais á sealbhú ag an mBanc Ceannais atá faoi réir gluaiseachtaí ar phraghsanna cothromais (riosca praghais). In 2023, thosaigh an Banc Ceannais ar Thagarmharc AE ailínithe le Comhaontú Pháras a chur in ionad an tagarmhairc cothromais corparáide reatha. A luaithe a bheidh an t-aistriú seo curtha i gcrích - tráth nach déanaí na 2026 - beidh iomlán phunann chothromais an Bhainc Ceannais ar chonair dícharbónaithe i gcomhréir le Comhaontú Pháras. In 2021, bhunaigh an Banc Ceannais sealúchais i gcistí bannaí a bhainistítear go seachtrach agus atá faoi réir riosca malairte eachtraí, riosca creidmheasa, agus riosca ráta úis. Déantar rioscaí a bhaineann le cistí seachtracha a bhainistiú trí éagsúlú, trí shainorduithe infheistíochta dea-shainithe agus teorainneacha riosca, agus déanann an Banc Ceannais agus na bainisteoirí infheistíochta faireachán ar na rioscaí go rialta (Nóta 20(ii),(iii)).

Nóta 39: Míreanna Lasmuigh den Chlár Comhardaithe

(i) Conarthaí Neamhaibithe in Airgeadra Eachtrach

	31 Nollaig 2024			31 Nollaig 2023		
	EUR 000	JPY 000	CST 000	EUR 000	JPY 000	CST 000
Ceannacháin Neamhaibithe	6,208	-	-	100,836	-	-
Díolacháin Neamhaibithe	-	-	(5,000)	-	(15,000,000)	(5,000)
Iomlán	6,208	-	(5,000)	100,836	(15,000,000)	(5,000)

Baineann na méideanna atá fós amuigh le conarthaí malairte eachtraí a úsáidtear chun neamhchosaintí malairte eachtraí a fhálú (Nóta 1(c)(viii), Nóta 3(xviii)).

Tháinig na conarthaí malairte eachtraí go léir in aibíocht an 20 Feabhra 2025.

(ii) Conarthaí Neamhaibithe i dTodhchaíochtaí

	31 Nollaig 2024		31 Nollaig 2023	
	EUR 000	USD 000	EUR 000	USD 000
Ceannacháin Neamhaibithe	620,000	273,000	830,000	306,000

Díolacháin Neamhaibithe	-	(273,000)	(100,000)	(138,000)
Iomlán	620,000	-	730,000	168,000

Baintear úsáid as na conarthaí seo chun neamhchosaint ráta úis a fhálú agus chun infheistíochtaí a dhéanamh laistigh de theorainneacha formheasta (Nóta 1(c)(viii), Nóta 2(xvii)). Áirítear infheistíochtaí EUR agus USD sna hiarmhéideanna.

Tháinig na conarthaí go léir in aibíocht faoin Déardaoin 6 Márta 2025.

Nóta 40: Páirtithe Gaolmhara

I ndáil le nochtadh maidir le páirtithe gaolmhara a ullmhú, feidhmíonn an Banc Ceannais critéir FRS 102.

- (i) Cuireann an Banc Ceannais cuid mhór seirbhísí ar fáil don Aire Airgeadais, a scairshealbhóir aonair, agus do ranna agus do chomhlachtaí eile Rialtais.

Ba iad seo a leanas na príomhsheirbhísí a cuireadh ar fáil le linn na bliana anuas go dtí an 31 Nollaig 2024:

- Seirbhísí baincéireachta a sholáthar lena n-áirítear príomhchuntais an Rialtais a shealbhú (Nóta 25(ii))
- Monaí a sholáthar agus a eisiúint (Nóta 25(ii))
- An Clár d'urrúis Rialtas na hÉireann a choinneáil agus a chothabháil
- Oibríochtaí Eurochórais a riar chun iasachtaí a fháil agus a thabhairt lena n-áirítear fáil cistí faoi Chlár SURE, an ionstraim shealadach arna bunú ag an gCoimisiún Eorpach chun dul i ngleic le hiarmhairt COVID-19, trí iasachtaí a sholáthar do na Ballstáit a ndearnadh dífear dóibh
- Gníomhú mar Thaisclann agus mar Ghníomhaire Fioscach i ndáil le comhaltas na hÉireann de CAI.
- Taisceadán na hÉireann, Clár Cuntas Banc agus Íocaíochtaí (ISBAR), agus Clár na hÚinéireachta Tairbhiúla (BOR) le haghaidh meáin airgeadais a oibriú agus a chothabháil, mar aon le hidirnascadh na gclár sin ar fud bhallstáit AE a chumasú amach anseo, de réir mar a cheanglaítear le reachtaíocht.

- (ii) Mar bhall rannpháirteach de CEBC, bíonn caidreamh leanúnach ag an mBanc Ceannais le BCNanna eile agus le BCE. Is iad seo a leanas na príomhiarmhéideanna a bhaineann le BCNanna eile agus le BCE:

- Ioncam úis agus úschostas ar mhíreanna a bhaineann le cur chun feidhme beartais airgeadaíochta (Nóta 2, Nóta 6, Nóta 14, Nóta 16, Nóta 23, Nóta 31).
- Leas rannpháirteachais i gcaipiteal BCE (Nóta 17)

- Éilimh atá coibhéiseach le haistriú cúlchistí eachtracha chuig BCE (Nóta 18)
 - Iarmhéid TARGET (Nóta 19)
 - Nótaí bainc i gcúrsaíocht (Nóta 22, Nóta 30)
 - Soláthairtí (Nóta 34)
- (iii) Tá an Banc Ceannais ar cheann de thrí scairshealbhóir sa “Chuideachta um Chúiteamh d’Infheisteoirí DAC” (ICCL) agus soláthraíonn sé seirbhísí riaracháin agus eile di, a ndéantar a gcostais a ghnóthú ón ICCL. Is é an Banc Ceannais an t-údarás maoirseachta chun críocha an Achta um Chúiteamh d’Infheisteoirí, 1998. Riarann an ICCL an scéim chúitimh d’infheisteoirí d’fhonn cliaint de chuid gnólachtaí infheistíochta teipthe a chúiteamh go páirteach. Le linn 2024, ghnóthaigh an Banc costais €1.0m (2023: €0.9m). Amhail ar an 31 Nollaig 2024, bhí iarmhéid €277,764 dlite ó ICCL (2023: €205,707) (Nóta 20(v)). Ullmhaíonn ICCL a Thuarascáil Bhliantúil agus a Ráitis Airgeadais iniúchta féin.
- (iv) Tá an Banc Ceannais freagrach as riaradh an Chiste Cúitimh Árachais de bhun an Achta Árachais (Leasú) 2018 a achtaíodh an 24 Iúil 2018. Bhí iarmhéid €7.8m (2023: €12.7m) á shealbhú leis an mBanc Ceannais thar ceann an Chiste amhail ar an 31 Nollaig 2024 (Nóta 32(vii)).
- (v) Tá an Banc freagrach as an gCiste Réitigh Foras Creidmheasa a bhainistiú agus a riaradh de bhun alt 11(1) d’Acht an Bhainc Ceannais agus na bhForas Creidmheasa (Réiteach) 2011. Bhí iarmhéid €74.3m (2023: €67.0m) á shealbhú leis an mBanc Ceannais thar ceann an Chiste amhail ar an 31 Nollaig 2024 (Nóta 32(iii)).
- (vi) An 1 Deireadh Fómhair 2008, bhunaigh an Banc Ceannais scéim mhaoinithe pinsin faoi Acht an Bhainc Ceannais agus Údarás Seirbhísí Airgeadais na hÉireann 2003. Is é an Banc Ceannais a bhainistíonn agus a riarann an scéim ar mhaithe le leas a chuid fostaithe. I Nóta 33, leagtar amach sonraí maidir le ranníocaíochtaí an Bhainc Ceannais leis na cistí pinsin.
- (vii) Le linn dó réadmhaoin a cheannach i bhforbairt ilaonad, ceanglaíodh ar an mBanc Ceannais a bheith ina chomhalta de *Dublin Landings (Estate Management) Company Designated Activity Company*, cuideachta a bhainistíonn na comhlimistéir thart ar áitreabh an Bhainc Ceannais ag Cé an Phoirt Thuaidh. Le linn 2018, mar chuid de na struchtúir dhlíthiúla arna gcomhaontú an tráth a fuarthas an foirgneamh ag Cé an Phoirt Thuaidh, bhí muirear ainmniúil arbh ionann é agus €100 i leith leas léasach i gcomhlimistéir atá tadhlach leis an bhfoirgneamh ag Cé an Phoirt Thuaidh á ghearradh ag an mBanc Ceannais ar

Dublin Landings (Estate Management) Company Designated Activity Company. Tá an méid seo fós amuigh ag deireadh na bliana 2024.

- (viii) Le linn dó na foirgnimh ar a dtugtar *Dublin Landings 4* agus *Dublin Landings 5* (an t-áitreabh ar Shráid an Mhéara) agus atá lonnaithe i bhforbairt ilaonad a cheannach, ceanglaíodh ar an mBanc Ceannais a bheith ina chomhalta de *Dublin Landings (Estate Management) Company Designated Activity Company*, cuideachta a bhainistíonn na comhlimistéir thart ar áitreabh an Bhainc Ceannais ag Cé an Phoirt Thuaidh.

Nóta 41: Teagmhais i ndiaidh Dheireadh na Tréimhse Tuairiscithe

(i) Athrú ar an ráta úis a úsáidtear i ndáil le “Iarmhéideanna In-Eurochórais” a íoc

An 13 Márta 2024, chomhaontaigh an Chomhairle Rialaithe ⁵¹ sraith prionsabal lena ndéanfaí cur chun feidhme beartais airgeadaíochta a threorú amach anseo agus, i measc príomhpharaiméadar eile, go leanfadh sí den seasamh beartais airgeadaíochta a threorú trí bhithin an ráta saoráide taisce (DFR). Sa chomhthéacs céanna, chomhaontaigh an Chomhairle Rialaithe go mbeadh DFR mar bhonn faoin íocaíocht i leith na nithe seo a leanas ón 1 Eanáir 2025 (i) iarmhéideanna TARGET; (ii) éilimh/dliteanais a bhaineann le leithdháileadh nótaí bainc euro laistigh den Eurochóras; agus (iii) éilimh atá coibhéiseach le haistriú cúlchistí eachtracha (Nóta 2(i), Nóta 2(viii), Nóta 2(xi), Nóta 18, Nóta 19, Nóta 30).

(iii) Talamh nua ceannaithe d’áitreabh Lárionad Airgid nua

An 14 Feabhra 2025, chuir an Banc Ceannais conradh i gcrích maidir le suíomh a cheannach ar a dtógaí an Lárionad Airgid nua. Cuimsíonn an suíomh 29.5 acra i mBaile Seiscinn, Baile Átha Cliath 11, ar chostas €475,000 in aghaidh an acra, sa chaoi gurbh ionann agus €14.0m an costas iomlán. Bhí an t-idirbheart saor ó CBL agus bhí Dleacht Stampa infheidhme de réir ráta 7.5% (€1.1m). Beidh infheistíocht shuntasach bhreise ón mBanc Ceannais i gceist leis an tionscadal i ndáil le dearadh, tógáil agus feistiú an áitribh nua sula ndéanfar an Lárionad Airgid reatha a athlonnú ann.

⁵¹ Féach [preaseisiúint](#) an 13 Márta 2024 maidir le cinntí na Comhairle Rialaithe.

			2024 €000	2023 €000
Gníomhaíochtaí Rialála Airgeadais a Mhaoiniú	Ioncam Tobhaigh	Tobhaigh na bliana reatha Barrachas na bliana roimhe sin Ioncam Tobhaigh larchurtha (i) Ioncam Tobhaigh (ii) Athraitheas na bliana roimhe sin ar bhonn fabhraithe (iii) Ioncam Tobhaigh Iomlán	221,201 4,568 (457) 225,312 6,633 231,945	194,971 8,332 (983) 202,320 (1,875) 200,445
	Soláthairtí	Soláthairtí Tosaigh do Thobhaigh Neamhíoctha Tobhaigh Dhíscríofa Soláthairtí Deiridh do Thobhaigh Neamhíoctha (iv) Muirear don Bhliain	2,708 (862) (1,871) (25)	2,137 (390) (2,708) (961)
	Glanmhaoiniú Tionscail don Rialáil Airgeadais (Nóta 7(i))		231,920	199,484
	Ioncam Eile	Táillí Margaidh Urrús Tobhach Breise Maoirseachta Ilghnéitheach Ioncam Iomlán Eile (Nóta 7)	4,024 1,706 22 5,752	3,903 1,606 24 5,533
	Ioncam Iomlán		237,672	205,017
	Fóirdheontas	Gníomhaíochtaí um Maoirseacht ar Mhargaí Urrús Costais Rialála Airgeadais eile nár gnóthaíodh Athraitheas na bliana roimhe sin ar bhonn fabhraithe (iv) Fóirdheontas ón mBanc Ceannais (v)	5,495 35,727 (5,708) 35,514	8,595 20,557 1,292 30,444
	Maoiniú Iomlán Gníomhaíochtaí Rialála Airgeadais		273,186	235,461
			F/G	
			13.00%	12.93%
Costais Gníomhaíochtaí na Rialála Airgeadais	Caiteachais Dhíreacha	Tuarastail/Liúntais ÁSPC Soláthar Pinsin Caiteachais Foirne	99,692 10,502 18,539 128,733	92,136 9,508 17,641 119,285
		Oiliúint & Comhdhálacha Taisteal Gnó Táillí Gairmiúla Neamhphá eile Cumarsáid & TF Saoráidí, Cíos, Saothar ar Conradh, Dímheas Caiteachais Oibríochtúla Neamhphá	343 951 3,987 2,111 781 2,190 10,363	289 798 3,610 1,893 742 1,050 8,382
		Caiteachais Dhíreacha Iomlána	139,096	127,667
	Seirbhísí Tacaíochta	Áitribh & Saoráidí Seirbhísí Teicneolaíochta Faisnéise Acmhainní Daonna Seirbhísí eile Seirbhísí Tacaíochta Iomlána (vi)	18,933 61,752 8,943 46,841 136,469	18,693 45,324 8,506 40,222 112,745
	Soláthairtí	Muirear um Athstruchtúrú don Bhliain	-	5
	Ioncam Eile	Fáltais Ilghnéitheacha	(430)	(403)
	Costais Eisiata	Gníomhaíochtaí Rialála Neamhairgeadais (vii)	(2,757)	(3,905)
	Costais athdháilte	Costais tobhaigh NCID	(116)	(65)
		Athraitheas na bliana roimhe sin ar bhonn fabhraithe (iv)	925	(583)
	Costais Iomlána Gníomhaíochtaí Rialála Airgeadais		273,186	235,461
	Q (J+K+L+M+N+O+P)			

Seans nach suimfidh na hiomláin sna ráitis airgeadais agus sna táblaí atá sa nóta toisc gur slánaíodh iad.

Nóta 42: Gníomhaíochtaí Rialála Airgeadais

Ioncam Tobhaigh Iarchurtha

Bhí méaduithe suntasacha ar chostais rialála in earnáil na nGnólachtaí Creidmheasa Miondíola & Frithdhílse Teaghais (RCF/CSF) in 2021 agus 2022 mar gheall ar fhormhaoirsiú méadaithe rialála agus maoirseachta. Ghlac an Banc cinneadh chun cuid de thobhach RCF/CSF 2021 agus 2022 a iarchur, a bhain go príomha le hobair ar Fhiachas Anásta, agus chun na méideanna sin a bhailiú i dtráthchodanna cothroma sa dhá thimthriall tobhaigh ina dhiaidh sin. Áiríodh in ioncam tobhaigh 2023, tobhaigh iarchurtha €1.0m (50% de thobhach iarchurtha 2021 arbh ionann é agus €1.1m agus 50% de thobhach iarchurtha 2022 arbh ionann é agus €0.9m). Áirítear in ioncam tobhaigh 2024, an tráthchuid dheireanach den ioncam tobhaigh iarchurtha arbh ionann é agus €0.5m, is é sin 50% de thobhach iarchurtha 2022 arbh ionann é agus €0.9m.

(i) Ioncam Tobhaigh

Seasann Ioncam Tobhaigh do mheastachán ar thobhaigh a bhilleálfar bunaithe ar chostais iarbhair na bliana reatha agus rátaí gnóthaithe formheasta. Déantar é seo a choigeartú i leith ghnóthú an ioncaim tobhaigh iarchurtha (Nóta 42(ii)) agus aon bharrachas/easnamh tugtha ar aghaidh. Sa tábla thíos, tá miondealú ar ioncam tobhaigh iarbhair 2023.

	Ioncam Tobhaigh Measta 2024	Ioncam Tobhaigh Iarbhair 2023	Easnamh/ (Barrachas) 2022	Méid a toibhíodh i leith Thobhaigh 2023	Easnamh/ (Barrachas) 2023
		A (C+D-B)	B	C	D
	€000	€000	€000	€000	€000
Institiúidí Creidmheasa		74,110	(73)	74,912	(875)
Gnóthais Árachais		54,402	(4,178)	50,304	(80)
Idirghabhálaithe & Gnólachtaí Bainistithe Fiachais		8,699	(3,132)	7,418	(1,851)
Gnólachtaí Urrús agus Infheistíochta		39,720	(725)	40,627	(1,632)
Cistí Infheistíochta		14,700	(263)	14,634	(197)
Comhair Chreidmheasa		6,148	-	6,147	1
Iasachtóirí Airgid		400	(4)	396	-
Comhlachtaí Gairmiúla Ceadaithe		13	-	13	-
Bureaux de Change		20	-	20	-
Gnólachtaí Frithdhílse Teaghais, Creidmheasa Miondíola & Seirbhísithe Creidmheasa		5,283	30	5,294	19
Seirbhísí Íocaíochta & Institiúidí Ríomh-Airgid		6,440	13	6,407	46
Maoiniú Iomlán	225,769	209,935	(8,332)	206,172	(4,569)
Ioncam Tobhaigh Iarchurtha (i)	(457)	(983)			
Ioncam Tobhaigh	225,312	208,952			

(ii) Athraitheas na bliana roimhe sin ar bhonn fabhraithe

Is ionann athraitheas na bliana roimhe sin ar bhonn fabhraithe agus an difríocht idir ioncam tobhaigh 2023 a fabhraíodh i gCuntais Bhliantúla 2023 agus an ceanglas maoiniúcháin deiridh chun costais 2023 a chumhdach. Baineann an chuid is mó den difríocht idir an ceanglas maoiniúcháin measta agus deiridh do 2023 le toimhdí athbhreithnithe maidir le samhail tobhaigh deiridh 2023.

	2023 Deiridh €000	Athraitheas Fabhraithe 2023 €000	Athraitheas €000
Tobhaigh na Bliana Reatha	201,604	194,971	6,633
Barrachas na Bliana Roimhe sin	8,332	8,332	-
Ceanglas Maoiniúcháin	209,936	203,303	6,633
Ioncam Tobhaigh Pinsin larchurtha a Fhorchúiteamh	-	-	-
Ioncam Tobhaigh larchurtha	(983)	(983)	-
Ioncam Tobhaigh 2023	208,953	202,320	6,633
Athraitheas na Bliana roimhe sin ar bhonn Fabhraithe	(1,875)	(1,875)	-
Ioncam Tobhaigh Iomlán	207,078	200,445	6,633
Muirear Soláthar	(961)	(961)	-
Ioncam Eile	5,533	5,533	-
Fóirdheontas ón mBanc Ceannais	24,736	30,444	(5,708)
Maoiniú Iomlán Gníomhaíochtaí Rialála Airgeadais	236,386	235,461	925
Costais Iomlána Gníomhaíochtaí Rialála Airgeadais	236,386	235,461	925

(iii) Soláthairtí Deiridh do Thobhaigh Neamhíochta

Coinníonn an Banc Ceannais soláthairtí i leith tobhach a bheidh fós gan íoc ag deireadh na bliana. Bíonn tobhaigh dlíthe laistigh de 28 lá tar éis na sonraisc a eisiúint agus tuairiscítear mar thobhaigh gan íoc iad ó lá 29 ar aghaidh. Is é is cuspóir don bheartas soláthar iomlán a dhéanamh i leith tobhach a bhaineann leis na blianta roimhe sin agus soláthar páirteach a dhéanamh i leith tobhach gan íoc a bhaineann leis an mbliain reatha. Téitear sa tóir ar thobhaigh gan íoc mar chuid den phróiseas leanúnach aisghabhála fiachais.

(iv) Fóirdheontas ón mBanc Ceannais

Le comhaontú an Aire Airgeadais, tá an cion ábhartha de chostais iomlána gníomhaíochtaí rialála airgeadais á íoc ó 2007 i leith trí thobhaigh a ghearradh ar

an tionscal. Soláthraíonn an Banc Ceannais iarmhéid na gcostas iomlán bliantúil i gcomhréir le hAlt 32I d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 (mar atá arna leasú).

Ó 2007 i leith, thabhaigh an Banc Ceannais, le ceadú an Aire airgeadais, costais i leith gníomhaíochtaí áirithe maoirseachta ar mhargaí urrús (a bhaineann leis an Treoir Réamheolaire, an Treoir um Dhrochúsáid Margaidh, an Treoir Trédhearcachta agus an Treoir um Dhíol Folaíoch) a dhéantar san eagraíocht. Déantar costas iomlán na ngníomhaíochtaí sin don Bhanc a laghdú le táillí Margaidh Urrús a áirítear faoi Ioncam Eile. Déantar cion de na costais mheasta atá fágtha i dtaca le maoirseacht ar mhargaí urrús, arb ionann iad agus €5.5m (2023: €8.6m), a áireamh in Fóirdheontas.

(v) *Seirbhísí Tacaíochta*

Faigheann na Stiúrthóireachtaí Rialála Airgeadais seirbhísí éagsúla lena n-áirítear áitreabh, riarachán acmhainní daonna, cuntasáíocht, iniúchóireacht inmheánach, seirbhísí staidrimh agus teicneolaíochta faisnéise ó stiúrthóireachtaí seirbhísí tacaíochta sa Bhanc. Is ionann costas measta na seirbhísí sin sa bhliain reatha agus €136.5m (2023: €112.7m).

(vi) *Costais Rialála Neamhairgeadais*

Déantar costais dímheasa mheasta €1.0m (2023: €1.5m), a bhaineann le cuid d'fhoirgnimh an Bhainc Ceannais nach bhfuil á húsáid le haghaidh gníomhaíochtaí rialála airgeadais, a eisiamh ó chostas na ngníomhaíochtaí rialála airgeadais. Ar an gcaoi chéanna, rinneadh costais mheasta €1.7m (2023: €2.4m), arna dtabhú i réimsí rialála agus maoirseachta an Bhainc Ceannais, agus a meastar nach mbaineann siad le gníomhaíochtaí rialála airgeadais, a fhágáil ar lár ó chostas na rialála airgeadais.

Nóta 43: Comparáidí

Rinneadh faisnéis chomparáideach áirithe a athaicmiú chun go mbeadh sí comhsheasmhach le nochtadh faisnéise na bliana reatha, rud is léir go háirithe i ndáil le hÉilimh a bhaineann le TARGET (Nóta 19) agus Dliteanais Eile laistigh den Eurochóras (glan) (Nóta 31). Leagadh síos athruithe ar chur i láthair míreanna sna haicmí seo san athmhúnlú in 2024 ar Threoirlíne BCE/2016/34 maidir leis an gcreat dlíthiúil le haghaidh cuntasáíochta agus tuairisciú airgeadais sa Chóras Eorpach Banc Ceannais d'fhonn tuairisciú iarmhéideanna in-Eurochórais a fheabhsú.

Nóta 44: Faomhadh na gCuntas

D'fhormheas an Coimisiún an Ráiteas Cuntas an 29 Aibreán 2025.

T: +353 (0)1 224 5800
www.centralbank.ie

Banc Ceannais na hÉireann
Central Bank of Ireland

Eurosystem